

חברי הדירקטוריון

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

זלמן שובל

שמואל אשל

משה באואר

עובד בן עוזר

אדיב ברוך

רם הרמלך

פנחס וולובלסקי

אירה סובל

נורית קראוס

גדעון שובל

תוכן העניינים

עיצוב: סטודיו 'שחר שושנה' מקבוצת 'סקורמיו '88'
נדפס בדפוס העיר העתיקה, ירושלים.

בנק ירושלים - דין וחשבון לשנת 2014

5

דבר המנכ"ל

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

חלק ראשון - תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד הבנקאי

9 פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

21 מידע צופה פני עתיד

22 תיאור תמציתי של מגזרי פעילות

23 השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו

24 חלוקת דיבידנדים

חלק שני - מידע אחר

25 מידע כספי לגבי מגזרי הפעילות של התאגיד הבנקאי

25 התפתחויות מהותיות בסביבה העסקית

27 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

חלק שלישי - תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

31 מגזרי פעילות

חלק רביעי - עניינים הנוגעים לפעילות התאגיד הבנקאי בכללותו

55 גיוס מקורות המימון

58 רכוש קבוע ומתקנים

61 הון אנושי

70 מיסוי

71 מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי

74 הסכמים מהותיים

74 הליכים משפטיים

74 הסיכונים ודרכי ניהולם

114 מבקר פנימי

116 גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

117 שונות

118 עיסקאות עם בעל שליטה

122 הדירקטוריון, ההנהלה ושכרם של נושאי המשרה הבכירים

נספח א' - נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאוחדות שלו

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו

148 הצהרת (CERTIFICATION) המנהל הכללי

149 הצהרת (CERTIFICATION) החשבונאי הראשי

151 דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

דוחות כספיים

281 דוח תקופתי לשנת 2014

301 דוח אחריות תאגידית

309 שאלון ממשל תאגידי

דבר המנכ"ל

שנת 2014 המשיכה להיות שנה של אי וודאות כלכלית. למרות ששווקי ההון רשמו תשואות נאות, וסך המצב הכלכלי בארץ ובעולם רשם שיפור מסוים, עדיין רמת אי הוודאות גבוהה.

בנק ירושלים המשיך בישום התכנית האסטרטגית שלו בתחומים השונים:

בתחום הקמעונאי המשיך הבנק ליישם את אסטרטגיית ההתרחבות הקמעונאית שלו במספר מישורים, ברובה באופן חדשני ומבודל מהמתחרים.

1. המשיך גיוס לקוחות עו"ש - גיוס לקוחות חדשים על בסיס הצעת ערך אטרקטיבית ביותר הכוללת ניהול חשבון עו"ש ללקוחות פרטיים בשקלים ללא עמלות עו"ש, ללא תנאים מוקדמים וללא הגבלת זמן. מדובר במהלך ייחודי בעולם הבנקאות בישראל.

בנק ירושלים רואה במהלך זה חלק ממימוש אסטרטגיית ההתרחבות הקמעונאית ארוכת הטווח שלו.

2. המשיך העמקת פעילות האשראי הצרכני ללקוחות ללא חשבון עו"ש על בסיס מודל עבודה שמשלב בחינת כל לקוח ולקוח במודל תומך החלטה ובבדיקה פרטנית של בנקאי בסניף.

השנה המשיך הבנק לשפר את איכות מודל החיתום שלו תוך המשיך גידול מתמיד באיכות הלווים ובגודל התיק. בסוף שנת 2014 לאור השינויים התומכים בסביבה הרגולטורית השיק הבנק אפשרות לפתיחת חשבון אינטרנט לצורך קבלת הלוואה ללקוחות חדשים ללא צורך הגעה לסניף. הבנק רואה באפיק זה מנוע צמיחה חשוב להתפתחותו ללא צורך בהגדלה משמעותית של פריסת הסניפים פיזית.

3. הבנק השלים השנה מהלך של רכישת ומיזוג פעילות הברוקרז' של חברת כלל בטוחה. עבור הבנק, מהווה המהלך חיזוק משמעותי בפעילות הברוקרז' ושוק ההון ומחזק באופן משמעותי מקור הכנסה זה בתמהיל ההכנסות הכולל של הבנק. היקף לקוחות הבנק בתחום ניירות הערך גדל מכ- 4 אלפי לקוחות לכ- 13 אלפי לקוחות.

כמו כן היקף תיק ניירות הערך במשמרת המנוהל בבנק עלה מכ- 2 מיליארדי ש"ח לכ- 13.4 מיליארדי ש"ח.

4. המשיך פיתוח פרופיל סניפיו העתידי - סניפי הווידאו. סניף הווידאו מעניק שירות לקהל באופן רציף 10-12 שעות ביום, שישה ימים בשבוע. הסניף הוא בשטח קטן והשירות ניתן דרך הווידאו על ידי בנקאי במוקד הטלפוני. מדובר ברמת שירות גבוהה יותר ובעלות שירות זולה יותר - עובדה שתאפשר לבנק לעמוד בהצעת הערך של בנק ללא עמלות עו"ש ולהעניק ריבית גבוהה על פיקדונות ועו"ש הזכות.

5. המשיך מכירת המוצרים המסורתיים של הבנק. משכנתאות, פיקדונות, ני"ע, כרטיסי אשראי, והמשיך פעילותו בליווי פרויקטים לנדל"ן למגורים תוך הובלת השוק בתחום ההתחדשות עירונית (תמא 38).

6. שדרוג נרחב של תהליכי העבודה וגופי הבקרה בבנק, בעיקר בתחום הקמעונאי.

7. המשיך שדרוג מערכות המחשוב, תוך חיזוק מערכת הליבה של הבנק ואמוץ סביבה רב ערוצית. המוקד הטלפוני המשיך לגדול ולהתרחב בתחומי עיסוקיו ובהיקף שירות הלקוחות שהוא מספק. הבנק השלים השנה את פריסתם של מכשירי ה-ATM בכל סניפיו וגם באתרים שמחוץ לכותלי הבנק.

בשנת 2015 - מתכוון הבנק להמשיך במאמצים אלו ולהמשיך להתרחב עוד יותר בתחום הקמעונאי, תוך צמיחה חדה יותר של ההכנסות לעומת צמיחה מתונה של ההוצאות, לאחר מיצוי מרבית ההשקעות במאמץ התרחבותו.

אוריאל פוז

מנהל כללי

חלק מהמידע לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד. התנהלות הבנק בפועל עלולה להיות שונה מהותית מהתיאור לעיל כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות בין היתר, כתוצאה מאירועים מדיניים/ ביטחוניים בלתי צפויים, שינויים בטעמי הלקוחות ושינויים ברגולציה בהוראות חקיקה, או בהוראות גורמי פיקוח.

דוח הדירקטוריון

לאסיפה הכללית של בעלי המניות

דין וחשבון לשנת 2014

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

דו"ח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 25 בפברואר 2015, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לשנת 2014 (להלן: "שנת הדוח"). הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים.

חלק ראשון - תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד הבנקאי

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הנפיק הבנק מניות לציבור והפך בכך לחברה שמוניתיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי, בנק ירושלים בע"מ. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה פרק בעלי השליטה בבנק בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2013.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 23 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה קמעונאית תוך הגדלת בסיס הלקוחות וסל המוצרים והשירותים למשקי בית, תוך גיוון ופיזור תחומי הפעילות הקמעונאיים שלו, דוגמת חשבונות עו"ש, אשראי צרכני ופיקדונות (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית").

על פי התכנית, אסטרטגיית הצמיחה מלווה בהצעת ערך מבדלת ללקוחות תוך פיתוח התמחותו הקמעונאית של הבנק. בבסיסה של התכנית האסטרטגית, הפחתת הסיכון הסיסטמי של הבנק, על-ידי גיוון וגירעון הלקוחות ומקורות ההכנסה המימוניים בדגש על פעילות במגזר משקי הבית, הן בגיוס פיקדונות, והן במתן אשראי ובכלל זה אשראי צרכני.

לצורך הגשמת יעדי התכנית כאמור לעיל פועל הבנק במספר ממדי פעולה שהוגדרו בתכנית האסטרטגית כדלהלן:

- הרחבת פעילותו של הבנק, בדגש על הרחבת הפעילות בתחומי העו"ש, האשראי הצרכני וניירות הערך.
- מעבר לשימוש נרחב באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הלקוח הכוללים בנקאות רב-ערוצית ואפשרות לפתיחת חשבון פיקדון, וחשבון למתן אשראי באינטרנט, תוך הקטנת התלות בפעילות הסניפים הפיזיים.
- המשך שדרוג מערכות ה-IT של הבנק הכולל המשך הטמעת מערכת CRM, המשך פיתוח מרכז שירות טלפוני מתקדם, המאפשר את ביצוע מרבית הפעולות הבנקאיות ללא צורך בהגעה לסניף, פריסה מלאה והטמעה של כספומטים והמשך הרחבת אתר האינטרנט של הבנק. הצעת ערך פיננסית טובה יותר ללקוח, הן בתחום החסכונות והפיקדונות והן בתחומים צרכניים נוספים. הצעת הערך אינה באה רק על חשבון הרווחיות מהלקוח, אלא מבוססת על הסטת מודל ההפעלה לאמצעים טכנולוגיים. מודל זה מאפשר עלויות זולות יותר, מבלי לפגוע באיכות השירות הניתן ללקוח וללא צורך להתפשר על איכות ניהול הסיכונים מצד הבנק.
- העמקת מודעות הצרכנים לדימוי הבנק כבנק תחרותי ויצירתי.

בשנת 2012 החל הבנק במהלך הדרגתי שמטרתו גיוס של חשבונות עו"ש בקרב משקי הבית (חשבונות פרטיים). הבנק התחיל במהלך גיוס של עשרות אלפי חשבונות חדשים מקרב לקוחות קיימים וחדשים כאחד בשנים הקרובות. לשם כך גיבש הבנק הצעת ערך הכוללת פטור גורף מעמלות עו"ש ליחידים תושבי ישראל.

חשבון העו"ש נחשב למוצר עוגן ולפיכך ההתרחבות בתחום חשבונות העו"ש צפויה לתרום להפחתת סיכויי האשראי על ידי העמקת הקשר עם הלקוחות וגיוון המוצרים הבנקאיים. כמו כן, היא צפויה לאפשר לבנק להרחיב לאורך זמן את בסיס הלקוחותיו. הגדלת הרווחיות צפויה להיות מושגת בעקבות מכירת המוצרים הנלווים.

מטרת הבנק היא לשרת את הלקוחות תוך שמירה על בסיס עלויות צר ומיטבי ולכן פותח קונספט של סניף וידאו שיכול לשרת כ- 3,000 לקוחות, הסניף מאויש על ידי עובד או שניים במשמרת ונשען על טכנולוגיה המאפשרת שיחת וידאו בין הלקוח לבנקאי מתמחה במוקד הטלפוני.

בתחום האשראי הצרכני, ממשיך הבנק בהתאם לתכנית האסטרטגית שלו את המהלך אשר החל בשנת 2010, למתן אשראי צרכני ללקוחות הבנק וללקוחות חדשים, הנמנים על מגזר משקי הבית. מהלך זה מביא בהדרגה לפיזור ולגירעון תיק האשראי של הבנק אשר מרוכז במשכנתאות. מאז שנת 2010 ניתן האשראי הצרכני להיקף נרחב של לקוחות. הדירקטוריון והנהלה המשיכו לעקוב אחר תהליך חיתום האשראי הצרכני ובכלל זה שיפור מודלי החיתום וביצוע תהליך מתמשך של הפקת לקחים. בשנה האחרונה המשיך היקף התיק והלווים לגדול תוך שיפור באיכות חיתום האשראי. הבנק רואה בתחום זה מנוע צמיחה משמעותי לרווחיו.

בסוף שנת 2014 לאור השינויים התומכים בסביבה הרגולטורית השיק הבנק אפשרות לפתיחת חשבון באינטרנט לצורך קבלת הלוואה ללקוחות חדשים ללא צורך הגעה לסניף. הבנק רואה באפיק זה מנוע צמיחה חשוב להתפתחותו ללא צורך בהגדלה משמעותית של פריסת הסניפים פיזית.

הבנק שם דגש רב על חיזוק מערך הפיקוח והבקרה, בשלושת מעגלי הבקרה. לפרטים ראה להלן בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

הבנק ממשיך בפעילות העסקית בתחום לוי פרויקטים ובניה וזאת תוך בחינה שמרנית של רווחיות העסקאות, ושילוב גופים מוסדיים בסינדיקציות לפיזור סיכון האשראי בעסקאות גדולות, תוך בחינה שוטפת של מצב שוק הנדל"ן.

השינוי בהגדרת ליבת הפעילות של הבנק וההרחבה של נקודות המגע עם הלקוח ושל היצע השירותים הקמעונאיים מלווים בבחינה קפדנית על ידי הבנק של השינויים בפרופיל הסיכונים הנגזר ממאפייני הפעילות החדשים ובהקצאות ההון הנדרשות להלימת הסיכונים האמורים.

במהלך שנת 2013 נחתם הסכם לפיו רכש הבנק מכלל פיננסיים בע"מ את מלוא המניות של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן כלל בטוחה), כמפורט בדוח השנתי לשנת 2013. כלל בטוחה היתה חברה בבורסה ובמסלוקת הבורסה ועסקה במתן שירותי מסחר בבורסה ובשווקים בחו"ל. בעקבות רכישת החברה ומיזוגה לפעילות הבנק עלתה, באופן משמעותי, פעילות הבנק בתחום הברוקרז'. בשנת 2014 השלים הבנק את תהליך המיזוג ורשם גידול נאה בהכנסות וברווח מפעילות זו.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

פעילות הבנק בשנת 2014

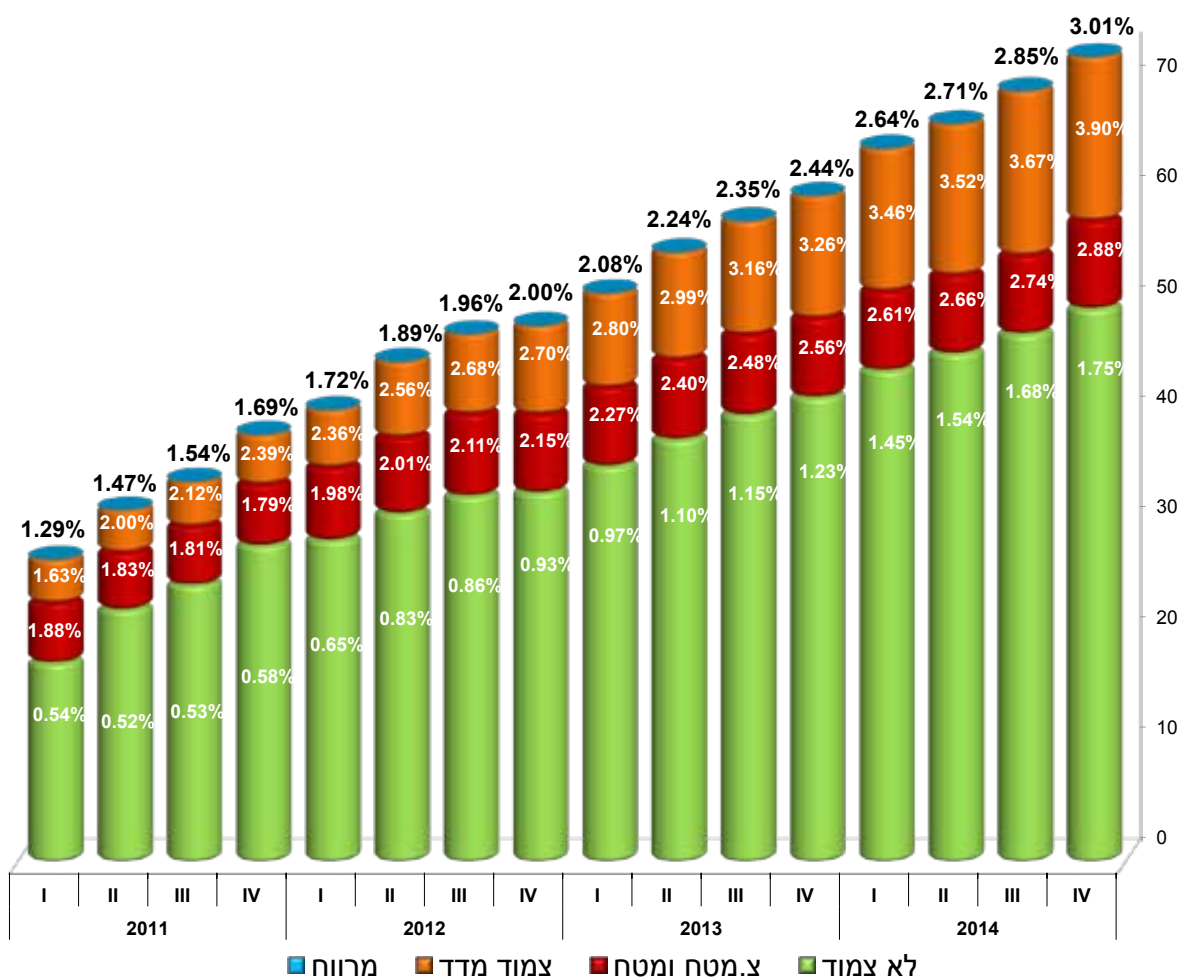
התפתחויות בסעיפי רווח והפסד

הרווח הנקי הסתכם בשנת הדוח ב- 66.3 מיליוני ש"ח, לעומת 17.2 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של כ- 285%, עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות ריבית, נטו וכן מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי כמפורט להלן.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 9.2% לעומת 2.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות ריבית, נטו בשנת הדוח הסתכמו ב- 317.0 מיליוני ש"ח, לעומת 257.2 מיליוני ש"ח בשנת 2013 - גידול של כ- 23%. הגידול נובע מהמשך שיפור במרווחים, מגידול ביתרת האשראי הצרכני וכן מהוזלת עלות גיוס המקורות.

להלן נתוני מרווח האשראי - ממוצע רבעוני בשנים 2011-2014 (במיליוני ש"ח):

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת הדוח הסתכמו בכ- 18.4 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 54.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - קיטון של כ 66%. עיקר הקיטון נובע מהוצאה חד פעמית בסך של 19.2 מיליוני ש"ח שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד בעקבות החלת הפרשה קבוצתית על אשראי לדיר בשיעור של 0.35% על פי הנחיית בנק ישראל מיום 21 במרץ 2013. כמו כן, חל קיטון בהוצאות כתוצאה משיפור בתהליכי הגביה ובניהול החיתום. בנוסף, במהלך השנה, נרשמה הכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר בסך 8.0 מיליוני ש"ח.

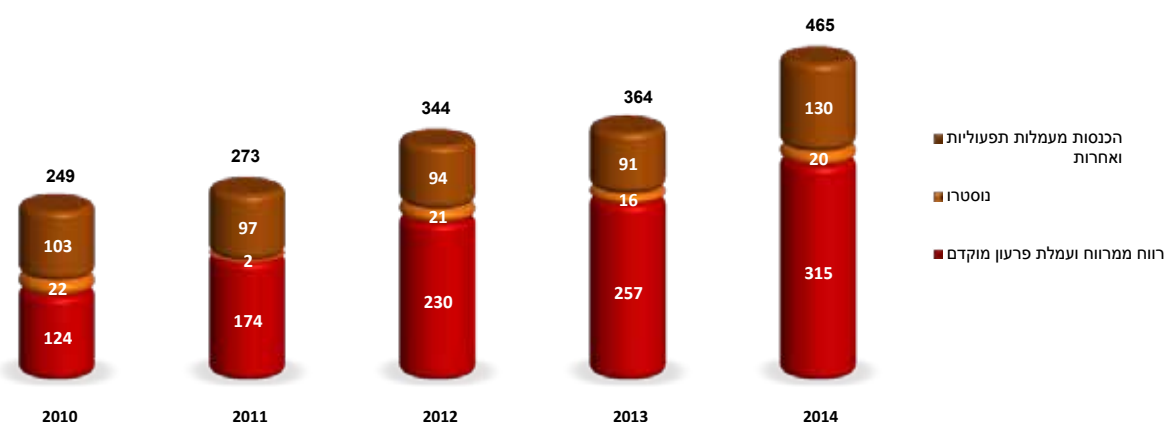
יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) הינו 0.19%, לעומת 0.57% בשנת 2013.

הכנסות מימון שאינן מריבית בשנת הדוח הסתכמו ב- 18.1 מיליוני ש"ח, לעומת 14.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מעלייה ברווחי הנוסטרו.

העמלות בשנת הדוח הסתכמו ב- 118.3 מיליוני ש"ח, לעומת 91.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול בסך 31.9 מיליוני ש"ח נובע מעמלות בגין פעילות בניירות ערך אשר גדלו משמעותית עקב רכישת חברת כלל בטוחה. מנגד נרשמה ירידה בהכנסות מטיפול באשראי בסך של כ- 5.6 מיליוני ש"ח בעיקר כתוצאה מיישום לראשונה של הוראות בנק ישראל בדבר "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות" (FAS 91).

הכנסות אחרות בשנת הדוח הסתכמו ב- 11.5 מיליוני ש"ח, לעומת 0.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מהפחתת הכנסה נדחית שנוצרה עקב רכישת חברת כלל בטוחה. לפרטים ראה פרק ארועים מהותיים בתקופת הדוח להלן.

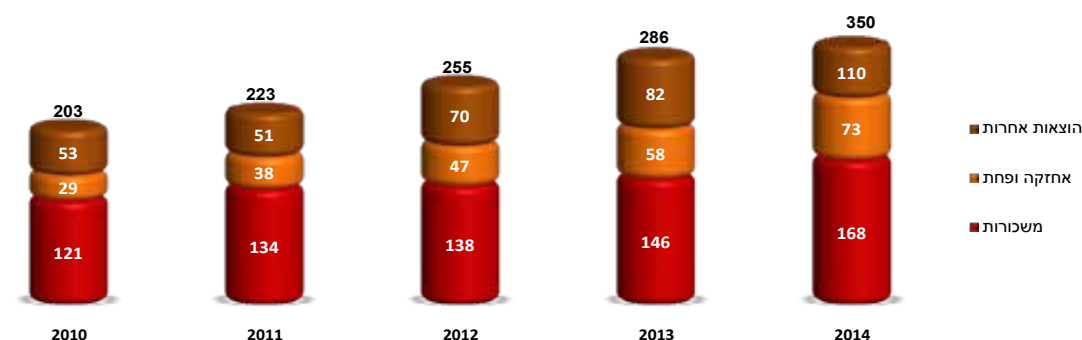
להלן הרכב הכנסות הבנק במיליוני ש"ח:

ההוצאות התפעוליות והאחרות בשנת הדוח הסתכמו ב- 350.4 מיליוני ש"ח, לעומת 286.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ- 22%. כמחצית מהגידול נובעת על רקע הגדלת הפעילות כתוצאה מרכישת חברת כלל בטוחה, וכמחצית מהגידול נובעת בעיקר מגידול בהוצאות פחת ומיחשוב וזאת על רקע השפעת יישום התכנית האסטרטגית של הבנק.

הוצאות השכר בשנת הדוח הסתכמו ב- 167.7 מיליוני ש"ח (בנטרול הוצאות השכר שנבעו מרכישת כלל בטוחה עמדו הוצאות השכר על כ- 151.9 מיליוני ש"ח) לעומת 146.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות השכר בנטרול מיזוג כלל נובע בעיקר מעלות תגמול משתנה בגין שנת 2014 בסך של כ- 7.5 מיליוני ש"ח.

להלן הרכב הוצאות הבנק במיליוני ש"ח:

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשנת 2014 בסך של 29.8 מיליון ש"ח. שיעור המס האפקטיבי בשנת 2014 הגיע לכ-31.0% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי במוסדות כספיים של 37.71%. לפרטים נוספים ראה ביאור 28 בדוחות הכספיים.

להלן פירוט הרווח הנקי למניה בשלוש השנים האחרונות:

2012	2013	2014	
0.51	0.24	0.94	רווח נקי למניה (ש"ח)

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו (לאחר השפעת המס) הסתכמו בירידה של כ-0.6 מיליוני ש"ח לעומת ירידה של 0.8 מיליוני ש"ח שנת 2013.

ההתפתחויות בסעיפי המאזן

סך כל המאזן ליום 31 בדצמבר 2014, הסתכם ב- 14,077 מיליוני ש"ח, לעומת 13,469 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013, גידול של כ- 5%. הגידול נובע בעיקר מגידול ביתרות המזומנים והפיקדונות בבנקים ומגידול ביתרות ניירות ערך כפי שיפורט להלן. **יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים** ליום 31 בדצמבר 2014, הסתכמה ב- 3,278 מיליוני ש"ח, לעומת 2,833 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013 גידול של כ- 16%. עיקר הגידול נובע מהנפקת אגרות חוב כמפורט להלן בפרק גיוס מקורות המימון. **יתרת ניירות הערך** ליום 31 בדצמבר 2014, הסתכמה ב- 880 מיליוני ש"ח, לעומת 677 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013, גידול של כ-30%.

להלן הרכב תיק ניירות הערך:

אחוז מתוך תיק ניירות הערך ליום 31 בדצמבר 2014	יתרות ליום 31 בדצמבר		
	2013	2014	
	מיליוני ש"ח		
97%	661	854	אגרות חוב ממשלתיות ישראליות
1%	11	10	אגרות חוב בנקאיות ישראליות
2%	5	16	אגרות חוב קונצרניות ואחרות
100%	677	880	סך הכל ניירות ערך

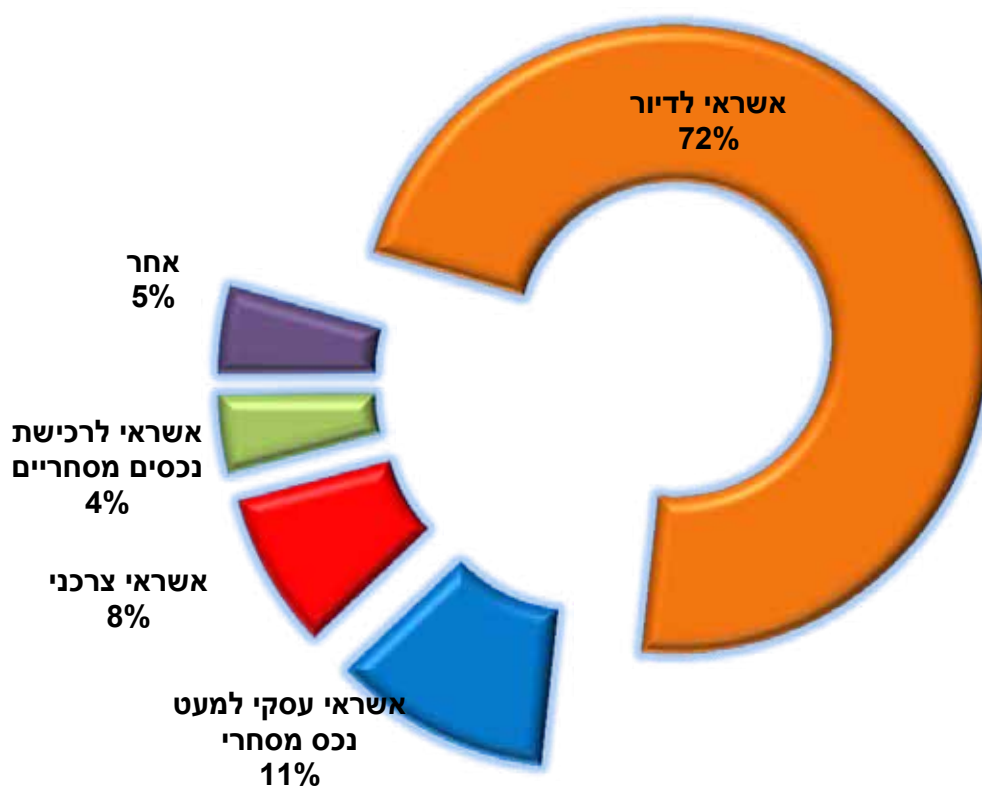
עיקר הגידול נובע מהשקעה בתיק לפדיון באגרות חוב ממשלתיות ישראליות בסך 207 מיליוני ש"ח שבוצעה בתחילת שנת 2014.

יתרת האשראי לציבור נטו, הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014, ב- 9,567 מיליוני ש"ח, לעומת 9,627 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013 ירידה של כ- 1%.

להלן הרכב יתרת האשראי לציבור:

יתרות ליום 31 בדצמבר			
	2013	2014	
שינוי ב-%	מיליוני ש"ח		
-	6,921	6,914	אשראי לדיור
5%	1,021	1,069	אשראי עסקי למעט נכסים מסחריים
22%	629	765	אשראי צרכני
(2%)	396	387	אשראי לרכישת נכסים מסחריים
(35%)	660	432	אחר
(1%)	9,627	9,567	סך הכל אשראי לציבור

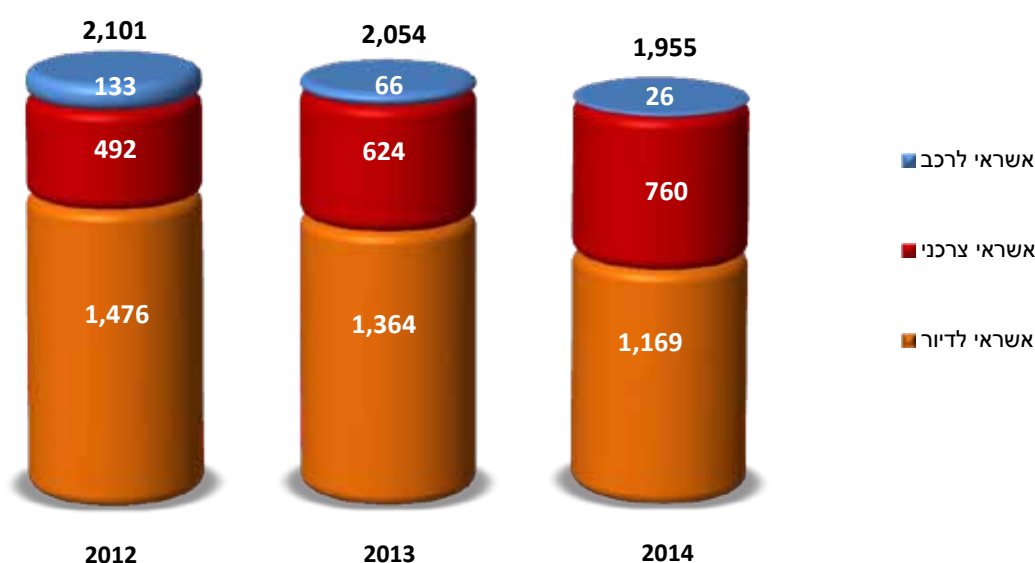
להלן הרכב תיק האשראי:

להלן טבלת נתוני ביצוע אשראי קמעונאי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2013	2014	
שינוי ב-%	מיליוני ש"ח		
(15%)	1,259	1,067	ביצועי אשראי לדיור
(3%)	105	102	מיחזור הלוואות לדיור
(14%)	1,364	1,169	סך הכל אשראי לדיור (כולל מיחזורים)
14%	690	786	ביצועי אשראי צרכני (כולל כרטיסי אשראי ועו"ש*)
(5%)	2,054	1,955	סך הכל אשראי קמעונאי

(*) צבירה נטו של יתרות עו"ש וכרטיסי אשראי במהלך התקופה.

יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014, ב- 10,977 מיליוני ש"ח, לעומת 11,071 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013, קיטון של כ- 1%.

יתרת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014, ב- 1,503 מיליוני ש"ח (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 482 מיליוני ש"ח) לעומת 1,406 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013 (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 537 מיליוני ש"ח). הגידול נובע מהנפקת אגרות חוב אשר בוצעה בחודש דצמבר 2014 כמפורט להלן בפרק גיוס מקורות המימון, ומנגד פירעונות שוטפים של אגרות חוב.

סך הכול יתרת פיקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2014, ב- 12,480 מיליוני ש"ח לעומת 12,477 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013.

יתרת ניירות ערך שהושאלו הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2014, בכ- 583 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 28 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013. הגידול נובע מהרחבת הפעילות בשנת 2014.

ההתפתחויות בסעיפים חוץ מאזניים

יתרת הלוואות מפקדונות לפי מידת גביה (הלוואות לזכאים מכספי ממשלה) הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014, ב-1,418 מיליוני ש"ח, לעומת 1,703 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013, קיטון של כ-17%. עיקר הקיטון נובע מצמצום מתמשך בהיקף ביצועי הלוואות לזכאים בכלל המשק, בין היתר בשל סביבת ריבית נמוכה אשר גרמה לחוסר כדאיות כלכלית בניצול הלוואות אלה. ההכנסות מעמלות גביה לפי מידת גביה הסתכמו בשנת 2014 ב-13.6 מיליוני ש"ח לעומת 15.5 מיליוני ש"ח בשנת 2013.

ליום 31 בדצמבר 2014 כ-14 אלפי לקוחות מחזיקים **תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק** לעומת כ-13 אלפי לקוחות בסוף שנת 2013. יתרת תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014, לכ-13.4 מיליארדי ש"ח.

החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ (חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק) עוסקת בהחזקת חשבונות ונכסים פיננסיים של תושבי חוץ ואחרים בנאמנות. יתרת הנכסים המוחזקים בנאמנות על ידי החברה ליום 31 בדצמבר 2014, הינה בסך של כ-10 אלפי ש"ח (לעומת שנת 2013 - סך של 100 אלפי ש"ח). בשנת 2014 הכנסות החברה מעמלות הסתכמו בכ-15 אלפי ש"ח, לעומת 23 אלפי ש"ח בשנת 2013.

ההתפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות

להלן פערי הריבית של נכסי הבנק הנושאים ריבית אל מול התחייבויות הבנק במגזרי ההצמדה השונים:

שנת 2013	שנת 2014	
2.35%	2.59%	לא צמוד
1.34%	2.22%	צמוד למדד
2.04%	2.17%	מט"ח וצמוד מט"ח
1.92%	2.44%	סך הכל

הגידול בפערי הריביות נובע בעיקר משיפור הרווחיות באשראי לדיוור, מגידול בתיק האשראי הצרכני ושיפור בתמהיל המקורות מול השימושים.

לפירוט נרחב ראה תוספת א' בסקירת ההנהלה.

אירועים בשנת הדוח

1. בהמשך לרכישת הבנק מחברת כלל פיננסים בע"מ את מלוא אחזקותיה בחברת כלל פיננסים בטוחה ניהול והשקעות בע"מ ("כלל בטוחה") מיום 15 בדצמבר 2013, ובהמשך למיזוג כלל בטוחה וכלל פיננסים בטוחה ברוקארז' בע"מ לבנק ביום 22 לדצמבר 2013, ובהתאם לאמור בביאור זה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2013, ליום ה-31 לחודש דצמבר 2013, הבנק הכיר בשווי ההוגן של הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים על פי מדידה ארעית לאור כך שעד למועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2013 הבנק לא קיבל אישור מקדמי מרשות המיסים בנוגע להשלכות המס של המיזוג.

ביום 12 במרץ 2014, נתקבלה מרשות המסים החלטת המיסוי לביצוע שינוי מבנה לפיו, אושרה תכנית המיזוג ליום 31 בדצמבר 2013, של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול והשקעות בע"מ לתוך בנק ירושלים ("המיזוג"), בכפוף לעמידה בתנאי סעיף 103 לפקודה (הקובעים), בין היתר, כי בבנק תמשך הפעילות הכלכלית העיקרית של כל אחת מהחברות הנרכשות, בטוחה וברוקארז', במשך שנתיים וכי כל בעלי השליטה בבנק יחזיקו את מניותיהם לתקופה של שנתיים לפחות ממועד המיזוג אשר נקבע בתוקף מיום 31 בדצמבר 2013).

ההחלטה כאמור מותנית בקיום התנאים הקבועים בפקודה ובהחלטת המיסוי. יצוין, כי נקבע במסגרת החלטת המיסוי כי על אף האמור בהוראות הפקודה, ההפסדים מעסק שנצברו בחברות הנרכשות, בטוחה וברוקארז', עד לתום שנת 2013, יותרו ליניכוי החל משנת 2014 באופן שווה על פני 9 שנים, כל עוד סכום זה לא יעלה על 50% מהכנסתו החייבת

של בנק ירושלים באותה שנת מס. בנוסף, נקבע כי הפסדי הון שנצברו בחברת כלל בטוחה עד לתום שנת 2013 לא יותרו בקיזוז.

בהתאם לתקן (IFRS 3), נתוני המאזן ליום 31 בדצמבר 2013, המהווים מספרי השוואה בדוחות הכספיים, הוצגו מחדש על מנת לשקף את התאמת הטיפול החשבונאי בגין הצגת נכס המס הנדחה בגין הפסדים המועברים כאמור. בעקבות זאת, נרשם נכס מס נדחה בסך של 57.5 מיליוני ש"ח.

כתוצאה מהתאמת שווי הנכסים שנרכשו על ידי הבנק נוצר רווח מרכישה במחיר הזדמנותי בסך של 57.1 מיליוני ש"ח. על פי הנחיית הפיקוח על הבנקים, רווח זה נרשם כהכנסה נדחית במאזן הבנק, אשר תופחת על פני תקופה של 5 שנים בקו ישר (11.4 מיליוני ש"ח לשנה) ממועד הרכישה בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות אחרות. לא הייתה השפעה מהותית על תוצאות הבנק עבור השנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 כתוצאה מהצגה מחדש זו.

יצוין כי לצורך מדידת הלימות הון, על פי הסיכום עם הפיקוח על הבנקים לצורך יישום הוראות באזל 3, מיתרת המס הנדחה שנוצרה כתוצאה מרכישה זו, תקוזז יתרת ההכנסה הנדחית כאמור, לסוף כל תקופת דיווח.

2. בהמשך להודעה שנתקבלה בבנק ביום 4 ביוני 2013 בדבר הגשת בקשה לוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים, להטיל על הבנק עיצום כספי על פי החוק לאיסור הלבנת הון התש"ס - 2000 ("חוק איסור הלבנת הון"), בגין הפרות לכאורה של החוק האמור, ביום 25 במרץ 2014, קיבל הבנק את החלטת הוועדה להטלת עיצום כספי, לעניין תאגידים בנקאיים, לפי סעיף 14 לחוק איסור הלבנת הון, בגין הפרת הוראות חוק איסור הלבנת הון, צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א - 2001, ותקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת הדיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע) התשס"ב - 2002 וזאת בהמשך לדוח ביקורת מחודש פברואר 2013, שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים ביחס לתקופה שבין השנים 2007 עד 2010.

בהתאם להחלטת הוועדה, הוטל על הבנק עיצום כספי בסך כולל של 800 אלפי ש"ח תוך ציון העובדה שסכום זה נקבע תוך התחשבות בעובדה כי במהלך תהליך הביקורת, הבנק שיתף פעולה בגילוי ההפרות ותוצאותיהן וכן נקט פעולות אפקטיביות לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותן בסמוך לאחר קבלת טיוטת דוח הביקורת.

3. ביום 8 ביולי 2014, בעקבות מבצע "צוק איתן", הוכרז "מצב מיוחד בעורף", לפי סעיף 9א' לחוק התגוננות אזרחית, התשי"א - 1951.

בהתאם, הוציא המפקח על הבנקים ביום 9 ביולי 2014 הנחיות לתאגידים הבנקאיים, לפיהם נדרשים התאגידים הבנקאיים לתת ללקוחותיהם הקלות לעניין חריגות ממסגרות אשראי, שירותי בנקאות בתקשורת, ניהול עסקים מחוץ למשרדי התאגיד הבנקאי, מתן הוראות טלפוניות וחיובים על פי הרשאה, והכל בהתאם להקלות המנויות בהוראות ניהול בנקאי תקין 355.

כמו כן, נדרשו התאגידים הבנקאיים לתגבר את המוקדים הטלפוניים במידת הצורך, לא להגביל בעל חשבון המתגורר ביישוב שבו הוכרז מצב מיוחד בעורף בשל שיקים שסורבו החל ממועד המכתב ועד להודעה אחרת, ולהגביר את היערכות התאגיד הבנקאי ועירותו למתקפות סייבר.

ביום 27 ביולי 2014, הוציא המפקח על הבנקים הנחיות נוספות למתן הקלות ללקוחות כדלהלן:

- תאגיד בנקאי לא יגביל חשבון או בעל חשבון של יחיד או של תאגיד, שמענו הרשום ברישומי התאגיד הבנקאי הינו ביישובים לגביהם הוכרז מצב מיוחד בעורף, בשל שיקים שסורבו, וכל זאת החל ממועד המכתב ועד להודעה אחרת.
- יש לפעול בהתאם לתקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשע"ד - 2014, לפיהן, נקרא אדם לשירות מילואים בנסיבות חירום או לשירות מילואים במצב מיוחד וסורב שיק בחשבון, ייגרע אותו שיק ממניין השיקים לעניין סעיף 2(א) לחוק, אם היום שסורב בו חל בתקופה שבה שהה בשירות מילואים כאמור, עד חמישה עשר ימים מתום תקופת המילואים.

בנוסף, הורה המפקח על הבנקים כי בשל חוסר הוודאות, שנוצר מהמצב הביטחוני, הנוגע לסיכויי הגביה של חובות של עסקים קטנים ואנשים פרטיים ולהשפעה של מצב הפיגור על סיכויי הגביה, התאגידים הבנקאיים מתבקשים לפעול בהתאם להנחיות הבאות בעת עריכת הדו"ח הכספי לרבעון השני והשלישי לשנת 2014:

- תאגיד בנקאי אינו נדרש למחוק חשבונאית חובות של לווים בישראל שכפופים לדרישות המחיקה החשבונאית בהתאם לסעיף 5.ד29 בהוראות הדיווח לציבור. זאת, אלא אם ידועות לתאגיד הבנקאי סיבות אחרות המחייבות מחיקה חשבונאית מלבד מצב הפיגור של החוב.
- תאגיד בנקאי מתבקש להעריך את השפעת המצב הביטחוני על סיכויי הגביה של חובות, ולהגדיל בהתאם את ההפרשה להפסדי אשראי שמחושבת על בסיס קבוצתי.
- ביום 24 ביולי 2014, קיימה הממשלה ישיבה מיוחדת במהלכה נידונו צעדים לחיזוק העורך בעקבות הימשכות מבצע "צוק איתן". בעקבות ישיבה זו הונחו הבנקים כדלהלן:
- סיוע לנטולי משכנתאות - תתאפשר דחיית שני תשלומי החזר חודשיים, ללווים אשר קיבלו משכנתא מהמדינה מכח חוק הלוואות לדור, התשנ"ב - 1992, ואשר יבקשו דחיית התשלומים. לווים בכל הארץ יכולים לפנות בבקשה כאמור.
- הקפאת פעולות פינוי נגד חייבי משכנתא - הבנקים יפעלו להקפאת הליכי והודעות פינוי, שתוכננו להתבצע בתקופת "צוק איתן", נגד מי שקיבל משכנתא מהמדינה מכח חוק הלוואות לדור, התשנ"ב - 1992. סעיף זה מתייחס ללווים בכל הארץ.
- ביום 3 בספטמבר 2014 הודיע המפקח על הבנקים כי לאור ביטול "הכרזת מצב מיוחד בעורף" נדרשים הבנקים לחזור לשגרה, והורה לבנקים להפסיק לפעול בהתאם להנחיות הפעולה שהוציא בהנחיותיו השונות המפורטות בסעיף זה לעיל, לאלתר או בהתאם למועד הביטול, כפי שנקבע על ידי המפקח במכתבו.
- הבנק יישם את ההנחיות ופעל בהתאם לכל ההוראות והנחיות המפורטות לעיל.
- 4. ביום 20 ביולי 2014, אישרה האסיפה הכללית את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לפי סעיף 267 לחוק החברות התשנ"ט 1999 ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקן 301A בעניין מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי. (לפרטים בדבר מדיניות התגמול ראו דוח מיידי מיום 12 ביוני, 2014 אסמכתא 89982-01-2014 אשר המידע בו מובא על דרך ההפניה).
- ביום 1 ביולי 2014, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת וועדת תגמול, עקרונות למדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה (כהגדרתם בחוק החברות) בהתאמה להוראה 301A. מסמך מדיניות מפורט על בסיס העקרונות הנ"ל אושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 11 בנובמבר, 2014, לאחר המלצת וועדת תגמול.
- לפרטים ראה להלן בפרק ההון האנושי.
- 5. ביום 28 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא מגבלות למתן הלוואות לדור. להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בהוראה החדשה:
- הגדלת יעד ההון בהתאם לגודל תיק הלוואות לדור - המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדור. מועד התחילה לעמידה ביעד ההון המזערי הנדרש הינו 1 בינואר 2017. על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת הלוואות לדור החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.
- כתוצאה מיישום ההוראה בהסתמך על נתוני המאזן הנוכחי צפוי הבנק להוסיף, באופן הדרגתי, את הדרישה להון נוסף סך של כ-9 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.1% תוספת ליעד ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים כל רבעון עד לתאריך היעד. על פי האמור, יסתכם בחישוב מצטבר, ליום 1 בינואר 2017 סך של כ-71 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרישת ההון המזערי.
- יצוין כי כל שינוי ביתרת תיק הלוואות לדור ישנה את תוספת ההון הנדרש.
- ביטול הדרישה למתן משקל סיכון מוגבר להלוואות ממנופות בריבית משתנה.

6. ביום 4 בנובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, להשבת עמלות בסך אשר הוערך על ידי התובעת ב-65.5 מיליוני ש"ח, בטענה כי הבנק גבה כביכול שלא כדין עמלות מסוימות בקשר לפעילות המרה של מטבע חוץ, העדר גילוי נאות והטעיה לכאורה של הלקוחות בנוגע לעלויות הכרוכות בשירותי המרה וקיומו לכאורה של הסדר כובל בהקשר למתן שירותי המרה. הבקשה נמסרה לבנק ביום 5 בנובמבר 2014 וטרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה.
- להערכת הנהלת הבנק הסיכויים כי הבנק יידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה הינם קלושים.
7. ביום 4 בדצמבר 2014 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות 292.5 מיליוני ש"ח ערך נקוב כהרחבת סדרה נסחרת (סדרה ט') תמורת 317.4 מיליון ש"ח על פי דוח הצעת מדף מיום 2 בדצמבר 2014. לפרטים נוספים ראה דיווח מידיי של החברה מיום 4 בדצמבר 2014 אשר המידע הכלול בו מובא כאן על דרך ההפניה.
8. ביום 16 בדצמבר 2014 שלח בנק ירושלים הצעה לרכישת מלוא מניות בנק דקסיה ישראל ומיזוגו בהמשך לתוך בנק ירושלים. לפרטים נוספים ראה דיווח מידיי של החברה מיום 16 בדצמבר 2014 (מספר אסמכתא 014-222876-2014) אשר המידע הכלול בו מובא כאן על דרך ההפניה.
- ביום 16 בדצמבר 2014 פרסם בנק דקסיה ישראל בע"מ דו"ח מידיי בו ציין כי טרם קבלת ההצעה מבנק ירושלים לא נוהל מו"מ ולא מתנהל כעת מו"מ בין בנק דקסיה ישראל לבין בנק ירושלים (אסמכתא 01-223464-2014). בנוסף, ביום 18 בדצמבר 2014 פרסם בנק דקסיה ישראל דו"ח מידיי ובו הפנה להודעה שפרסמה בעלת השליטה בבנק דקסיה לישראל בעיתונות בחו"ל, שכותרתה: "דקסיה מכחישה קיומן של שיחות כלשהן בשלב זה עם בנק ירושלים בקשר למכירת דקסיה ישראל" כמו כן צוין בהודעה כי קבוצת דקסיה נטלה על עצמה להוציא לפועל הליך מסודר ותחרותי של מכירת חלקה בדקסיה ישראל בכדי למקסם את ערכה של דקסיה ישראל עבור כל בעלי העניין ובהתאם להתחייבויותיה לנציבות האירופית. ביום 6 בינואר 2015 הודיעה דקסיה ישראל במכתב לבנק כי קיבלה את מכתבו, העבירה לידיעת חברי הדירקטוריון ותשיב לבנק.
9. בתקופת הדוח חילק הבנק דיבידנד בסך כולל של 17.7 מיליוני ש"ח לפרטים ראה להלן בפרק ההון העצמי.
10. לפרטים אודות אישור ותנאי המשך כהונתו של מנכ"ל הבנק, אוריאל פז ראה להלן ביאור 21 בדוח הכספי.
11. לפרטים אודות דירוג התחייבויות הבנק על ידי חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot ראה להלן בפרק גיוס מקורות המימון.

אירועים לאחר תאריך המאזן

לפרטים אודות אישור תנאי הכהונה וההעסקה של מנכ"ל הבנק ראה להלן ביאור 21 בדוח הכספי.

פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

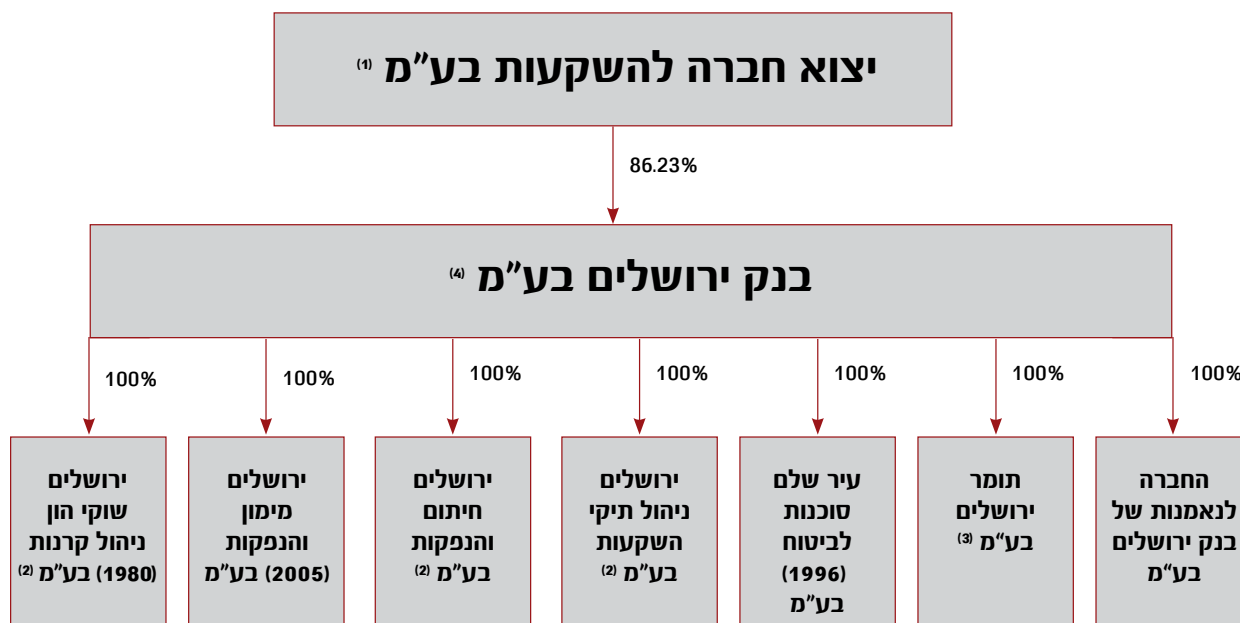
נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים של הבנק ופרטים אחרים שפורסמו בדוח הדירקטוריון מצורפים בנספח א' לדוח הדירקטוריון.

תרשים מבנה אחזקות הבנק

להלן תרשים מבנה אחזקות הבנק בחברות בת ובחברות כלולות נכון ליום 31 בדצמבר 2014.

לפירוט תחומי העיסוק של החברות הבנות והחברות כלולות ראה ביאור 7 ג'.

(1) לפירוט בדבר בעלי השליטה בבנק, ראה להלן.

(2) לא פעילה.

(3) למר זלמן שובל החזקה זניחה בחברה כמפורט בתקנות 11-13 לדוח התקופתי.

(4) הבנק מחזיק במניות של משרדי הבורסה לניירות ערך בע"מ. (24,993 ש"ח ע.ב. המהווה 5.21% מהון המניות המונפק והנפרע של משרדי הבורסה לניירות ערך בע"מ).

במהלך שנת 2014 פורקו מרצון החברות הבאות אשר הבנק או חברות הבת שלו; לפי העניין, החזיקו בהם (100%):

יוניטרסט מכשירים פיננסיים עתידיים בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ; מבט מטבעות מסחר 2007 בע"מ; מבט מטבעות בע"מ; אילנות בטוחה הון בע"מ; מגן ת"א 25 מסחר בע"מ; מגן מוצרים פיננסיים בע"מ; תשואות ניהול קרנות נאמנות (1993) בע"מ; מומנט מוצרי השקעה בע"מ; בטוחה ניהול קרנות נאמנות בע"מ; אילנות-בטוחה הון בע"מ; מומנט השקעה ומסחר בע"מ; כליל מוצרי השקעה בע"מ; מגן דולר מסחר בע"מ.

מרבית החברות שפורקו הינן חברות לא פעילות שעברו לשליטת הבנק כתוצאה מרכישת חברת כלל בטוחה בשנת 2013.

בעלי השליטה בבנק

גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק ומחזיקה ב- 74.30% מהון המניות המונפק והנפרע של יצוא חברה להשקעות בע"מ שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "יצוא"). ייצוא מחזיקה ב- 86.23% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. בנוסף, מחזיקה גב' שובל ב- 0.33% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באמצעות החברות: כ. שובל אחזקות בע"מ; אי.סי.סי הון לישראל בע"מ; חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ונאמנות חוץ בע"מ שהינן חברות פרטיות שבבעלותה ושליטתה של הגב' כנה שובל.

על פי חוות דעת משפטיות שהומצאו לבנק, ה"ה מר זלמן שובל (בעלה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק), ומר גדעון שובל (בנה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק), נחשבים כבעלי שליטה בבנק מכוח הוראות חוק הבנקאות רישוי.

מר זלמן שובל נחשב כבעל שליטה אף לפי הוראות חוק ניירות ערך.

חלק מהמידע המפורט בדוח הדיסקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ידועות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/ תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

תיאור תמציתי של מגזרי הפעילות

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק.

הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים. להלן פירוט מגזרי הפעילות המדווחים:

- **מגזר משקי הבית** - לקוחות המגזר הינם משקי בית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית.
- **מגזר בנקאות פרטית** - לקוחות המגזר הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).
- **מגזר עסקי** - לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות.
- **מגזר ניהול פיננסי** - המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובח"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

פעילות הבנק בתחום גיוס המקורות מהציבור מרוכזת בחטיבה הפיננסית. בשל העובדה כי פעילות זו נוגעת לכלל מגזרי הפעילות של הבנק וכי לתחום זה מאפיינים יחודיים וחוצי מגזרי פעילות, תתואר פעילות זו במרכז בפרק "גיוס מקורות המימון" ולא בכלל מגזר בנפרד.

ייחוס ההכנסות וההוצאות לפי מגזרי פעילות בבנק נעשה כדלקמן:

הכנסות ריבית, נטו

מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

רווח זה כולל את עלויות המימון הבין מגזרי - חיוב המגזר נותן ההלוואה וזיכוי המגזר מגייס הפיקדון במחירי מעבר (בהתאם לכך מוגדלות ההכנסות במגזר שגייס את הפיקדונות ומנגד מוקטנות ההכנסות במגזרים שעשו שימוש באשראי).

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן מדויק, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, לכל אחד ממגזרי הפעילות.

מיסים על הכנסה

המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכלל מגזר.

תשואה להון

הקצאת ההון לצורך חישוב התשואה להון בכל אחד ממגזרי הפעילות התבססה על נכסי הסיכון הממוצעים בכלל מגזר. חישוב התשואה בכלל מגזר נעשתה בהתאם להון העצמי אשר יוחס כאמור למגזר.

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המפרט הוראות ליישום דיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים. מטרת הדיווח הינה לאפשר לתאגיד הבנקאי לדווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח. הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות, בין היתר:

- הגדרה של מגזרי פעילות פיקוחיים ואילו לקוחות יכללו בכל מגזר.
 - הוראה כי תאגיד בנקאי ייתן גילוי לנתונים מאזניים על מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הכספי לשנת 2015.
 - הבהרה כי תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.
- גילוי לנתונים מאזניים שנדרשים לפי הוראה זו יינתנו לראשונה בדוח לציבור לשנת 2015.
- הבנק נערך ליישום ההוראות.

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו

ההון העצמי

ההון העצמי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014, הסתכם ב- 745.2 מיליוני ש"ח, לעומת 697.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013. עיקר הגידול נובע מהרווח הנקי בסך 66.3 מיליוני ש"ח ומנגד קיטון בגין חלוקת דיבידנד בסך 17.7 מיליוני ש"ח. יתרת כתבי התחייבויות נדחים שהונפקו לציבור ופיקדונות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב- 31 בדצמבר 2014, ב- 273 מיליוני ש"ח, לעומת 342 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013.

למידע לגבי ירידת הערך של אג"ח זמינים למכירה (ממשלתיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן הונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה ראה נתונים במגזר ניהול פיננסי.

לפירוט בדבר שינויים בהון העצמי ראה הדוחות הכספיים, דוח על השינויים בהון העצמי.

לעניין יעדי ההון תחת הוראות באזל ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

הבנק בוחן את צרכי ההון שלו, במסגרת תכנית העבודה השנתית של הבנק, ובהתאם להנחיות בנק ישראל בהתאם ליישום הוראות באזל III ובהתאם להתפתחויות במהלך העסקים השוטף. לבנק אין אפשרות להעריך את סוגי מכשירי ההון שיתפתחו בהתאם להוראות בנק ישראל.

יחס הון הליבה לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2014 עומד על 9.7% לעומת 9.3% בסוף שנת 2013. יחס זה גבוה מיחס ההון המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

חלוקת דיבידנדים

בתקופת הדוח חילק הבנק דיבידנד בסך כולל של 17.7 מיליוני ש"ח כמפורט להלן:

- ביום 3 באפריל 2014, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 2.5 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 27 באפריל 2014, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 10 באפריל 2014 (המועד הקובע).
- ביום 20 במאי 2014, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 3.0 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 11 ביוני 2014, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 29 במאי 2014 (המועד הקובע).
- ביום 31 ביולי 2014, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 3.0 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 24 באוגוסט 2014, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 11 באוגוסט 2014 (המועד הקובע).
- ביום 14 באוגוסט 2014, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 4.4 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 7 בספטמבר 2014, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 25 באוגוסט 2014 (המועד הקובע).
- ביום 20 בנובמבר 2014, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 4.8 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 14 בדצמבר 2014, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 30 בנובמבר, 2014 (המועד הקובע).

ביום 29 באוגוסט 2013 החליט דירקטוריון הבנק על אימוץ מדיניות חלוקת דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בכל שנה, כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 29 באוגוסט 2013 (אסמכתא: 132396-01-2013), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה.

יחד עם זאת, השיקולים לחלוקת הדיבידנד וחלוקתו בפועל, ככל שתהיה, יושפעו מהצורך בעמידה ביעדי ההון המעודכנים שיקבע הדירקטוריון (ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם) וכפופים להוראות המפקח על הבנקים, שייקבעו מעת לעת ולהוראות הדין.

חלוקת הדיבידנד מתבצעת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ולהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדנה בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. המפקח על הבנקים הודיע לבנקים ביום 30 ביוני, 2010 כי בנוסף להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 331, בנק שאינו עומד ביעד ההון של 7.5% או שחלוקת הדיבידנד תגרום לו שלא יעמוד ביעד, אינו רשאי לחלק דיבידנד, אלא לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים.

אין באמור לעיל בדבר חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלשהי כלפי צד שלישי כלשהו (לרבות לעניין מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו).

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

חלק שני - מידע אחר

מידע כספי לגבי מגזרי הפעילות של התאגיד הבנקאי

פירוט פעילות הבנק לפי מגזרים מובא בביאור 29 לדוחות הכספיים. התפתחויות שחלו במגזרי הפעילות מובאים להלן בחלק של תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות. במגזרי הפעילות של הבנק לא נרשמו הוצאות תפעוליות ואחרות המיוחסות למגזר הפעילות, הנובעות מעסקאות בין מגזריות.

התפתחויות מהותיות בסביבה העסקית

כללי

המשק הישראלי צמח בשנת 2014 בשיעור של כ- 2.5% (לפי האומדן המוקדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה). ברבעון האחרון של השנה עלה יצוא הסחורות (ללא יהלומים, אניות ומטוסים) בשיעור של 8.7%, לעומת ירידה של כ- 5.3% ביבוא הסחורות. מדד המכירות ברשתות השיווק עלה ב- 5.0% וסך כל הרכישות בכרטיסי אשראי עלה ב- 8.1%. כמו כן, בחודשים ספטמבר - נובמבר, חלה עליה במדד הפדיון הכללי (למעט יהלומים) בשיעור שנתי של 3.3%.

תחזית צמיחת המשק, עומדת על כ- 3.2% וכ- 3.0% לשנת 2015 ו- 2016 בהתאמה.

שיעור האבטלה בישראל לסוף שנת 2014 עמד על 5.9% לעומת שיעור של 6.2% לסוף שנת 2013. המדד המשולב עלה בשנת 2014 בכ- 1.7%.

אינפלציה ושער חליפין

בשנת 2014 ירד מדד המחירים לצרכן (מדד בגין) בשיעור של כ- 0.2% לעומת עליה של 1.8% בשנת 2013. המדד ללא פירות וירקות נותר ללא שינוי, המדד ללא דיור ירד ב- 1.4% והמדד ללא אנרגיה עלה ב- 0.1%.

בשנת 2014 שער החליפין של השקל מול הדולר עלה בשיעור של כ- 12%, כאשר שער החליפין של השקל מול האירו ירד בשיעור של כ- 1.2%.

המדיניות הפיסקלית והמוניטארית

במהלך שנת 2014 ריבית בנק ישראל ירדה בהדרגתיות מרמה של 1% בחודש ינואר 2014 לרמת ריבית של 0.25% במהלך השנה ונותרה בשיעור זה עד לסוף השנה. החלטת בנק ישראל על הורדת הריבית, באה על מנת לעודד את הפעילות הכלכלית במשק, כאשר החששות מעליית האינפלציה התפוגגו ואפשרו את המשך ירידת הריבית.

הגרעון הממשלתי הכולל לשנת 2014 עמד על 29.9 מיליארד שקלים שהם 2.8% מהתמ"ג, זאת לעומת יעד ממשלה מקורי של 3.0% מהתמ"ג.

שוק ההון והכספים

במהלך שנת 2014 נרשמה מגמה חיובית בשווקים. מדדי המניות ת"א 25 ות"א 100 רשמו רמות שיא של כל הזמנים. נפח המסחר היומי בבורסה עמד על כ- 1.2 מיליארד שקלים, עליה של כ- 3.4% לעומת שנת 2013.

שוק אגרות החוב בישראל התאפיין בעליות שיערים במדדי אגרות החוב, זאת עקב הירידה בציפיות הריבית במהלך השנה. מדד ת"א 25 רשם עלייה של כ- 10.2% ומדד ת"א 100 רשם עלייה של כ- 6.7%. מדד אגרות החוב הממשלתיות רשם עלייה של כ- 6.6%.

ענף הבניה

במהלך שנת 2014 נמכרו 19,370 דירות חדשות, ירידה של כ- 14.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בחלוקה לפי מחוזות נרשמה ירידה במספר הדירות החדשות שנמכרו: במחוז הצפון כ-26%, במחוז הדרום כ-24%, במחוז המרכז כ-22% ובמחוז חיפה כ-18%. לעומת זאת, נרשמה עלייה של כ-14% במחוז תל אביב ושל כ-10% במחוז ירושלים. מספר הדירות החדשות שנותרו למכירה בסוף נובמבר 2014 עומד על 27,710 דירות חדשות עלייה של כ-2.4% לעומת סוף נובמבר 2013.

ענף הרכב

בשנת 2014 נמסרו כ-240 אלפי כלי רכב חדשים, עלייה של כ-12.7% לעומת שנת 2013.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור מס' 2 לדוחות הכספיים. יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלת הבנק במהלך עריכת הדוחות הכספיים כרוך בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של הנכסים וההתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. השימוש באומדנים כרוך במידה רבה של אי וודאות, והשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים. חלק מההערכות ומהאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי ולתוצאות הפעילות המשתקפות בדוחות הכספיים וזאת בשל מהותיות הנושא, מורכבות החישובים, או מידת ההיתכנות של התממשות אירועים לגביהם קיימת חוסר וודאות, אומדנים אלה נחשבים ונקראים "נושאים קריטיים". קיימת אפשרות שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים יהיה שונה מכפי שהוערך בדוחות הכספיים.

להלן פירוט המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים:

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קובע את ההפרשות להפסדי אשראי בהלוואות בשעבוד דירת מגורים על פי נוסחת עומק פיגור כפי שנקבעה בהוראה מס' 314 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. בנוסף, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין יתרת הלוואות לדיוור שלא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות לדיוור שלא מוחזקת בגין הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.

ביתר האשראי הקמעונאי וכן באשראי העסקי, הבנק קובע הפרשותיו בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" שפורסם ביום 31 בדצמבר 2007. החוזר מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. הוראה זו מיושמת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיס אשראי, החל מיום 1 בינואר, 2011 (בהוראה המקורית - בינואר 2010). ההוראה לא מיושמת למפרע בדוחות הכספיים לתקופות קודמות. השפעת חוזר זה על הבנק בא לידי ביטוי בנושאים הבאים:

בדיקה פרטנית - הבנק מזהה לצורך בחינה פרטנית כל לווה (למעט הלוואות לדיוור) שיתרתו החוזית הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן חובות אחרים המזהים על ידי הבנק (דוגמת תרמיות ופשיטות רגל). כל לווה שנבדק פרטנית וקיימים לגביה סימנים המעידים על בעיה אפשרית ביכולת פירעון האשראי שניתן לו נעשית על ידי הבנק הערכה של הסכום הניתן לגבייה מאותו לווה בהתאם לתזרימי מזומנים הצפויים מפעילותו העסקית, ערך מימוש נכסיו, ערך מימוש ערבויות מצדדים שלישיים ומועד המימוש. מאחר ונתונים אלו מבוססים על אומדנים והערכות, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדן. באשר לתרמיות ופשיטות רגל - חובות אלו נמחקים חשבונאית באופן מיידי ומלא. באשר לשאר החובות הנכונים פרטנית - לירידת ערך מתבצעת מחיקה חשבונאית לא יאוחזר משנתיים ממועד ביצוע ההפרשה הפרטנית.

סיווג החוב - הוגדרו ארבעה סיווגים עיקריים היוצרים מדרג בחומרת הבעייתיות של החוב ובקביעת ההפרשות בגינו: חוב תקין, חוב בהשגחה מיוחדת, חוב נחות, חוב פגום.

ההפרשה להפסדי אשראי - נעשתה הבחנה בין הפרשה על בסיס פרטני לחובות שנבדקו פרטנית וזוהו כפגומים לבין הפרשה קבוצתית לכל החובות שאינם מסווגים כפגומים. שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מאזני וחופף מאזני מתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים (חלק מהאשראי הקמעונאי מתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים מגזריים במגזרי פעילות השונים) בחלוקה בין אשראי לא בעייתי ואשראי בעייתי ב- 5 השנים האחרונות וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל. בהתאם להוראת המעבר של המפקח על הבנקים, לשיעורי הפרשה אלו נעשה תיקוף ועדכון מדי רבעון.

מחיקה חשבונאית - בגין חובות שנבדקו פרטנית וזוהו כחובות שאינם ברי גבייה. מדיניות הבנק למחוק חשבונאית את כל ההפרשות הספציפיות שאורכן הינו מעל שנתיים. כמו כן, מבוצעות מחיקות חשבונאיות עבור חובות שנעשתה להם הפרשה

קבוצתית והינם בפיגור מעל 150 ימים. בנוסף, מדיניות הבנק למחוק חשבונאית הלוואות לדיור שמפרשות להפסד אך כתוצאה מהליכי הגבייה אין כנגדן יתרת בטוחה למימוש החוב.

ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין סיכויי האשראי שאינם פגומים מבטלת את ההפרשה הנוספת והכללית בגין חובות בעייתיים ובגין מאפייני סיכון שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. בין מאפייני הסיכון נכללים: סיווג חובות, אשראי לאנשים הקשורים לבנק, היעדר מידע כספי על הלווה, אשראי ללווה או לקבוצת לווי החורגים ממגבלות חבות של "לווה בודד". בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, הבנק המשיך לחשב ההפרשה הנוספת ברוטו ממס לצורך השוואה להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, כאשר בספרים נרשמת ההפרשה הגבוהה מבין השתיים.

בשנת 2014 הוצאות להפסדי אשראי עמדו על כ- 18.4 מיליוני ש"ח לעומת 54.7 מיליוני ש"ח בשנת 2013, קיטון של 36.3 מיליוני ש"ח. עיקר הקיטון נובע מהוצאה חד פעמית בסך של 19.2 מיליוני ש"ח שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד בעקבות החלת הפרשה קבוצתית לדיור בשיעור של 0.35% על פי הנחיית בנק ישראל מיום 21 במרץ 2013. בנוסף, במהלך שנת 2014, נרשמה הכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר בסך 8.0 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים אודות ההשפעה הכמותית, ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים ותוספת ה' בסקירת ההנהלה.

מיסים נדחים

המיסים הנדחים מחושבים עבור הפרשים זמניים בין ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים לבין הסכומים שיובאו בחשבון לצרכי מס. חישוב המיסים הנדחים נעשה על פי שיעורי המס הצפויים לחול כאשר מיסים אלה יזקפו לרווח והפסד כפי שהם ידועים סמוך לתאריך אישור הדוחות הכספיים. מיסים נדחים לקבל מחושבים עבור הפרשים זמניים שצפוי שיווצר לגביהם חיסכון במס במועד ההיפוך.

בעת רישום מיסים נדחים לקבל הבנק מבצע הערכות ואומדנים לגבי אפשרות מימושם בעתיד.

לפירוט ההשפעה הכמותית - ראה ביאור 28 בדוחות הכספיים.

מכשירים נגזרים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, המכשירים הנגזרים בבנק מוצגים במאזן על פי שווי ההוגן. השווי ההוגן של הנגזרים נקבע על פי מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים או על אומדן השווי ההוגן שנקבע על פי מחירים של נכסים דומים, או התחייבויות דומות (Mark to model). שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים כגון: עקומי ריבית, שיעורי מטבעות וסטיות תקן. ההערכה כוללת התחשבות בהנחות אודות גורמים שונים כגון סיכויי אשראי של הצד הנגדי לעסקה ונזילות. לא קיימים מקרים בהם שערך הנגזרים והשווי ההוגן לא נקבע על סמך מודל אלא על סמך ציטוטי מחירים המתקבלים מצדדים שלישיים.

לפרטים נוספים ולפירוט ההשפעה הכמותית - ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

מידות שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ביום 31 בדצמבר 2009 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המחיל על המערכת הבנקאית את תקן (FAS 157) ASC 820-10 בנושא מדידת שווי הוגן. במסגרת יישום התקן, הבנק עושה שימוש בטכניקות הערכת שווי המביאות למקסימום את השימוש בנתונים נצפים רלוונטיים ולמינימום את השימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים הם נתונים שמשקפים את ההנחות שמשתתפים בשוק היו משתמשים בהן בתמחור הנכס או ההתחייבות, שפותחו בהתבסס על נתוני שוק שהושגו ממקורות שאינם תלויים בבנק. נתונים לא נצפים הם נתונים שמשקפים את ההנחות של הבנק עצמו לגבי הנחות שמשתתפים בשוק היו משתמשים בהן לשם תמחור הנכס או ההתחייבות, שפותחו בהתבסס על המידע הטוב ביותר הזמין באותן נסיבות.

מדידת שווי הוגן מתבססת על ההנחה שהעסקה מתבצעת בשוק העיקרי (principal market) של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק המועיל ביותר.

הבנק מסווג מדידות שווי הוגן תוך שימוש במדרג שווי הוגן שמשקף את המשמעותיות של הנתונים ששימשו בביצוע המדידות. מדרג השווי ההוגן מורכב מהרמות הבאות:

רמה 1 - מדידה המבוססת על מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים. מחירים מצוטטים בשוק פעיל מהווים את הראיה המהימנה ביותר לשווי הוגן, ומשמשים למדידת שווי הוגן בכל עת שבה הם זמינים.

רמה 2 - מדידה המבוססת על נתונים נצפים עבור הנכס או ההתחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים, לרבות: מחירים מצוטטים לנכסים והתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות זהים או דומים בשווקים שאינם פעילים; נתונים הנגזרים בעיקר מנתוני שוק נצפים, או נתונים על ידי נתוני שוק נצפים בדרך של מתאם או באמצעים אחרים.

רמה 3 - מדידה המבוססת על נתונים לגבי נכסים או התחייבויות שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה ואשר משמעותיים למדידת השווי ההוגן בכללותה.

היררכיה זו דורשת מהבנק שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. ככל אשר הדבר אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, המרווח וההתאמה הנדרשת כאשר משווים לעסקאות דומות הינם גורמים שנלקחים בחשבון כאשר נקבע רלוונטיות המחירים הנצפים מאותם שווקים.

קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים המשתייכים לרמה 2 ולרמה 3 מבוססת על הערכות והנחות הנשענות, בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי.

הבנק פעל ליישום תקן ASC 820-10 בשנת 2011 בהתאם להנחיות בנק ישראל. עם זאת, לא חל שינוי מהותי באופן מדידת השווי ההוגן ובאומדנים עליהם התבסס קודם ליישום תקן זה.

לפירוט נוסף אודות ההשפעה הכמותית ליישום מדידה לפי שווי הוגן - ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים ותוספת ד' בסקירת ההנהלה.

ירידת ערך ניירות ערך שאינה בעלת אופי זמני

הבנק בוחן מידי תקופה האם ירידה שחלה בשוויים ההוגן של ניירות ערך הממוינים לתיק הזמין למכירה או לתיק המוחזק לפדיון מתחת לעלותם (עלותם המופחתת) היא בעלת אופי אחר מזמני. לצורך כך נבחנו בין היתר הסימנים הבאים:

- הכוונה והיכולת של התאגיד הבנקאי להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את השבת נייר הערך לעלותו המקורית.
 - ההיקף של שווי הביטחונות המגבים את נייר הערך.
 - פרק הזמן בו שווי הנייר היה נמוך בהשוואה לעלותו.
 - שיעור ירידת הערך מסך העלות.
 - בחינת תנאים המשקפים את מצבו הפיננסי של הגוף המנפיק, לרבות האם ירידת הערך נובעת מסיבות פרטניות הנובעות למנפיק או בשל קיומם של תנאים מאקרו כלכליים.
- בנוסף, בהתקיים אחד מהמצבים הבאים, מכיר הבנק בירידת ערך שאינה זמנית:
- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו.
 - נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, התאגיד הבנקאי מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.
 - איגרת חוב אשר חלה לגביה ירידת ערך משמעותית בין דירוג האג"ח במועד שבו היא נרכשה על ידי התאגיד הבנקאי לבין דירוג האג"ח במועד פרסום הדוח לתקופה זו.
 - איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי התאגיד הבנקאי כבעייתית.
 - איגרת חוב שחל לגביה כשל בתשלום לאחר רכישתה.

• נייר ערך אשר ככלל שוויו ההוגן לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (העלות המופחתת), אלא אם מוכח ברמה גבוהה של ביטחון ובהתבסס על ראיות אובייקטיביות כי ירידת הערך היא בעלת אופי זמני בלבד.

במידה והירידה בשווי ההוגן נחשבת כבעלת אופי אחר מזמני, העלות (העלות המופחתת) של נייר הערך תופחת לשווי ההוגן באופן בו סכומי הפסד שנצברו להון בסעיף רווח כולל אחר יסווגו במועד ירידת הערך לדוח רווח והפסד. שווי זה ישמש כבסיס עלות חדש ולא יתוקן גם אם בתקופות דיווח עוקבות למועד ירידת הערך תירשם עליה בשווי ההוגן.

במועדים עוקבים להכרה בירידת הערך, הכנסות ריבית מהשקעות בניירות ערך שהם מכשירי חוב יוכרו ככלל על בסיס צבירה בהתאם להפרש בין תזרימי המזומנים הצפויים של מכשיר החוב לשווי ההוגן של המכשיר במועד הירידה (בסיס עלות חדש). בזכויות מוטב שנרכשו או זכויות מוטב הממשיכות להיות מוחזקות על ידי התאגיד הבנקאי באיגוח נכסים פיננסיים והמטופלות לפי שיטת הריבית הפרוספקטיבית, יתכן שבמקרים נדירים אם לא קיים כל אומדן סביר לגבי סכומים ולגבי העיתוי של תזרימי המזומנים הצפויים להיגבות, יכיר הבנק בהכנסות לפי שיטת השבת העלות או בהתאם להכרה בהכנסה על בסיס מזומן.

בשנת 2014, לא בוצעה בבנק הפרשה לירידת ערך (בשנת 2013 - 0.3 מיליוני ש"ח).

התחייבויות תלויות

הבנק הינו צד בהליכים משפטיים אשר ננקטו כלפיו על ידי לקוחות הבנק, לקוחות לשעבר וצדדים שלישיים שונים שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק. לצורך הערכת הסיכונים בהליכים המשפטיים מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של עורכי הדין הפנימיים של הבנק, או על חוות דעתם של יועצים משפטיים חיצוניים, הנבדקות על ידי עורכי הדין הפנימיים של הבנק. הערכות אלו מתבססות על מיטב שיפוטם של היועצים המשפטיים, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים וכן על ניסיון משפטי שנצבר בנושאים השונים בארץ.

הערכת הסיכונים בתובענות ייצוגיות כרוכה בקושי רב יותר בשל מיעוט ניסיון משפטי נצבר באשר לאופן התממשותן של תובענות כאלה בישראל. כמו כן ישנן תביעות ייצוגיות שלא ניתן להעריך את סיכוייהן בשל השלב בו הן נמצאות.

יש להביא בחשבון כי תוצאות ההליך עלולות להיות שונות מההערכה שנקבעה לגבי תביעה בשל העובדה שבתחום המשפטי אין אפשרות לתת הערכה ודאית.

לפירוט נוסף אודות ההתחייבויות התלויות - ראה ביאור 18 בדוחות הכספיים.

חלק שלישי - תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

בשנת 2014 הרווח הנקי במגזרים, למעט המגזר העסקי, ירד, לפירוט ראה נתוני רווחיות בכל מגזר ומגזר.

מגזרים	נכסים		התחייבויות		שינוי
	2014	2013	2014	2013	
	מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		%
משקי בית	7,417.4	7,273.2	7,387.4	7,269.8	1.6
בנקאות פרטית	1,153.8	1,160.3	1,043.7	1,016.6	2.7
עסקי	1,288.2	1,397.2	3,272.2	3,485.9	(6.1)
ניהול פיננסי	3,502.6	2,745.8	937.2	109.5	756
סך הכל	13,362.0	12,576.5	12,640.5	11,881.8	6.4

להלן פירוט הרווח מפעולות רגילות ותשואת הרווח מפעולות רגילות להון לפי מגזרי פעילות:

מגזרים	הרווח הנקי (הפסד)		תשואה להון	
	2014	2013	2014	2013
	מיליוני ש"ח		%	
משקי בית	6.3	(14.0)	1.4%	(3.1%)
בנקאות פרטית	1.0	(0.8)	1.6%	(1.4%)
עסקי	32.5	21.7	22.0%	15.6%
ניהול פיננסי	26.5	10.3	64.4%	25.2%
סך הכל	66.3	17.2	9.2%	2.5%

במסגרת מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים. המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: חשבון עו"ש, פיקדונות וחסכונות, מסגרות עובר ושב, הלוואות צרכניות וכרטיסי אשראי, הלוואות לרכישת דירת מגורים, לרכישת כלי רכב, הלוואות לכל מטרה, פעילות בשוק ההון בניירות ערך וייעוץ השקעות.

מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק ובאמצעות מוקד הלקוחות של הבנק.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

אחד מהיעדים העיקריים העומדים בבסיס התכנית האסטרטגית של הבנק (כפי שתוארה לעיל), הינו פיתוח והרחבה של מגזר משקי הבית, תוך גידול משמעותי בהיקף לקוחות המגזר במקביל להרחבת קשת השירותים והמוצרים אשר יוצעו ללקוחות המגזר והגדלת הרווחיות הגלומה בהם. בכוונת הבנק להציע במסגרת תחום פעילות זה, מוצרים אשר יכללו מאפיינים ייחודיים המגלמים ערך מוסף בהשוואה למוצרים הקיימים כיום במערכת הבנקאית בישראל.

להלן עיקרי התכנית האסטרטגית של הבנק במגזר פעילות זה:

גידול ניכר בבסיס הלקוחות הקיים באמצעות:

- הרחבת הפעילות בסניפים.
- גידול במספר הלקוחות אשר מנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק (פעילות אשר החלה בחודש אוקטובר 2012).
- גיוס מוגבר של פיקדונות ממשקי בית, באמצעות סניפי הבנק ו/או באמצעות אינטרנט.
- מתן אשראי צרכני ללקוחות קיימים וחדשים.
- מתן משכנתאות התואמות את צרכיו וטעמיו האישיים של הלקוח תוך התמקדות באפיקים בעלי רווחיות גבוהה.
- הצעת שירותי תיווך וייעוץ בניירות ערך, כמוצר משלים להצעת פיקדונות.
- הגברת מאמצי השיווק והמכירה, לרבות באמצעות שיפור מתמשך ברמת השירות ללקוח, בין היתר, על-ידי:
- המשך הרחבתו של המוקד הטלפוני אשר הוקם בשלהי 2011 והורחב בשנתיים האחרונות ואשר מיועד לתת מענה למרבית השירותים הבנקאיים.
- הטמעת מערכת CRM ושדרוג אתר האינטרנט תוך הפיכתו לאתר המאפשר ביצוע פעולות.
- פריסת מכשירי בנק אוטומטיים משוכללים המאפשרים ביצוע פעולות נוספות.

המשך הפעלה ושיפור של מערכת חיתום אשראי מתקדמת, ככלי תומך החלטה, המאפשרת שירות מהיר ונאות ללקוח. תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד, והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

מבנה מגזר הפעילות

להלן תיאור המוצרים והשירותים המרכזיים המוצעים במסגרת הפעילות במגזר זה:

משכנתאות:

- מתן הלוואות לדיור ולכול מטרה כנגד שעבוד דירת מגורים ליחידים תושבי ישראל ולקבוצות רכישה לתקופות ארוכות בבסיסי הצמדה שונים ועל פי מגוון מסלולי ריבית הנקבעים על פי סוג ההלוואה, העדפות הלקוח, ויכולת ההחזר של הלווה.
- הפעילות בתחום המשכנתאות כוללת גם מתן שירותים נלווים של ביטוח חיי לווים וביטוח נכס אגב משכנתא, הניתנים בהתאם להוראת המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים באמצעות: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (להלן: "עיר שלם").

בנקאות ופיננסים:

- ניהול חשבון עו"ש מלא.
- מתן אשראי צרכני סולו לזמן קצוב למשקי בית.
- גיוס פיקדונות וחסכונות ממשקי בית.
- הנפקת כרטיסי אשראי ללקוחות הבנק.
- מסגרות אשראי ופעילות בחשבונות עובר ושכ הנקבעות בהתאם לצרכי הלקוח ורמת הכנסתו.
- סיוע במימון רכישת כלי רכב.
- מתן אשראי לזמן קצוב כנגד בטחונות.

שוק ההון:

- בעקבות רכישת הבנק מחברת כלל פיננסים בע"מ את מלוא אחזקותיה בחברת כלל בטוחה (אשר הייתה חברה בבורסה לני"ע בתל אביב ובמסלוקת הבורסה ועסקה במתן שירותי מסחר בבורסות בארץ ובשווקים בחו"ל), הגדיל הבנק את היקף פעילותו בתחום שוק ההון תוך כניסה לתחומי פעילות נוספים בתחום זה בהם הבנק לא פעל בעבר.
- מתן שירותי ני"ע - ביצוע קניה ומכירה ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל בסניפי הבנק.
 - ייעוץ השקעות - מתן שירותי ייעוץ בניירות ערך ללקוחות בכל מערך הסניפים של הבנק באמצעות יועצים מורשים.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות וחוזרים של המפקח על הבנקים ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל ומגזר משקי הבית, בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

להלן פירוט לגבי עדכוני חקיקה והוראות רגולטוריות בנושאים הקשורים למתן שירותים בנקאיים למשקי בית:

תיקון צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור) התשע"ד-2013

ביום 2 בפברואר 2014 התפרסם התיקון לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור) התשע"ד-2013, שעיקריו הינם:

- הבנק נדרש לבדוק סבירות הצהרת נהנים ובעלי שליטה.
- הבנק נדרש לתעד פרטי צדדים להעברת סוויפט.

3. הבנק נדרש לדווח על פעילות לא רגילה (ולא על פעולה לא רגילה), וכן הגדרת פעולות אלו שונתה ל"פעילות שהתעורר אצל הבנק חשש שהיא קשורה לפעילות אסורה לפי חוק איסור הלבנת הון או חוק איסור מימון טרור".
4. הורחבו חובות הבנק בנושא שמירת מסמכים.

תחולת תיקון לצו - ששה חודשים מפרסומו ברשומות. הבנק נערך ליישום הוראות התיקון.

חוק להקלות בשוק ההון ולעידוד הפעילות בו (תיקוני חקיקה) התשע"ד-2014

ביום 27 בינואר 2014 פורסם החוק להקלות בשוק ההון ועידוד הפעילות בו (תיקוני חקיקה) שעיקריו הינם:

1. אפשרות ליעץ/לשווק נכס פיננסי ללא רשיון לגבי נכסים פיננסיים שיקבע שר האוצר.
2. פטור לבנק מהחובה להציב שלט לגבי מוצרים שלגביהם הוא נותן שירות שיווק השקעות.
3. שינויים בחובות הדיווח לרשות לני"ע.
4. הוסדרה אפשרות לקבלת טובת הנאה עבור אנליזות, בתנאים שתיקבע הרשות.

החוק נכנס לתוקף עם פרסומו.

הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

ביום 19 למרץ, 2013 פורסם דוח המסכם את עבודת הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית אשר מונה על ידי נגיד בנק ישראל ושר האוצר בעקבות המלצה של הועדה לשינוי כלכלי חברתי - "ועדת טרכטנברג", ומפרט את מסקנותיו והמלצותיו הסופיות.

הפיקוח על הבנקים החל ביישום המלצות הצוות כבר מיום פרסום דוח הביניים של הועדה (ב-16 ביולי 2012). לשם יישום מלא של ההמלצות ממשיכים בבנק ישראל ומשרדי הממשלה הרלוונטיים בעבודה על תיקוני חקיקה מתאימים שיעגנו את המלצות הצוות.

להלן הוראות חקיקה ספציפיות אשר תוקנו עד כה כתוצאה מעבודתו של הצוות:

א. כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ג-2012

ביום 1 בינואר 2013 נכנס לתוקף התיקון לכללים האמורים, במסגרתו יבוטלו דמי ניהול ניירות ערך בגין מלווה קצר מועד ובגין קרנות כספיות, יוטלו מגבלות על עמלות הבנקים בגין פעולות בניירות ערך ויבוטלו עמלות נוספות למשקי בית ולעסקים קטנים.

יישום התיקון ועדכון תעריפון העמלות בהתאם לחקיקה החדשה צפוי להוריד את היקף העמלות הנגבות ממשקי הבית ומהעסקים הקטנים. אך ליישום התיקון אין השפעה מהותית על הכנסות הבנק מעמלות, לאור מדיניות הבנק של מתן פטור גורף מעמלות עו"ש ליחידים.

ב. תמחור מחדש של עמלות בגין פעילות בניירות ערך

ביום 28 בנובמבר, 2012 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא תמחור מחדש של עמלות הנגבות בגין פעילות בניירות ערך. בהמשך לממצאים ולהמלצות בדוח הביניים של הצוות בקשר עם עמלות הטבות בעד פעילות בניירות ערך, ובהמשך לתיקון לתוספת הראשונה לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח-2008, כמפורט לעיל, נדרש הבנק לקבוע את שיעור החדש של עמלות הנגבות בעד קניה, מכירת ופדיון ניירות ערך תוך התחשבות בשינויים שחלו במבנה העמלה בתיקון האמור ובצורך להתאימם, ככל הניתן, למחיר הנגבה בפועל.

כן נדרש להודיע לפיקוח על הבנקים על שיעורי העמלות החדשים, כאמור לעיל, עד ליום 1 במרץ, 2013. בד בבד עם פרסום ההודעה לציבור על השינוי, כמתחייב מכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992.

בנוסף, נדרש הבנק לשנות את אופן ההתקשרות עם הלקוחות בדבר מתן הנחות בעמלות בגין פעילות בניירות ערך, כך שיהיה על בסיס שיעור או סכום העמלה, ולא על בסיס שיעור הנחה משיעור או סכום העמלה התעריפי, וזאת עבור הסכמים חדשים או חידוש הסכמים, מיום 1 במרץ, 2013. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הכנסות הבנק מעמלות.

ג. תיקונים לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008

ביום 1 באוגוסט 2013 נכנס לתוקף תיקון מס' 2 לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008 ("כללי העמלות"). במסגרת התיקון שונתה בתעריפון ללקוחות יחידים ועסקים קטנים תקרת מחזור העסקים השנתית של "עסק קטן" מ- 1 מיליון ש"ח ל- 5 מיליון ש"ח.

בנוסף נקבע כי יחיד שהוא עסק, יסווג כ"עסק קטן" ובלבד שלא מצא התאגיד הבנקאי כי מחזור העסקים של אותו יחיד בשנה האחרונה עולה על 5 מיליון ש"ח. היה לתאגיד הבנקאי יסוד סביר להניח כי מחזור העסקים של יחיד כאמור בשנה האחרונה עולה על 5 מיליון ש"ח, רשאי הוא לדרוש מאותו יחיד למסור לו דו"ח שנתי. לא נענתה דרישה זו, רשאי התאגיד הבנקאי לסווגו כעסק שאינו עסק קטן, החל מה-1 בחודש שלאחר החודש העוקב למשלוח הדרישה. הבנק יידע בכתב את התאגידים על כך שאם ימסרו לבנק "דו"ח שנתי" כהגדרתו בכללי העמלות, לפיו מחזור העסקים השנתי שלהם אינו עולה על 5 מיליון ש"ח לשנה, יפעל הבנק לסווג את חשבונם כ"עסק קטן". הסיווג בתוקף לשנה וחידושו מותנה בהמצאת מסמכים עדכניים.

ביום 8 באוקטובר 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון נוסף לכללי העמלות, שנכנס לתוקפו ביום 1 באפריל 2014. במסגרת התיקון, על הבנקים להציע ללקוחות יחידים ועסקים קטנים, מסלולים שונים לתשלום עמלות חלק 1 בתעריפון ("חשבון עובר ושכ").

לתיקון האמור אין השפעה על הבנק, מכיוון שהבנק נותן ללקוחותיו (יחידים ועסקים קטנים) פטור גורף מעמלות עו"ש. ביום 29 בינואר 2015 פרסם המפקח על הבנקים תיקון נוסף לכללי העמלות במסגרתו הוגבל גובהן של עמלות שונות, וכן בוטלה עמלת "דמי ניהול בגין הלוואה לדיר" כתוצאה מביטול עמלה זו יקטנו הכנסות הבנק מעמלות טיפול באשראי.

ד. הוראת ניהול בנקאי תקין 414 - גילוי עלות שירותים בניירות ערך

ביום 2 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר, שתחולתו החל מה-1 בינואר 2015, לפיו נדרשים הבנקים להציג ללקוחות המחוייבים בעמלות בגין פעולות קניה, מכירה ופידיון של ני"ע, או בעמלת דמי ניהול פקדון ני"ע, מידע השוואתי בדבר שיעורי העמלות ששילמו לקוחות המחזיקים פקדונות ני"ע בשווי דומה. כמו כן נדרשים הבנקים לפרסם מידע זה באתר האינטרנט שלהם. הבנק מפרסם באתר האינטרנט שלו מידע כנדרש.

ה. ניהול בנקאי תקין 418 - פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט

ביום 15 ביולי 2014 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 418 בנושא פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט, מתוך מטרה להקל על המעבר בין בנקים בכלל ולבנקים בעלי פריסת סניפים מצומצמת בפרט. על פי ההוראה החדשה תאגיד בנקאי יהיה רשאי לפתוח חשבונות באופן מקוון בהתקיים מספר תנאים מצטברים ובניהם:

- הבעלים בחשבון יהיה יחיד תושב ישראל שמלאו לו 18 שנים.
- בחשבון לא יהיו נהנים זולת הבעלים.
- חשבון מקוון יסומן ויזוהה ככזה במערכות המיכוניות.
- הוראות ייחודיות באספקטים של איסור הלבנת הון ומימון טרור לרבות הליך "הכר את הלקוח".
- הפעילות בחשבון תהיה מוגבלת מבחינה כמותית. כך למשל פעילות במזומנים לא תעלה על 10,000 ש"ח וכל פעולה אחרת לא תעלה על סכום של 50 אלפי ש"ח.

תאגיד בנקאי אשר יהיה מעוניין לאפשר פתיחת חשבונות באופן מקוון יידרש להודיע על כך למפקח בכתב לפחות 60 ימים בטרם הצעת השירות ללקוחות. ההוראה נכנסה לתוקף עם פרסומה, והבנק מיישם את ההוראה.

ו. הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 422 - פתיחת חשבון עו"ש ביתרת זכות וניהולו

ביום 26 במאי 2014 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422, המחייבת תאגיד בנקאי להענות לבקשת לקוח לפתוח חשבון עו"ש ביתרת זכות, במקרים המפורטים בהוראה.

להלן עיקרי ההוראה:

- פורטה רשימה של מקרים בהם ייחשב סירוב של תאגיד בנקאי לפתוח חשבון, כלא סביר: לקוח מוגבל כעת או בעבר, לקוח בהליך פשיטת רגל כעת או בעבר, לקוח שהוטל עיקול על חשבונותיו, לקוח שמתנהל או שהתנהל בעבר נגדו הליך משפטי לגביית חוב על ידי תאגיד בנקאי אחר.
 - פורטה רשימה של שירותים אותם לא יסרב התאגיד הבנקאי, סירוב בלתי סביר, לתת ללקוח: הרשאות לחיוב חשבון, כרטיס חיוב מיידי, כרטיס למשיכת מזומנים, צירוף לקוח לאחזור מידע באמצעות עמדות קהל, צירוף לקוח לקבלת מידע באמצעות האינטרנט.
 - הוטלה על התאגיד הבנקאי החובה למסור ללקוח המבקש לפתוח חשבון, דף הסבר ובו פירוט השירותים אותם מחוייב להעמיד התאגיד הבנקאי.
 - הוטלה על התאגיד הבנקאי חובת פרסום השירותים באתר האינטרנט של הבנק.
- ההוראה נכנסת לתוקף בהדרגה במחצית השנה שלאחר מועד פרסום ההוראה. חובת הבנק לפתוח חשבון עו"ש בזכות הינה מיידית. הבנק מיישם את ההוראה.

ז. הוראת ניהול בנקאי תקין 421 בנושא הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית

ביום 9 בספטמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית. על פי ההוראה נדרש הבנק, ככלל (למעט חריגים) להחיל במועדי שינוי הריבית על הלוואות (בהלוואות בהן שיעור הריבית אינו קבוע או ידוע לאורך כל התקופה או בהלוואות המבוצעות בחלקים) את אותה הפחתה או תוספת לריבית הבסיסית שחלה במועד מתן ההלוואה. ההוראה חלה בהתאמה גם על פקדונות שבהם שיעור הריבית אינו קבוע או ידוע לאורך כל התקופה ובפיקדונות מתחדשים, למעט אם הלקוח משך חלק מסכום הפקדון במהלך תקופת הפיקדון או במועד החידוש. מועד תחילת ההוראה בכל הקשור להלוואות הינו מיום 1 בינואר 2014, ובכל הקשור לפקדונות הינו מיום 1 ביולי 2014. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הבנק.

ח. הוראת ניהול בנקאי תקין 425 - בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים ("תעודת זהות בנקאית")

ביום 19 בנובמבר 2014 פורסמה הנחייה חדשה של הפיקוח על הבנקים המחייבת את הבנקים להפיק לכל לקוח מדי שנה, עד ליום 28 בפברואר, דוחות שנתיים מסכמים בגין השנה הקלנדרית החולפת (דוח מקוצר ודוח מפורט) בהם יפורט מלא המידע הנוגע לחשבונו של הלקוח, בהתאם לנוסח ולמבנה שנקבעו בתוספת להוראה. ההנחיה קובעת כי על הבנק להודיע ללקוחותיו אודות משלוח הדוחות, הן באתר האינטרנט שלו והן הודעות אישיות. בהתאם להוראה, המועד בו ידרש הבנק לראשונה למסור ללקוחותיו דוחות שנתיים הינו עד ליום 28 בפברואר 2016 (בגין שנת 2015). בנוסף, על הבנק להציג לבנק ישראל את פירוט הנוסחאות המשמשות בסיס לחישוב עבור הנתונים בדוחות הנ"ל עד ליום 1 ביולי 2015. הבנק החל להיערך ליישום ההוראה.

ט. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 432 בנושא סגירת חשבון והעברת חשבון לקוח

ביום 15 בדצמבר 2014 פורסם תיקון לנב"ת 432, שמטרתו לפשט עבור הלקוח את הליך סגירת החשבון והעברתו לבנק אחר. לשם כך הוטל על הבנקים לאפשר ללקוחות לקבל מידע ונתונים באמצעי התקשורת השונים ולאפשר לבנק החדש לבצע במקום הלקוח את הפעולות הדרושות להעברת חשבונו של הלקוח מהבנק הישן, לאפשר את סגירת החשבון ללא צורך בהגעה לסניף הבנק ולדאוג לביצוע ההעברה בתוך 5 ימים (למעט חריג המאריך תקופה זו לעניין נ"ע זרים) ממועד הגשת בקשה להעברת החשבון. הבנק החל להיערך ליישום ההוראה.

תחילת ההוראה ביום 1 ביולי 2015, למעט מתן אפשרות לבנק החדש לבצע עבור הלקוח את תהליך סגירת החשבון אשר בתוקף מיום 1 בינואר 2015.

הוראה המאגדת את המגבלות שהוטלו על הבנקים בקשר עם מתן הלוואות לדיור

ביום 15 ביולי 2014 פרסם המפקח על הבנקים את הוראה ניהול בנקאי תקין 329, אשר בעיקרה מאגדת בתוכה את ההנחיות והמגבלות השונות שקבע הפיקוח על הבנקים בשנים האחרונות בקשר עם מתן הלוואות לדיור על ידי הבנקים ללקוחותיהם. בנוסף להנחיות הקודמות נקבע בהוראה שהלוואה שסכומה עולה על 5 מיליון ש"ח תשוקלל לצורך הלימות הון לפי משקל סיכון של 100%, כן פורסם שינוי בהגדרת שיעור החזר מהכנסה. הבנק פועל על פי ההנחיות הקיימות ומיישם את ההוראות החדשות, להנחיות החדשות אין השפעה מהותית על הבנק.

לעניין הנחיות שפורסמו על ידי המפקח על הבנקים ביום 28 בספטמבר 2014 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור והגדלת יעד ההון בהתאם לגודל תיק הלוואות לדיור ראה בפרק "אירועים בתקופת הדו"ח".

תיקון לצו הבנקאות (עמלת פרעון מוקדם)

ביום 27 באוגוסט 2014 פורסם ברשומות צו הבנקאות (עמלת פרעון מוקדם) (תיקון) התשע"ד-2014, לפיו נדרשים הבנקים לשנות את אופן חישוב גביית רכיבי עמלת הפירעון המוקדם אותן משלמים לווים בהלוואות צמודות מדד. הנוסחה לחישוב עמלת פרעון מוקדם שנקבעה בתיקון קובעת כי קיומו של פער הריבית בעת הפירעון יבחן על פי הריבית הממוצעת במועד העמדת הלוואה לעומת הריבית הממוצעת ביום פירעון הלוואה, ולא על פי הריבית אותה שילם בפועל הלווה הספציפי. ההשלכות של תיקון הצו על הבנק הינן שתיים. ראשית, סביר להניח שהתיקון יגדיל את היקף הפרעונות המוקדמים של הלוואות משכנתא שקיבלו לקוחות הבנק. שנית, רווחי הבנק מעמלת פרעון מוקדם צפויים לקטון.

תקנות ניירות ערך (הצבעה בכתב והוכחת בעלות בכתב אופציה לצורך הצבעה באסיפת מחזיקים בכתב אופציה), התשע"ה-2014 ; תיקון 53 לחוק ניירות ערך; הודעה על פרסום כללי גישה ורישום למערכת ההצבעה האלקטרונית המופיעים באתר האינטרנט של הרשות

בדצמבר 2014 פורסם התיקון לחוק ניירות ערך והתקנות המשלימות, המכונן את התשתית המשפטית להקמתה ולפעילותה של מערכת הצבעות אינטרנטית, שבאמצעותה יוכלו מחזיקים בניירות ערך של תאגידים מדווחים להצביע באסיפות שבהן הם זכאים להצביע, באמצעות האינטרנט. המשמעות היא שעל הבנק להיות ערוך מחשובית לתפקידו כחבר בורסה אשר אמון על הנפקת אישורים למחזיקי ניירות ערך לצורך הצבעה באמצעות האינטרנט באסיפות מחזיקים, וזאת עד ליום 16 ביוני 2015. לתיקון זה השלכות גם על תפקודו של הבנק כחברה ציבורית, ועל תיפקודה של חברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כתאגיד מדווח, אשר אמורות להיות ערוכות עד לתאריך האמור לקלוט נתוני הצבעות באינטרנט באסיפות בעלי מניות/אג"ח שיתכנסו בהתאם לכללים שנקבעו. הבנק נערך ליישום ההוראה.

חקיקה אמריקאית

בשנת 2011 נחקק בארה"ב חוק ה- The Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) לפיו יידרשו המוסדות הפיננסיים בעולם לזהות את כל לקוחותיהם האמריקאים ולהעביר דיווח לגבי נתוני לקוחות אלו למס הכנסה האמריקאי (ה- IRS). בחודש ינואר 2013, התפרסם הנוסח הסופי של התקנות המסדירות את הנושא ואשר כניסתן לתוקף צפויה להיות במחצית שנת 2014.

ביום 6 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים הנחיה לתאגידים הבנקאיים לפיה הם נדרשים להמשיך בהיערכותם ליישום הוראות ה- FATCA, בין אם יחתם הסכם עם מדינת ישראל ובין אם לאו, לרבות רישום הבנק בפורטל הייעודי של ה- IRS. כמו כן, על פי החוזר נדרשים הבנקים למנות אחראי ולהקים צוות עבודה ייעודי לנושא זה, וכן לקבוע מדיניות ונהלים ליישום הוראות ה- FATCA.

הבנק נערך ליישומן של הוראות החוק והוראות המפקח על הבנקים כחלק מהיערכותו הנמשכת ליישום החוק, ובכלל זה נרשם הבנק באתר ה- IRS. ביום 1 ביולי 2014 נחתם הסכם בין מדינת ישראל לבין משרד האוצר האמריקאי ליישום הוראות ה- FATCA אשר יסדיר העברת מידע לגבי חשבונות המוחזקים בישראל על ידי אזרחי או תושבי ארצות הברית לרשויות המס בארצות הברית, באמצעות רשות המיסים בישראל.

הבנק נערך להעברת המידע לרשויות המיסים בישראל כפי שידרש.

בהתאם למדיניות הבנק, הבנק נמנע ממתן כל ייעוץ או סיוע בנושא מיסוי, ובכלל זה יעוץ הקשור לאופן זיהוי החשבון כאמריקאי או בקשר עם מיסוי אמריקאי, ובכלל זה כל עצה בנוגע ל-FATCA.

נכון למועד הדוח, אין ביכולתו של הבנק להעריך את השפעת החקיקה האמורה על פעילותו.

כמו כן, לאור החקיקה הקיימת בארה"ב, מוסדות פיננסיים שאינם בעלי רישיון אמריקאי מתאים, מנועים מלתת את מגוון השירותים בניירות ערך ללקוחות שהינם תושבי ארה"ב. לפיכך, נדרש בנק ירושלים לתת שירותים בניירות ערך ללקוחותיו שהינם תושבי ארה"ב רק במגבלות החקיקה האמריקאית בנושא זה.

טיוטת מכתב המפקח על הבנקים בנושא פעילות בנקאית של תושבי חוץ

ביום 19 בנובמבר, 2014 פרסם המפקח על הבנקים טיוטת מכתב בנושא פעילות בנקאית של תושבי חוץ. טיוטת המכתב פורסמה על רקע חקיקת ה-FATCA ועל רקע תקינת ארגון ה-OECD, המחילים סטנדרטים לחילופי מידע בינמדינתיים בנושאי מס והמטילים ו/או עתידים להטיל חובות שונות על מוסדות פיננסיים ברחבי העולם, הכוללים בין היתר חובות של בדיקות נאותות וחובות דיווח.

טיוטת המכתב כוללת 2 סעיפים מרכזיים המכוונים להשגת שתי מטרות עיקריות:

1. חיוב הדירקטוריון של תאגיד בנקאי לבחון ולעדכן את מדיניות הבנק בנושא "הכר את הלקוח" כמתחייב מהוראת 411 בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טירור והכרת הלקוח, וכן לוודא כי ההנהלה מעדכנת את נהליה ואת הבקורות הנערכות ביחס לפעילות מול תושבי חוץ (קיימים וחדשים), כאשר בנק ישראל מחייב מתן דגש על מספר נקודות המפורטות בטיטות המכתב.
 2. אמירה פוזיטיבית של בנק ישראל לפיה סירוב להעניק שירותים בנקאיים הנובע מאי שיתוף פעולה של לקוח בנושאים בהם מטפלת טיוטת המכתב, תיחשב כסירוב סביר לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח).
- איגוד הבנקים הוציא ביום 29 בדצמבר, 2014 לבנק ישראל מכתב הערות לטיטות האמורה, ובו הפנה תשומת לב המפקח לסוגיות הקשורות לפעילות בנקאית לתושבי חוץ אשר בהקשר אליהן נדרש לקבל מהמפקח הוראות או הבהרות (כגון: אופן הוצאת כספים מחשבון קיים על ידי לקוח סרבן, הבהרות לגבי אופן ההתנהלות הנדרש מבנק בהקשר לברור חבות המס של הלקוח ונושאים נוספים). טרם התקבל נוסח סופי של מכתב זה, הבנק ממתין לנוסח הסופי ויתאים את התנהלותו לאופן ההתנהלות אשר יידרש על פי המכתב.

שינויים בשווקים של מגזר הפעילות ובמאפייני הלקוחות שלו

הנחיות המפקח על הבנקים בנושא הגבלת שיעורי המימון בהלוואות לדיור מיום 10 לאוקטובר 2014 לא השפיעו באופן מהותי על היקפי הפעילות בתחום המשכנתאות ולא ניכרת ירידה ברמת הביקוש לדירות בענף. בשנת 2014 לא חלו שינויים במאפייני לקוחות הבנק במגזר פעילות זה.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות והשינויים החלים בהם

- בניית מגוון מוצרים המותאמים לצרכי הלקוחות הקיימים ולקוחות פוטנציאליים אשר יהיו בעלי מאפיינים חדשניים וייחודיים ומתן הצעת ערך איכותית ללקוח.
- שימוש בידע ובניסיון הרב שנצבר ביחס לתחום המשכנתאות בבנק המסייע בהבנת המשתנים השונים הרלוונטיים המשפיעים על ערך הנדל"ן המשמש כבטוחה כנגד הלוואה הניתנת ללקוח, יכולת חיתום אשראי גבוהה ואפיקים בעלי רווחיות רבה.
- חשיפה וזמינות של מערך ההפצה (הסניפים) בפריסה ארצית.
- מתן שירות מקצועי ואמין, תוך מענה לצרכיו וטעמיו האישיים של הלקוח.
- הרחבת בסיס הלקוחות הקיים בתחום פעילות זה וכן הרחבת מגוון המוצרים והשירותים המוצעים ללקוחות המגזר.

- גמישות ורגישות לשינויים המתחוללים בשוק, לרבות יכולת תגובה וכניסה לתחומי פעילות חדשים.
- פיתוח מערכות ותשתיות מחשוב אשר יאפשרו מתן מוצרים מגוונים ומתקדמים ללקוחות באמצעות הסניפים, מוקד הלקוחות של הבנק והאינטרנט, תוך שמירה על רמות סיכון נמוכות.
- פיתוח וניטור מודלים לדרוג אשראי.

חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של מגזר הפעילות

בין חסמי הכניסה במגזר ניתן למנות: הון אנושי שירותי, מקצועי ומימון, הרגלי לקוחות, מערכות מחשוב מתקדמות ותחזוקתן ודרישות להון מינימאלי.

כמו כן, היציאה מתחום המשכנתאות הינה בטווח של שנים, בשל משך החיים הארוך של הלוואות, שניתנו לתקופה של עד 30 שנה. או לחילופין מכירת תיק המשכנתאות למוסד פיננסי אחר.

תחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות ושינויים החלים בהם

תחליפים למוצרים ולשירותים המוצעים על-ידי הבנק ללקוחות המגזר הינם אותם השירותים והמוצרים המוצעים על-ידי המערכת החוץ בנקאית, לרבות שירותי שוק ההון הניתנים גם על-ידי בתי השקעות בעלי פלטפורמת מסחר באינטרנט. באשר לאשראי הצרכני ניתן לראות יותר גופים פיננסיים חוץ בנקאיים וגופים מוסדיים (חברות כרטיסי אשראי וחברות ביטוח) הפונים לפלחי האוכלוסייה הרלוונטיים בהצעות למתן אשראי. בנוסף, רשתות קמעונאות המזון בשיתוף עם חברות כרטיסי אשראי מפיקות כרטיסי אשראי ללקוח, שלא באמצעות המערכת הבנקאית.

התחרות במגזר הפעילות

- בתחום חשבונות העו"ש התחרות הולכת וגוברת. לאחר שנים שבהם רק בנקים בינוניים התחרו בבנקים הגדולים, בשנים האחרונות גוברת התחרות גם מצד הבנקים הקטנים. הבנקים הקטנים מציעים למשק הבית חשבונות עו"ש אטרקטיביים בהיבטי עמלות ומרווח פיננסי ובכך מנסים לפצות על חיסרון בפריסה קמעונאית.
- בתחום המשכנתאות קיימת תחרות אגרסיבית בין הבנקים. על פי דיווחי הבנקים בדוחותיהם הכספיים של השנים האחרונות - ארבעת הבנקים הגדולים מחזיקים בנתח שוק של כ- 85% מכלל ביצועי המשכנתאות בענף. יתר הבנקים וחברות הביטוח הפועלים בתחום, חולקים בחלק הנותר. חלק הבנק בביצועי המשכנתאות עומד על כ- 2% ככלל, ניתן לציין כי מוצרי המשכנתא המוצעים על-ידי הבנקים השונים הינם דומים, לכן התחרות מתמקדת בטיב השירות, בשיעורי המימון, במחירי האשראי ובעמלות המשולמות על ידי הלקוחות.
- הבנק מתמודד עם התחרות בתחום המשכנתאות באמצעות מומחיותו בבחינת הבטוחות ורמת השירות הגבוהה והמהירה המוענקת ללקוח, גם בעסקאות מורכבות.
- בתחום השירותים הנלווים למשכנתא יש לבנקים תחרות נוספת מצד חברות הביטוח המציעות ללקוחות הבנקים לבצע באמצעותן ביטוחי חיים ונכס.
- בתחום מימון האשראי לרכישת כלי רכב מרבית המימון נעשה בעבר על-ידי חברות מימון חוץ בנקאיות. בשנים האחרונות, עם כניסת הבנקים הגדולים לתחום, הרווחיות במימון רכב יד ראשונה הלכה ופחתה, ובמטרה לחזק את הנאמנות מול לקוחותיהם, הבנקים (לרבות הבנק) הורידו מחירים והתקשרו במבצעי סבסוד עם יבואנים שונים. בשנתיים האחרונות הבנק, כהחלטה אסטרטגית, החליט להפחית את פעילותו בתחרות האגרסיבית הקיימת במימון תחום הרכב ומעניק מימון באופן סלקטיבי בכפוף לתמחור הולם לבנק.
- בתחום כרטיסי האשראי והאשראי הצרכני, בנוסף לתחרות בין הבנקים, מורגש מאמץ מוגבר של חברות כרטיסי האשראי בשיתוף עם רשתות קמעונאיות לפעול בקרב אוכלוסיית משקי הבית בהנפקת כרטיסי אשראי ישירות ללקוח שלא באמצעות בנק ובהצעות למתן אשראי.
- בתחום שוק ההון קיימת תחרות עזה מצד גורמים בנקאיים, בתי השקעות וגופים מוסדיים. כתוצאה מועדת בכר רבים מהלקוחות עברו לטיפול הגופים המוסדיים ובתי ההשקעות, שמנסים למשוך את הלקוח על כל פעולותיו בשוק ההון.

התחרות בתחום זה מתמקדת בעיקר בשעות שרות ארוכות, פלטפורמות אינטרנט משוכללות ומחירים תחרותיים. יש לציין כי מספר השחקנים בענף הינו גדול ועוצמתם של הבנקים הגדולים הינה משמעותית. התחרות העזה בענף גררה ירידה מתמשכת בגובה העמלות בשוק ההון בשנים האחרונות, והביאה לשורה של מיזוגים ורכישות בענף. הבנק ניצל מגמה זו כדי לבסס ולהרחיב את תחום שוק ההון בבנק, על ידי רכישת חברת כלל בטוחה כפי שפורט לעיל. רכישה זו מיצבה את הבנק כשחקן משמעותי במגזר זה, וכעת הבנק מציע מגוון של שירותים המאפשרים לו להתחרות הן בבנקים הגדולים והן בבתי ההשקעות, על ידי הצעת ערך מוסף ללקוחותיו בדמות שירותי ייעוץ השקעות המתבססים בין היתר על אנליזה ייעודית ושירותי מידע מקיפים, פלטפורמות מסחר מתקדמות בשוקי חו"ל הנהנות משיתופי פעולה עם גופים מובילים בחו"ל, ובסיס רחב של פעילות ברוקראז' המאפשר ללקוחות ליהנות משירותי ביצוע איכותיים.

לקוחות

לקוחות המגזר הינם לקוחות פרטיים, משקי בית, תושבי ישראל. הצעת הערך של הבנק בתחום חשבונות העו"ש פונה לכלל המגזרים ובכל חתך סוציאקונומי. פעילות המגזר מאופיינת בפזורה רב של לקוחות. בהיבטי אשראי יש לציין את המיקוד במשקי בית כאשר האשראי הניתן לכל אחד מהם הינו בהיקף נמוך יחסית, ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות אשר אובדנם עשוי להשפיע באופן מהותי על מגזר הפעילות. כמו כן למגזר זה משקל רב בגיוס המקורות של הבנק באפיקים השונים.

בעקבות רכישת חברת כלל בטוחה הצטרפו לבנק לקוחות פרטיים אשר פעלו בעבר דרך חברת כלל בטוחה המבקשים שירותי פרימיום, לקוחות הפעילים באופן עצמאי בשוק ההון, ולקוחות המקבלים שירותי ייעוץ להשקעות. מתוך 23 סניפי הבנק, 5 מסניפי הבנק מצויים באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה חרדית ו-3 סניפים באזורים המשויכים למיעוטים.

שיווק והפצה

פעילות השיווק של מגזר משקי הבית של הבנק מתבססת על מערך הפצה של סניפי הבנק, בנקאות ישירה (אינטרנט ומוקד טלפוני) ודיוור ישיר ללקוחות. הבנק מקיים, מעת לעת, מסעות פרסום באמצעי התקשורת השונים. אין לבנק תלות בצינורות השיווק וההפצה במסגרת מגזר פעילות זה.

הון אנושי

בשנת 2014 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ- 222 משרות ישירות לעומת 177 משרות בשנת 2013. בתחום המשכנתאות - 60 משרות בממוצע, לעומת 58 בשנת 2013. בתחום הבנקאות והפיננסים - 123 משרות בממוצע, לעומת 100 בשנת 2013, גידול של כ-23% בעיקר בשל התרחבות הפעילות הקמעונאית. בתחום שוק ההון - 39 משרות בממוצע, לעומת 19 משרות בממוצע בשנת 2013, הגידול נובע בעיקר מרכישת חברת כלל בטוחה. כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית:

לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2013				2014			
סה"כ	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות	סה"כ	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות
במיליוני שקלים חדשים							
הכנסות ריבית, נטו							
198.2	-	88.6	109.6	226.6	-	99.1	127.5
מחיצוניים							
(6.4)	-	(3.7)	(2.7)	7.2	-	4.0	3.2
בינמגזרי							
191.8	-	84.9	106.9	233.8	-	103.1	130.7
סך הכנסות ריבית, נטו							
53.9	11.7	6.3	35.9	73.2	35.0	9.0	29.2
הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים							
245.7	11.7	91.2	142.8	307.0	35.0	112.1	159.9
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)							
(53.0)	-	(32.9)	(20.1)	(29.1)	-	(30.0)	0.9
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות							
(198.7)	(28.7)	(112.3)	(57.7)	(239.6)	(50.4)	(126.7)	(62.5)
פחת והפחתות							
(20.6)	(2.7)	(11.9)	(6.0)	(29.0)	(5.2)	(16.0)	(7.8)
רווח (הפסד) לפני מיסים							
(26.6)	(19.7)	(65.9)	59.0	9.3	(20.6)	(60.6)	90.5
הפרשה למיסים על הרווח							
12.6	7.2	24.0	(18.6)	(3.0)	6.4	18.8	(28.2)
רווח נקי (הפסד)							
(14.0)	(12.5)	(41.9)	40.4	6.3	(14.2)	(41.8)	62.3
תשואה להון							
(3.1%)				1.4%			
(אחוז רווח נקי מההון הממוצע)							
7,273.2	12.5	1,057.1	6,203.6	7,417.4	68.8	1,061.3	6,287.3
יתרה ממוצעת של נכסים							
7,269.8	-	7,269.8	-	7,387.4	-	7,387.4	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
4,675.4	6.9	888.0	3,780.5	4,914.1	76.1	937.6	3,900.4
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
2,369.4	2,369.4	-	-	7,969.7	7,969.7	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							
1,855.8	-	-	1,855.8	1,525.3	-	-	1,525.3
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול							
160.2	-	71.1	89.1	193.0	-	89.8	103.2
מרווח מפעילות מתן אשראי							
16.1	-	16.1	-	18.3	-	18.3	-
מרווח מפעילות קבלת פקדונות							
15.5	-	(2.3)	17.8	22.5	-	(5.0)	27.5
אחר							
191.8	-	84.9	106.9	233.8	-	103.1	130.7
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 66% מכלל הכנסות הבנק והוצאות מגזר זה מהוות כ- 77% מכלל הוצאות הבנק. בשנת 2014 נרשם רווח במגזר פעילות זה בסך 6.3 מיליוני ש"ח אל מול הפסד בסך 14.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר השינוי נובע מהפרשה חד פעמית לדיור בסך 19.2 מיליוני ש"ח על פי הנחיות בנק ישראל, שבוצעה בתקופה מקבילה אשתקד.

בפעילות המשכנתאות נרשמה עליה בהכנסות ריבית נטו, בעקבות עליה במרווחים. כמו כן, נרשם בפעילות זו קיטון בגין הפסדי אשראי בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד, הנובעת בעיקרה מהפרשה חד פעמית שנרשמה בתקופה מקבילה אשתקד, כפי שפורט לעיל.

גם בפעילות הבנקאות והפיננסים נרשמה עליה בהכנסות ריבית בעקבות גידול במרווח וביתרות האשראי הצרכני. בתקופת הדוח נרשם קיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי בפעילות זו, בעיקר בשל קיטון במחיקות החשבונאות.

בפעילות שוק ההון נרשם גידול בהכנסות שאינן מריבית בעקבות רכישת פעילות כלל בטוחה.

לפרטים בנוגע לסביבה העסקית המקורו כלכלית ראה בפרק "התפתחויות עיקריות".

הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

להלן פירוט ההסכמים המהותיים והסכמי שיתוף פעולה אשר הבנק צד להם הרלוונטיים למגזר משקי הבית:

הסכמים עם ממשלת ישראל להעמדת הלוואות

לבנק הסכם מסגרת עם ממשלת ישראל להעמדת הלוואות באחריות הממשלה (כולל הסדרת ביצוען וגבייתן) לזכאי משרד הבינוי והשיכון. ההסכמים קובעים כי הבנק זכאי לקבל עמלות בשיעורים שונים שנקבעו בהסכמים כאמור וכן השתתפות בהוצאות גביה. הסכם המסגרת האחרון נחתם בחודש יולי 2004, תוקפו לשנתיים והוא מתחדש מאליו בכל פעם לתקופה נוספת של שנה אחת, אלא אם מי מהצדדים יודיע על סיום ההסכם 4 חודשים לפני תום תקופתו.

בנוסף, חתם הבנק בחודש מאי 2008, הסכם עם ממשלת ישראל המתייחס להלוואות שיועמדו לזכאי משרד הבינוי והשיכון ממועד החתימה על הסכם זה ואילך. ההלוואות שיועמדו לזכאים על פי הסכם זה הינן ברובן מכספי הבנק ועל אחריותו ומיעוטן מכספי המדינה ועל אחריותה. הבנק זכאי לקבל מהמדינה סבסוד בגין ההלוואות שנתן מכספי הבנק וכן עמלות בשיעורים שונים בגין ההלוואות שנתן מכספי המדינה. תוקפו של ההסכם הוא לשנה והוא מתחדש מאליו בכל פעם לתקופה של שנה נוספת אלא אם מי מהצדדים הודיע על סיום ההסכם 3 חודשים לפני תום תקופתו.

הבנק התחייב כלפי ממשלת ישראל כי במתן השירותים על פי ההסכמים האמורים יפעל בהתאם להוראות חוזרי הממשלה וכי ישפה את מדינת ישראל אם לא יעשה כן. הבנק פועל בהתאם להוראות חוזרי הממשלה לעניין הלוואות לזכאים ולפיכך הוא מעריך כי ההתחייבות לשיפוי אינה יוצרת לבנק חשיפה מהותית.

הסכם לביטוח חיי לווים

הבנק צד להסכמים משנת 1992 (כפי שעודכנו מעת לעת) עם מספר חברות ביטוח, עיר שלם, וסוכנות ביטוח נוספת. על פי ההסכמים, מתחייבות חברות הביטוח לבטח את חיי הלווים בכפוף לתנאים הקבועים בהסכמים ובפוליסות הביטוח. חברות הביטוח זכאיות לפרמיה והבנק וסוכנויות הביטוח הנ"ל זכאיות לתשלום מאת חברות הביטוח, בהתחשב בשירותיהן. הבנק הינו בעל הפוליסה והמוטב על פיה. ההסכמים הנ"ל חלים רק על ביטוחי חיים של לווים שנעשו עד ליום 31 בדצמבר, 2005.

הסכם לביטוח נכסי לווים

ביום 1 באפריל, 2007, נחתמו הסכמים בין הבנק, עיר שלם וסוכנות לביטוח (1996) בע"מ מספר חברות ביטוח לפיו התחייבו חברות הביטוח לבטח נכסים אשר שועבדו לטובת הבנק בכפוף לתנאים הקבועים בהסכמים ובפוליסות הביטוח ולשלם לעיר שלם עמלה. ההסכמים חודשו בסוף מרץ 2014 ותוקפם הוארך עד ליום 31 במרץ, 2015 ויחודשו מידי שנה. ההסכמים חלים רק על פוליסות ביטוח מבנה שנגערכו בגין הלוואות שניתנו עד ליום 31 בדצמבר, 2005.

הסכם מסגרת - ביטוח חיים וביטוח מבנה אגב הלוואות לדיור

הסכם מיום 10 באפריל, 2006, שתוקפו החל מ-1 בינואר, 2006, בין עיר שלם לבין חברת ביטוח, לפיו ינפיק המבטח פוליסות ביטוח חיים ופוליסות ביטוח מבנה (לרבות נזקי מים) אגב הלוואות לדיור שינתנו על-ידי הבנק ללקוחות הבנק, אשר ישווקו על-ידי עיר שלם באמצעות חברה בת של תאגיד מבטח.

הסכם עם בנק לאומי לישראל בע"מ

לבנק הסכם עם בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") מיום 15 בנובמבר, 1998, לפיו מקבל הבנק מבנק לאומי שירותי סליקה לממסרים המוצגים בבנק וממסרים המשוכים על הבנק באמצעות מסלקת בנק לאומי, תמורת עמלות שנקבעו בהסכם.

הסכמים עם חברות כרטיסי אשראי

לבנק הסכמים עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ מיום 8 באוגוסט, 2002 ועם פועלים אקספרס בע"מ מיום 25 בפברואר, 2010. הסכמים אלו משקפים את מערכת היחסים במסגרת שיתופי הפעולה בין הבנק לבין חברות כרטיסי האשראי האמורות, לרבות לעניין חלוקת האחריות בין חברת כרטיסי האשראי לבנק, והתנאים המסחריים בין הצדדים.

מגזר בנקאות פרטית

כללי

הפעילות הבנקאית במגזר בנקאות פרטית מספקת שירותים ומוצרים הניתנים במסגרת מגזר משקי הבית, לקהל אשר ברובו הינו תושבי חוץ בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה. שירותי המגזר ניתנים באמצעות סניף הבנק המתמחה במתן שירותים ומוצרים אלה לתושבי חוץ. במסגרת מגזר פעילות זה, ניתן דגש רב יותר על מתן שירות אישי ומקצועיות גבוהה.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק רואה במגזר פעילות זה נדבך חשוב לפעילותו העסקית ובהתאם לכך פועל, בין היתר:

- לשימור המעמד והמוניטין שהבנק יצר בקרב הקהילות היהודיות בחו"ל.
- להרחבת מגוון השירותים הפיננסיים והמוצרים הרלבנטיים לפלח שוק זה.

מבנה מגזר הפעילות

בשנים האחרונות ניכרת יותר ויותר מגמתם של מרבית הבנקים הפועלים בישראל בפיתוח וקידום השירותים והמוצרים הניתנים במסגרת שירותי הבנקאות הפרטית.

הפעילות במגזר זה כוללת בעיקר את השירותים והמוצרים המפורטים להלן:

משכנתאות - מתן הלוואות למימון רכישת דירות בארץ, וכן מתן אשראי למטרות אחרות המגובה בשעבוד נכס נדל"ן.

בנקאות ופיננסים - מגוון מוצרים ושירותים בתחום זה לרבות מתן אשראי, פעילות בחשבונות עו"ש, גיוס פיקדונות במט"ח ואחרים, כאשר הדגש הינו על מתן שירות מקצועי, מתקדם ומותאם לצרכיו האישיים והספציפיים של הלקוח.

שוק ההון - פעילות הלקוחות בניירות ערך, לרבות ביצוע ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל; ייעוץ בהשקעות על-ידי יועצים המתמחים בעיקר בתחומי השקעות רלוונטיים לתושבי חוץ והתמחות מיוחדת בשווקי חו"ל.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים

בנוסף לפירוט אשר ניתן בעניין זה ביחס למגזר משקי הבית לעיל והרלוונטי גם לגבי תחום פעילות זה, כפופים השירותים הניתנים במסגרת מגזר זה גם למגבלות ספציפיות של הדינים החלים במדינות התושבות השונות של לקוחות המגזר.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות

גורמי ההצלחה הייחודיים כוללים, מערכת קשרים ענפה עם קהילות יהודיות במדינות שונות בעולם, ומתן שירות מקצועי ואישי ללקוחות המגזר בתחומי הבנקאות הפרטית וזאת בנוסף לגורמי ההצלחה אשר פורטו בהרחבה במגזר משקי הבית והרלוונטיים גם ביחס למגזר זה.

חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של מגזר הפעילות

הרגלי הלקוחות, מגבלות רגולטוריות, הכשרת כוח אדם מקצועי ומימון ותשתית טכנולוגית עשויים להוות חסמי כניסה למגזר פעילות זה. היציאה מתחום המשכנתאות הינה ארוכת טווח, בשל משך החיים הארוך של הלוואות.

תחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות

למרבית המוצרים והשירותים של המגזר לא קיימים תחליפים, אם כי קיימת תחרות בין מוסדות בנקאיים ופיננסיים, בארץ ובעולם.

לקוחות

לקוחות המגזר הינם בעיקר תושבי חוץ בעלי זיקה חזקה למדינת ישראל ובעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה. מרבית הלקוחות הינם תושבי ארה"ב ומערב אירופה. לבנק אין תלות מהותית בלקוח בודד והפעילות במגזר זה מאופיינת בפיזור סיכון האשראי

וגיוס מקורות ממוזר. השירותים ניתנים באמצעות סניף בנקאות פרטית, כאשר מרבית הנכסים הנרכשים במסגרת מגזר זה במימון הבנק הינם באזור ירושלים.

שיווק והפצה

עיקר השיווק נעשה באמצעות פניה אישית ללקוחות פוטנציאליים במסגרת כנסים ואירועים בהם הבנק משתתף וכן באמצעות הפניית לקוחות על-ידי אנשי מקצוע המעורבים בקהילות האמורות בחו"ל, ביניהם, עו"ד, יועצים ורו"ח עימם מצוי הבנק בקשרים שוטפים.

תחרות

כל הבנקים מתחרים על פלח שוק זה. הבנק אינו יכול להעריך את חלקו היחסי במערכת הבנקאית בקשר עם תחום פעילות זה. על מנת להתמודד עם התחרות משקיע הבנק מאמצים רבים בהכשרה מקצועית ייחודית של העובדים בסניף הבנקאות הפרטית. יתרון נוסף של הבנק במגזר הפעילות הינו רמת השירות והזמינות של הבנקאים בבנק אשר הינם דוברי שפות שונות ובעלי יכולת ליצור קשר אישי מול לקוחות המגזר.

הון אנושי

בשנת 2014 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ- 28 משרות ישירות לעומת 25 משרות בשנת 2013. בתחום המשכנתאות- 14 משרות בממוצע, בהשוואה ל- 11 בממוצע בשנת 2013.

בתחום הבנקאות והפיננסים- 13 משרות בממוצע, בדומה לשנת 2013. בתחום שוק ההון- 1 משרות בממוצע, בדומה ל- 2013. כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה. במגזר מועסקים עובדים קבועים שעברו הכשרה מתאימה למתן שירות המותאם לצרכי לקוחות המגזר.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית:

לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2013				2014			
סה"כ	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות	סה"כ	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו							
20.0	-	4.9	15.1	18.9	-	2.9	16.0
מחיצוניים							
(1.0)	-	(0.5)	(0.5)	1.1	-	0.5	0.6
בינמגזרי							
19.0	-	4.4	14.6	20.0	-	3.4	16.6
סך הכנסות ריבית, נטו							
11.0	3.1	7.4	0.5	9.9	3.0	6.5	0.4
הכנסות שאין מריבית - מחיצוניים							
30.0	3.1	11.8	15.1	29.9	3.0	9.9	17.0
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)							
(0.5)	-	0.2	(0.7)	0.3	-	-	0.3
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות							
(27.7)	(1.9)	(15.6)	(10.2)	(25.2)	(1.4)	(13.8)	(10.0)
פחת והפחתות							
(3.2)	(0.1)	(1.8)	(1.3)	(3.5)	(0.1)	(1.6)	(1.8)
רווח (הפסד) לפני מיסים							
(1.4)	1.1	(5.4)	2.9	1.5	1.5	(5.5)	5.5
הפרשה למיסים על הרווח							
0.6	(0.4)	2.0	(1.0)	(0.5)	(0.5)	1.7	(1.7)
רווח נקי (הפסד)							
(0.8)	0.7	(3.4)	1.9	1.0	1.0	(3.8)	3.8
תשואה להון							
(1.4%)				1.6%			
(אחוז רווח נקי מההון הממוצע)							
1,160.3	-	24.4	1,135.9	1,153.8	-	18.5	1,135.3
יתרה ממוצעת של נכסים							
1,016.6	-	1,016.6	-	1,043.7	-	1,043.7	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
654.0	-	45.5	608.5	663.0	-	35.3	627.7
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
-	-	-	-	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות							
271.8	271.8	-	-	294.2	294.2	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							
-	-	-	-	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול							
15.2	-	0.6	14.6	17.1	-	0.5	16.6
מרווח מפעילות מתן אשראי							
3.8	-	3.8	-	2.9	-	2.9	-
מרווח מפעילות קבלת פקדונות							
-	-	-	-	-	-	-	-
אחר							
19.0	-	4.4	14.6	20.0	-	3.4	16.6
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 6% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 8% מכלל הוצאות הבנק. הרווח הנקי במגזר פעילות זה בתקופת הדוח הסתכם ב 1.0 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 0.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

המגזר העסקי מספק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות. שירותים אלה מועמדים ללקוחות הבנק, באמצעות סקטור הנדל"ן ובאמצעות החטיבה הקמעונאית במסגרת היחידה לבנקאות מסחרית ובמסגרת סניף הבנקאות הפרטית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה ומימון קבוצות רכישה. בנוסף, מעמיד הבנק מימון לחברות המבצעות פרויקטים בתחום האנרגיה הסולארית והלוואות מסחריות.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

במסגרת התכנית האסטרטגית (כפי שתוארה לעיל), פועל הבנק ליישום מדיניות ענפית סלקטיבית בתחום מתן אשראי לחברות בניה ונדל"ן למגורים, בדגש על פוטנציאל צמיחה וללא עליה ברמת הסיכון הקיימת. לצורך כך, פועל הבנק ליצירת שיתופי פעולה בין הבנק לבין חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן אשראי לליווי פרויקטים (מודל האופרטור) והנפקת בטוחות לפי חוק מכר (דירות) וערבויות אחרות. אסטרטגיה זו מאפשרת לבנק להגדיל את היקף הפרויקטים שבטיפולו, בהתאם למדיניות הבנק, שימוש במומחיות שנצברה, כניסה לעסקאות גדולות ומורכבות ופיזור הסיכון ובהתאמה להגדיל את התשואה להון הנובעת מפעילות זו תוך הקטנת הסיכון.

כמו כן, הבנק פועל להסטת הסיכון והתשומות, למימון פרויקטים (ליווי בניה למגורים) או למימון עסקאות הדורשות הקצאת הון נמוכה ככל שניתן, וזאת תוך הקטנת היקף האשראי המסחרי למימון פעילות שוטפת של חברות ועסקים קטנים, ככל שניתן.

בנוסף, פועל הבנק במימון וניהול עסקאות בענף האנרגיה הסולארית, להן הסכם ארוך טווח מול חברת החשמל וזאת, הן באמצעות מימון מלא של הבנק והן באמצעות שיתופי פעולה בין הבנק לבין חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן האשראי. שיתופי פעולה אלו, בדומה לאמור לעיל ביחס למימון פרויקטים (מודל האופרטור), מאפשרים כניסה לעסקאות גדולות בענף תוך פיזור הסיכון.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד, והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

מבנה מגזר הפעילות

הפעילות במגזר זה כוללת בעיקר:

בנייה ונדל"ן - הבנק מממן רכישת קרקע והקמת פרויקטים למגורים וכן מעמיד ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הליווי הסגור בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי הסגור מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואילו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיר, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. במסגרת מימון הפרויקט לבנייה מעמיד הבנק ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות, ערבויות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק. במרבית העסקאות מונפקות בטוחות חוק המכר על-ידי חברות ביטוח עימן קיים לבנק הסכם שיתוף פעולה.

הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים לצורך הרחבת היקף פעילותו והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים ואשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

השוני בין סוגי שיתוף הפעולה עם הגופים הפיננסיים, מתבטא בסוג האשראי או הבטוחה המועמדים על-ידי הגוף הפיננסי: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה; ומתן אשראי כספי על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטוחות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרויקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על-ידי הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

בנקאות ופיננסים

אשראי הניתן לשם מימון פעילותן השוטפת של חברות - הבנק קיבל החלטה לצמצם את היקף האשראי שניתן במסגרת תחום פעילות זה לעומת האשראי שניתן בשנים קודמות, וזאת בשל הקצאת ההון הרב והתפעול השוטף הנדרש לשם כך. מימון הפעילות המסחרית לרבות מימון נכסים מניבים ופעילות שוטפת, נעשה בדרך כלל כנגד בטוחות מטריאליים. הפעילות השוטפת של החברות, ממומנת, בין היתר, כנגד שעבוד הנכסים השוטפים.

אשראי לענף האנרגיה הסולארית -מימון רכישה ותפעול מערכות אנרגיה סולארית מבוצע כנגד חוזה מול חברת החשמל לתקופה של 20 שנים בתעריף רכישת חשמל מוגדר וקבוע לכל תקופת ההפעלה. בנוסף, הבנק משעבד את ציוד המערכת ואת מערך החוזים הכולל בעסקה, וככל שנדרש, צובר קרנות רזרבה שונות במהלך תקופת המימון. בתחום זה, משותף הבנק פעולה עם גופים פיננסיים, בדומה לתחום הנדל"ן, על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום האשראי הסולארי, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הסכם שיתוף הפעולה בין הבנק לבין הגוף הפיננסי מתגבש ונחתם לפני מתן מימון כלשהו על ידי הבנק בפרויקט. הביטוחות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי בין הבנק לבין השותף הפיננסי נקבע גם הוא מראש ונשמר לאורך חיי הפרויקט.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק כנציג המלווים, לפי שיקול דעתו בהתאם להסכמי המימון ולהסכם שיתוף הפעולה בין הבנק לבין הגוף הפיננסי, ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוח הנדסי בגין הפרויקט מועבר על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף טרם העמדת המימון. במהלך חיי הפרויקט הבנק מדווח לגוף הפיננסי הנוסף על נתוני הפרויקט השוטפים ועל אירועים חריגים בפרויקט.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל והמגזר העיסקי בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחשכון במשרד האוצר.

שינויים בשווקים של מגזר הפעילות ובמאפייני הלקוחות שלו

ענף הבינוי והנדל"ן התאפיין בעליות מחירים בשנים האחרונות ומביקושים גדולים לדירות לצד מחסור בקרקעות זמינות לבניה. שנת 2014 התאפיינה בקצב מכירת יחידות דיור ממוצע דומה וברמת מחירים דומה למחירים בשנה קודמת, זאת למרות הציפייה לירידת מחירים בעקבות צעדים שהוצהרו על-ידי קובעי המדיניות כדוגמת מחיר מטרם ומע"מ "ס" שבסופו

של דבר לא יצא לפועל. ציפייה זו לא התממשה לאור המחסור בקרקעות זמינות לבניה, מחסור בכוח אדם בענף הבניה ומגבלות רגולטוריות שהשפיעו על המערכת הבנקאית. לפיכך, עדיין שוררת אי וודאות בשוק הנדל"ן לגבי רמות המחירים, המושפעת בין היתר, ממחסור בקרקעות זמינות לבניה וירידה בהיקף התחלות הבניה באזורי הביקוש (שיווק קרקעות של משרד השיכון ומנהל מקרקעי ישראל מתרכז ברובו באזורי הפריפריה), והכבדה על נוטלי המשכנתאות לצד ציפיות להתערבות ממשלתית שתביא לירידת מחירים.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות והשינויים החלים בהם:

- הכשרה מקצועית של כוח אדם בעל ניסיון ומיומנות.
- ניהול סיכונים מושכל, תוך קיום מערכות בקרת אשראי נאותות לאיתור ומזעור הסיכונים.
- מתן שירות איכותי ומהיר.

בתחום הבנייה והנדל"ן:

- ידע מקצועי ספציפי בתחום זה, לרבות הבנה ויכולת ניתוח של מכלול המשתנים הרלוונטיים המשפיעים על רמת הסיכון בפרויקט נדל"ן ביניהם; אזורי ביקוש, בניה בשלבים, קרקע בשלה לבניה וכיו"ב.
- איתור הזדמנויות באמצעות קשרים עם יזמים מנוסים הפועלים בענף.
- יכולת חיתום אשראי גבוהה המתבטאת בבחירה נכונה של הפרויקט המלווה שהינה נגזרת של מיקום הפרויקט ואפשרויות השיווק שלו בהתאם לצרכי השוק.
- קביעת מבנה מימון לעסקה התואם את צרכי הפרויקט והלקוח.
- שליטה ובקרה על הוצאות והכנסות הפרויקט עד להשלמתו.
- יכולת ניהול אשראי בתנאי משבר.
- הערכה הולמת של יכולת ההחזר של הלקוח.

בנקאות ופיננסים:

- ניהול קפדני של האשראי, תוך ביצוע מתמיד של בקרות.
- ניתוח עמוק ומקיף של העסקאות החדשות לרבות הבנת הסיכונים הכרוכים במימון.
- קביעת מבנה האובליגו והתאמת סכום המימון לתזרים המזומנים בגין העסקאות ולפעילות החברה.
- הערכה אמינה ושוטפת של מצבת הביטחונות הקיימת בבנק ומעקב אחר הדיווחים השוטפים של החברה.
- פיתוח מומחיות בתחום מימון ענף האנרגיה הסולארית ונגישות לגורמים הפועלים בענף.
- בדיקות משפטיות בבחינת מתן מימון לעסקת אנרגיה סולארית לרבות בדיקת הזכויות בנכסים עליהם מותקנות המערכות הסולאריות, בדיקת חוזה השכירות בין היזם לבין בעל הנכס (ככל שמדובר בעסקה מסוג זה), בדיקת המודל הפיננסי של העסקה וכו'.

חסימי הכניסה והיציאה העיקריים של מגזר הפעילות והשינויים החלים בהם

- מגבלות רגולטוריות על תאגידים בנקאיים, לרבות מגבלות על חבות של לווה או קבוצת לווים וכן מגבלות רגולטוריות אחרות, כך לדוגמה גורמים חוץ בנקאיים מוגבלים בכניסה עצמאית לענף הנדל"ן כתוצאה מחוק המכר המחייב, בתנאים מסוימים, הנפקה של ערבויות בנקאיות לרוכשי יחידות בפרויקטים של בניה.
- דרישות להון מינימאלי.
- מערכות יחסים ארוכות טווח עם הגורמים הפעילים בתחומים אשר פורטו במסגרת המגזר העסקי.
- הכרות וניסיון נצבר בהפעלת מימון בשיטת הליווי הסגור.

תחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות והשיווקיים החלים בהם

כתחליף לאשראי הבנקאי התפתחו מוצרי מימון תחליפיים הניתנים על-ידי הגופים החוץ בנקאיים. תחליפי האשראי כוללים גיוס בשוק ההון, בין היתר, באמצעות הנפקות אג"ח בחברות נדל"ן אשר לעיתים מגובות בתזרימי מזומנים ספציפיים ולרבות אשראי ישיר הניתן על-ידי גופים אלה. תחליף אשראי זה וזמינותו מושפע ממצב שוק ההון ולפיכך קיימת ירידה בהיקף ההנפקות.

לקוחות

בתחום בנייה ונדל"ן, הבנק מלווה כ-220 פרויקטים, בהיקף ממוצע של כ-50 יחידות דיור לפרויקט. מעל למחצית הפרויקטים המלווים נמצאים באזורי הביקוש: אזור ירושלים רבתי, אזור המרכז והשרון.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח אשר בדרך כלל מנפיקות פוליסות על פי חוק המכר (דירות) לרוכשים בפרויקטים המלווים על-ידי הבנק. בנוסף קיימים שיתופי פעולה עם חברת ביטוח גם במתן אשראי כספי בפרויקטים המלווים (על פי מודל האופרטור).

האשראי הניתן לפעילות מסחרית ולענף האנרגיה הסולארית הינו מפוזר בין מספר רב של לקוחות בפריסה ארצית. במימון ענף האנרגיה הסולארית קיימים שני סוגי לקוחות: האחד, בעלי נכסים אשר בבעלותם מערכת סולארית על גגות שבבעלותם והשני והעיקרי שביניהם, יזמים אשר שוכרים גגות עליהם קיימות מערכת סולארית.

כאמור, לאור מיצוי כלל המכסות שאושרו בעבר על-ידי רשות החשמל לטובת מתקנים סולאריים קטנים ובינוניים, מרבית העסקאות הינן מול לקוחות יזמיים הרוכשים מתקנים סולאריים קיימים ולא עסקאות הקמה של מתקנים חדשים.

בעקבות רכישת חברת כלל בטוחה הבנק נותן כעת שירותים למרבית הגופים המוסדיים בארץ, ובכלל זה הבנקים, חברות הביטוח וגופי הפנסיה והגמל.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה מתבצעים באמצעות המנהלים והעובדים בסקטור נדל"ן של הבנק ובמחלקות המסחריות בסניפי הבנק בתל-אביב, בירושלים ובסניף בנקאות פרטית.

הבנק מגייס לקוחות ומרחיב את פעילותו בענף הנדל"ן בין היתר, על-ידי איסוף מידע ביחס למכרזים לרכישת קרקעות המיועדות לבניה, ניתוחם ופנייה באופן יזום לזוכים במכרזים אלו וזאת באמצעות היכרותו הנרחבת עם הפועלים בענף זה. בנוסף, פועל הבנק להרחבת פעילותו על בסיס מאגר הלקוחות הקיים של הבנק.

הבנק נחשף לקהל היעד באמצעות מתן חסויות לאירועים המאורגנים על-ידי התאחדות הקבלנים והבונים הארצית ועל-ידי ארגוני הקבלנים המקומיים והשתתפות בכנסים שונים, לרבות השתתפותם של אנשי מקצוע מטעם הבנק, המרצים ו/או משתתפים בפאנלים מקצועיים באירועים אלו.

תחרות

התחרות בין הבנקים על השגת לקוחות איכותיים בתחום הנדל"ן מתבטאת בשיעורי ההון העצמי המושקע בפרויקט, מבנה העסקה, גובה העמלות, הריביות על האשראי ורמת השירות הניתנת ללקוח. חברות ביטוח מתכננות גם הן להיכנס לתחום מימון הפרויקטים ואחת מהן נכנסה בפועל במהלך 2014.

השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות, מתבססות על הקשרים שנצברו לאורך השנים ובסיס הלקוחות הקיים בבנק המהווים עבור הבנק מנוף להמשך פעילותו. בנוסף, לעיתים משתמש הבנק בעודפי המקורות בפרויקטים קיימים למינוף פעילות עתידית בפרויקטים חדשים של לקוחותיו. הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

מרבית הבנקים מתחרים על מימון ענף האנרגיה הסולארית. כמו כן, בעסקאות בהיקפים גבוהים לוקחים חלק במימון גם גופים מוסדיים וחברות ביטוח. רמת המקצועיות, הידע וההיכרות הרחבה בענף מאפשרים לבנק להרחיב באופן מבוקר את פעילותו בענף מול לקוחות קיימים ולקוחות חדשים.

לבנק אין יכולת להעריך את חלקו ביתרת האשראי בתחום זה מכלל המערכת הבנקאית. יחד עם זאת, להערכת הבנק, בשנת 2014 חלקו היחסי של הבנק בליווי יחידות דיור חדשות עמד על כ- 10% מכלל יחידות הדיור אשר הוקמו במהלך שנת 2014. כן, חלקו בענף מתקני האנרגיה הסולארית הקטנים והבינוניים גבוה מחלקו של הבנק במערכת הבנקאית.

הסכמי שיתוף פעולה

לבנק שיתופי פעולה עם מספר חברות ביטוח למתן אשראי ו/או להנפקת פוליסות ביטוח על ידן לרוכשים של דירות בפרויקטים למגורים בהם ניתן מימון על-ידי הבנק בשיטת הליווי הסגור (הנפקת הפוליסות נעשית על-ידי חברות הביטוח כנדרש על פי חוק המכר (דירות) וכן במימון ענף האנרגיה הסולארית. ההתקשרויות עם חברות הביטוח כוללות הסדרת שיתוף הפעולה בין הבנק לכינן בנושאים הבאים: אחריות לניהול השוטף של הפרויקט ומסירת דיווחים, קבלת בטוחות ושחרורן ונקיטת הליכים למימוש השעבודים ויחסי הנשייה בין הגופים.

הון אנושי

בשנת 2014 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב- 42 משרות ישירות לעומת 28 משרות בשנת 2013. הגידול בעיקרו נובע בתחום שוק ההון, בעקבות רכישת חברת כלל בטוחה - 15 משרות בממוצע, בהשוואה ל- 2 משרות בממוצע בשנת 2013. בתחום הבנייה והנדל"ן - 19 משרות בממוצע, בדומה לשנת 2013. בתחום הבנקאות והפיננסים - 8 משרות בממוצע, בדומה לשנת 2013. כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר העסקי:

לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2013				2014			
סה"כ	שוק ההון	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים	סה"כ	שוק ההון	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו							
39.9	-	26.4	13.5	34.5	-	25.8	8.7
מחיצוניים							
(2.2)	-	(0.6)	(1.6)	2.1	-	0.6	1.5
סך הכנסות ריבית, נטו							
37.7	-	25.8	11.9	36.6	-	26.4	10.2
הכנסות שאין מריבית - מחיצוניים							
27.4	1.1	22.2	4.1	46.7	20.9	22.0	3.8
סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)							
65.1	1.1	48.0	16.0	83.3	20.9	48.4	14.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
(1.2)	-	0.1	(1.3)	10.3	-	9.3	1.0
הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות							
(26.6)	(1.7)	(16.3)	(8.6)	(41.5)	(13.2)	(19.1)	(9.2)
פחת והפחתות							
(2.9)	(0.1)	(1.8)	(1.0)	(5.3)	(1.5)	(2.5)	(1.3)
רווח (הפסד) לפני מיסים							
34.4	(0.7)	30.0	5.1	46.8	6.2	36.1	4.5
הפרשה למיסים על הרווח							
(12.7)	0.3	(11.1)	(1.9)	(14.3)	(1.9)	(11.0)	(1.4)
רווח נקי (הפסד)							
21.7	(0.4)	18.9	3.2	32.5	4.3	25.1	3.1
תשואה להון							
15.6%	22.0%						
(אחוז רווח נקי מההון הממוצע)							
1,397.2	-	895.0	502.2	1,288.2	29.5	851.0	407.7
יתרה ממוצעת של נכסים							
3,485.9	-	452.6	3,033.3	3,272.2	-	448.3	2,823.9
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
1,454.5	-	1,178.7	275.8	1,544.2	105.1	1,181.6	257.5
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (באזל 2)							
-	-	-	-	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות							
251.5	251.5	-	-	6,431.3	6,431.3	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							
-	-	-	-	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול							
32.0	-	23.7	8.3	29.7	-	23.0	6.7
מרווח מפעילות מתן אשראי							
5.7	-	2.4	3.3	4.2	-	1.3	2.9
מרווח מפעילות קבלת פקדונות							
-	-	(0.3)	0.3	2.7	-	2.1	0.6
אחר							
37.7	-	25.8	11.9	36.6	-	26.4	10.2
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 18% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ-13% מכלל הוצאות הבנק.

הרווח הנקי במהלך השנה הסתכם ב- 32.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 21.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ- 50%. עיקר העליה ברווח נובעת מהכנסות בגין הפסדי אשראי בעקבות הכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר שנרשמה בתקופת הדוח, ומגידול בהכנסות פעילות שוק ההון במגזר זה, בעקבות רכישת פעילות כלל בטוחה.

כללי

הפעילויות במגזר זה אינן נעשות מול לקוחות, והן כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ובכלל זה:

- ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק.
- ניהול תיק הנוסטרו של הבנק.
- ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות.
- פעילות מול בנקים בארץ ובח"ל.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

מטרת פעילות זו הינה ניהול החשיפות בתיק הבנקאי ובתיקים למסחר בהתאם לתיאבון הסיכון של הבנק וההזדמנויות בשוק ההון, במטרה להשיא את תשואת הבנק.

מבנה מגזר הפעילות

פעילות המגזר מרוכזת בחטיבה הפיננסית. הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים העומדים לרשותו. ניהול זה מבוצע על פי מדיניות ניהול הסיכונים שקבע דירקטוריון הבנק, וזאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

החשיפות הפיננסיות העיקריות מנהלות ונוצרות בתיק הבנקאי, כחלק בלתי נפרד מהפעילות העסקית של הבנק. בנוסף, הבנק נוקט פעולות יזומות להשקעה וגידור בתיקי הנוסטרו, המשמשים לסוגי פעילות כמפורט להלן:

- פעילות למסחר המאופיינת בהשקעות קצרות טווח בעיקר בניירות ערך ממשלתיים הן בשוק הראשוני והן בשוק המשני.
 - פעילות המשמשת כהגנה לפיקדונות המופקדים בבנק לתקופות קצרות, בינוניות וארוכות וכן השקעות כנגד ההון העצמי של הבנק.
 - פעילות השקעה באגרות חוב בעיקר לצורך השגת תשואה עודפת על יתרות הנזילות של הבנק.
 - פעילות השקעה בניירות ערך שאינם ממשלתיים, בעיקר באג"ח בנקאי, בהתאם למדיניות האשראי של הבנק.
- תיק ההשקעות והמוצרים הפיננסיים נבחרים באופן שוטף בהתחשב בתחזיות מאקרו כלכליות בנושאי שער חליפין, שערי ריבית לטווח קצר וארוך, אינפלציה, צמיחה ועקומי תשואות. ניתוח שכזה חיוני ליצירת תמחור נכון של מוצרים פיננסיים כמו גם להחלטות השקעה הנוגעות לתיק הנוסטרו.
- כחלק מניהול הנזילות ובהתחשב במגבלות שקבע הדירקטוריון מופקדים עודפי הנזילות בבנק ישראל ובבנקים בארץ ובח"ל. לבנק מסגרות אשראי מבנקים בארץ אותם הוא מנצל מעת לעת בהתאם לצרכיו השוטפים.
- לפרטים בדבר מודל הנזילות ומגבלות ההנהלה והדירקטוריון, ראה פרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

עשיית שוק באג"ח ממשלתיות

כחלק מרכישת כלל בטוחה ומיזוגה לבנק, בשנת 2013 מונה הבנק כעושה שוק ראשי באגרות חוב ממשלתיות בהתאם לכתב מינוי מאת החשב הכללי במשרד האוצר (חלף כלל בטוחה אשר שימשה כעושה שוק ראשי עד ליום 15 בדצמבר 2013), תקופת המינוי של הבנק הינה מיום 1 בינואר, 2014 ועד ליום 31 בדצמבר, 2015 (וכן קיימת אופציה להארכתה לתקופה נוספת).

מטרת עשיית השוק באגרות חוב ממשלתיות הינה להבטיח הקצאה מיטבית של אגרות החוב האמורות למשקיעים ולהגביר את השקיפות והנזילות במסחר באגרות החוב הממשלתיות. פעילות זו מבוצעת מכוח חוק מילווה המדינה, התשל"ט -

1979 המסדיר מינוי עושי שוק ראשיים לאגרות חוב ממשלתיות ואת ההתקשרות עימם. תנאי המינוי קובעים חובה לרכוש מהממשלה אגרות חוב בכמות מזערית על בסיס תקופתי, חובה לפרסם את מחירי הקנייה והמכירה של אגרות החוב במערכת המסחר של עושי השוק הראשיים, הזכות להשתתף ברכישת אגרות חוב מאת הממשלה, הזכות לקבל אופציה לרכישת אגרות חוב מהממשלה, הזכות לשאול אגרות חוב מידי הממשלה והזכות לסחור באגרות חוב במערכת המסחר של עושי השוק הראשיים. תנאי הכשירות לעושה שוק ראשי באגרות חוב ממשלתיות כוללים בין היתר, דרישה כי עושה השוק יהיה גוף פיננסי בעל מוניטין (תאגיד בנקאי או חבר בורסה) וכי הוא יהיה בעל הון עצמי מינימאלי בסך של לפחות 400 מיליון ש"ח. בנוסף קובע כתב המינוי הוראות לעניין ניהול מכרזי אגרות החוב בשוק הראשוני ובשוק המשני, הוראות פיקוח על ידי משרד האוצר, התחייבות לשמירה על סודיות, כללי פעילות וכו'. הכנסות הבנק מפעילות זו נובעות ממרווחי קניה ומכירה הנהוגים בשוק אגרות החוב הממשלתיות, ומהטבות השמורות לעושי השוק ומוענקות על ידי משרד האוצר.

מגבלות חקיקה, תקינה, הוראות פיקוח ואילוצים מיוחדים

הבנק ומגזר ניהול פיננסי בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות והנחיות הרשויות, המוחלות על הבנקים על-ידי הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ונהלי משרד האוצר לגבי עשיית שוק באג"ח ממשלתי.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר זה הם היכולת לזהות נכון את תנאי השוק ואת העיתוי הצפוי לשינוי תנאים אלו, היכולת להבין ולנתח את ההשפעה האפשרית של גורמים מאקרו-כלכליים על תנאי השוק ולחזות את עוצמתם, והיכולת לפעול במהירות ולשנות את הפוזיציות ואת החשיפות בהתאם לתנאי השוק. גורם חשוב נוסף הוא המקצועיות של העובדים האמונים על ניהול המגזר הפיננסי בכלל ותיק הנוסטרו בפרט.

הון אנושי

בשנת 2014 הסתכם מספר המשרות הישירות במגזר ב- 3 משרות בדומה למספר המשרות בשנת 2013.

כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי:

לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	
מיליוני ש"ח		
		הכנסות ריבית, נטו
(0.9)	37.0	מחיצוניים
9.6	(10.4)	בינמגזרי
8.7	26.6	סך הכנסות ריבית, נטו
14.2	18.1	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
22.9	44.7	סה"כ הכנסות (לפני הפסדי אשראי)
-	0.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(6.4)	(6.0)	הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות
(0.3)	(0.3)	פחת והפחתות
16.2	38.5	רווח לפני מיסים
(5.9)	(12.0)	הפרשה למיסים על הרווח
10.3	26.5	רווח נקי
25.2%	58.8%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
2,745.8	3,502.6	יתרה ממוצעת של נכסים
109.5	937.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
412.3	477.6	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
(4.6)	20.6	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
13.3	6.0	אחר
8.7	26.6	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 10% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 2% מכלל הוצאות הבנק. רווחיות המגזר הסתכמה השנה ברווח בסך של 26.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 10.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהוזלת עלות המקורות וניהול מצבת הנכסים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. להלן מידע לגבי ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה (ממשלתיות, בנקאיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן ההונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה:

סכום ירידת ערך (במיליוני ש"ח)						
משך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס היה נמוך מעלותו			סך הכל ירידת ערך ליום 31 בדצמבר		שיעור ירידת ערך לתאריך הדוח הכספי	
עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	2014	2013	
1.0	-	-	-	1.0	0.5	עד 20%
-	-	-	-	-	-	20%-40%
-	-	-	-	-	-	מעל 40%
1.0	-	-	-	1.0	0.5	סך הכל
0.9	-	-	-	0.9	0.5	מזה: אגרות חוב ממשלתיות

גיוס מקורות המימון

מידע כללי

הבנק נוקט לאורך שנים במדיניות החותרת להרחבת הפעילות מול משקי בית במטרה להרחיב את בסיס גיוס המקורות. מדיניות זו תרמה בשנים אלו לגידול ניכר במשקלם של משקי הבית מסך פיקדונות הציבור וזאת במקביל לירידה במשקלם של הפיקדונות מגופים מוסדיים. יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014, ב- 10,977 מיליוני ש"ח לעומת 11,071 מיליוני ש"ח בתום שנת 2013.

פעילות הבנק בתחום גיוס המקורות מהציבור מנוהלת בחטיבה הפיננסית.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך הגדלת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הנהלת הבנק קובעת יעדים ספציפיים לסניפים וליחידות המטה בכל תחומי הפעילות ומנוהל מעקב שוטף אחר עמידתם ביעדים.

הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיוון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים המשתנים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק גם מציע שירות בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים כמפורט להלן.

מעבר לאמור לעיל, הבנק רואה חשיבות בשימור הקשר ושיתוף פעולה עם לקוחות מוסדיים כחלק מניהול המקורות והנזילות באופן שוטף.

מבנה המגזר

מקורות המימון של המערכת הבנקאית בשקלים ובמטבע חוץ הם בעיקר פיקדונות ממשקי בית, מחברות, מגופים מוסדיים, מבנקים בארץ ובחוץ לארץ ומגיוס חוב סחיר בשוק ההון.

המקורות כוללים בין השאר פיקדונות בכל מגזרי ההצמדה, הנושאים ריבית קבועה או משתנה, ומופקדים לתקופות שונות החל מיום ועד לשמונה עשרה שנים.

ביום 4 בדצמבר 2014 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות 292.5 מיליוני ש"ח ערך נקוב כהרחבת סדרה נסחרת (סדרה ט') תמורת 317.4 מיליון ש"ח על פי דוח הצעת מדף מיום 2 בדצמבר 2014. לפרטים נוספים ראה דיווח מידי של החברה מיום 4 בדצמבר 2014 אשר המידע הכלול בו מובא כאן על דרך ההפניה.

להלן הרכב מקורות המימון של הבנק הכוללים את פיקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים:

יתרות ליום 31 בדצמבר			
השינוי באחוזים	2013	2014	
מיליוני ש"ח			
1.	6,858	6,662	פיקדונות שקליים וחשבונות עו"ש
2.	2,603	2,453	תכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
3.	1,610	1,862	פיקדונות במט"ח וצמודי מט"ח
סך הכל פיקדונות הציבור			
	11,071	10,977	
4.	1,406	1,503	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
סך הכל מקורות המימון			
-	12,477	12,480	

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות וחוזרים של המפקח על הבנקים ואילוצים מיוחדים

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות הרשויות, המוחלות על הבנקים על-ידי הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

מבנה התחרות

מבנה התחרות בענף הבנקאות מביא למצב בו מרבית לקוחות הבנקים מפקידים את כספם בבנק המסחרי שבו מנוהל חשבון העובר ושב שלהם והם אדישים להצעות ריבית על מוצרי השקעה שונים בבנקים אחרים. כפועל יוצא מכך רק חלק מלקוחות הבנקים עורך השוואת מחירים בין הבנקים על מנת להשיג את הריבית המרבית להשקעתו.

הבנק פועל לגיוס מקורות גם באמצעות שוק ההון על-ידי הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים. ההנפקה מתבצעת על-ידי חברה בת בשליטה מלאה, ירושלים מימון והנפקות, שהינה זרוע הגיוס של הבנק, ולפיכך, הבנק התחייב לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות, לשאת בתשלום מלא הסכומים שיהיו דרושים לפרעון תעודות ההתחייבות למחזיקים בהן ואת הריבית בגין, בהתאם לתנאים הקבועים בתשקיף ההנפקה שפורסם על-ידי ירושלים מימון והנפקות.

לקוחות

לאורך השנים האחרונות שם הבנק דגש רב על הרחבת בסיס המפקידים והגדלת שיעור הפיקדונות ממשקי בית, על מנת לצמצם את ההישענות על מפקידים גדולים. תיק הפיקדונות של הבנק מפורז בין לקוחות רבים, עובדה המקטינה את סיכון הנזילות ומקנה לבנק רמת רגישות נמוכה למפקידים בודדים. אין לבנק לקוח או קבוצת לקוחות אשר יתרת פיקדונותיהם בבנק מגיעה ל-5% מסך יתרת פיקדונות הציבור. בעקבות רכישת חבר הבורסה של "כלל-בטוחה" הצטרפו לבנק אלפי לקוחות משקי בית חדשים, שסייעו לגוון ולהרחיב את בסיס המפקידים בבנק.

שיווק והפצה

בשנת 2011 השיק הבנק מיזם ייחודי לגיוס פיקדונות ממשקי בית הקרוי בשם "מערכת סגורה". המערכת מאפשרת ללקוח להפקיד כסף בפיקדון בבנק באמצעות האינטרנט ללא הטרחה הכרוכה בפתיחת חשבון מלא בסניף הבנק, ובכך מגבירה את נגישות הבנק ללקוחות פוטנציאליים. המיזם נבנה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 417 של בנק ישראל.

הגיוס ממשקי הבית מתבצע באמצעות סניפי הבנק הפזורים ברחבי הארץ וכן באמצעות המערכת הסגורה. כמו כן, הקמת סניף שוק ההון מאפשרת לפנות ללקוחות חדשים המקיימים פעילות אינטנסיבית בשוק ההון. הגיוס מלקוחות מוסדיים מתבצע בדרך כלל ישירות על-ידי מחלקת פיקדונות.

תחרות ותחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות

התחרות בתחום גיוס המקורות הינה חריפה וכוללת את כל הבנקים. התחרות מתמקדת בעיקר בפלח לקוחות הרגיש לשינויים בשיעורי ריבית. הבנק מתמודד עם התחרות, בין היתר, על-ידי הצעת מבצעים אטרקטיביים ללקוחות ופיתוח מוצרים חדשים לגיוס סל המוצרים. כמו כן מוצרי שוק ההון השונים מהווים אלטרנטיבת השקעה לפיקדונות המוצעים על ידי הבנק.

בנק ישראל

בנק ישראל משמש כגורם המרכזי למימון וספיגת כספים לזמן קצר עבור המערכת הבנקאית, והבנק בפרט. יצוין, כי כל בנק הלווה כסף מבנק ישראל חייב בבטוחות, דרישה זו מובאת בחשבון בניהול השוטף של הנזילות. ערוץ נוסף לגיוס מקורות לטווח קצר הוא שוק הכספים הבין בנקאי.

היקף הפיקדונות וסוגיהם במערכת הבנקאית מושפעים, בין היתר, מהמדיניות המוניטרית של בנק ישראל. להלן סקירת הכלים המוניטריים המופעלים על-ידי בנק ישראל לצורך יישום מדיניותו המוניטרית:

ריבית - מידי חודש ביום שני האחרון בחודש הנזילות מפרסם בנק ישראל את שיעור הריבית שישורר במהלך החודש הבא. ריבית זו הינה ריבית הבסיס של מכרזי ההלוואות והפיקדונות העומדים לרשות המערכת הבנקאית, כפי שיפורט בהמשך.

חובת נזילות - הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים להחזיק יתרות באמצעים נזילים בגין פיקדונות הציבור, בשיעורים שונים בהתאם לתקופת הפיקדון. שיעורי חובת הנזילות כיום הינם 6% על פיקדונות שתקופתם מיום אחד עד וכולל 6 ימים, ו- 3% על פיקדונות לזמן קצוב משבוע עד שנה. פיקדונות שתקופתם שנה ומעלה, לא קיימת בגינם חובת נזילות.

פיקדונות לספיגת עודפי נזילות - בנק ישראל מעמיד מכרזי פיקדונות לרשות המערכת הבנקאית כמכשיר לספיגת עודפי נזילות במערכת. מכרזי הפיקדונות הינם לפרקי הזמן הבאים: יום, שבוע, חודש. ריבית המכסימום במכרזים אלו הינה ריבית בנק ישראל. בנוסף, קיים חלון להפקדה של פיקדון יומי בבנק ישראל ללא מגבלת סכום, בריבית הנמוכה ב- 0.5% מריבית בנק ישראל כאשר ריבית בנק ישראל גבוהה מ- 0.5% (0.25% בסביבת הריבית הנוכחית).

מלוות קצרי מועד - המכשיר הפיננסי העיקרי לספיגת עודפי שקלים הינו מלווה קצר מועד (מק"מ), באמצעות הנפקות שוטפות לציבור ופעילותו של בנק ישראל בשוק המשני.

מכרזי הלוואות בבנק ישראל - בנק ישראל מעמיד מכרזי אשראי לזמן קצר (עד שבוע) לרשות המערכת הבנקאית כמכשיר להזרמת נזילות למערכת, וריבית המינימום במכרזים אלו הינה ריבית בנק ישראל. בנוסף, קיים חלון אשראי יומי בבנק ישראל, בריבית הגבוהה ב- 0.5% מריבית בנק ישראל. קבלת אשראי מבנק ישראל, הן באמצעות המכרזים והן באמצעות חלון האשראי, מוגבלת לפי סכום הביטחונות שיש לכל בנק בבנק ישראל.

הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

אין

דירוג התחייבויות הבנק על-ידי Standard & Poor's Maalot

ביום 17 באוגוסט 2014 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי היא מותירה את דירוג הבנק על ilA+ וכן את תחזית הדירוג ליציבה.

ביום 30 בספטמבר 2014 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי בעקבות פרסום הקריטריונים המעודכנים לדירוג מקומי עודכן הדירוג של שלושה מכשירי כתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי הבנק מדרוג ilA לדרוג מעודכן ilA-. הובהר על ידי חברת הדירוג כי "פעולות דירוג אלו אינן משקפות שינוי באיכות האשראי של המנפיקים או של סדרות החוב האחרות שהונפקו על ידם".

רכוש קבוע ומתקנים

העלות המופחתת של בניינים וציוד הסתכמה ב-31 בדצמבר 2014, ב- 160.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-150.4 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2013 עיקר הגידול נובע מהשקעות בעלויות תוכנה.

מרבית השטחים בהם מתנהלים עסקי הבנק הינם שטחים בשכירות. נכון ליום 31 בדצמבר 2014, עמדו לרשות הבנק שטחים בהיקף של כ- 12,000 מ"ר בדומה לשטחים שעמדו לרשותו ביום 31 בדצמבר 2013.

נכון לסוף שנת 2014 משתרעים משרדי המטה בקריית שדה התעופה על שטח כולל של כ- 5,000 מ"ר. יתרת השטח שימש את סניפי הבנק ואגפיו השונים.

נכון לסוף 2014 בבעלות הבנק מקרקעין בשטח של כ-1,000 מ"ר בדומה ליום 31 בדצמבר 2013.

הסכם השכירות של מטה הבנק בקריית שדה התעופה נחתם ביום 19 בדצמבר 2010. הסכם השכירות הינו לתקופה של 7 שנים (עד שנת 2018) עם אופציה להארכה ל-7 שנים נוספות (עד שנת 2025) ואופציה נוספת ל-7 שנים (עד שנת 2032). יתר הרכוש הקבוע הינו עלויות תוכנה, (ראה להלן פרק המחשוב) ציוד ריהוט וכלי רכב שמשמשים את הבנק לפעילותיו השוטפות.

לנתונים נוספים ראה גם ביאור 8 לדוחות הכספיים.

מדיניות הבנק הינה להחזיק אך ורק נכסי מקרקעין הדרושים לו בפועל, או שצפוי שידרשו לו בעתיד. הבנק בוחן באופן שוטף את היקפם, מאפייניהם ומיקומם של השטחים הנחוצים לו, על בסיס תכניתו העסקית והתכנית לפריסה הארצית של הסניפים ועורך את ההתאמות הנדרשות.

נכסים בלתי מוחשיים

סימני מסחר ושמות מתחם - הבנק הוא בעל זכויות הקניין הרוחני בסימני המסחר הבאים, הרשומים על שמו אצל רשם סימני המסחר: "בנק ירושלים", "BANK OF JERUSALEM", "בנק ירושלים להחלטות החשובות בחיים", "בנקאות למהדרין".

כמו כן, הבנק הוא הבעלים הרשום של שמות המתחם:

www.bankofjerusalem.co.il

www.jerusalembank.co.il

www.bankjerusalem.co.il

www.co.il-בנק-ירושלים

www.co.il-בנק-ירושלים

מאגרי מידע - הבנק וחברות בקבוצתו הינם הבעלים של מאגרי מידע רשומים המכילים נתונים בקשר לעסקי הבנק ובלקוחותיו.

קשרי לקוחות - כחלק מרכישת כלל בטוחה יוחס חלק מעלות הרכישה לנכס המייצג "קשרי לקוחות" (דהיינו: השווי ההוגן המוערך של חוזה החברה הקיימים, המייצג את החלק במחיר הרכישה המיוחס ליכולת של החברה להפיק תזרימי מזומנים עתידיים מחידוש החוזים הקיימים למועד הרכישה). ליום 31 בדצמבר 2014 נכס זה מוערך בסך של כ- 1.6 מיליוני ש"ח. זאת בנוסף ללקוחות שהיו לבנק ערב עסקת הרכישה.

מערכות מידע ומחשוב

אגף המחשוב של הבנק פועל לפיתוח מערכות טכנולוגיות מתקדמות ולשיפור מתמיד של המערכות והתשתיות המחשוביות בבנק. פעילות זו מנוהלת בחברת תומר ירושלים.

מרכזי מחשוב

מרכז המחשוב הראשי של הבנק נמצא בבניין ההנהלה בקרית שדה התעופה בלוד (אירפורט סיטי). במסגרת המיזוג התפעולי של חברת כלל פיננסים בטוחה והקמת סניף שוק ההון ייחודי, הוקם חדר מחשב ייעודי למערכת שוק ההון המרכזית בבניין בית רובינשטיין בתל-אביב. אתר גיבוי (DR) - הבנק מפעיל אתר DR בירושלים. אתר גיבוי למערכת שוק ההון המרכזית - הוקם באירפורט סיטי והתבצע תרגיל התאוששות בשילוב הגורמים העסקיים.

מערכות מידע

התמיכה בפעילויות העסקיות של הבנק מתבצעת תוך התבססות על 3 מערכות ליבה: מערכת מסחרית (BankWare) - לניהול הפעילות המסחרית והספר הראשי, מערכת משכנתאות - לניהול פעילות המשכנתאות, מערכת שוק ההון המרכזית - לניהול הפעילות בשוק ההון. בנוסף למערכות הליבה מופעלות בבנק מערכות תוכנה/חומרה נוספות: מערכת CRM לניהול פעילות מוקד וסניפים, אתר אינטרנט שיווקי ואתר פעולות, מערכות DWH/BI למידע ניהולי מקיף, מערך כספומטים, מערכות ארגוניות שונות כגון מערכת ניהול סיכונים, מערכת ניהול ידע, מארכיון ממוחשב, מערכת ניהול ספקים ותשלומים ותשתית וידיאו לשיחות עם לקוחות לתמיכה בפעילות הבנק.

אינטגרציה וקישוריות

הבנק עובד בארכיטקטורת SOA. בבנק כלי תוכנה (ESB - Enterprise service bus) שמאפשר את האינטגרציה בין מערכות הערוצים למערכות הליבה. שיטת האינטגרציה בין המערכות מבוצעת באמצעות פיתוח Web services באופן מאובטח.

גיבוי והתאוששות מאסון

מדיניות הבנק להתאוששות מאסון מתבססת על הפעלה של המערכות שהוגדרו כחיוניות בהתאם לפרק הזמן שנקבע במדיניות באתר חלופי.

לצורך כך הוקם אתר גיבוי (DR) בירושלים הכולל את המערכות שתומכות בתהליכים בדרגת קריטיות גבוהה. בשנת 2014 בוצע תהליך מקיף של ניתוח השלכות עסקיות, BIA - Business Impact Analysis. במסגרת התהליך זהו השירותים העסקיים החיוניים של הבנק כולל תיעוד ההשפעה על מני ציר הזמן של אובדן/ הפרעה בזמינות השירותים, המערכות/תשתיות שתומכות בשירותים העסקיים הקריטיים וזמן התאוששות נדרש עבור כל שירות. במהלך שנת הדוח הסתיים שלב ב' בהקמת מערכות מחשוב באתר הגיבוי ובוצע תרגיל מסכם וכמו כן בוצע תרגיל BCP ברמת הבנק.

אבטחת מידע

הבנק משקיע משאבים רבים להטמעה של מוצרי אבטחת מידע חדשים ולשיפור שוטף ברמת אבטחת המידע, לאור החשיבות הגבוהה שהבנק רואה בנושא זה, מדיניות אבטחת המידע של הבנק נקבעת על ידי דירקטוריון הבנק אשר מבצע בקרה על יישום המדיניות בפועל. המדיניות מיושמת על ידי מנהל אבטחת מידע ואגף המחשוב של הבנק. המדיניות תוקפה ואושרה בנובמבר 2014.

במהלך שנת 2014 נערכו בדיקות אבטחת מידע מקיפות במערכות הבנק. אשר בעקבותיהן, הוכנסו שיפורים במערכות המידע ובמערכות הפיננסיות המגבירים את אבטחת המידע. כמו כן, הושם דגש על מניעת זליגות המידע והוכנסו כלי הגנה וסינון מפני פגיעויות ומתקפות, על אתר הפעולות הבנקאי באינטרנט. בנוסף, שודרגו באופן משמעותי מערכות הניטור והבקרה המרכזיות של אבטחת המידע והסייבר בבנק.

תשתיות מחשוב

תשתיות המחשוב של הבנק תומכות באופן מלא במערכות השונות. בשנת 2014 השלים הבנק הטמעת מערכות תזמון ארגוני, הוטמעה מערכת שליטה ובקרה הכוללת שו"ב תשתיתי ואפליקטיבי, הוחלף מערך אחסון מסדי אורקל, שודרגו תשתיות סיבל, שודרגה תשתית מערכת המשכנתאות, וכן הושלמה התקנת כספומטים בסניפי הבנק.

ניהול ספקים

הבנק נישען על מערכות שונות כולל מערכות הליבה שפותחו ומתוחזקות על-ידי חברות שונות. הבנק מקפיד על התקשרות נאותה עם כלל הספקים החיצוניים של טכנולוגית המידע, על מנת להבטיח תקינות המערכות, רציפות פעילותן ושדרוגן הטכנולוגי והפונקציונאלי.

הבנק מוודא אחת לתקופה את מצב החברות וחוסן הכלכלי בעיקר במערכות התומכות בשירותים עסקיים קריטיים. יחסי הבנק מעוגנים בהסכמים פרטניים מול כל ספק וספק המפרטים את חובות הספק למול הבנק (כולל SLA) וכן את חובות הבנק כלפי הספק.

לבנק יש תלות בספקי התוכנה של המערכת המסחרית ושל מערכת המשכנתאות של הבנק. קודי המקור והתיעוד של תוכנות אלו מופקדים בנאמנות בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים. לנושא שוק ההון הבנק מקבל שירותים מלאים מחברת FMR ותלוי בה בהקשר זה. הבנק מסתמך על תשתיות טכנולוגיות של IBM, EMC, ORACLE ו-MICROSOFT.

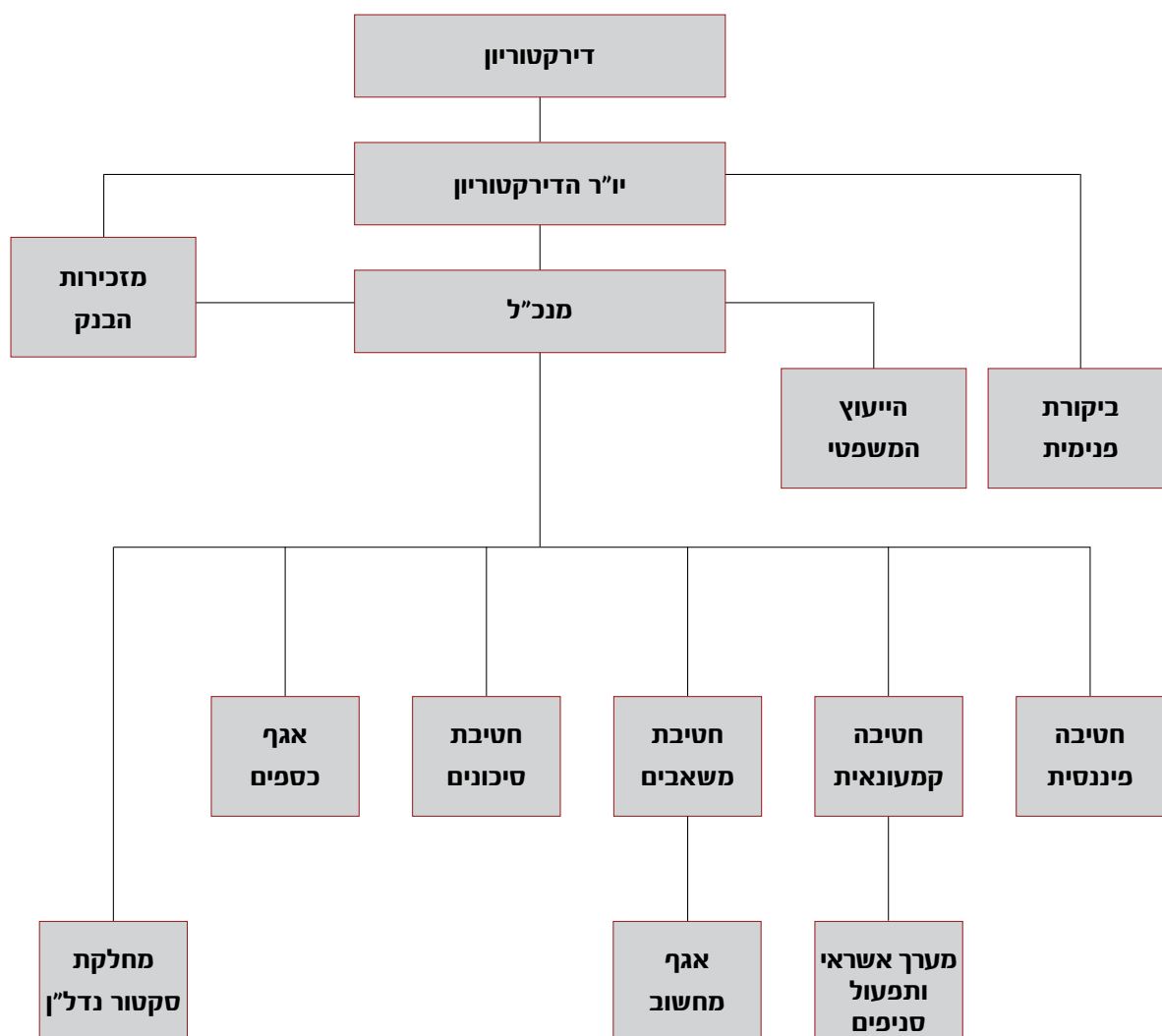
היקף ההשקעה

היקף ההשקעה בעלויות תוכנה הסתכם בשנת 2014 בכ-39.8 מיליוני ש"ח.

עלויות המיחשוב לשנת 2014 (במיליוני ש"ח)

הוצאות שנרשמו בדוח רווח והפסד	
18.2	הוצאות בגין שכ"ע ונלוות
33.0	הוצאות בגין פחת
42.3	מחשוב (הוצאות אחרות)
93.5	סך הכל
עלויות שנרשמו כנכסים	
5.3	היוון בגין שכ"ע ונלוות
4.5	עלויות תוכנה נוספות
30.0	היוון בגין מיקור חוץ
7.8	ציוד מיחשוב
47.5	סך הכל
יתרת נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע	
116.3	עלות מופחתת (עלויות תוכנה)
11.1	עלות מופחתת (ציוד מיחשוב)
127.4	סך הכל

להלן תרשים המבנה הארגוני של הבנק:

להלן פירוט מספר המועסקים בבנק ובחברות הבנות שלו:

	לסוף שנת		ממוצע שנתי	
	2014	2013	2014	2013
מספר העובדים:	597	550	586	542
מזה במיקור חוץ	84	68	71	67
מספר המשרות:				
בשעות רגילות	591	541	579	528
בשעות נוספות	19	21	21	21

להלן פירוט הוצאות השכר לפי רמות השכר השונות:

סך הכל הוצאות	מספר משרות ⁽³⁾			באלפי ש"ח לשנה ⁽⁴⁾
	מיקור חוץ	עובדי בנק	במיליוני ש"ח	
עד 100	19	8	1	
מעל 100 עד 300	52	341	77	
מעל 300	22	151	81	
סך הכל משכורות	93	500	159	
בתוספת הוצאות שלא נכללו במשכורות			13	
בניכוי משכורות והוצאות נלוות שהיונו			(4)	
סך הכל משכורות והוצאות נלוות			168	

- (1) בדוח זה בסעיף עובדי בנק נכללו גם מנהלים הוותנים שירותים באמצעות חברת ניהול בשליטתם, בסעיף מיקור חוץ נכללו עובדים המועסקים דרך חברות כח אדם, בתי תוכנה וחברות אחרות המעניקות שירותים לבנק, מהן נשכרים עובדים מסוימים לתפקידים ספציפיים.
- (2) הדיווח לא כולל את מוקד הבנק המופעל באמצעות ספק חיצוני.
- (3) נכללו עובדים לפי 100% משרה, עובדים במשרה חלקית או אחדו (ממוצע שנתי).
- (4) החלוקה לקבוצות נעשתה לפי עלות שנתית לעובד בהנחת 100% משרה.

לפירוט בדבר המשרות במגזרי הפעילות השונים ראה בפרק מגזרי פעילות לדוח זה.

בהמשך לרכישת פעילות כלל בטוחה בסוף שנת 2013, בשנת 2014 נקלטו 52 עובדים לחטיבה הפיננסית ולאגף המחשוב, חלקם מועסקים ישירות על ידי הבנק וחלקם מועסקים על-ידי ספק חיצוני הנותן לבנק שירותים. בנוסף, בהתאם לתכנית האסטרטגית של הבנק, גדלה מצבת העובדים של הבנק בעיקר בשל קליטת עובדי מחשוב שהועסקו על-ידי ספקים פרויקטליים (ללא תוספת עלות).

רוטציה וחופשה

הבנק פועל בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא רוטציה, ורואה ברוטציה של בעלי תפקידים רגילים מרכיב חשוב בתהליכי הבקרה הפנימיים בארגון. במקרה בו לא ניתן לקיים ניווד בין בעלי תפקידים מיישם הבנק בקורות מפתח. במהלך שנת 2014 ניוודו 50 עובדים, 21 מהם בעלי תפקידים רגילים.

הבנק קבע יעד ניצול חופשה פרטני לעובדי הבנק ומנהל מעקב חודשי פרטני אחר העמידה ביעד. במהלך שנת 2014, בין היתר, בעקבות אכיפה מוגברת של עמידה ביעד ניצול החופשה, צומצמה ההפרשה לחופשה.

הבנק מקיים הכשרות והדרכות מקצועיות לעובדיו באופן סדיר בהתאם לתפקיד העובד ולצרכי הבנק.

בשנת 2014 התמקדה ההדרכה בבנק בהכשרת מערך הסניפים, המוקד הטלפוני והמערך האחורי לתמיכה ביעדים העסקיים שהציבה הנהלת הבנק. הדרכות בתחום הליבה כללו, בין היתר, הדרכות עו"ש ואשראי צרכני והכשרה פרטנית לקציני אשראי וכן הכשרה בסיסית בתחום ההשקעות. הבנק ממשיך לקיים הכשרות לבנקאי המוקד הטלפוני ולבנקאי וידאו קונפרנס תוך הקניית ידע בנושאים מקצועיים שונים ומיומנויות אישיות בתחום השירות והמכירה. בנוסף לאמור, הועברו הכשרות באפיק ניהול הסיכונים (בתחום הלבנת הון, סיכונים תפעוליים, ניהול בקורות ופיגורים, ציות ואכיפה מנהלית).

בשנת 2014 הועברו הכשרות חודשיות לנאמני הדרכה במערך הסניפים והמערך האחורי לעדכונים מקצועיים והדרכות שוטפות. הנחלת העדכונים באמצעות נאמני ההדרכה נועדה לזרז הטמעת תהליכי העבודה החדשים בקרב עובדי הסניפים והמערך העורפי.

בשנת 2014 העביר הבנק 1,195 ימי הדרכה לעומת 1,861 ימי הדרכה בשנת 2013. הקיטון נובע הרחבת מערכי ההדרכה באמצעות מערכת לומדה מרוחק, הדרכה באמצעות נאמני הדרכה בסניפים ובמערך העורפי וכן מצמצום הדרכות בתחום המכירות, וזאת לאחר ארבע שנים בהן עברו העובדים הדרכות אינטנסיביות בנושא והוטמעו שגרות מכירה ושיווק.

מדיניות תגמול

כללי:

• מדיניות תגמול לנושאי משרה

ביום 20 ביולי 2014, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לפי סעיף 267א לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקן 301A בעניין מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי (להלן: "הוראה 301A") (לפרטים בדבר מדיניות התגמול ראו דוח מיידי מיום 12 ביוני, 2014 אסמכתא 89982-01-2014 אשר המידע בו מובא על דרך ההפניה וכן בביאור 15 בדוחות הכספיים (להלן). (להלן: "מדיניות תגמול לנושאי משרה").

מדיניות תגמול לנושאי משרה חלה על נושאי משרה כהגדרת המונח בחוק החברות, וכוללת את הדירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון, וכן את המנכ"ל, חברי הנהלה ונושאי משרה שאינם חברי הנהלה; למען הסדר הטוב יובהר כי המונח "נושא המשרה" להלן לא יכלול את חברי דירקטוריון הבנק, למעט יו"ר הדירקטוריון, אשר ייחשב כנושא משרה. עוד יצוין, למען הסדר הטוב, ולעניין תנאי הכהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון המכהן, כי התנאים החלים עליו הנם אלה הקבועים בהסכם הקיים עימו המשולם דרך תאגיד בשליטתו המלאה אשר אושר על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, בטרם נכנס תיקון 20 לחוק החברות לתוקפו, ולכן ימשיכו לחול על יו"ר הדירקטוריון עד לתום ההתקשרות עימו ובכפוף להוראות המעבר של הוראה 301A (לתנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון המכהן, ראו דיווח מיידי מיום 3 לאפריל 2012 (מס' אסמכתא 092463-01-2012)).

מדיניות התגמול לנושאי המשרה דנה בתנאי התגמול של נושאי משרה, הכולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים), תגמול משתנה, תנאי פרישה, ביטוח ושיפוי. המדיניות חלה מיום 1 בינואר 2014 למשך תקופה של שלוש שנים (2014-2016).

יחד עם זאת, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מדיניות התגמול ואת הצורך בהתאמתה לקבוע בתיקון 20 והוראה 301A ויוודא שהסכמי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי המדיניות והנהלים באופן הולם. בכלל זה, יוודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק. בנוסף, ועדת התגמול תוודא שאחת לשנה תיערך בדיקה של מנגנון התגמול ותפעולו אשר יבחן, בין היתר, עמידת מנגנון התגמול במדיניות שנקבעה על-ידי הדירקטוריון.

• **מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה**

ביום 1 ביולי 2014, אישר דירקטוריון הבנק לאחר המלצת וועדת תגמול, עקרונות למדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בהתאמה להוראה 301A. מסמך מדיניות מפורט על בסיס העקרונות הנ"ל אושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 11 בנובמבר 2014, לאחר המלצת וועדת תגמול (להלן: "מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה").

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה חלה גם על עובדים מרכזיים כהגדרת המונח בהוראה 301A שאינם נושאי משרה (להלן: "עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"). המדיניות דנה בתנאי התגמול של עובדי הבנק ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, כולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים) ותגמול משתנה, ותנאי פרישה. המדיניות חלה מיום 1 בינואר 2014 למשך תקופה של שלוש שנים (2014-2016).

יחד עם זאת, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מדיניות התגמול ואת הצורך בהתאמתה לקבוע בתיקון 20 ובהוראה 301A ויודא שהסכמי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי המדיניות והנהלים באופן הולם. בכלל זה, יודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק. בנוסף ועדת התגמול תודא שאחת לשנה תיערך בדיקה של מנגנון התגמול ותפעולו אשר יבחן, בין היתר, עמידת מנגנון התגמול במדיניות שנקבעה על-ידי הדירקטוריון.

מדיניות תגמול לנושאי משרה ומדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, יקראו להלן ביחד: "מסמכי מדיניות התגמול".

הגופים המפקחים על התגמול בבנק:

• ועדת התגמול של הדירקטוריון הנה הגוף העיקרי המפקח על נושא התגמול בבנק ותפקידיה לעניין זה הן כמוגדר וכמפורט בחוק החברות ובהוראה 301A. הרכבה של וועדת תגמול כוללת את א. ברוך (יו"ר) (דח"צ), ש. אשל (דח"צ), א. סובל (דירקטורית בלתי תלויה ודירקטורית חיצונית לפי הוראה 301), ע. בן עוזר.

ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק הסתייעו בשירותי הייעוץ של PwC ייעוץ בע"מ, לקבלת ייעוץ וליווי בהערכות ובגיבוש מדיניות התגמול לנושאי משרה בהתאמה לחוק החברות ולהוראה 301A; וכן בייעוץ משפטי של משרד עורכי הדין יהודה רוה ושות' ושל עו"ד רונית יפה אשר סייעו בסקירת ההוראות הרלוונטיות מהוראות הפיקוח על הבנקים, תיקון 20 לחוק החברות וגיבוש מדיניות התגמול.

כמו כן, ובהתאם למסמכי מדיניות התגמול, מינה הדירקטוריון את משרד רואי החשבון KPMG (סומך חייקין ושות') כמומחה חיצוני לצורך בדיקת תחשיבי המענקים המשתנים לשנת 2014.

• מדיניות התגמול לנושאי משרה חלה גם על הדירקטורים בבנק (למועד דוח זה, מכהנים בבנק אחד עשר דירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון) ונושאי משרה אחרים שאינם דירקטורים (למועד דוח זה, מכהנים עשרה נושאי משרה בבנק שאינם דירקטורים, לרבות המנכ"ל).

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה חלה, למועד דוח זה, גם על שתי עובדות מרכזיות שאינן נושאות משרה, כמפורט מטה. נושאי המשרה הבכירה בבנק כהגדרת המונח בהוראה 301A כוללים את בעלי התפקידים המנויים במונח זה בהוראה הנ"ל; למועד אישור הדוחות הכספיים, כל בעלי התפקידים המנויים בהגדרה זו הנם גם נושאי משרה על פי חוק החברות ולכן חלה עליהם מדיניות התגמול לנושאי משרה, למעט בעלות התפקידים הבאים שהנן נושאות משרה בכירה כהגדרת המונח בהוראה 301A, כדלקמן: (א) אחראית מניעת הלבנת הון וקצינת הציות; (ב) מנהלת מחלקת משאבי אנוש.

• למעט נושאות המשרה הבכירה כהגדרת המונח בהוראה 301A כאמור לעיל, לא סווגו בבנק עובדים נוספים כעובדים מרכזיים אחרים; זאת בהתאם להקלה שפורסמה על-ידי בנק ישראל במסגרת קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראת 301A ביום 29 לאוקטובר 2014, אשר לפיה בבנקים שהיקף העובדים שלו נמוך מ-1,000 עובדים לא ייחשבו כעובדים מרכזיים מנהלים בבנק שנחשבו קודם לפרסום ההקלה כעובדים מרכזיים רק בשל העובדה שהם מנהלים המדווחים ישירות למנהל המדווח ישירות למנכ"ל ואשר עלות שכרם גבוהה מ-500 אלפי ש"ח, אך נמוכה מ-1.5 מיליון ש"ח.

כמו כן, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת וועדת תגמול, ולאחר שנבחנה פעילותם של בעלי תפקידים שונים בבנק, לא נמצאו בעלי תפקידים אשר לפעילותם עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק או קבוצות של עובדים הכפופות לאותם הסדרי תגמולים ואשר עשויות, במצטבר, לחשוף את הבנק לסיכון מהותי, אפילו אם כל אחד מהעובדים בנפרד לא יחשוף את הבנק לסיכון מהותי.

תכנון ומבנה תהליכי התגמול:

- מאפייני ויעדי מסמכי מדיניות התגמול:

(א) מטרת מסמכי מדיניות התגמול הינה, בין היתר, לקבוע כללים לאופן תגמול נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי המשרה בבנק המותאמים לתוכניות האסטרטגיות של הבנק, תכניות העבודה של הבנק, עמידה ביעדי העל הפיננסיים של הבנק, רווחיות הבנק ותנאי השוק בראייה ארוכת טווח וזאת תוך התחשבות ואיזון ראויים בין הרצון ליצור תמריצים ראויים להשגת יעדי הבנק בטווח הקצר והארוך והגברת תחושת ההזדהות עם הבנק ופעילותו.

מסמכי מדיניות התגמול נערכו בהתחשב בשיקולים כלל ארגונים כגון, עלויות התגמול בכללותן, ובפער התגמול הרצויים בין הדרגים השונים בבנק, שיפור יחסי היעילות בבנק תוך מתן דגש על מיתון העלויות הקבועות בבנק, גודלו של הבנק והיקף פעילותו לבין הרצון להבטיח עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

(ב) רכיבי התגמול המפורטים במסמכי מדיניות התגמול כוללים:

- תגמול קבוע - רכיב זה נועד לתגמל את נושאי המשרה והעובדים המרכזיים עבור הזמן המושקע על ידם בביצוע תפקידם ולשמרם לאור כישוריהם, הידע והמומחיות שלהם, התואמים את צרכי הבנק וכן לאפשר גיוס כוח אדם איכותי לבנק; רמת השכר תקבע, על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, תוך התחשבות בהשכלה, כישורים, מומחיות, ניסיון מקצועי הישגים, תפקיד, תחומי אחריות והסכמי שכר קודמים שנחתמו והיחס בין תנאי כהונה אלה לתנאי כהונה והעסקה של שאר עובדי הבנק.

רכיבי התגמול הקבוע כוללים: פרמטרים לקביעת המשכורת החודשית של נושאי המשרה וכן קביעת תקרת המשכורת החודשית של היו"ר (בהתאם להיקף המשרה) המנכ"ל ונושאי המשרה האחרים; פירוט התנאים הנלווים; תשלום שנתי קבוע למנכ"ל ולחברי הנהלה על פי החלטת ועדת התגמול והדירקטוריון אשר יהיו רשאים להעניק תשלום בגובה של עד משכורת חודשית אחת, לאחר תקופת כהונה של 4 שנות עבודה לפחות כמנכ"ל ו/או כחבר הנהלה בבנק; מענק חתימה במקרים מיוחדים, המצדיקים זאת, לנושא משרה חדש בבנק המוגבל לשנת העבודה הראשונה בגובה של עד שתי משכורות חודשיות.

- תגמול משתנה - התגמול המשתנה נועד בין היתר לעודד ולהגביר את המוטיבציה של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה לפעול למען השגת מטרות הבנק ויעדיו, בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת זהות אינטרסים בינם לבין הבנק ובעלי מניותיו ותוך עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. התגמול המשתנה מורכב ממענק שנתי משתנה ומהענקת מענקים מיוחדים. ככלל, המענק השנתי המשתנה יתבסס על סל מדדים המורכב מיעדי תשואה, יעדים אישיים (KPIs) ויעדים איכותיים.

במדיניות התגמול לנושאי משרה נקבעה תקרת המענק השנתי המשתנה: ליו"ר; למנכ"ל; לחברי הנהלה. תקרת תקציב המענק השנתי המשתנה לנושאי המשרה שאינם חברי הנהלה נקבעה במסגרת מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה.

- תשלומים בגין סיום העסקה - במקרה של פיטורים של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הם יהיו זכאים לשיעור של 100% פיצויי פיטורים, אלא אם כן, הסכם ההעסקה של נושא המשרה כולל הוראה לפיה סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963 חל ובמקרה זה תחול הוראה זו. תקופת הודעה מוקדמת - על פי מדיניות תגמול נושאי משרה: יו"ר - עד 3 חודשים, מנכ"ל - עד 6 חודשים, נושא משרה אחר - עד 3 חודשים; מענק הסתגלות בתנאים הקבועים במדיניות: יו"ר - עד 3 משכורות חודשיות, מנכ"ל - עד 6 משכורות חודשיות, נושא משרה אחר עד 3 משכורות חודשיות.

- בהתאם להוראה 301A תגמולים בגין סיום העסקה מעבר לקבוע בתנאי ההעסקה, ייקחו בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום ההעסקה ויסווגו בהתאם כתגמול משתנה ויהיו כפופים להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד העזיבה על פני תקופה מינימאלית שלא תפחת מ- 3 שנים.
- במדיניות התגמול נקבעה האפשרות, מטעמים מיוחדים, להפחית את התגמול המשתנה עפ"י שיקול דעת הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול.
- במדיניות התגמול נקבעה התניה שלפיה נושא המשרה יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק.
- בשנת הדיווח אושרו לראשונה מסמכי מדיניות התגמול בהתאם לנדרש בסעיף 267א לחוק החברות ולהוראות 301A; לאחר אישורם כאמור, לא נערכו בהם שינויים במהלך שנת הדיווח.
- הבנק מבטיח כי עובדים העוסקים בסיכונים ובציות מתוגמלים ללא תלות בעסקים עליהם הם מפקחים, באופן הבא:
 - (א) בהתייחס לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח, הכוללים, בין היתר, עובדים העוסקים בסיכונים ובציות, נקבע כי היחס בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע יטה יותר לטובת התגמול הקבוע בהשוואה ליחס זה אצל מי שאינם נמנים על פונקציית הבקרה והדיווח.
 - (ב) עוד נקבעה במסמכי מדיניות התגמול אפשרות להעניק מענק שנתי משתנה נוסף לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח.

תיאור הדרכים בהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול:

- הסיכונים העיקריים אותם הבנק מביא בחשבון בעת יישום מדדי תגמול (remuneration measures) הנם אלה הקבועים במסמך "התיאבון לסיכון" של הבנק הכוללים: סיכוני אשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים, סיכוני ציות והלבנת הון.
- במטרה ליצור מבנה תמריצים מאוזן ולמנוע נטילת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון נקבעו, במסמכי מדיניות התגמול, מספר דרכים שבהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול, כמפורט להלן:
 - (א) נקבעה תקרת תקציב למענק השנתי לכל אחד מנושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה באופן אישי; כמו כן, נקבעה תקרה לכלל חברי ההנהלה.
 - (ב) בהתאם להוראה 301A נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה ולעובד מרכזי שאינו נושא משרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה, למעט במקרים חריגים כפי שפורט במדיניות התגמול בהתייחס למנכ"ל בלבד.
 - (ג) על פי מדיניות התגמול לנושאי משרה בעת חישוב תקרת המענק השנתי המשתנה שניתן יהיה להעניק ליו"ר ולמנכ"ל בגין יעד תשואה מדווחת נדרשת של הבנק בגין כל שנה, יהיה על הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, לבחון את עמידתם במדדי הסיכון שנקבעו להם ובהתאם לעמידתם במדדי הסיכון יהיה על הדירקטוריון להפחית עד 20% מתקרת המענק השנתי המשתנה, שחושב בגין יעד זה.
 - (ד) כמו כן, ובהתאם למסמכי מדיניות התגמול, היעדים האישיים (KPI) של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יכללו, בין היתר, עמידה בתיאבון לסיכון של הבנק, במדדי סיכון של הבנק לרבות, מדד סיכון לציות, מדד סיכון להלבנת הון וסיכונים תפעוליים.
- כמו כן, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מסמכי מדיניות התגמול ואת הצורך בהתאמתם לקבוע בחוק החברות לעניין נושאי משרה וכן הוראה 301A ויודא שהסכמי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי מסמכי המדיניות והנהלים באופן הולם. כמו כן, יודא הדירקטוריון שהתגמולים בפועל על פי מסמכי המדיניות, מדדי הסיכון ותוצאות מדדי הסיכון עקביים עם המנגנון המתוכנן, ויבצע בהם התאמות על פי הצורך. בכלל זה, יודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות תיאבון הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק.

- הדרכים בהן מובאים הסיכונים בחשבון בעת קביעת התגמול המשתנה הן מעצם קביעת התקרות השונות לגובה התגמול המקסימאלי; כמו כן, מובאים הסיכונים בחשבון בדרך של הפחתת התגמול במקרים של אי עמידה במדדי הסיכון.
- במהלך שנת הדוח לא חלו שינויים במהות והסוג של מדדים אלו.

הקשר בין ביצועים במהלך תקופת מדידת הביצועים לבין רמות התגמול

- מדדי הביצוע העיקריים עבור הבנק ומדדי הביצוע האישיים הנם, כדלקמן:
 - (א) תשלום המענק השנתי המשתנה מותנה בעמידה בשני תנאי סף מצטברים:
 - עמידה בשיעור תשואה מדווחת אשר יקבע על ידי הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול כל שנה קלנדרית לגבי כל שנת מענק אשר יעמוד בשיעור של בין 8.5%-8% בגין כל שנה;
 - עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק.
 - ”שיעור תשואה מדווחת” משמעו - הממוצע בין התשואה השנתית (נטו) על ההון העצמי כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק לבין שיעור הגידול בהון העצמי של הבנק כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק. דיבידנד שהוכרז ושולם במהלך השנה והנפקות הון ככל שיהיו, ינוטרלו לצורך חישוב הגידול בהון העצמי (כלומר לא יילקחו בחשבון לצורך חישוב שיעור הגידול בהון העצמי). בחישוב התשואה השנתית ינוטרלו רווחים שמקורם באירועים חד פעמיים (רווחים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים) וכן רווחי הון. למען הסר ספק, התשואה המדווחת תהיה לאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין תשלום מענק ליו”ר, למנכ”ל, לנושאי המשרה ולעובדים ולרבות לעובדים המרכזיים ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין אופציות למנכ”ל ולנושאי משרה אחרים (ולכל גורם אחר, אם וככל שיהיו), כפי שאלו יירשמו בספרי הבנק.
 - (ב) ככלל, המענק השנתי המשתנה לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יתבסס על סל מדדים המורכב מיעדי תשואה, יעדים אישיים (KPIs) ויעדים איכותיים.
 - הדרך בה סכומים בגין תגמול אישי קשורים לביצועים של הבנק בכללותו הנה על ידי קביעת תנאי הסף לתשלום המענק המשתנה וגובהו המקסימאלי בהתאם ליעדי התשואה; גובה התגמול האישי נקבע על פי עמידה ביעדים אישיים (KPIs) שנקבעו מראש ויעדים איכותיים.
 - התגמול המשתנה שיוענק לנושאי המשרה הינו בהלימה לעמידתם ביעדים שנקבעו להם הקשורים לביצועי התאגיד ולביצועי האישים של נושא המשרה.

יעדים	יו”ר הדירקטוריון	מנכ”ל	נושאי המשרה שאינם נמנים על פונקציית הבקרה והדיווח	נושאי המשרה הנמנים על פונקציית בקרה ודיווח
יעד תשואה מדווחת נדרשת של הבנק	80%	80%	40%	20%
יעדים אישיים (KPI)	-	-	40%	60%
יעדים איכותיים	20%	20%	20%	20%
סה”כ	100%	100%	100%	100%

*הדירקטוריון יהיה מוסמך להפחית עד 20% מהמענק השנתי המשתנה שחושב בגין יעד זה, בגין אי עמידה במדדי הסיכון.

- מדיניות התגמול לנושאי משרה כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט מנכ”ל ויו”ר) אם הבנק לא עמד בתנאי הסף לקבלת מענק שנתי. היקף המענק הכולל מוגבל לסכום לא מהותי שלא יעלה על 150,000 ש”ח תוך קביעת תקרה של עד משכורת אחת לנושא משרה.

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה כוללת אף היא אפשרות להעניק מענק בשנה בה שיעור התשואה המדווחת בפועל יהיה נמוך משיעור התשואה המדווחת הנדרשת אך לפחות בשיעור של 5%, לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בסכום שלא יעלה על משכורת חודשית אחת לעובד כנ"ל ובכפוף לתקרה הקבועה במדיניות.

הדרכים בהן הבנק מתאים את התגמול כדי להתחשב בביצועים לטווח ארוך יותר:

- במסמכי מדיניות התגמול נקבע הסדר לפריסת התגמול המשתנה, הסדר המחזק את ביסוס הרכיב המשתנה על ביצועים ארוכי טווח ולפיו תשלום המענק המשתנה, כולל הסדר לפיו 50% ממנו ידחה ויפרס על 3 שנים, ותשלום יותנה בעמידה בתשואה מדווחת של 6.5% ומעלה לגבי השנה בה משולם התשלום ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים. ההסדר חל על כלל נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה. אלא אם כן, התגמול המשתנה שהוענק לנושא משרה בגין שנת המענק לא עלה על שישית (1/6) מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה באותה שנה ואז לא יהיה צורך בדחיית תשלום כלשהו בגין אותו תגמול משתנה.
- עוד נקבע במסמכי מדיניות התגמול התניה שלפיה נושא המשרה ועובד מרכזי שאינו נושא משרה, יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק (clawback).

צורות תגמול משתנה:

- בהתאם להוראה 301A, נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה, בכפוף למפורט להלן.
 - בתנאים חריגים, הדיקטוריון, לאחר המלצת ועדת התגמול, רשאי לקבוע, בהחלטה מנומקת ומפורטת, שתוגש לאישור האסיפה הכללית, שהתגמול המשתנה המרבי למנכ"ל, יגיע עד ל- 200% מהתגמול הקבוע של המנכ"ל.
 - התגמול המשתנה על פי מסמכי מדיניות התגמול כולל תגמול בדרך של תשלום מזומן בלבד ואינו כולל מניות או מכשירים מבוססי מניות וצורות אחרות.
 - מסמכי מדיניות התגמול כוללים אפשרות להעניק מענקים מיוחדים כגון, מענק שנתי משתנה נוסף לנושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח, מענק שנתי מיוחד ליו"ר בכפוף להתקיימותם של תנאים ותקרות. זאת ועוד, מדיניות התגמול כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט מנכ"ל ויו"ר) אם הבנק לא עמד בתנאי הסף לקבלת מענק שנתי. היקף המענק מוגבל לסכום לא מהותי של 150,000 ש"ח תוך קביעת תקרה של עד משכורת אחת לנושא משרה. מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה כוללת אף היא אפשרות להעניק מענק בשנה בה שיעור התשואה המדווחת בפועל יהיה נמוך משיעור התשואה המדווחת הנדרשת אך לפחות בשיעור של 5%, לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בסכום שלא יעלה על משכורת חודשית אחת לעובד כנ"ל ובכפוף לתקרה הקבועה במדיניות.
- בשנת 2014 התכנסה ועדת התגמול 20 פעמים כאשר התגמול ששולם לחברה במהלך השנה עמד על כ- 234 אלפי ש"ח. במהלך שנת הדיווח קיבל נושא משרה בכיר אחד תגמול משתנה (בנוס מובטח) בסך 5 אלפי ש"ח. לא הוענקו מענקים בעת חתימה ולא שולמו פיצויים במהלך שנת הדיווח. כמו כן בשנת הדיווח לא שולמו תגמולים נדחים ואין יתרת תגמול נדחה שטרם שולם בגין מענקים שהוענקו בגין שנים קודמות.

להלן פירוט של סכום התגמול של נושאי המשרה הבכירה בגין שנת הדיווח (באלפי ש"ח):

שווי כולל של תגמול בגין שנת הדיווח		
נדחה	לא נדחה	
תגמול קבוע		
-	12,789	א. מבוסס מזומן
-	17	ב. מניות ומכשירים מבוססי מניות
-	12,806	סה"כ תגמול קבוע
תגמול משתנה		
751	1,502	מבוסס מזומן
751	1,502	סה"כ תגמול משתנה

סכום הכולל שטרם שולם של יתרת התגמול נדחה והתגמול המוחזק בגין שנת הדיווח, שחשון להתאמות בדיעבד, מפורשות ו/או משתמעות הינו 751 אלפי ש"ח.

לפרטים בדבר תכנית התגמול למנכ"ל וליו"ר הדירקטוריון ראה ביאור 21 לדוחות הכספיים.

תיאור הסכמי העסקה

כ-53% מעובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים, המסדירים את תנאי העסקתם בבנק. אחת לשנה נבחן עדכון תנאי העסקתם, וזאת על פי תרומתו הדיפרנציאלית של העובד לבנק ובהתאם להמלצות המנהלים. הסכמי העבודה האישיים נחתמים עם כל עובד בנפרד, בהתאם לשכר ולהסדר ההטבות הסוציאליות שסוכמו עמו באופן פרטני עם גיוסו.

תנאי העסקתם של כ-47% מעובדי הבנק מוסדרים בהסכם שנחתם עם ועד העובדים בבנק המסדיר את תנאי העסקתם ואת הקידום בשכרם (הסכם עובדי דרגות). הסכם זה הינו במעמד של הסדר קבוצתי. ההסכם מתעדכן אחת לשנתיים בהסכמה עם ועד העובדים וזאת בתוספת בכתב שנחתמת בין ההנהלה לוועד העובדים. עדכון זה כולל תוספות שכר על שכר הבסיס והנלווים לו, ולוקח בחשבון את שיעור עליית מדד המחירים לצרכן בתקופה נשוא העדכון. בנוסף, עורך הבנק אחת לשנה דיוני דרגות אישיים לעובדים האמורים. ההסדר האמור חל גם על חלק מהעובדים שהם מורשי חתימה בבנק ואשר נכללים באוכלוסיית עובדי הדרגות, למעט העובדה כי הם זכאים בנוסף לתוספת שכר בגין הרשאת החתימה.

הסדרי פרישה- תנאי הפרישה של עובדי ההסכמים האישיים נכללים בהסכם העבודה שלהם.

עובדי חברות הבת מועסקים בהתאם להסכמי ההעסקה בבנק.

בנוסף, רוכשים הבנק וחברת בת שלו את שירותיהם של חברות כח אדם ובתי תכנה (עובדי "מיקור חוץ").

פיתוח המשאב האנושי

הבנק מתמקד בהשקעה ערכית בעובדים לצד פיתוח העובדים והון האנושי.

מלבד הדרכות מובנות פנימיות העוסקות בליבה העסקית של הבנק ובתחום ניהול הסיכונים, הבנק מעודד את עובדיו לצאת ללימודים אקדמאיים בתחומים המשיקים לתחומי פעילותם. כמו כן, שולח הבנק את עובדיו להשתלמויות, ימי עיון וכנסים מקצועיים להם השקעה לתחומי הבנקאות.

הבנק מקיים מסלולי הכשרה לניהול בהתאם לצורך ולמסלולי הקידום הפנייים. במהלך שנת 2013 עברו מנהלי ביניים במערך הסניפים תהליך הכשרה לצוותים מובילים. מסלול הכשרה למנהלי יחידות מכהנים מתוכנן לשנת 2015.

כיום קולט הבנק לשורותיו בעיקר עובדים אקדמאים ונכון לסוף שנת 2014 בבנק 64.5% עובדים אקדמאים, מהם 26% בעלי תואר שני ו-5% במהלך לימודיהם לתואר שני. שיעור העובדים המחזיקים בהשכלה על תיכונית מכלל עובדי הבנק עומד על

12% ושיעור הלומדים לתואר ראשון עומד על 3%.

הבנק מעודד ערבות הדדית בין עובדיו והקים קרן משותפת בינו לבין העובדים לתמיכה בעובדים אשר נקלעו למצוקה כלכלית.

נושאי משרה ומורשי חתימה

נכון ליום 31 בדצמבר, 2014 מכהנים בבנק 10 נושאי משרה (שאינם דירקטורים) בחוזים אישיים. בבנק 211 מורשי חתימה, 114 בסניפים, ו- 97 במטה. לפרטים לגבי פרישתם של נושאי משרה בתקופת הדוח ראה בפרק נושאי משרה בכירה להלן.

מיסוי

כללי

הבנק מוגדר כ"מוסד כספי" לעניין חוק מס ערך מוסף התשל"ה - 1975 וככזה מוטלים על פעילותו מס שכר ומס רווח לפי השיעור שנקבע בחוק מע"מ.

בהתאם לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג 2013, שאישרה הכנסת בחודש מאי 2013 יעמוד שיעור מס שכר והרווח החל על מוסדות כספיים על 18% החל מחודש יוני 2013.

ביום 8 באוגוסט 2013 התקבל בכנסת החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב 2013 (להלן - החוק). במסגרת החוק, עלה שיעור מס חברות ל-26.5% החל משנת 2014 והלאה.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם הבנק:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
		%	
2010	25.0	16.00	35.34
2011	24.0	16.00	34.48
2012	25.0	16.33 (*)	35.53
2013	25.0	17.58 (*)	36.22
2014 ואילך	26.5	18.00	37.71

(*) שיעור משוקלל

מיזוג חברת כלל בטוחה לתוך בנק ירושלים

ביום 12 במרץ 2014, נתקבלה מרשות המסים החלטת המיסוי לביצוע שינוי מבנה לפיו, אושרה תכנית המיזוג ליום 31 בדצמבר 2013, של חברת כלל בטוחה לתוך בנק ירושלים ("המיזוג"). בכפוף לעמידה בתנאי סעיף 103 לפקודה (הקובעים, בין היתר, כי בבנק תמשיך הפעילות הכלכלית העיקרית של כל אחת מהחברות הנרכשות, בטוחה וברוקארד', במשך שנתיים וכי כל בעלי השליטה בבנק יחזיקו את מניותיהם לתקופה של שנתיים לפחות ממועד המיזוג אשר נקבע בתוקף בחודש דצמבר 2013).

ההחלטה כאמור מותנית בקיום התנאים הקבועים בפקודה ובהחלטת המיסוי. יצוין, כי נקבע במסגרת החלטת המיסוי כי על אף האמור בהוראות הפקודה, ההפסדים מעסק שנצברו בחברות הנרכשות, בטוחה וברוקארד', עד לתום שנת 2013, יותרו לניכוי החל משנת 2014 באופן שווה על פני 9 שנים, כל עוד סכום זה לא יעלה על 50% מהכנסתו החייבת של בנק ירושלים באותה שנת מס. בנוסף, נקבע כי הפסדי הון שנצברו בחברת כלל בטוחה עד לתום שנת 2013 לא יותרו בקיזוז.

שומות

לבנק הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת 2007. לשתי חברות בנות הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2005. שומות המס לבנק ולחברות הבנות עד וכולל 2010 נחשבות כסופיות.

המיסים השוטפים והמיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים.

במסגרת מחלוקת של חברת כלל בטוחה עם רשות המיסים הוצאו צווים לשנים 2007 - 2008 ונקבעו שומות כמיטב שפיטה לשנים 2009-2010, לפיהם נדרשה כלל בטוחה לשלם לשלטונות המס סך של כ- 18 מיליון ש"ח, כולל קנסות, ריבית והפרשי הצמדה ליום הוצאת השומות.

ביום 27 בנובמבר, 2014 נחתם הסכם פשרה בין הבנק לשלטונות המס, לפיו שילם הבנק סך של 4.4 מיליון ש"ח כתשלום מלא בגין שומת המס נשוא המחלוקת. בהתאם להתחייבות כלל פיננסיים לשיפוי הבנק בהליך זה, נשאה כלל פיננסיים במלוא עלויות הבנק בהקשר להסדר האמור עם שלטונות המס.

מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי

לבנק רישיון בנק, על פי סעיף 10 לחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א - 1981. על פי רישיון הבנק חלות עליו המגבלות הבאות: הבנק לא ישלם ולא יהיה בעל עניין בתאגידים מכל סוג שהוא, בארץ או בחו"ל, למעט תאגידי עזר, ללא אישור המפקח, לתאגיד מסוים או לסוג של תאגידים. האמור לעיל לא יחול על תאגידים שהבנק החזיק בהם כדין ערב מתן הרישיון, וההחזקה הינה על פי התנאים שנקבעו.

כמו כן על פי רישיון הבנק, מינוי יושב ראש דירקטוריון ומנהל כללי טעונים אישור מראש ובכתב של המפקח על הבנקים. יובהר כי דרישות הרישיון לענין שליטה בתאגידי עזר ואישור כהונת יו"ר ומנכ"ל, הינן דרישות הנכללות כיום בחקיקה הבנקאית ומתייחסות לכלל התאגידים הבנקאיים.

הוראת בנק ישראל לבנק הינה כי הבנק רשאי לבצע עסקאות אופציות וספוט בין שערי מטבעות או שערי ריבית אך ורק לצורך גידור. עסקאות שאינן למטרת גידור טעונות אישורו המוקדם של בנק ישראל.

רשיונות לפעילות חברות הבת

לעיר שלם, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, רישיון לסוכן ביטוח תאגיד על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. בהתאם להוראות המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים, עיר שלם רשאית לעסוק רק בשיווק פוליסות ביטוח חיים ופוליסות ביטוח מבנה, אגב הלוואות לדיור הניתנות על-ידי הבנק (מגבלה זו אינה חלה לגבי ביטוח שנעשה לפני ה-1 בינואר, 2006).

כללי

הבנק הינו בנק מסחרי, חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר מסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף וחלים עליו עקב כך כל הדינים הרלבנטיים.

פעילות הבנק כפופה לחוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, השימוש בנכסי הבנק, אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור והפעילות המותרת לחברות בנות של הבנק ותנאי השליטה והבעלות בהן.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה עניפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח), וכן להנחיות משרד האוצר המסדירות את פעילותו של הבנק כעושה שוק באג"ח ממשלתיות.

עמלות הבנקים, ובכללם בנק ירושלים, מפוקחות על-ידי בנק ישראל. כמו כן, בנק ישראל קבע תעריפונים אשר בהם פורטה רשימת השירותים שבגנים בנקים יהיו רשאים לגבות עמלות, וכן אופן חישוב עמלות אלו.

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על הבנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואת דיור, דיני הערבות וכו'. בנוסף לאלה, קיימת חקיקה שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על הגבלים עסקיים.

הבנק וחברות הבת פועלים על מנת לעמוד בחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין.

במסגרת החקיקה, נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות חוק והוראות חקיקת משנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה (לרבות הוראות של המפקח על הבנקים) רלוונטים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק (לשינויי חקיקה רלוונטיים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע על פעילות מגזרי הפעילות, ראה התייחסות בכל מגזר בנפרד).

הוראת בנק ישראל בנושא מדיניות תגמול

ביום 19 בנובמבר 2013, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין בעניין מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי ("ההוראה"). בהוראה נקבעו כללים שמטרתם להבטיח שהסדרי התגמול בתאגידים הבנקאיים בישראל יהיו עקביים עם מסגרת ניהול הסיכונים ועם המטרות ארוכות הטווח של התאגיד הבנקאי.

בהתאם להוראה, על תאגיד בנקאי לאמץ מדיניות תגמול שתחול על כל עובדי התאגיד הבנקאי ואשר תתייחס לכל סוגי התגמולים הניתנים לעובדים. מדיניות התגמול תיערך על בסיס רב שנתי, תביא בחשבון שיקולים כלל ארגוניים, ותהיה טעונה אישור הדירקטוריון לפחות אחת לשלוש שנים.

עוד נקבע כי על התאגיד הבנקאי להגדיר מיהם ה"עובדים המרכזיים" בתאגיד הבנקאי, שהנם כל מי שלפעילותו עשויה להיות השפעה מהותית על מרפול הסיכון של התאגיד הבנקאי, ובכללם נושאי המשרה בתאגיד הבנקאי. ההוראה כוללת דרישות שיחולו על כלל עובדי התאגיד הבנקאי וכן דרישות שיחולו באופן פרטני על ה"עובדים המרכזיים".

בהוראה נקבע כי על התגמול המשתנה לעובדים המרכזיים להיות תלוי בעמידה בקריטריונים שיקבעו מראש, ולהתבסס על שילוב של ביצועי העובד, היחידה העסקית והתאגיד הבנקאי בכללותו. התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע עבור כל עובד, בכפוף לחריג שנקבע בהוראה. כן כפוף התגמול המשתנה להסדרי דחיה שנקבעו בהוראה. עוד קובעת ההוראה כללים בדבר הענקה של מניות ומכשירים מבוססי מניות לרבות דרישה כי לפחות 50% מסך התגמול המשתנה בגין שנה קלנדרית יוענק בצורת מניות ומכשירים מבוססי מניות וכן איסור על הענקת תגמולים משתנים שאינם מותני ביצועים, למעט מענק חתימה. כן נקבע כי תשלום לעובדים מרכזיים (למעט דירקטורים) ישולם באופן ישיר ולא דרך תאגיד או גוף כלשהו.

ההוראה קובעת הוראות בדבר בקרה, תיעוד וביקורת בקשר עם המדיניות, ההסדרים והמנגנונים לתגמול בתאגיד הבנקאי, כמו גם הוראות לתגמול עובדי פונקציות ניהול הסיכונים, הביקורת והבקרה.

בנוסף כוללת ההוראה הוראות מעבר ולפיהן הדרישות לפי ההוראה יחולו על מדיניות תגמול שתיקבע החל מיום פרסום ההוראה ולא יאוחר מיום 30 ביוני 2014 וכן הוראות בדבר הסכמי תגמול קיימים. הבנק מיישם את ההוראה. לפרטים נוספים ראה פרק הון אנשי לדוח זה.

הוראת בנק ישראל בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל, 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור אשר נועדו לעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

החוזר מבטל את הוראת השעה הקובעת את שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים, וקובעת כי שיעור ההיוון יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות בישראל, וכי התאגיד הבנקאי יקבע מדיניות ונהלים המפרטים כיצד יש לבחור את אגרות החוב הממשלתיות שעל בסיסן יחושב שיעור ההיוון.

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2015 ויכלול תיקון למפרע של מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר, 2013 ואילך.

לפרטים אודות השפעת ההוראה ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308A טיפול בתלונות הציבור

ביום 30 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא טיפול בתלונות הציבור. להלן עיקרי ההוראה החדשה:

1. תאגיד בנקאי יהיה מחוייב בהקמת פונקציה ייעודית לטיפול בתלונות ציבור ולהעמיד בראשה נציב תלונות ציבור.
 2. נציב תלונות הציבור יהא חבר הנהלה בכירה או כפוף לחבר הנהלה בכירה.
 3. נציב תלונות הציבור ועובדיו לא ימלאו תפקיד נוסף, למעט באישור המפקח.
 4. דירקטוריון הבנק יאשר מסמך מדיניות לטיפול בפניות הציבור ואמנת שירות.
 5. נציב תלונות הציבור יהא מחוייב בדיווח חצי שנתי להנהלת הבנק ודיווח שנתי לדירקטוריון הבנק, וכן יהא מחוייב בדיווח חצי שנתי לפיקוח על הבנקים.
 6. תנאי מוקדם להגשת תלונה לפיקוח על הבנקים יהא בירור תלונה בתאגיד הבנקאי הנילון למעט במקרים חריגים.
 7. תאגיד בנקאי יפרסם באתר האינטרנט דוח במתכונת דוח שיקבע המפקח ואשר יציג את תמצית נתוני הטיפול בתלונות שהטיפול הסתיים בהם במהלך השנה הקלנדרית וזאת בתוך 90 ימים מתום השנה.
- תחילת ההוראה ביום 1 באפריל 2015. הבנק נערך ליישום ההוראה.

הצעות חקיקה

מעת לעת מובאות בפני הכנסת הצעות לתיקוני חקיקה בנושאים שונים אשר לחלקן עשויה להיות השפעה על עסקיהם של התאגידים הבנקאיים ובכללם הבנק. כמו כן, מעת לעת מפיצים רגולטורים שונים (כגון: המפקח על הבנקים, רשות ניירות ערך, וכד'), טיוטות של הוראות והנחיות שלהם להערות הציבור. למועד הדוחות הכספיים קיימות מספר הצעות חוק בשלבי חקיקה שונים וכן מספר טיוטות שהופצו על ידי המפקח על הבנקים. הצעות חוק וטיוטות הוראות אלו נועדו להגביר את הפיקוח וההסדרה של יחסי בנק לקוח, להסדיר אספקטים שונים בפעילות הבנק, להסדיר פעילות של חברות ציבוריות בנושאים שונים ועוד. עם זאת, למועד הדוחות הכספיים הצעות וטיוטות אלה נמצאות בשלבי חקיקה או הסדרה שונים, עשויים לחול בהן שינויים, ואין כל וודאות מתי יושלמו או אם יהפכו בסופו של דבר להוראות חקיקה או הוראות פיקוח מחייבות.

הסכמים מהותיים

לתיאור תמציתי של הסכמים מהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל של הבנק, וכן להסכמי שיתוף פעולה הרלוונטיים למגזרי הפעילות, שנחתמו ו/או שהם בתוקף בשנת הדוח ראה פירוט בכל אחד מהמגזרים.

מתן התחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו

בחודש ינואר, 2012, אושרה באסיפה כללית של בעלי המניות של הבנק החלטה, לפיה יעניק הבנק למי שיכהנו מעת לעת כנושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות הקשורות לרשימת אירועים שצורפה כנספח לכתב ההתחייבות (להלן: "כתב התחייבות לשיפוי"). מתן השיפוי מותנה בקיומם של התנאים המפורטים בכתב ההתחייבות וסכום השיפוי המירבי לנושאי המשרה בבנק ובחברות הבת במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק.

בחודש אוקטובר, 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק עדכונים לכתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו ובהתאם להם נוספה בכתב השיפוי הפנייה לחוקים נוספים על מנת לאפשר שיפוי, במקרים המותרים על פי חוק, גם מכוח חוקים אלו. כמו כן הוסף סעיף סל אשר ייתכן כי יאפשר שיפוי (בגין הוצאות משפט ותשלומים לנפגעי הפרה), ככל ששיפוי כאמור יותר על פי חוקים נוספים. לפרטים בדבר עדכון כתב ההתחייבות לשיפוי ראה דוח מיידי של הבנק מיום 3 בספטמבר, 2013 [אסמכתא מס': 136176-01-2013].

הליכים משפטיים

למידע בנושא הליכים משפטיים ראו ביאור 19g. לדוחות הכספיים.

הסיכונים ודרכי ניהולם

דין בגורמי סיכון

פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים פיננסיים, ובהם סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכוני נזילות. כמו כן הבנק חשוף לסיכונים נלווים, שאינם סיכונים פיננסיים הנובעים בעיקרם מסיכונים תפעוליים, מסיכונים משפטיים ומסיכונים אסטרטגיים. מדיניות ניהול הסיכונים בתחומים השונים משמשת לתמיכה בהשגת היעדים העסקיים תוך הגבלת החשיפה לסיכונים הכרוכה בפעילויות השונות.

פעילות הבנק ורווחיותו חשופים לשינויים בסביבה העסקית ומושפעים מהמצב הכלכלי, מההתפתחויות בשוקי הנדל"ן וההון, מהתפתחויות טכנולוגיות ומשינוי רגולציה. האטה כלכלית או משבר אפשרי בשוק הנדל"ן ו/או בשוק ההון עלולים להשפיע על פעילותו של הבנק בכלל ועל פעילותו במגזרי המשכנתאות והנדל"ן בפרט.

להלן יתוארו עיקרי השינויים בסביבה העסקית העלולים להשפיע על פעילות הבנק ורווחיותו:

1. התפתחות משבר פיננסי בארץ והעמקת ההאטה הכלכלית עלולים להשפיע על יכולת ההחזר של הלווים בבנק, על גידול בהיקף הפיגורים של לווים בשל הרעה ביכולת ההחזר, על יכולת הגיוס של הבנק ועל המרווחים של פעילותו הבנקאית.
2. תחרויות לא נכונות ואומדנים שגויים, תגובות לא חזויות של גורמים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק, זיהוי מאוחר של מגמות שוק, שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם, שינויים במערכת הבנקאית ו/או ברגולציה עליה והשפעת הנ"ל על מבנה התחרות בענף, העדר יכולת ניטור של מימוש היעדים הרב שנתיים - התממשות כל אחד מהנ"ל בשונה מההערכות העומדות בבסיס התכנית האסטרטגית של הבנק, עלול לפגוע ברווחיות הבנק ובתכניתו העסקית.
3. שינויים מהותיים בשוק הנדל"ן למגורים העלול להשפיע הן על ירידה בשווי הבטוחות לאשראי שהעמיד הבנק ועל גידול בהפרשה להפסדי אשראי והן על היקפי מתן אשראי למשקי בית בשעבוד דירת מגורים. שינויים אלו עלולים אף להשפיע על האשראי שניתן לפרויקטים המלווים על-ידי הבנק.
4. פגיעה מוחשית בנכסי הנדל"ן המשמשים את הבנק כבטוחות לאשראי שהעמיד, דוגמת פגיעה בישוים כתוצאה של

- מלחמה או הרס מבנים כתוצאה מאסון טבע, עלול, במקרים של העדר כיסוי ביטוחי מלא, לפגוע ביכולת ההחזר ולהביא לגידול בהיקף החובות הבעייתיים. פגיעה נרחבת כאמור עלולה להביא להתפתחות משבר כלכלי ולהעמקת המיתון.
5. שינוי תוואי ההתאוששות מהמשבר בשווקים הפיננסיים בעולם ו/או העמקתו עלולים להשפיע על יכולת ההחזר של לווים תושבי חוץ, על הקטנת הביקושים לאשראי חדש למימון רכישת נכסי מגורים בארץ ועל פגיעה ביכולת גיוס מקורות למימון הפעילות במט"ח.
6. האטה בשוק ההון עלולה להשפיע על אפשרויות גיוס מקורות לבנק דרך הנפקות סחירות. כמו כן האטה בשוק זה עלולה לפגוע בעסקי הבנק בתחום שוק ההון.
7. העלאת שיעורי הריבית עלולים להגדיל את ההחזר של הלוואות שנטלו הלוואות בריבית משתנה ובכך להשפיע על ההסתברות לחדלות פירעון של הלוואות אלו.
8. התממשות בעתיד של תחזיות מאקרו-כלכליות של המשק באופן השונה מהערכות הבנק בדבר תחזיות אלו (דוגמת עלייה חריגה ולא צפויה בשיעור הריבית הריאלית) עלולה להשפיע על תוצאות מגזר הניהול הפיננסי ועל השווי ההון של תיק ניירות הערך של הבנק.
9. חריגה משמעותית, פתאומית ובלתי צפויה בנתוני מאקרו (דוגמת התפרצות אינפלציונית בלתי מבוקרת, עליית שער החליפין של הדולר בשיעור חריג) עלולה להביא לגידול לא מתוכנן של נכסי הסיכון, ולמנוע מהבנק לבצע את תכניות העבודה שלו.
10. שינויים בהוראות רגולטוריות וכן תוצאות אפשרויות של הליכים משפטיים עלולים להשפיע על היקף הפעילות במערכת הבנקאית, על מבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
11. פגיעה בתדמית הבנק והורדת דירוג האשראי של הבנק עלולות לפגוע ברווחיות הבנק בשל צמצום היקפי פעילותו והתייקרות עלות גיוס ההון והנזילות בשל הורדות הדירוג.
12. סיכון תפעולי, שיכול לבוא לידי ביטוי בין השאר בכשל של מערכות מידע שלא מתקיימות בהן בקרה נאותה או אירועי מעילה והונאה, בשל הגידול בהיקף המסחר האלקטרוני, השתכללות הפעילות הפיננסית, ומורכבות המוצרים והטכנולוגיות.
13. התגברות איומי אבטחת מידע בהקשר לטכנולוגיות מחשב ובעיקר תקריות קיברנטיות אשר עשויות להתרחש מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים.
- המידע המפורט בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד" העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הנהלת הבנק בדבר התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק. יתכן והערכות אלה לא יתממשו, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים, אירועים מדיניים/ביטחוניים, שינויים בטעמי הלקוחות והתגברות התחרות.
- ניהול הסיכונים בבנק מתבצע באופן שוטף בהתאם להוראות בנק ישראל ובהתאם לכללים שנקבעו בנדבך השני של הוראות באזל. במסגרת זו הבנק מינה מנהלי סיכון לכל אחד מהסיכונים המהותיים כמפורט להלן, ומנהל סיכונים ראשי (CRO), המשמש כסמנכ"ל ומנהל חטיבת הסיכונים.
- המפקח על הבנקים פרסם במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות שונות לעניין ניהול הסיכונים על ידי הבנקים, לרבות הוראות באזל. הבנק גיבש מסגרת עבודה לניהול ובקרת סיכונים ומתאים את מדיניות הבנק בניהול הסיכונים השונים לעקרונות המופיעים בהוראות באזל.

הגורמים המעורבים בניהול הסיכונים

ניהול הסיכונים בבנק מובל על ידי מנהל הסיכונים הראשי אשר הינו חבר הנהלה ומנהל חטיבת הסיכונים בבנק. בכל אחד מהסיכונים השונים נקבע מערך ניהול, הכולל מעגל פיקוח ושלושה קווי הגנה, בהתאם לפירוט הגופים הבאים להלן:

מעגל הפיקוח מורכב מהגופים המפקחים - דירקטוריון, ועדות דירקטוריון ייעודיות והנהלה בכירה.

הדירקטוריון - נושא באחריות לקביעת האסטרטגיה העסקית של הבנק, לרבות בתחום ניהול הסיכונים והבטחת הונו של הבנק. הדירקטוריון אחראי לקביעת הסיבולת והתיאבון לסיכון של הבנק, בין היתר, באמצעות הגדרת היקף מגבלות החשיפה של הבנק לסיכונים ומדיניות ניהול הסיכונים. כמו כן, אחראי הדירקטוריון לוודא את הלימות פונקציות ניהול הסיכונים של הבנק; לאשר מתודולוגיות פנימיות עיקריות לזיהוי, הערכה וניהול של סיכונים ולחישוב של דרישות ההון; לבצע בקרה ופיקוח על יישום המדיניות שנקבעה על ידו.

דירקטוריון הבנק דן, אחת לרבעון, במסמך הסיכונים שמציג מנהל הסיכונים הראשי של הבנק ובו פירוט החשיפות לסיכונים המרכזיים. מטרת המסמך לסייע לדירקטוריון לעקוב אחר פרופיל הסיכון ולוודא שהבנק אינו חורג מתיאבון הסיכון שנקבע. הדירקטוריון מינה ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים, אשר בין תפקידיה דיון והמלצה לדירקטוריון בכל הנוגע להתוויית ואישור מדיניות הבנק בניהול סיכונים; בחינה של תהליכי ניהול הסיכונים ומידת התאמתם למסגרת המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון; פיקוח על יישום מדיניות ניהול הסיכונים שנקבעה על ידי דירקטוריון הבנק, לרבות קבלת דיווחים על חריגה ממדיניות או מגבלות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. בנוסף הוועדה הדירקטוריונית דנה ומאשרת מוצרים ו/או תהליכים חדשים מהותיים בבנק בהתאם להמלצות הפורומים הפנימיים הרלוונטיים בראשות מנכ"ל הבנק.

ההנהלה - מחויבת לניהול הסיכונים בהתאם למדיניות, תיאבון הסיכון והמגבלות שקבע הדירקטוריון. ההנהלה בראשות המנכ"ל אחראית למימוש מדיניות ניהול הסיכונים, קיום בקרה ופיקוח על איכות ניהול הסיכונים ונאותות מדידת והערכת הסיכונים. בנוסף ההנהלה אחראית ליצירת מערכת אפקטיבית של ניהול סיכונים ובקרתם. ההנהלה פועלת באמצעות ועדות ייעודיות לניהול הסיכונים השונים ובאמצעות חטיבת הסיכונים בראשות מנהל הסיכונים הראשי.

תיאור קווי ההגנה

קו הגנה ראשון - קו זה כולל את נוטלי ומנהלי הסיכון, אשר מהווים את הפונקציה העסקית והתפעולית המקבלת החלטות הכרוכות בנטילת הסיכונים. הבקורות הנערכות במסגרת הפעילות השוטפת, על ידי הגורמים העסקיים, כוללות מגוון פעולות, לרבות: ציות למדיניות ולנהלים, עמידה במגבלות ודיווח להנהלה הבכירה ולדירקטוריון.

קו הגנה שני - קו זה כולל את פונקציית ניהול הסיכונים המשמשת כגורם הבקרה של ההנהלה והינה בלתי תלויה ביוצרי הסיכונים וכן בקרי סיכון האשראי והסיכונים הפיננסיים, בראשות מנהל הסיכונים הראשי. התהליכים המתקיימים במסגרת קו הגנה זה הינם, בין היתר: התוויית מדיניות לניהול הסיכונים (בשיתוף הפונקציה העסקית), זיהוי ומדידה עצמאית של רמות החשיפה לסיכונים, בחינת קיומם של תהליכי עבודה נאותים, תיקוף המודלים, בחינת העמידה במגבלות שנקבעו במסמכי המדיניות השונים ודיווח על רמות החשיפה ועל חריגות ממדיניות הבנק ומהנהלים לגורמים הרלוונטיים.

מנהל סיכונים ראשי - בהתאם להוראות בנק ישראל ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל II, מינה הבנק מנהל סיכונים ראשי לבנק (CRO). החל מיום 1 באוגוסט, 2011 מכהן מר מיכאל בן ישי, סמנכ"ל וחבר הנהלה, כמנהל חטיבת הסיכונים של הבנק ומנהל הסיכונים הראשי. תפקידה של חטיבת ניהול הסיכונים הינו לחזק את יכולתו של הבנק להבין את מכלול הסיכונים בפניהם ניצב הבנק והבטחת ניהולם הזהיר. הנחיות בנק ישראל מגדירות את עקרונות הפעילות של מנהל הסיכונים הראשי ושל פונקציית ניהול הסיכונים, ומפרטות את מעמדם, תפקידם ותחומי אחריותם.

תכלית תפקידו של ה-CRO הינה לייצר ראייה רחבה וחוצת ארגון של מכלול הסיכונים הטבעיים בפעילות הבנק, בין היתר, באמצעות יצירת תרבות ניהול סיכונים המשפיעה על כלל הפעילויות של הבנק.

באחריותה של פונקציית ניהול סיכונים והעומד בראשה לספק לדירקטוריון הבנק ולהנהלתו הבכירה, באופן ישיר ובלתי אמצעי, את כל המידע הרלוונטי לשם פיקוח הולם על פרופיל הסיכונים של הבנק באופן שיסייע בהכוונת פעילותו.

קו הגנה שלישי - קו זה כולל את הביקורת הפנימית המבצעת בדיקת תקינותן של פעולות ותהליכים המתבצעים על ידי הבנק, החברות הבנות ותאגידי העזר שלו ובכלל זה: בחינה והערכה של הנאותות והאפקטיביות של מסגרת הבקרה הפנימית ושל האופן שבו בעלי התפקידים והסמכויות ממלאים את תפקידיהם. בחינת עסקאות ובחינת פעולתם ותפקודם של תהליכים ספציפיים בבקרה הפנימית. בחינת יישום ואפקטיביות של הנהלים לניהול סיכונים והמתודולוגיה להערכת סיכונים. בחינת האמצעים לשמירת נכסי הבנק. בחינת מערכות המידע השונות לרבות: מערכות מידע עסקיות ותפעוליות, מערכות

מידע המשמשות לצרכים ניהוליים ופיננסיים ומערכות הדיווח. מערכת המידע האלקטרוני ושרותי בנקאות בתקשורת. בחינת נאותות מסגרת הבקרה הפנימית בתהליך הפקת דיווחים פיננסיים. בחינת הדיוק והמהימנות של הרישומים החשבונאיים ושל הדיווחים הפיננסיים. בחינת המהימנות והעיתוי של הדיווח לרשויות הפיקוח ולרשויות האחרות. בחינת מערכות להבטחת ציות לחוקים, לדרישות רגולציה ולכללי ההתנהגות והיישום של המדיניות ושל נהלי הבנק. ביקורת על הביצוע השוטף של החלטות הדירקטוריון וההנהלה ועל פעילות ההנהלה הבכירה. בחינת תהליך הערכת ההון ביחס להערכת הסיכונים הגלומים בפעילות התאגיד הבנקאי. ביצוע של בדיקות וחקירות מיוחדות.

להלן פירוט סיכונים וחברי ההנהלה ומנהלי מחלקות המשמשים כמנהלי סיכון:

סוג הסיכון	מנהל הסיכון
אשראי (מלבד בתחום הנדל"ן)	מנהל החטיבה הקמעונאית
אשראי עסקי בתחום נדל"ן	מנהלת סקטור הנדל"ן
שוק	מנהל החטיבה הפיננסית
נזילות	מנהל החטיבה הפיננסית
תפעולי	מנהל חטיבת הסיכונים
תפעולי - מערכות מידע כולל אבטחת מידע תפעולי - המשכיות עסקית/ מנהל חטיבת משאבים	מנהל חטיבת המשאבים
אסטרטגי	מנכ"ל
משפטי	יועצת משפטית
רגולטורי	יועצת משפטית
מוניטין	מנהל החטיבה הקמעונאית
ציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור	קצין ציות
סליקה וצד נגדי	מנהל החטיבה הפיננסית
סביבתי	מנהלת סקטור הנדל"ן
משאבי אנוש	מנהל חטיבת המשאבים
אכיפה מנהלית	מנהל חטיבת הסיכונים

הלימות הון

רקע כללי

בנק ישראל פרסם ביום 20 ביוני, 2010 הוראות ניהול בנקאי תקין העוסקות במדידה והלימות הון. ההוראה מגדירה את אופן חישוב הלימות ההון והיא מבוססת על המלצות ועדת באזל, בנושא ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ותקני הון (באזל II) שפורסמו ביוני 2006.

המלצות באזל II מתחלקות לשלושה נדבכים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק ולראשונה גם בגין סיכון תפעולי.

נדבך שני - תהליך ה-ICAAP ותהליך סקירת הפיקוח (SREP).

נדבך שלישי - משמעת שוק.

הנדבך הראשון מאפשר, לצורך חישוב דרישות ההון, שימוש במספר גישות למדידת רכיבי סיכון בגין סיכונים אשראי, שוק וסיכונים תפעוליים: הגישה הסטנדרטית (Standardized Approach) או גישות מתקדמות יותר, המבוססות על מודלים פנימיים של דירוג לקוחות ואמידת סיכונים תפעוליים. הגישות המתקדמות כפופות לאישור מפורש של המפקח על הבנקים. בדוחות אלו, בדומה לכלל המערכת הבנקאית, דווחו נתוני הלימות ההון על פי עקרונות הגישה הסטנדרטית בבאזל II כפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211.

הנדבך השני שם דגש על ניהול סיכונים אינטגרטיבי. במסגרת זו נדרשים הבנקים לקבוע מתודולוגיות, תהליכים ונהלים אשר נועדו להבטיח את הלימות ההון בטווח הארוך, תוך בחינת כל הסיכונים המהותיים להם חשוף כל בנק. הבנקים נדרשים להוכיח את יישום המתודולוגיות הנדרשות להבטחת הלימות ההון. הפיקוח על הבנקים נדרש להעריך תהליכים אלו ולהטיל אמצעי פיקוח בהתאם לצורך ולתוצאות ההערכה.

הנדבך השלישי מתייחס לרמת שקיפות ודרישות גילוי שתיושמה בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים, כחלק משלים לנדבך השני. דרישות אלו נועדו לסייע למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך את הלימות ההון של הבנק ואת המידע הנוסף הכלול בדוחות אלו לגבי ההון של הבנק, החשיפה לסיכונים השונים ותהליכי הערכתם.

בחודש יוני, 2011 עודכנו על ידי ועדת באזל ההמלצות בנושא "מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" שקיבלו את השם באזל III. בין היתר ההמלצות כוללות דרישה להעלאת יחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) המזערי בהדרגה מ-2% עד ל-7% (4.5% יחס הון מזערי ובנוסף 2.5% כרית לשימור הון) בשנת 2019. עוד כוללות ההמלצות דרישות חדשות בתחום ניהול סיכון הנזילות (בחודש ינואר 2013 ועדת באזל עדכנה את ההמלצות בנושא נזילות), הגדרת כריות הון נוספות (כרית אנטי מחזורית וכרית ספציפית כנגד הסיכון המערכתי), דרישה לניהול יחס מינוף ועוד. בנוסף המליצה הוועדה כי מכשירי ההון ברובד 1 יידרשו לכלול מנגנון לספיגת הפסדים וכי מכשירים שלא עומדים בתנאים החדשים יופחתו בהדרגה מההון.

ביום 30 במאי, 2013 פרסם בנק ישראל הוראות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III החל מיום 1 בינואר 2014 במערכת הבנקאית בישראל (נוהל בנקאי תקין 201 - 211).

בהוראות הנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי:

- לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015, ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 10% החל מיום 1 בינואר 2017.
- לעמוד ביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 12.5% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

בנוסף, נקבעו קריטריונים לכשירות של הון עצמי רובד 1, הון רובד 1 נוסף והון רובד 2. כמו כן, נקבעו הוראות מעבר המתייחסות להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו.

ההתאמות העיקריות שערך הבנק בעקבות המעבר להוראות באזל III:

- מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי - יוחל משקל סיכון של 250% במקום 100% שהוחל במשטר באזל II.
- הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - כשירה להכללה כהון רובד 2 עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי. במקביל, ההפרשה לא תוכר בניכוי חישוב נכסי הסיכון.

כתבי התחייבות נדחים - היתרה המוכרת להכללה כהון רובד 2 ליום 1 בינואר 2014 תוגבל לתקרה של 80% (שנה ראשונה על פי הוראות המעבר) מיתרת כתבי ההתחייבות המוכרים לצורך הוראות באזל II. ובשנים הבאות תוגבל לתקרה על פי הוראות המעבר.

דירקטוריון הבנק הנחה את ההנהלה לשמור על יחס הון ליבה שלא יפחת מ-9.5%, שהינו גבוה מיחס ההון המזערי הנדרש על ידי בנק ישראל.

ביום 28 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא מגבלות למתן הלוואות לדירור, בהתאם להנחיות המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור. מועד התחילה לעמידה ביעד ההון המזערי הנדרש הינו 1 בינואר 2017. על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת ההלוואות לדירור החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

כתוצאה מיישום ההוראה בהסתמך על נתוני המאזן הנוכחי צפוי הבנק להוסיף, באופן הדרגתי, את הדרישה להון נוסף סך של כ-9 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.1% תוספת ליעד ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים כל רבעון עד לתאריך היעד. על פי האמור, יסתכם בחישוב מצטבר, ליום 1 בינואר 2017 סך של כ-71 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרישת ההון המזערי.

יצוין כי כל שינוי ביתרת תיק ההלוואות לדיור ישנה את תוספת ההון הנדרש.

נתוני הדוחות הכספיים של הבנק, חישוב נכסי הסיכון ויחס הלימות ההון ליום 31 בדצמבר 2014 מחושבים ומוצגים בהתאם להנחיות הנדרשות על פי כללי הגישה הסטנדרטית בבאזל III. יחס הלימות ההון לרכיבי סיכון בשיעור 14.4% ויחס הון ליבה לרכיבי סיכון בשיעור 9.7% (באזל III) המוצגים בדוח ליום 31 בדצמבר 2014 מכסים על פי הערכות הבנק את ההון הנדרש בגין הנדבך הראשון והנדבך השני, כולל תרחישי קיצון שמשמשים את הבנק בהערכותיו הפנימיות. יחס זה גבוה מיחס ההון המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים.

כחלק מהנחיות באזל III לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית, פרסמה וועדת באזל ביום 14 בינואר, 2014 את ההנחיות הסופיות ל"מסגרת עבודה ודרישות גילוי ליחס המינוף", הכוללות הוראות מדידה וגילוי.

על מנת לסייע לפיקוח על הבנקים בקביעת יחס המינוף המזערי הנדרש מתאגידים בנקאיים ביקש הפיקוח מהתאגידים הבנקאיים לבצע סקר השפעה כמותית להערכת יחס המינוף בתאגיד הבנקאי ולהעבירו לידי הפיקוח על הבנקים עד ליום 30 בדצמבר, 2014. הבנק ערך את הסקר והעביר את תוצאותיו לפיקוח כנדרש.

כמו כן, לקראת עדכון נספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדרישות ההון החדשות מתאגידים בנקאיים החשופים לצדדים נגדיים מרכזיים, דרש הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים לבצע סקר להערכת ההשפעה הכמותית של עמידה בדרישות אלו ולהעבירו לפיקוח עד לתאריך 31 בדצמבר 2014. הבנק ערך את הסקר והעביר את תוצאותיו לפיקוח כנדרש.

תהליכי ה-ICAAP וה-SREP

ביום 13 במאי 2014, אישר דירקטוריון הבנק את התהליך הפנימי להערכת הנאותות ההונית (ICAAP - Internal Capital Adequacy Process) ליום 31 בדצמבר 2013 (להלן: "תהליך ה-ICAAP לשנת 2013"). (יצוין, כי ה-ICAAP הינו תהליך שוטף שבאמצעותו הבנק מזהה ומטפל בסיכונים הגלומים בפעילותו, בוחן את ההון הנדרש לתמיכה בסיכונים אלו ומוודא כי ההון העומד לרשותו עונה על דרישה זו).

במקביל לתהליך ה-ICAAP, מבצע המפקח על הבנקים תהליך סקירה והערכה (SREP - Supervisory Review and Evaluation Process) במסגרתו נדרש הפיקוח לחוות את דעתו על הלימות הונו של תאגיד בנקאי ועל נאותות תהליך הערכת הלימות ההון שלו (ICAAP) ביחס לחשיפותיו לסיכון (פרופיל הסיכון), תוך התחשבות במסגרת הממשל התאגידי של הבנק. תהליך זה יסייע למפקח בגיבוש דעתו לגבי רמת ההון המתאימה, הצעדים הפיקוחיים ופעולות מפחיתות סיכון נוספות ביחס לנאותות ההונית של הבנק. הבנק ימשיך לבחון באופן שוטף, במסגרת תהליך ה-ICAAP ובמסגרת תהליך ה-SREP עם בנק ישראל, את רמת יחס ההון הנ"ל בהתייחס להתפתחויות בסביבת הסיכונים המתאימה.

המפקח על הבנקים פרסם הוראת שעה בדבר יישום דרישות הגילוי של נדבך 3 של הוראות באזל. להלן טבלת קשר בין דרישות הגילוי בהוראה האמורה לבין סעיפי דוח הדירקטוריון או הביאורים לדוחות הכספיים בהם נכלל המידע הנדרש, למעט דרישות אשר אינן רלוונטיות לבנק (כגון נושא האיגוח):

מספר עמודים	מיקום	נושא	מספר טבלה
77-79	הלימות הון	תחולת היישום	טבלה 1
81-83 224-225	הלימות הון ביאור 13 ב אתר האינטרנט של הבנק ⁽¹⁾	מבנה ההון (כולל טבלת קשר לסעיפי המאזן)	טבלה 2
81-83 224-225	הלימות הון ביאור 13 ב אתר האינטרנט של הבנק ⁽¹⁾	הלימות ההון	טבלה 3
83-96 144-145 203-214 238-241	סיכויי אשראי תוספת ה' לסקירת הנהלה ביאור 5 ביאור 7	סיכון אשראי - דרישות גילוי כלליות	טבלה 4
82-83 92	הלימות הון חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	סיכון אשראי - גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	טבלה 5
82-83	הלימות הון	הפחתת סיכויי אשראי	טבלה 7
251 96	ביאור 19 ג סיכון סליקה וסיכון צד נגדי	סיכון אשראי של צד נגדי	טבלה 8
96-103	סיכויי השוק	סיכון שוק	טבלה 10
103-105	סיכונים תפעוליים	סיכון תפעולי	טבלה 12
198-202	באור 4	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	טבלה 13
98-100	סיכון הריבית	סיכון ריבית בתיק הבנקאי	טבלה 14
63-69	הון אנושי	תגמול	טבלה 15

⁽¹⁾ www.bankjerusalem.co.il <מידע פיננסי > דוחות כספיים

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל III:

31 בדצמבר	1 בינואר	31 בדצמבר
2013	2014	
באזל II	באזל III	
במיליוני ש"ח		

א - הון לצורך חישוב יחס ההון

694.5	694.8	742.5	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
341.4	357.7	359.6	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,035.9	1,052.5	1,102.1	סך הכל הון כולל

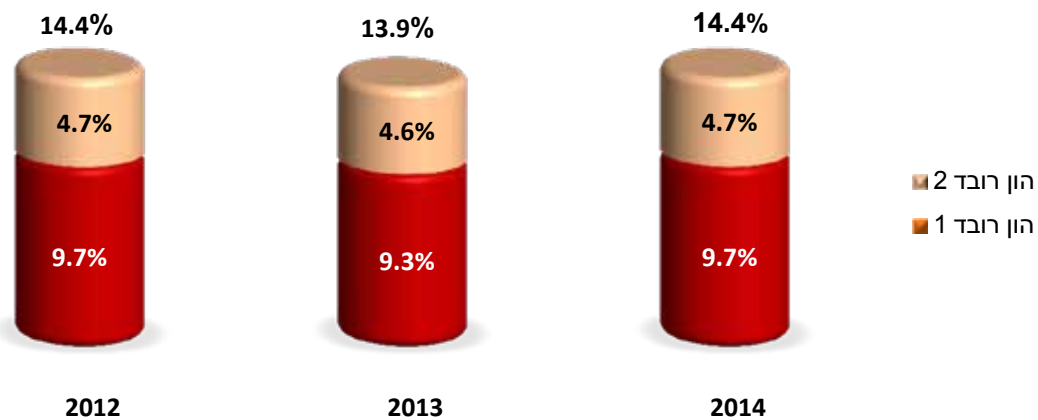
ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

6,674.1	6,831.5	6,918.9	סיכון אשראי
49.3	55.1	33.2	סיכונים שוק
705.5	705.5	698.7	סיכון תפעולי
7,428.9	7,592.1	7,650.8	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון

באחוזים			
9.3	9.2	9.7	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.9	13.9	14.4	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
-	9.0	9.0	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^{(4),(3)}
13.0	13.0	13.0	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

- (1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות ההון", החלות מיום 1 בינואר 2014
- (2) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות ההון", שחלו עד ליום 1 בינואר 2014
- (3) החל מיום 1 בינואר 2015.
- (4) החל מיום 1 באפריל 2015, תתווסף דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.9%-13.4%, בהתאמה.

להלן יתרות נכסי סיכון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014 על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

סיכון אשראי	נכסי סיכון	דרישת הון מזערית הנדרשת על ידי המפקח על הבנקים
חשיפות של ריבוניות	24.0	2.2
חשיפות של סקטור ציבורי	0.6	0.1
חשיפות של תאגידים בנקאיים	78.7	7.1
חשיפות של תאגידים	1,432.1	128.9
חשיפות בביטחון נדל"ן מסחרי	30.5	2.7
חשיפות קמעונאיות ליחידים	974.0	87.7
חשיפות של עסקים קטנים	139.8	12.6
חשיפות בגין משכנתאות לדיוור	3,914.3	352.3
חשיפות בגין נכסים אחרים	319.9	28.8
חשיפות בגין סיכון CVA	5.0	0.5
סך הכל סיכון אשראי	6,918.9	622.9
סיכון שוק	33.2	3.0
סיכון תיפעולי	698.7	62.9
סך הכל	7,650.8	688.8

להלן הרכב חשיפות (לפני המרה לאשראי של חשיפות חוץ מאזניות) לפי משקלי סיכון על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

משקל סיכון	לפני הפחתת ביטחונות פיננסיים כשירים וערבויות	לאחר הפחתת ביטחונות פיננסיים כשירים וערבויות
0%	3,646.1	3,646.1
20%	218.5	218.5
35%	3,453.1	3,451.5
50%	713.9	720.6
75%	4,540.3	4,431.2
100%	2,594.6	2,449.8
150%	99.1	97.1
250%	51.4	51.4
סך הכל	15,317.0	15,066.2

להלן הרכב החשיפות והיתרות המכוסות בביטחונות וערבויות ליום 31 בדצמבר 2014 על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

חשיפת אשראי ברוטו	חשיפת אשראי ביטחון פיננסי כשיר	חשיפת סיכון המכוסה על-ידי		חשיפת אשראי נטו
		סכומים שנגרעו בגין ערבויות	סכומים שנוספו בגין ערבויות	
חובות של ריבוניות	3,558.5	-	-	3,558.5
חובות של ישויות סקטור ציבורי	1.2	-	-	1.2
חובות של תאגידים בנקאיים	248.5	-	6.8	255.3
חובות של תאגידים	1,934.4	(139.9)	(6.8)	1,787.7
חובות בבטחון נדל"ן מסחרי	30.5	-	-	30.5
חשיפות קמעונאיות ליחידים	1,526.3	(41.0)	-	1,485.3
הלוואות לעסקים קטנים	255.6	(66.5)	-	189.1
משכנתאות לדירור	7,384.6	(3.4)	-	7,381.2
איגוח	-	-	-	-
נכסים אחרים	377.4	-	-	377.4
סך הכל	15,317.0	(250.8)	(6.8)	15,066.2

סיכוני אשראי

כללי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלולו או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומדיניות אשראי המאשרות מדי שנה על ידי הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכונים אשראי מתארת את הגורמים היוצרים, מנהלים ומבקרים סיכון זה, את עקרונות ניהול הסיכון, הפחתתו וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור ודיווח חריגות.

מסמך נוסף הינו מסמך מדיניות האשראי המאשר על ידי דירקטוריון הבנק, המתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, מגבלות ובטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

- מגזר משקי הבית, לקוחות הפעילות הבינלאומית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.
 - לקוחות עסקיים, בעיקר בתחום ליווי פרויקטים בנדל"ן, נמצאים באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן הכפופה למנכ"ל הבנק. בתהליך מתן האשראי נבחנים נתוני העסקה בהתאם לקריטריונים שנקבעו בנהלי הבנק. מנגנון חיתום ואישור האשראי הינו היררכי, מרמת הסניף ועד לרמת ההנהלה הבכירה על פי מדרג סמכויות שאושר על ידי הדירקטוריון.
- הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולהפחית את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ולנהלים הרלוונטיים ועד למעקב ולבקורות השוטפות המבוצעות ביחידות

העסקיות המהוות את קו ההגנה הראשון וביחידות הבקרה הייעודיות. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן בפיתוח כלים ממוחשבים שיסייעו בניהולו היעיל.

מערכות מדידה ומעקב - בבנק נעשה שימוש במספר מערכות ממוחשבות לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה לקו ההגנה הראשון וכן לקו השני והשלישי, לאיתור סיכונים אשראי.

בין המערכות העיקריות ניתן למנות את מערכת האשראי המסחרי, מערכת ניהול המשכנתאות, מערכות תומכות לקבלת החלטות אשראי קמעונאי ומערכות לדירוג פנימי של תיקי האשראי.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לווים התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודל דרוג המתבסס על מאפייני הלקוח בעת בקשת האשראי. המודל משולב במערכת חיתום אשראי צרכני. בתחום המשכנתאות ברשות הבנק מודל מומחה, במהלך 2014 פותח מודל בקשה סטטיסטי, המודל יוטמע במהלך 2015 וישולב באסטרטגיית חיתום ותמחור המשכנתא.

בנוסף, ברשות הבנק מודלים התנהגותיים החוזים את ההסתברות לכשל בתיק האשראי הקיים בבנק. מודלים אילו משמשים למעקב אחר סיכון התיק הקיים והיוו תשתית לדיווח לפי סולם דירוג פנימי עבור האשראי המאזני לציבור כנדרש בנוהל בנקאי תקין 314.

הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל את כלי המדידה הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי. **הפחתת סיכון האשראי** - במטרה להפחית את סיכון האשראי הבנק פועל על פי מדיניות, נהלים ותהליכי עבודה לקבלת בטוחות וניהולן, שיעורי הסתמכות על בטוחות, רישום הבטוחות וכד'.

בטוחות - הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן. כמו כן מתקבלים בבנק בטוחות נוספים: שעבוד רכב, צ'קים, פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי השענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטוחות מותאמים לנסיבות ההלוואה.

בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטוחות ולעדכון ערכם.

יחידות הבחינה בקו ההגנה השני, בקרת אשראי וכן הביקורת הפנימית בודקים את תיקי הביטוחות, בנוסף לגורמים העסקיים בקו הראשון.

בחישוב הלימות ההון פועל הבנק בהתאם להוראות 201-211 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים בדבר מדידה והלימות ההון ומקזז מהאשראי לציבור בטוחות המותרים בניכוי על פי הוראות אלו.

בחישוב זה, על פי הוראה 203, מתייחס הבנק לשני מכשירי CRM מרכזיים, על פי הנחיות באזל II, הבהרות בנק ישראל ובהתאם לחוות דעת משפטית. הראשון הוא פיקדונות וחשכונות שהוקמו ומנוהלים בבנק, השני הוא ערבויות צד ג' אשר מבטיחות חשיפות של לקוחות הבנק.

הפיקדונות והחשכונות אשר יכולים לשמש כמבטיחי אשראי הינם פיקדונות אשר מסומנים במערכת הבנק כמשועבדים כאשר בעל הפיקדון הוא גם בעל החשיפה וכן פיקדונות אשר רשומים במערכת הבנק ושועבדו לטובת הבנק, כאשר בנוסף השעבוד נרשם ברשם המשכונות או רשם החברות, לפי העניין. קיזוז הפיקדונות והחשכונות מסך האשראי לציבור נעשה בהתאם לעמידת הבטוחה בהוראות האמורות.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי:

הבנק אימץ מסגרת עבודה לניהול ובקרת סיכונים המבוססת על מעגל פיקוח ושלושה "קווי הגנה":

הגופים המפקחים

הדירקטוריון - הדירקטוריון וועדותיו הינם בעלי האחריות העליונה לקביעת האסטרטגיה העסקית של הבנק לרבות בתחום ניהול הסיכונים והבטחת הונו של הבנק. כמו כן מאשר הדירקטוריון את המדיניות העסקית ותכנית העבודה של הבנק בכל שנה, ובוחן את הקצאת נכסי הסיכון לגורמים העסקיים. הדירקטוריון מאשר את מגבלות החשיפה לסיכון אשראי, מסמך מדיניות ניהול סיכונים אשראי, מקיים מעקב תקופתי אחר התפתחות החשיפה לסיכונים אשראי; ודן בשינויים נדרשים במגבלות על מנת לוודא כי המגבלות שקבע מאפשרות את ההתנהלות השוטפת תוך עמידה בתיאבון שקבע לסיכון. הדירקטוריון בוחן את מאפייני סיכון האשראי הגלומים בפעילות או מוצרים רלוונטיים חדשים.

ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים - תפקידה לבחון את תהליכי ניהול הסיכונים בבנק ואת מידת התאמתם למסגרת המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון, ואת מערכות הדיווח וקווי האחריות והסמכות. תפקידה וסמכויותיה יכללו, בין היתר, את הנושאים הבאים: דיון במדיניות החשיפה של הבנק לסיכונים השונים ובמסמך החשיפות והמלצה בהתאם לדירקטוריון, דיון בהצעות למוצרים או לפעילויות חדשות והמלצה לדירקטוריון בהתאם.

ועדת האשראי של הדירקטוריון - ועדת אשראי דירקטוריונית מקיימת דיונים מקדמיים ופרטניים בנושאים של קביעת מדיניות האשראי בבנק וכן בנושאים נוספים אשר על פי החלטת הדירקטוריון, מעת לעת, נדרשת העמקה בהם, וממליצה לדירקטוריון בהתאם.

ועדת ביקורת - בין יתר תפקידיה משמשת ועדה זו גם כוועדת הדירקטוריון לחובות בעייתיים, ובה נדונים לווים בעייתיים ומתקבלות לגביהם החלטות לטיפול ונושאי סיווג והפרשה. הוועדה מקבלת דיווחים שוטפים על התקדמות הטיפול בחובות אלו.

הנהלה - בין היתר באמצעות וועדותיה, אחראית לבסס מערכת אפקטיבית של ניהול הסיכונים ובקרתם, לרבות: גיבוש תכנית העבודה השנתית של הבנק ומדיניות האשראי, גיבוש מדיניות ניהול הסיכונים שנתית של הבנק, הגדרה של רמות החשיפה לסיכונים אשראי והגדרה של הרמות הרצויות בפועל, קביעת נהלים הקשורים לזיהוי, מדידה, ניטור ובקרה אחרי החשיפה לסיכון אשראי והבטחת האפקטיביות של תהליך ניהול סיכון זה באמצעות תהליכים מבוססים ובאמצעות גורמי הבקרה בחטיבת הסיכונים.

נוטלי ומנהלי הסיכון - קו הגנה I

ועדת אשראי פנימית - בראשות המנכ"ל, קיימת בשל הצורך לייחד זמן לניהול ההשקעות (נוסטרו) של הבנק. הוועדה מנהלת מעקב אחר עמידה במגבלות החשיפה לסיכונים אותן קבע הדירקטוריון, כמו כן הוועדה דנה ומחליטה בדבר כדאיות של הצעות להשקעות חדשות ושינויים בתיק הנוסטרו וזאת במסגרת המדיניות המאושרת.

יחידת הנוסטרו - יחידת הנוסטרו מאתרת אגרות חוב לא ממשלתיות להשקעה ואחראית על הנעת תהליך אישור ההשקעה בהם. ההשקעה בני"ע ממשלתיים מתבצעת בהתאם למסגרת ובתנאים הנקבעים במסגרת המדיניות לניהול סיכונים פיננסיים

מוסמכי אשראי - תפקידם לאשר בקשות אשראי על-פי קריטריונים שנקבעו במדיניות האשראי המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון ונהלי הבנק.

מנהל החטיבה הקמעונאית - אחראי לביצוע מדיניות הבנק, ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון האשראי הקמעונאי והמסחרי ולאישורה במוסדות הבנק. מנהל חטיבה קמעונאית מוודא פעולה בהתאם לתהליך מבוסס של מתן אשראי בין היתר על ידי קביעת קריטריונים למתן אשראי מבוססים ומוגדרים היטב. החטיבה הקמעונאית כוללת את פעילות האשראי הקמעונאי והמסחרי המטופלת במסגרת מערך אשראי ותפעול סניפים, את מחלקת המכירות, מחלקת הגבייה, מוקד הלקוחות, יחידת השיווק ואת מחלקת תכנון תהליכים עסקיים ומוצרי חשבון שוטף.

מערך אשראי ותפעול סניפים - פועל כחלק מהחטיבה הקמעונאית ואחראי על חיתום אשראי קמעונאי ומסחרי לרבות קביעת מדיניות האשראי ונהלים בתחום החיתום וכן על ניהול תפעול הסניפים.

יחידות הגבייה - פועלות כחלק מהחטיבה הקמעונאית ותפקידן לאכוף את גביית החובות הבעייתיים. יחידות הגבייה עוסקות בסיווג, הסדרה, גבייה ומדידת הפרשות לחובות מסופקים בתחום האשראי הקמעונאי, העסקי והמסחרי, לרבות נדל"ן.

מחלקת סקטור נדל"ן - מנהלת סקטור נדל"ן אחראית לביצוע מדיניות הבנק, ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון האשראי העסקי ולאישורה במוסדות הבנק. סקטור נדל"ן מתמקד בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור), שיטה זו מקטינה את החשיפה לסיכונים במתן האשראי שכן היא כוללת מעקב שוטף על הפרויקטים הממומנים, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויות האחרות של היזם-הלוח.

מנהל החטיבה הקמעונאית ומנהלת סקטור נדל"ן הינם מנהלי סיכון ריכוזיות האשראי בבנק. במסגרת תפקידם הם אחראים על אפקטיביות ועמידה במגבלות הריכוזיות שנקבעו במדיניות האשראי. מנהל הסיכונים הראשי אחראי למעקב רבעוני אחר עמידה במגבלות אלו.

פונקציית ניהול הסיכון - קו הגנה II

מנהל סיכונים ראשי - מנהל הסיכונים הראשי הינו האחראי לקווי ההגנה הבלתי תלויים ותפקידו לוודא יעילות כוללת של מערכת ניהול ובקרת הסיכונים. כמו כן הוא מוודא דיווח סיכונים שוטף, מהימן ורלוונטי, ובדק באופן תקופתי את הציות לחלוקת הסמכויות ולמגבלות החשיפה שנקבעו.

יחידת בקרת סיכונים - היחידה לבקרת סיכונים, משמשת כפונקציה בלתי תלויה, אשר תפקידה, בין היתר, הינו לספק מידע להנהלה ולדירקטוריון אודות סיכונים האשראי ולחוות דעה כוללת עצמאית על החשיפות לסיכונים האשראי המאפשרים להעריך את הביצועים של הגורמים העסקיים בתחום האשראי ואת מצב תיק האשראי בכללותו. משימותיה של היחידה מתבצעות בתיאום ובשיתוף פעולה עם נטלי הסיכונים בתחום האשראי כאשר המטרה העיקרית היא להבטיח שפונקציית מתן האשראי מנהלת באופן תקין ושחשיפות האשראי הינן ברמות שאינן חורגות מהסטנדרטים שנקבעו על ידי ההנהלה והדירקטוריון. ביחידה פועלים בקרי אשראי שאחריהם כוללת מספר תחומים:

בקרת תיקי אשראי שמטרתה הערכה עצמאית ובלתי תלויה של טיב הלוחה ושל שיקול הדעת של הגורמים העסקיים, בחינת נאותות סיווג לקוחות והפרשות, ניתוח מגמות בתיק האשראי - הניתוח כולל מעקב אחר מדדים לסיכון האשראי הן בהשוואה בין תקופות והן בהשוואה לבנקים אחרים.

פורום ניהול סיכונים אשראי - מטרתו לסקור את הדיווחים המתקבלים מנטלי וממנהלי הסיכון ביחס למצב החשיפה של הבנק לסיכונים אשראי. הפורום דן בפעילות האשראי הקמעונאית לרבות בהתפתחות הפיגורים וההפרשות. כמו כן מדווחים לו ממצאי בקרת בתחום האשראי הקמעונאי, לרבות בקורות חיתום אשראי. בנוסף הפורום דן בסוגיות העולות תוך כדי עבודתם של מנהלי הסיכונים בקו הראשון ובקו השני. בנוסף מתקיים בפורום דיון מקדים לשינויים מוצעים במדיניות ובנהלים.

יחידת הבחינה המרכזית - בוחנת תיקי משכנתאות עפ"י קריטריונים שקבעה הנהלת הבנק טרם ביצועם בפועל וכן בחינת הלואות רכב לפני ביצוע. יחידת הבחינה פועלת במערך העורפי שבחטיבת המשאבים, כך שנוצרת הפרדה ניהולית בין תהליך האישור והעברת המסמכים לבין בחינתם.

יחידת הבחינה וניתוח סיכונים אשראי (נס"א) - היחידה הוקמה במסגרת היערכות באזל II לצורך הפרדה בין הדרג היוצר את סיכון האשראי (המביא את העסקה לבנק), הדרג המכין את בקשת האשראי והדרג המאשר. ליחידה שני תפקידים עיקריים:

1. בחינת תיקי אשראי וניתוח סיכונים אשראי. במסגרת קו ההגנה השני היחידה עוסקת בבחינת תיקי אשראי ובטחונות של לווים (מסקטור הנדל"ן ומהיחידה לבנקאות מסחרית) הן בטרם מתן האשראי והן במהלך חיי האשראי השוטפים.
2. קבלת בקשת האשראי לפני העברתה לאישור, ובחינה האם מבנה העסקה, כפי שמפורט בבקשת האשראי, עולה בקנה אחד עם מדיניות האשראי ומדיניות התיאבון לסיכון של הבנק. יחידת הנס"א כפופה למנהל חטיבת הסיכונים ומדווחת לו ישירות על פעילותה.

מנהל יחידת נס"א מחווה את דעתו על עסקת האשראי המובאת לאישור מוסדות הבנק במסמך נפרד ועצמאי (להלן- "מסמך נס"א").

לא יידונו בקשות אשראי בוועדות האשראי ללא מסמך נס"א שהוגש במקביל.

יחידת הנס"א כפופה למנהל חטיבת הסיכונים ומדווחת לו ישירות על פעילותה.

בקר אשראי ובטחונות בני"ע - נדרש לפקח על קיום הוראות תקנון הבורסה בעניין מתן אשראי (במסגרת פעילות ני"ע), דרישת ביטחונות ומכירות בחסר וכן על קיום הוראות הדירקטוריון בנושאים אלו. הבקרה כוללת בדיקת חסמים והתראות, פעולות קסטודיאן, בקרה על חשבונות מיוחדים, וכן בדיקות נוספות. במקרים של חריגות ידווח הבקר לגורמים הרלוונטיים בבנק בהתאם לגובה החריגה ובעת הצורך ידווח אף ליו"ר הדירקטוריון. בנוסף, ינהל הבקר מעקב שוטף אחר חריגות אשראי ובטחונות - Short בפעולות בני"ע.

צוות תרחישי קיצון - הצוות קובע את תרחישי הקיצון השונים הכוללים תרחישי קיצון הוליסטיים לרבות התרחשות השפעות מדבקות בין השווקים ובהתאם להנחיות באזל II ויבחן את תוצאותיהם. במקרה הצורך הצוות ימליץ להנהלה על היערכות נדרשת להתממשות של תרחישי הקיצון.

אגף הכספים - במסגרת תפקיד האגף הוא אחראי על הרישום החשבונאי ומתוך כך על המידע הפיננסי שמשמש את ניהול הסיכונים. בנוסף האגף מספק נתונים ספציפיים ביחס להרכב ההון, פריטי ההון ותחזית ההון ונכסי הסיכון ל-3 השנים הבאות. בנוסף, לאגף יש אחריות על בניית דוחות בנושא נדבך 1 ועל מעקב אחר העמידה השוטפת בתוואי הלימות ההון שנקבע בתכנית העבודה השנתית לרבות הקצאת נכסי סיכון לתחומי הפעילות.

ועדה פנימית לחובות פגומים - בה נערכים דיונים מקדמיים ללווים/קבוצות לוויים בסכומים שנקבעו במדיניות בטרם מתקיים הדיון בוועדת הדירקטוריון.

רו"ח חיצוני - מבצעים משימות ביקורת וסקירה חשבונאית בהתייחס לדוחות הכספיים של הבנק.

גופי בקרה- קו הגנה III

מבקר פנים / ביקורת פנימית - הביקורת אמונה על בחינת פעולות ותהליכים המתבצעים על ידי הבנק, ועיקרן: תקינות הפעולות המבוצעות על ידי הבנק ועובדיו, עמידת הבנק בהוראות רגולטוריות ונהלים פנימיים, יישום החלטות הדירקטוריון וההנהלה, ניהול הנכסים וההתחייבויות, תיקון הליקויים שהתגלו בדוחות ביקורת ובחינת תהליכי ניהול הסיכונים בבנק.

ריכוזיות

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי של הבנק, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לוויים רבים מענפי משק שונים.

לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

סיכון ריכוזיות לוויים - סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לוויים המשתייכים לאותה קבוצת לוויים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלוויים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלוויים קטן יותר.

במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללוויים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווי בודד ומסגרת לקבוצת לוויים.

הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלוויים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון.

ביום 8 בנובמבר, 2011 פורסמו הנחיות המפקח על הבנקים בדבר גילוי נוסף בגין חשיפות משמעותיות לקבוצת לוויים. מאחר שלא קיימת בבנק קבוצת לוויים (כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313) אשר חבותה עולה על 15% מהון הבנק, הבנק אינו נדרש ליתן גילוי נוסף בהתאם להנחיה כאמור.

סיכון ריכוזיות ענפי משק - סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללוויים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.

לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרוייקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרוייקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטוחות משותפים - "פארי פסו".

כמו כן הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים ובתחום אנרגיה סולארית, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש.

הבנק עומד במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.

סיכון ריכוזיות גיאוגרפית - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או בטוחות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.

במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה.

סיכון ריכוזיות מגזרי - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה.

מתוך 23 סניפי הבנק, 5 מסניפי הבנק מצויים באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה חרדית ו-3 סניפים באזורים המשויכים למיעוטים. הבנק בוחן חשיפתו למגזרי אוכלוסייה אלו באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזרים אלו. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק במסגרת דוח הסיכונים הרבעוני.

תהליך ביצוע האשראי בבנק

רוב תיקי האשראי בבנק מנהל על ידי החטיבה הקמעונאית, האשראי בתחום ליווי פרויקטים ומימון בניה, על ידי מחלקת סקטור הנדל"ן הכפופה ישירות למנכ"ל. בשתי היחידות קיימת חלוקה ברורה לסמכויות אשראי, סוגי אשראי, סוגי לקוחות וסכומי אשראי. תהליך חיתום האשראי אף הוא מוגדר וכל בקשת אשראי נבחנת ומאושרת על פי מדרג סמכויות ובהתאם לעקרונות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

באשראי הקמעונאי פועל מרכז חיתום, המעלה לאישור כל בקשת משכנתא החורגת מסמכות אישור מנהל סניף, בפני מדרג הסמכויות לאישור האשראי.

בנוסף, בבנק קיים מערך בחינה מרכזי הבוחן תיק משכנתא טרם ביצועו בפועל. תהליך הבחינה מתמקד בסקירת מסמכי מתן האשראי והביטחונות, עמידה בהתניות שנקבעו בעת אישור האשראי, כל זאת מתוך מטרה לקיים פונקציית ניטור על תהליך הייצור של ההלוואה, להפחית את החשיפה לסיכון התפעולי בפעילות המשכנתאות ולהביא את הבנק כולו לעבודה על פי סטנדרטים אחידים ומבוקרים. מערך הבחינה כפוף לחטיבת המשאבים ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים לבין בחינתם.

במחלקת סקטור הנדל"ן נערכות בקשות האשראי על ידי צוות בקרה ודוחות ולא על ידי הרפרנטים (יוצרי הסיכונים). בקשות האשראי עוברות בחינה של יחידת נס"א (הכפופה למנהל חטיבת הסיכונים), זאת בטרם הגשתן לאישור בוועדות האשראי הרלוונטיות על פי מדרג הסמכויות שנקבע.

במסגרת בחינת תיקי האשראי והביטחונות, היחידה אף בודקת את הימצאות כל המסמכים והביטחונות הנדרשים, טרם מתן האשראי ומאשרת לצוותי האשראי להעמיד אשראי ללקוח. במסגרת ניתוח סיכונים אשראי, יחידת נס"א נותנת חוות דעת נוספת ובלתי תלויה, על בקשת האשראי המוגשת לאישור במוסדות הבנק במסמך נפרד ועצמאי (להלן - "מסמך נס"א"). יודגש כי בקשות אשראי אינן מובאות לדיון במוסדות הבנק ללא מסמך נס"א שהוגש במקביל לבקשה. מנהל יחידת נס"א מדווח לחטיבת הסיכונים על מסמכי נס"א שהוכנו על ידו.

במחלקת ליווי הפרוייקטים ומימון בניה, מתנהל כל פרויקט בליווי צמוד של מפקח בניה, המדווח דיווחים תקופתיים על מצב התקדמות הפרוייקט. אשראי נוסף הנדרש לצורך השלמת הבניה, מאושר רק לאחר בחינת דוח החשיפה המעודכן של הפרוייקט, בהתחשב בקצב ההתקדמות שלו ובתנאי שהלווה עומד בפרמטרים ובאבני הדרך שנקבעו. בנוסף, במהלך חיי הפרוייקט, (בדרך כלל אחת לחודש, עם קבלת דוח הביצוע של המפקח), נבדקת איתנותו הפיננסית של הפרוייקט על ידי הרפרנטים באגף.

בתחום האשראי המסחרי מובאות בקשות אשראי לחידוש לפחות אחת לשנה. תיק האשראי והביטחונות נבדקים הן במועד מתן האשראי הראשוני והן במועד חידושו. גם בתחום זה נערכות בדיקות לגבי איתנותם הפיננסית של הלואים ולגבי הדוחות הכספיים. כמו כן, מתבצעות בקורות יומיות על חריגה ממסגרות אשראי וביטחונות.

זיהוי וטיפול באשראי בעייתי

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכוני האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור זיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. המתודולוגיה כוללת תהליך שוטף מסודר ומובנה, שבמסגרתו נערכת סריקה יסודית של תיק האשראי, תוך שימוש בקריטריונים המהווים התראה מוקדמת להפיכתו של חוב לבעייתי.

במסגרת הסקירה מאותרים לקוחות בעלי תסמינים שליליים כגון חוב בפיגור, קשיים תזרימיים המתבטאים בקושי בתשלומי הקרן ו/או הריבית בהלוואות, הרעה בפעילות העסקית וכד' ונבחן הצורך במתן המלצת סיווג חדש ללקוח או שינוי סיווג ללקוח בעל סיווג קיים, או הכללתו ברשימת מעקב (לקוחות בעלי תסמינים שליליים, על פי קריטריונים שהוגדרו בנהלי הבנק, ואשר הוחלט כי אין צורך בסיווגם). ההמלצות מוגשות לוועדות לחובות בעייתיים על פי מדרג הסמכויות שנקבע, אשר דנות בהן ומקבלות לגביהן החלטות על סיווג או ביצוע הפרשה, ההמלצות מדווחות למחלקת החשבונות באגף הכספים.

כאשר מזהה מחלקת סקטור הנדל"ן או היחידה לבנקאות מסחרית (שבמערך אשראי ותפעול סניפים), כי לווה נקלע לקשיים או עולה חשש כי הוא עלול להיקלע לקשיים מתקיים דיון מיידי בהשתתפות הגורמים העיקריים המטפלים בלקוח ומתקבלות החלטות מיידיות באם להעבירו לטיפול: מחלקת הגביה בבנק, טיפול משפטי מחוץ לבנק, הטלת כינוס, פירוק או עריכת הסדר על החוב.

באשראי הקמעונאי - כאשר הלוואה נכנסת לפיגור, מוקד הגביה מטפל בגביית פיגורים עד עומק פיגור 3, הלוואות שמעבר לעומק הפיגור הנ"ל מועברות לטיפול מחלקת הגביה. במקרים חריגים בהם יש חשש לזיוף, מרמה, חשד לבריחת לווים לחו"ל וכד' העברת התיק על ידי הסניף למחלקת הגביה מתבצעת מיידי ללא תלות בגובה הפיגור.

מחלקת הגביה מרכזת את כל ההליכים במסגרת פעולת הגביה בבנק ומפקחת על עבודת עורכי הדין וקבלני המשנה המעורבים בהליכי הגביה.

הנהלת הבנק שואפת להסדיר עם לווים שבפיגור את חובם לבנק ואת ההמשך השוטף של התשלומים החודשיים ובלבד שבתיק ההלוואה קיימים בטחונות מספיקים.

במקרים בהם הללוים אינם משתפים פעולה ו/או נמנעים מתשלום החוב, יינקטו הליכי כינוס שהם בבחינת מוצא אחרון לסילוק החוב. קיים בבנק מערך נהלים מסודר הדין באיתור, סיווג וטיפול בחובות בעייתיים וקיימת מערכת קשרי עבודה משותפים בין מנהלי האשראי למחלקת הגביה.

בקורות אירועים מהותיים העלולים להשפיע על קבוצת לקוחות או על תיק האשראי, הבנק בוחן את השפעת האירוע על תיק האשראי ומגיב בהתאם. התגובה יכולה להיות בדרך של שינוי המדיניות או בדרך של פעולה מול הללוים הקיימים.

הדירקטוריון ווועדותיו מקבלים דיווחים תקופתיים בדבר התפלגות האשראי, פילוח למגזרים, לווים גדולים ופרמטרים נוספים המודדים את החשיפה לסיכון האשראי.

הבנק קובע את הפרשות להפסדי אשראי בהלוואות בשעבוד דירת מגורים על פי נוסחת עומק פיגור כפי שנקבעה בהוראה מס' 314 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. בנוסף, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין יתרת הלוואות לדיור שלא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות לדיור שלא מוחזקת בגין הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.

ביתר האשראי הקמעונאי וכן באשראי העסקי, הבנק קובע הפרשותיו בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" שפורסם ביום 31 בדצמבר, 2007. החוזר מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

על פי החוזר, הבנק קובע כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות.

ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית".

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק מזהה לצורך בחינה פרטנית כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שאינן כרוכות בויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר. כן מזהה הבנק לצורך הערכה פרטנית, חובות אחרים (למעט הלוואות לדיור לגביהן חושבה הפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור) אשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה קבוצתית. ההפרשה הפרטנית תוכר לגבי כל חוב שסווג כפגום. חוב סווג כפגום כאשר על פי מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו על פי התנאים החוזיים של החוב. חוב מסווג כפגום כאשר החוב נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה. בנוסף, חוב מסווג כפגום כאשר מבוצע ארגון מחדש לחוב בעייתי.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או כאשר החוב מגובה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי בניכוי עלויות מכירה.

ההפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי - מיושמת עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות כרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהן חושבה הפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5: Accounting for Contingencies (להלן - "FAS 5"), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים (עד שנת 2010) וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל (משנת 2011) בענפי המשק השונים בחלוקה בין אשראי לא בעייתי ואשראי בעייתי. על פי הנחיות ספציפיות של בנק ישראל, שיעור ההפרשה לאשראי צרכני בעייתי נקבע על פי מודל 'נדידת אשראי' שבוחן את נדידת האשראי בשנה האחרונה לעומק 5 ומעלה, בחלוקה לפי קבוצות פיגור.

ב- 19 בינואר 2015 פורסם חוזר של בנק ישראל בדבר 'הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור' במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להביא בחשבון הן את הפסדי העבר בגין אשראי לאנשים פרטיים והן התאמות איכותיות בגין גורמים רלוונטיים לסיכויי הגבייה. שיעור ההתאמות האיכותיות לא יפחת מ- 0.75% מיתרת האשראי לאנשים פרטיים לא בעייתיים לאותו מועד, כאשר מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב. כמו כן, תאגיד בנקאי אשר בכל אחת מהשנים שבטווח השנים רשם בגין אשראי לאנשים פרטיים שיעור הפסד הנמוך מ- 0.3%, יהיה רשאי לשקול לעשות שימוש בהתאמות בגין גורמים סביבתיים כאמור בשיעור שלא יפחת מ- 0.5%. כמו כן לא יחולו התאמות בגין גורמים סביבתיים על תאגיד בנקאי אשר לגביו מסר הפיקוח על הבנקים הנחיות ספציפיות. הבנק מיישם את הוראות הפיקוח בנושא.

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לשיעור ההפרשה הקבוצתית בגין האשראי המאזני מוכפל בשיעור המימוש הצפוי של מכשירי האשראי החוץ מאזניים. בסיווג פגום שיעור המימוש הצפוי הוא 100%. בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, הבנק פועל למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב שאינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך עד כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם (ככלל, כאשר בפיגור מעל 150 ימים) וביטחונותיהם.

החל מיום 1 בינואר, 2011 נכנסה לתוקפה ההוראה בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאיים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארה"ב והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

הוראה זו יושמה בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מיום 1 בינואר 2011 (בהוראה המקורית - בינואר 2010). ההוראה לא יושמה למפרע בדוחות הכספיים לתקופות קודמות.

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים:

יתרת סיכון אשראי ³ ליום					
31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014		
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני
1. סיכון אשראי בעייתי¹					
72.7	6.3	66.4	47.2	6.3	40.9
29.0	1.6	27.4	33.4	1.3	32.1
268.7	2.9	265.8	204.0	-	204.0
370.4	10.8	359.6	284.6	7.6	277.0
סך הכל סיכון אשראי בעייתי*					
260.3	-	260.3	214.8	-	214.8
*מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר (בעיקר דיור) ²					
2. נכסים שאינם מבצעים:					
44.6	6.3	38.3	36.5	6.3	30.2
חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית ⁴					
44.6	6.3	38.3	36.5	6.3	30.2
סך הכל נכסים שאינם מבצעים					

1. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
2. לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
4. לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגין נעשית על בסיס מזומן.

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) של הלוואות לדיור אשר לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314:

ליום 31 בדצמבר 2014							
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)							
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר					(אלפי ש"ח)
		סך הכל מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים עד 33 חודשים	מעל 6 חודשים עד 15 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים	עומק פיגור של 30 ועד 89 ימים
24.4	-	23.2	15.2	2.2	2.5	3.3	1.2
5.6	-	5.6	5.5	0.1	-	-	-
253.3	13.9	184.0	18.7	17.4	50.6	97.3	55.4
39.1	2.0	37.1	15.5	12.0	9.6	-	-
214.2	11.9	146.9	3.2	5.4	41.0	97.3	55.4
יתרת חוב נטו							

1. בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
2. לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.
3. הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעון.

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

31 בדצמבר 2013	31 בדצמבר 2014	
0.66%	0.31%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור
2.67%	2.22%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.12%	1.12%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
169%	357%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר בהכנסות ריבית
3.31%	2.56%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.56%	0.19%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾ , ⁽²⁾
0.37%	0.20%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת ⁽²⁾
33.2%	17.7%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ⁽²⁾

1. ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2013 ו- 31 בדצמבר 2014 כוללת הוצאה חד פעמית להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של כ- 19.2 מיליוני ש"ח בעקבות הנחיית בנק ישראל מיום 21 במרץ 2013 כמפורט בדוחות התקופתיים לשנת 2013.
2. הנתונים ליום 31 בדצמבר 2014 הושפעו מהכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר בסך 8.0 מיליוני ש"ח.

חשיפות⁽¹⁾ אשראי למוסדות פיננסיים⁽²⁾ זרים על בסיס מאוחד במיליוני ש"ח:

סך חשיפת אשראי ⁽³⁾		
ליום 31 בדצמבר		
דרוג אשראי חיצוני	2014	2013
AAA עד AA-	32	98
A+ עד A-	105	14
BBB+ עד BBB-	22	-
ללא דרוג	2	-
סך הכל חשיפה	161	112

- (1) פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין סיכוני אשראי חוץ מאזני, יתרות נמוכות מ-1 מיליוני ש"ח אינן מוצגות.
- (2) מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
- (3) לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים ארה"ב, גרמניה, ודנמרק.

עם פרוץ המשבר הפיננסי בשנת 2008, צמצם הבנק את הפקדותיו במוסדות פיננסיים בחו"ל, קבע מגבלות על ריכוזיות ההפקדות וקבע נהלים ובדיקות נדרשות טרם הפקדת כספים בבנקים זרים בחו"ל. הבנק מסתמך על דירוגים של חברות הדירוג - "Standard & Poors", "s'Moody". דירוגים אלה רלוונטיים ביחס לפיקדונות אשר הופקדו בבנקים זרים בלבד.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

בשנים האחרונות חלה עלייה במודעות העולמית ובישראל לנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים, הבאה לידי ביטוי בהרחבת הרגולציה. מגמה זו מחייבת את הבנק להתייחס לחשיפה פיננסית פוטנציאלית הנובעת מסיכונים סביבתיים. הבנק מחויב כלפי ציבור לקוחותיו ובעלי המניות לניהול עסקיו באופן רווחי ואחראי. כחלק ממחויבות זו, פועל הבנק לזהות, להעריך ולנהל את הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בפעילותו ובפעילות לקוחותיו. התיאבון של הבנק לסיכון בתחום זה נמוך ולכן הבנק פועל על פי עקרונות שמרניים לניהול סיכונים סביבתיים בפעילות פיננסית.

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלווים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה.

הלוואות לדיור

פעילות הבנק בתחום הלוואות לדיור הינה בכללותה עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה, לשם כך מועדפים לקוחות בעלי המאפיינים הבאים: לקוחות ביישובים במרכז הארץ, הנכס משועבד בהלוואות בשעבוד נדל"ן נמצא באזור המוגדר על-ידי הבנק כאזור מועדף, והכנסת המשפחה ברוטו אינה פחותה מההכנסה הממוצעת במשק. החל משנת 2011, ירד שיעור המימון בהלוואות לדיור שנותן הבנק באופן ניכר ובשנת 2014 כ- 87% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס.

שיעור המימון הממוצע בבנק - יתרת ההלוואה חלקי שווי הנכסים המשוער, כפי שנבדק ביחס לתיק האשראי הקיים בבנק, נמוך מאוד ועומד על כ- 30% (שווי הנכסים המשוער מחושב ממועד השמאות האחרונה, על פי מדד מחירי הדיור שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחלוקה על פי אזורים גיאוגרפיים ועפ"י מספר חדרים).

להלן התפתחות ביצועי האשראי לדיור (במיליוני ש"ח):

2009	2010	2011	2012	2013	2014	
1,179	1,996	1,489	1,476	1,364	1,169	סך הכל ביצוע
						מזה:
743	1,198	731	328	360	330	בריבית משתנה בתדירות קצרה מ- 5 שנים
247	482	243	252	158	105	במט"ח

להלן נתונים כלליים על ביצועי משכנתאות שניתנו בש"ח:

2009	2010	2011	2012	2013	2014	
203	217	226	221	215	208	תקופת ההלוואה ממוצעת בחודשים
3,322	3,716	3,740	4,136	4,450	4,708	הכנסה לנפש בממוצע (ש"ח)
						התפלגות סכום הביצוע לפי אחוז מימון הנכס (LTV)
61%	60%	87%	92%	85%	87%	0%-60%
36%	37%	12%	7%	14%	12%	61%-75%
3%	3%	1%	1%	1%	1%	מעל 75%
						התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח):
82%	75%	72%	74%	70%	68%	0-500
14%	18%	19%	18%	21%	21%	500-1,000
4%	7%	9%	8%	9%	10%	מעל 1,000 ⁽¹⁾
324	447	458	510	450	426	סכום הלוואה ממוצעת

(1) בשנת 2014 ניתנו 30 הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה, בסכום כולל של 107 מיליוני ש"ח.

להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (במיליוני ש"ח):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2014								
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)								
סך הכל	10 שנים ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	3 חודשים עד שנה	עד 3 חודשים	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
3,877.8	441.3	566.9	1,471.7	612.2	589.9	195.8	עד 40%	עד 60%
688.1	49.7	105.7	279.5	130.5	100.5	22.2	40%-50%	
718.6	47.4	124.7	322.3	149.8	62.5	11.9	50%-80%	
268.5	8.7	61.9	153.3	39.7	4.3	0.6	מעל 80%	
5,553.0	547.1	859.2	2,226.8	932.2	757.2	230.5	סך הכל	
926.2	37.7	306.6	352.7	114.6	81.0	33.6	עד 40%	60%-75%
133.2	9.1	44.7	42.2	21.9	11.9	3.4	40%-50%	
155.9	8.6	53.9	60.6	26.2	5.8	0.8	50%-80%	
62.1	1.4	20.1	27.0	13.4	0.2	-	מעל 80%	
1,277.4	56.8	425.3	482.5	176.1	98.9	37.8	סך הכל	
137.2	30.8	39.1	20.8	27.7	15.9	2.9	עד 40%	מעל 75%
28.6	8.0	8.3	4.3	4.9	2.0	1.1	40%-50%	
39.8	4.1	16.1	12.5	5.8	1.3	-	50%-80%	
22.9	0.3	7.4	5.5	9.7	-	-	מעל 80%	
228.5	43.2	70.9	43.1	48.1	19.2	4.0	סך הכל	
25.6	11.7	6.0	2.8	2.7	1.3	1.1	עד 40%	שיעורים אחרים
4.3	0.3	1.7	1.6	0.3	0.4	-	40%-50%	
7.3	0.1	1.3	5.6	0.3	-	-	50%-80%	
3.3	-	-	1.9	0.6	0.8	-	מעל 80%	
40.5	12.1	9.0	11.9	3.9	2.5	1.1	סך הכל	
7,099.4	659.2	1,364.4	2,764.3	1,160.3	877.8	273.4	סך הכל	

איכות לקוחות:

אוכלוסיית לקוחות המשכנתאות נמנית בעיקר עם לקוחות בסביבות גיל הארבעים לחייהם מהעשירונים 6 ומעלה עם הכנסה הגבוהה מההכנסה הממוצעת במשק. יחס ההחזר להכנסה הממוצעת נמוך מדרישות המינימום המוגדרות במדיניות האשראי של הבנק.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה:

שיעור ההחזר מההכנסה בהלוואה לדיור משמש מדד ליכולתו של הלקוח להיפרע מההלוואה אותה נטל. ככלל הבנק מקפיד ששיעור ההחזר החודשי של ההלוואה המבוקשת לא יעלה על 35% מהכנסות משק הבית. בהלוואות בהן שיעור ההחזר גבוה יותר, האשראי ניתן ללווים בעלי היקף נכסים גבוה ושיכולת ההחזר איננה מתבססת רק על ההכנסה השוטפת של המבקשים, או ללווים שההכנסה הפנויה הממוצעת לנפש שלהם גבוהה. כ- 6% מתיק האשראי לדיור ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ- 40% ששיעור המימון שלהם היה גבוה מ-60%.

בשנת 2014 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ- 28%.

ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראת הנחיות המגבילות, בהתייחס להלוואות לדיור, את שיעור ההחזר מן ההכנסה, את חלק ההלוואה שניתן בריבית משותנה ואת התקופה הסופית לפירעון ההלוואה.

התפלגות התיק לפי שיעור מימון:

במדיניות האשראי של השנים האחרונות הבנק החליט להקטין את החשיפה לסיכונים אשראי על-ידי הגבלת שיעור המימון המרבי, בדרך כלל ל- 75% מערך הנכס המשועבד, בעקבות ההוראות שפרסם המפקח על הבנקים. החל מחודש נובמבר 2012 החל הבנק ליישם את הוראת המפקח על הבנקים בנושא הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור לפיה חלק משמעותי מביצועי ההלוואות יוגבל לשיעור מימון של 50% מערך הנכס המשועבד.

על פי מדיניות האשראי, הבנק לא מעניק הלוואות בהן קיים אלמנט של דחיית תשלומי קרן וריבית לתקופות ארוכות. יתרת ההלוואות המובטחות בשעבוד משני או כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת אינה מהותית. אין בבנק הלוואות לדיור בהן המידע אינו שלם.

בהתאם להוראות בנק ישראל הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים.

במהלך השנה כ- 12% מסך האשראי לדיור (148 מיליון ש"ח) ניתן לתקופה העולה על 25 שנים. תקופת ההלוואה המקורית של 91% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ- 25 שנים.

התפלגות התיק לפי אזור גיאוגרפי:

תיק האשראי לדיור של הבנק מפוזר בין לווים רבים שרובם רכשו נכסים ומרוכז במרכז הארץ, 53.7% מהתיק ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

תהליך מתן אשראי לדיור:

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו).

ההלוואות נחלקות לשני סוגים: הלוואות מכספי בנק, והלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב"). לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

תהליך הערכת ואישור האשראי בשעבוד דירת מגורים הינו תהליך מובנה וסטנדרטי. האישור להלוואה מבוצע בסניף ו/או מועבר לדרג מאשר בכיר יותר, על-פי מדרג הסמכויות שקבע דירקטוריון הבנק.

התהליך מחייב הפרדת תפקידים (קצין האשראי אינו רשאי לאשר את הבקשות אותן הוא מעריך - מערכת המחשב חוסמת אפשרות זו) כך שגם בקשות בסמכות הסניף אין יכולות להתבצע על-ידי בעל תפקיד אחד.

בקשות החורגות מסמכות מנהל סניף מועברות לאישור מרכז חיתום. תפקיד מרכז החיתום הוא לבחון את הבקשה מחדש, לאשר או לדחותה. במידה ובקשת האשראי בסמכות גבוהה מסמכות מרכז החיתום, מרכז חיתום מגבש המלצה ומעבירה לאישור גורם בכיר (מנהל אגף, מנכ"ל או וועדות האשראי) לפי הסמכות הרלוונטית.

כחלק מתהליך ייצור ההלוואה, תיקי האשראי במסגרת פעילות המשכנתאות נבדקים על ידי יחידת בחינה מרכזית הבודקת את שלמות התיק לאחר שאושר וקבלת כל המסמכים והביטחונות הנדרשים. יחידה זו כפופה למערך התפעול האחורי בחטיבת המשאבים, ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים ובין בחינתו בטרם ביצוע.

פעילות האשראי הקמעונאית נתמכת באופן הדוק בליווי משפטי של עורכי דין מהמחלקה המשפטית בבנק, אשר בוחנים, בין השאר, את הנאותות המשפטית של הסכמים וסוגי הביטחונות.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה, זאת על אף שהבנק מילא את חלקו בעסקה והעביר לצד הנגדי את התשלום. הסיכון קיים רק כאשר התמורות בעסקה לא מועברות סימולטנית. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

סיכון צד נגדי הינו סיכון שהצד הנגדי לעסקה יהיה בכשל לפני הסליקה הסופית של תזרימי העסקה. ערך השוק של העסקה, שיכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים, תלוי למעשה בתנודות בגורמי השוק. רק במידה שהעסקה תהיה בעלת שווי הוגן חיובי לבנק והצד הנגדי יהיה בכשל – עשוי להיגרם הפסד כלכלי לבנק בעת הכשל. החשיפה לסיכון צד נגדי יכולה להיווצר במשך כל חיי העסקה.

עד לחודש ספטמבר 2007, השתמשה המערכת הבנקאית בסליקת ממסרים, בעיקר באמצעות מערכת מס"ב, בנוסף למערכת סליקת שיקים. בנוסף, החל מחודש ספטמבר 2007, החלה המערכת הבנקאית להפעיל את מערכת RTGS, שהיא מערכת לסליקת תנועות כספיות בזמן אמת. סכום התנועה המחייב העברה ב- RTGS נקבע על ידי בנק ישראל ל- 1 מיליון ש"ח. מערכות אלו מפחיתות את הסיכון בהעברות רגילות במידה משמעותית.

המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכונים סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות, בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכונים סליקה בפעילותו עבור עצמו, אולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכונים סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה מסוג Non-DVP. היקף העסקאות אשר אינן נסלקות DVP קטן יחסית.

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך, בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק, כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. בתשעת החודשים הראשונים של השנה, לא התממשו סיכונים סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון – הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול רוב הבנקים אשר מולם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות, כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא סכום החשיפה נטו, דבר אשר מביא לקיטון החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

סיכוני השוק

כללי

סיכונים שוק הם קבוצת הסיכונים, אשר מהותם הינה החשיפה להפסד כתוצאה משינויים בפרמטרים שונים בשוק (פרמטרים אקסוגניים). בקבוצת סיכונים זו, כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה דומה ובאמצעות אותם גורמים עיקריים.

ניהול סיכונים השוק

הדירקטוריון – נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על סיכונים שוק ונזילות וליצירת סביבת סיכון נאותה. תפקיד הדירקטוריון כקובע המדיניות בבנק, הנו להתוות את אופי ניהול הסיכונים ואת מבנה הממשל התאגידי הנדרש.

ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים – תפקידה לבחון את תהליכי ניהול הסיכונים בבנק ואת מידת התאמתם למסגרת המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון ואת מערכות הדיווח וקווי האחריות והסמכות. הוועדה מקיימת דיון מקדים לדיוני הדירקטוריון בכל הנוגע למדיניות החשיפה לסיכונים שוק ונזילות (לרבות מדיניות הנוסטרו). כמו כן דנה הוועדה בהיערכות

הארגונית לניהול ובקרת סיכונים אלו. הוועדה אף דנה בכל הצעה לפעילות פיננסית חדשה או פעילות חריגה של הבנק ובכל השקעה יזומה במכשיר פיננסי חדש ומגישה, במידת הצורך, את המלצותיה לדירקטוריון.

ההנהלה הבכירה - מתכנסת בתדירות גבוהה לדיון בנושאים שוטפים. מטעם ההנהלה הבכירה, מוסדו מספר ועדות משנה, בהן חברים חברי ההנהלה הבכירה הרלוונטיים לנושאים הנדונים, המטפלות בין השאר בניהול הסיכונים של הבנק.

ועדה לניהול נכסים והתחייבויות - מתכנסת פעמיים בשבוע, בראשות המנכ"ל, וסוקרת דיווחים במכלול הנושאים הקשורים בניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הוועדה מנהלת מעקב אחר עמידה ביעדי הבנק, כפי שהוגדרו בתכנית העבודה ואחר העמידה במגבלות החשיפה לסיכונים שוק, כפי שאושרו על ידי הדירקטוריון. הוועדה מקבלת החלטות אופרטיביות בנושאים שונים וקובעת מחירים ויעדי כמויות עבור כל אחת מהפעילויות העסקיות.

בכל ישיבה סוקרת הוועדה פרמטרים שוטפים של הפעילות הכוללים כמויות ומחירים בכל המגזרים. פרמטרים אלו מהווים אינדיקטורים מרכזיים למצב החשיפות והנזילות. סקירה זו כוללת נתונים בדבר ביצועי אשראי ומחירי ביצוע, גיוסים בחודש השוטף ומחירי הגיוס, יתרות הנכסים הנזילים והרכבם, פעילות בתיק הנוסטרו, פוזיציות מדד ומט"ח, רווח הפסד מפוזיציות מדד ומט"ח, תחזיות פיננסיות ועוד.

באחריות הוועדה המעקב השוטף אחר כל הדיווחים הקשורים לניהול הסיכונים והנזילות בבנק וניהול תיק הנוסטרו של הבנק.

פורום לניהול סיכונים פיננסיים - מתכנס באופן חודשי על-מנת לסקור את הדיווחים ביחס למצב החשיפה של הבנק לסיכונים השוק. כמו כן, הפורום דן באומדני החשיפה החודשיים ובמסמך הסיכונים (באופן רבעוני) ובסוגיות שעלו תוך כדי עבודתן של החטיבה הפיננסית, המחלקה לניהול סיכונים או הבקר ונושאים נוספים על-פי הצורך. בכל ישיבה סוקר הפורום את מצב החשיפות בסיכונים השונים ומצב הנזילות, בין היתר, באמצעות מעקב אחר כל הפרמטרים המופיעים במסמך הסיכונים, לרבות תוצאות המודלים ותרחישי הקיצון. כמו כן עוקב הפורום אחר אירועים המשפיעים על החשיפות השונות ונזילות הבנק.

מנהל החטיבה הפיננסית - משמש כמנהל סיכונים שוק ונזילות, אחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון זה ואישורה במוסדות הבנק. החטיבה בראשותו, עוסקת בניהול השוטף של החשיפות לסיכונים שוק בהנחיית היחידות השונות העוסקות בניהול המכשירים הפיננסיים של הבנק וביצירת החשיפות במגזרי הפעילות השונים. מנהל החטיבה הפיננסית אף ממליץ להנהלה, לדירקטוריון ולוועדת הדירקטוריון, באשר לכדאיות יצירת הסיכונים באמצעות המכשירים הפיננסיים המותרים ליצירת ולגידור סיכונים וביתר הנושאים הקשורים ליצירת וניהול החשיפות. כמו כן באחריותו ניהול תיק הנוסטרו, תוך בחינת השלכות פעילות הנוסטרו על כלל החשיפות.

חטיבת סיכונים בראשות מנהל הסיכונים הראשי - עוסקת בגיבוש מודלים להערכת החשיפה לסיכונים שוק ונזילות, פיתוח טכניקות לניהול סיכונים ותמיכה בניהול השוטף של החשיפות לסיכונים שוק. כן ממליצה החטיבה לוועדה הפנימית בנושאים הקשורים לכדאיות ניהול החשיפות תוך התחשבות במרכיבי ההכנסה הצפויה מחשיפות אלו, עלויות גידור החשיפות ובבדיקת כדאיות ורווחיות של מוצרים פיננסיים חדשים וקיימים.

באחריות החטיבה לבצע את המעקב השוטף אחר עמידה במגבלות שנקבעו לחשיפות השונות.

האופן וההיקף של מערכות הדיווח

הבנק מנהל את סיכוניו בין השאר בעזרת מערכת ALM, המערכת חולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. מערכת זו מאפשרת ניהול נכסים והתחייבויות ALM - (Asset and Liability Management) ובין היתר מאפשרת כימות של סיכונים השוק על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. בנוסף המערכת מאפשרת מעקב אחר מדדי סיכון נוספים כגון: חשיפות ריבית ובסיס ומבחני קיצון (Stress Testing). במהלך שנת 2012 מערכת ה- ALM עברה תהליך תיקוף בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא תיקוף מודלים.

ה- VaR אומד את ההפסד המקסימאלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים

וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה-VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה-VaR הכלכלי): סך ה-VaR - 20 מיליוני ש"ח. ביום 31 בדצמבר 2014 עמד ערך ה-VaR על 11.3 מיליוני ש"ח לעומת 4.1 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013.

הערך המרבי של ה-VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך שנת 2014 13.8 מיליוני ש"ח, לעומת ערך מרבי של 7.0 במהלך שנת 2013.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת, על ניהול החשיפות לסיכונים שוק ונזילות על ידי קביעת מגבלות כמותיות. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה, והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך. כמו כן ראוי לציין את החשיפה במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות, הן בתחום האשראי, הן בתיק הנוסטרו והן בגיוס המקורות. זאת, על אף שעיקר הפעילות במגזר זה, למעט הפעילות בתיק הנוסטרו, נעשית למח"מ (ריבית) עד שנה. הבנק מנהל מעקב אחר התפתחות משך החיים הממוצע (המח"מ) של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה לנקוט מהלכים למזעור ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו. לשם כך הוא מנהל מדידה שוטפת של המח"מ הנגזר מהפעילות החדשה השוטפת, וכן עוקב אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות שלהם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה, ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת פירעון המוקדם של ההלוואות משמשת לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1% בשיעור הריביות נמוכה, וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהווה של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפירעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה. כמו כן, הבנק חשוף לסיכון הנובע מצמצום המרווחים בתחום המשכנתאות וזאת על רקע התחרות החריפה השוררת בתחום זה. אחת ממטרותיה של התכנית האסטרטגית בבנק היא להפחית סיכון זה ולצמצם את התלות של הבנק בתחום זה.

להלן מידע לגבי השמעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

ליום 31 בדצמבר 2014					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
13,877.3	195.0	1,237.4	3,657.5	8,787.4	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
1,237.5	136.1	863.2	-	238.2	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
13,321.1	256.9	1,629.9	3,584.8	7,849.5	התחייבויות פיננסיות
1,236.1	69.8	442.9	-	723.4	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
557.6	4.4	27.8	72.7	452.7	שווי הוגן נטו

ליום 31 בדצמבר 2013					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
13,263.9	118.1	1,126.6	3,718.0	8,301.2	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
1,221.0	85.4	814.5	51.4	269.7	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
12,684.7	153.2	1,462.0	3,536.1	7,533.4	התחייבויות פיננסיות
1,211.6	45.7	435.9	51.2	678.8	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
588.6	4.6	43.2	182.1	358.7	שווי הוגן נטו

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

ליום 31 בדצמבר 2014						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	השינוי בשיעורי הריבית
סך הכל	סך הכל					
(1.42%)	(7.9)	4.1	31.9	88.2	425.5	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.47%)	(2.6)	4.7	27.8	73.3	449.2	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
1.95%	10.9	4.5	23.6	56.2	484.2	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד

ליום 31 בדצמבר 2013						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	השינוי בשיעורי הריבית
סך הכל	סך הכל					
(0.37%)	(2.2)	6.6	46.4	186.8	346.6	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.03%)	(0.2)	6.4	41.9	182.6	357.5	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
0.35%	2.1	6.2	36.2	176.8	371.5	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד

ג. להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית (במיליוני ש"ח):

השינוי הפוטנציאלי ברווח השנתי - רוחח (הפסד)		השינוי הפוטנציאלי בשווי הכלכלי - רוחח (הפסד)			
ליום 31 בדצמבר					
2013	2014	2013	2014	2013	2014
עלייה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%
השפעת שינוי מיידי מקביל בעקום התשואות					
מגזר					
4.7	20.5	12.8	(12.1)	31.5	(27.2)
(1.8)	(5.2)	(5.3)	4.7	(16.5)	15.5
7.2	8.9	(5.4)	5.2	(4.1)	3.8
10.1	24.2	2.1	(2.2)	10.9	(7.9)
מגבלה					
12.5	(20.0)	(50.0)	(50.0)	(60.0)	(60.0)
15.6	24.2	22.8	(21.2)	36.6	(31.1)
6.7	1.9	3.8	(3.1)	3.8	(3.7)
מקסימום במהלך התקופה					
מינימום במהלך התקופה					

(1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

סיכון הבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס יכולה לנבוע משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

ליום 31 בדצמבר 2014			
במיליוני ש"ח		אחוזים מההון הפיננסי ⁽¹⁾	
סכום מזערי	סכום מרבי	סכום מזערי	סכום מרבי
(295)	389	(50%)	66%
הצמדה למדד			
(39)	39	(6.6%)	6.6%
במט"ח ובהצמדה למט"ח			
201	884	34%	150%
לא צמוד			

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

להלן החשיפה הכלכלית (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית) בפועל בכל מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

חשיפה במהלך תקופת הדוח (1)			חשיפה ליום 31 בדצמבר 2014	
ממוצעת	מזערית	מירבית		
213	11	329	11	הצמדה למדד
-	(10)	8	2	במט"ח ובהצמדה למט"ח

(1) החשיפה במגזר הצמוד למדד מוצגת ל- 15 לכל חודש.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי הכולל השפעת השינוי על השווי הכלכלי של תיק הנוסטרו שלא נכלל בחישוב הפוזיציה כתוצאה מהתרחיש במיליוני ש"ח):

מדינאות שנת 2014	מקסימום שנת 2014	ליום 31 בדצמבר 2014	תרחיש
0.3	18.8	0.3	עלייה של 5% במדד

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

ליום 31 בדצמבר 2014		מקסימום שנת 2014		מינימום שנת 2014	
דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
תרחיש					
1.2	0.1	5.1	0.1	0.3	(3.7)
התחזקות של 10%					
0.6	-	2.5	-	0.1	(1.9)
התחזקות של 5%					
(1.2)	(0.1)	(0.3)	3.7	(5.1)	(0.1)
החלשות של 10%					
(0.6)	0.0	(0.1)	1.9	(2.5)	(0.0)
החלשות של 5%					

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכוני הנזילות

סיכון הנזילות הינו הסיכון למגיעה בהון וביציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם, ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) הממומנות על ידי פיקדונות לטווח קצר.

הבנק חשוף לסיכוני נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק. שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים, ובפערי תזרים קטנים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

על פי הוראות בנק ישראל, חייב כל תאגיד בנקאי לקבוע מדיניות כוללת לניהול הנזילות שלו, ולקיים מערכת מידע לשליטה, בקרה ודיווח על מצב הנזילות ולמידתה. כן נקבע כי היחס בין הנכסים הנזילים האיכותיים לבין התזרים היוצא נטו בתקופת פירעון של עד חודש (להלן: "יחס נזילות מזערי") ותחת סדרה של תרחישי קיצון לא יפחת מ-1. מדידת החשיפה לסיכון הנזילות ויחס הנזילות המזערי מתבצעת באמצעות מודל פנימי.

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו, כאמור, היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק וממשיך לאסוף נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש ספציפי לבנק, תרחיש לחץ מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. כחלק מיישום הוראת ניהול בנקאי תקין 342 המעודכנת, הבנק עדכן את מודל הנזילות לעקרונות יחס הנזילות המזערי המופיע בהוראה הנ"ל ולעקרונות מודל ה- LCR (Liquidity Coverage Ratio) בהוראות באזל III. יחס הנזילות המינימאלי על פי התרחישים הנ"ל עמד ביום

31 בדצמבר 2014 על 1.6. בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה- NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 342. יחס המימון היציב עמד ביום 31 בדצמבר 2014 על 1.3.

דירקטוריון הבנק קבע את עקרונות ניהול הנזילות, את מדרג האחריות והסמכות ואת מערך ההתראות והטיפול בחריגות מהמגבלות שנקבעו. קביעת המגבלות האמורות מביאה בחשבון הן התרחשויות צפויה של אירועים בבנק ובסביבתו העסקית והן את האפשרויות העומדות בפני הבנק לגבי גיוס מקורות חלופיים במקרה הצורך ואת העלויות של מקורות אלו.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים ולשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש. נכון למועד הדוח יתרת סך פיקדונות הציבור של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות עומד על כ-477 מיליוני ש"ח.

במסגרת ההיערכות ליישום באזל III, פירסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי הנזילות". מועד תחולת ההוראה הינו ה-1 לאפריל 2015. הבנק נערך ליישום ההוראה. על פי תוצאות חישובים ראשוניים של יחס כיסוי הנזילות, לבנק יכולת לעמוד בהוראות באזל III ללא צורך בהתאמות מהותיות.

להלן דרישות ההון בגין סיכון שוק על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

סוג הסיכון	דרישת ההון
סיכון ריבית	* -
סיכון שער חליפין	3.0
סך הכל	3.0

* מייצג סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים, הגדרת הסיכון התפעולי כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין.

הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע.

בדצמבר 2014 אושרה בבנק מדיניות עדכנית לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרת מסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק, סובלנות הסיכון של הבנק וכן, את המסגרת הארגונית, שבאמצעותה מיישמות יחידות הבנק את תהליכי השליטה והבקרה למעור הסיכונים.

ניהול הסיכון התפעולי בבנק מושתת על שלושה קווי הגנה:

האחריות לניהול הסיכונים התפעוליים מוטלת על הנהלות היחידות והן קו הגנה ראשון, הכולל גם פונקציה לניהול טכנולוגיית המידע, אבטחת מידע והמשכיות עסקית. היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, קצין הציות, הייעוץ המשפטי, ותהליך ה- SOX המתקיים באגף הכספים, מהווים קו הגנה שני. קו ההגנה השלישי הוא הביקורת הפנימית, המבצעת סקירה בלתי תלויה של הבקורות, ואתגור התהליכים והמערכות לניהול סיכון תפעולי בבנק.

ניהול הסיכונים התפעוליים מושתת על תהליך מתמשך של זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, דיווח ובקרה/הפחתה של הסיכונים.

מבנה ארגוני לניהול הסיכון התפעולי:

הדירקטוריון - נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על הסיכון התפעולי ומתווה ומאשר את מדיניות הסיכונים התפעוליים. ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים - מקיימת דיונים מקדימים לדיוני הדירקטוריון בכל הנוגע לסיכונים תפעוליים. דנה בתהליך/מוצר/מערכת/פעילות חדשה/ שהכנסתו חושפת את הבנק לסיכונים תפעוליים מהותיים, מדיניות ניהול סיכונים ומגבלות, הערכת הסיכונים, איכות ניהול הסיכונים והבקורות, הלימות ההון, סובלנות הסיכון.

הנהלת הבנק - באמצעות חטיבת הסיכונים בוחנת בעקביות ובאופן שוטף את הסיכונים התפעוליים הגלומים בפעילות הבנק, וארועי הפסד או כמעט הפסד שהתרחשו.

פורום לניהול סיכונים תפעוליים - ועדה בראשות מנכ"ל הבנק, הדנה במדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים של הבנק לפני הגשתה להנהלה ולדירקטוריון, באישור מוצרים ותהליכים חדשים מהותיים, באישור נוהלי עבודה רלוונטיים הנוגעים לסיכון התפעולי, במפת הסיכונים, במעקב אחר יישום ממצאי ביקורת שונים בתחום מעילות והונאות, בפרופיל הסיכון, בסובלנות הסיכון, באופן ובאיכות ניהול הסיכונים והבקורות ובהלימות ההון.

מנהל טכנולוגיית המידע - מנהל חטיבת המשאבים מוגדר כמנהל טכנולוגיית המידע של הבנק. במסגרת ניהול החטיבה אחראי מנהל החטיבה לניהול מערכות המידע, אבטחת מידע, משאבי אנוש, לוגיסטיקה, המערך העורפי ו-OCIO.

מנהל המשכיות עסקית - הוגדר מנהל ביחידת OCIO שבחטיבת המשאבים

אבטחת המידע - אבטחת המידע בבנק מנוהלת על ידי מנהל חטיבת המשאבים ומנהל אבטחת המידע, אשר אמונים על עדכון המדיניות ועל הבקרה של הנושא. אחת לשנתיים מנהל אבטחת מידע בוחן את הצורך בעדכון מדיניות אבטחת מידע והיא מובאת לאישור ההנהלה והדירקטוריון.

היחידה לניהול סיכונים תפעוליים - היחידה היא חלק מחטיבת הסיכונים ומהווה פונקציה בלתי תלויה לניהול סיכונים תפעוליים. היחידה אחראית לגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול הסיכון התפעולי, תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגיה לניהול הסיכונים התפעוליים, כתיבת נוהלי עבודה ליישום מסגרת הפעולה לניהול הסיכון התפעולי, המלצה להנהלה ולדירקטוריון בנוגע לתיאבון לסיכון התפעולי, ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים, הגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים, אתגור אופן ניהול הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק, קבלת דיווחים על אירועי כשל ושותפות בתהליכי הפקת לקחים עבור אירועי כשל מהותיים ורוחביים, יצירת מסגרת לדיווח על פרופיל הסיכון התפעולי לדירקטוריון ולהנהלה ושותפות בתהליך בחינת הסיכונים התפעוליים הגלומים במוצרים ובתהליכים חדשים.

הבנק מקצה הון בגין סיכונים תפעוליים, על פי הוראת בנק ישראל. עד ליום 31 במרץ 2014 הבנק פעל בהתאם לגישת האינדיקטור הבסיסי. החל מיום 30 ביוני 2014 ובאישור בנק ישראל החל הבנק להקצות הון בהתאם לשיטה הסטנדרטית לפיה יש להקצות הון לסיכון התפעולי על בסיס מכפלת ההכנסה הגולמית הממוצעת החיוביות של קווי העסקים בבנק ב-12 הרבעונים האחרונים במקדם ששיעורו משתנה בין 12% ל-18%.

בחודש פברואר 2012, פרסם בנק ישראל את הוראת נב"ת מס' 350 בנושא ניהול הסיכון התפעולי. הבנק יישם והטמיע עיקרי ההוראה בניהול הסיכון התפעולי בבנק.

הפחתת הסיכון התפעולי:

הבנק נערך בשנים האחרונות ליצירת מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. הערכות זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים:

- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
- ביצוע בקורות רוחביות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.
- ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות וגיבוש תוכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר.

- הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים.
 - יישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדש - המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תוכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורום ניהול סיכונים בראשות המנכ"ל ובוועדת ניהול סיכונים הדירקטוריונית.
 - איסוף מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד לצורך מעקב, שיפור והפקת לקחים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על אירועים תפעוליים בהם נגרם הפסד ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד, ביצוע תחקירים והפקות לקחים לאירועי הפסד או כמעט הפסד.
 - מפת הסיכונים התפעוליים, תוכניות הפחתה של הסיכונים ודיווח אירועי הפסד וכמעט הפסד - מנוהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים.
 - מינוי רפרנטים חטיבתיים לניהול סיכונים תפעוליים - לשם שיפור והטמעה של ניהול הסיכון התפעולי בכל יחידות הבנק.
- הבנק השלים בתחילת 2014 סקר חדש לסיכונים תפעוליים במסגרתו התבצע מיפוי, זיהוי והערכה של רמת הסיכונים ואפקטיביות הבקורות בהתייחס לתהליכים העסקיים והתפעוליים המהותיים. הבנק פועל ליישום תכנית להפחתת הסיכונים השוטפים (הסיכונים הנותרים לאחר הפעלת בקורות) ברמת סיכון גבוה. התכנית כוללת בין השאר טיפול בהפחתת סיכונים הקשורים לסיכונים מעילות והונאות.
- מדי רבעון מדווח להנהלה ולדירקטוריון דוח סיכונים עבור סיכונים תפעוליים במסגרתו דיווח על אירועי הכשל שאירעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים ומצב ההתקדמות בישום תכנית הפחתה.
- על מנת להפחית את הסיכונים התפעוליים להם הבנק חשוף, רוכש הבנק מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית וכן ביטוח נכסים. ביטוחים אלו נותנים מענה לנושאים העיקריים הבאים: סיכונים הונאה חיצונית ופנימית (מעילה), מקרי גניבת כספים ורכוש יקר, נזק פיננסי כתוצאה מזיוף מסמכים כגון: שיקים, שטרי חליפין, אישורי הפקדה, מכתבי אשראי, מכתבי ערבות, שטרי משכנתא ועוד, נזקים כתוצאה מפשעי מחשב לרבות חדירה של גורם עוין למערכות המחשב של הבנק, נזקים לנכסים פיסיים. נזקים פיננסיים שנגרמים ללקוחות או צד שלישי עקב כשל חומרה או תוכנה. גבול האחריות הכללית של הפוליסה הבנקאית עומד על 25.0 מיליון דולרים.

המשכיות עסקית

במטרה לשמור על הרציפות העסקית, השרידות והמשכיות הפעילות של הבנק לאחר אירוע של אסון או תקלה, ובהתאם להוראת בנק ישראל 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית נערך הבנק למצבי חירום. מערך המחשוב של הבנק מושתת על שני אתרי מחשוב - אתר ראשי במטה הבנק בקרית שדה תעופה, ואתר חלופי בירושלים. פעילות הבנק לשם מוכנות להתאוששות במצב חירום מורכבת מהפעילויות הבאות:

1. תשתיות טכנולוגיות לגבוי מערכות המידע.
2. תכניות פעולה ונהלים - הבנק יצר ומתחזק תשתית נהלים מקיפה להתמודדות וביצוע פעילות במצבי חירום שונים כולל חלופות עבודה ידניות ואפשרויות להעתקת פעילויות קריטיות. הבנק הכין תוכניות מגירה להתמודדות עם תרחישי קיצון: מלחמה, מגיפה, רעידת אדמה.
3. ביצוע תרגולים - הבנק לוקח חלק בתרגילים לאומיים, ואף מבצע תרגולים פנימיים לבדיקת אתרי הגבוי ופעילות במצבי חירום בהתאם לנהלי המשכיות עסקית.

סיכונים טכנולוגיים המידע

טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול וניהול תקין של הבנק. סיכונים טכנולוגיים המידע נובעים מפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רוחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרוייקטים ומערכות). סיכונים טכנולוגיים המידע כוללים גם סיכונים אבטחת מידע וסיכונים בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים

ו/או תפעוליים בבנק. מנהל חטיבת המשאבים אחראי על ניהול סיכונים טכנולוגית המידע בבנק.

בסוף שנת 2013 עודכנה ואושרה מדיניות ניהול טכנולוגית המידע בבנק, וכן אושרה מדיניות לניהול סיכונים IT.

הבנק סיים את רוב יישום פרויקט שיפור תשתיות המחשוב שלו, כולל פיתוח תשתית ומכשירים אוטומטיים. בשנת 2014 סיים הבנק פריסת מכשירי ATM בסניפים בהתאם לתוכנית. בעקבות רכישת כלל פיננסים בסוף שנת 2013, התנהל בבנק פרויקט למיזוג תפעולי עם חברת כלל. המיזוג הושלם בהצלחה ברבעון השני 2014. במסגרת הערכות הבנק ליישום FATCA בוצעו פיתוחים שונים במערכות הבנק והבנק מיישם את ההנחיות.

הסיכון התפעולי שיש בבנק בגין פרויקטים בתחום טכנולוגית המידע ירד השנה, ביחס לשנה שעברה, לאור "עלייה לאור" של פרויקט מס"ע (ATM) והשלמת מיזוג חברת כלל בטוחה. הבנק פועל באופן תמידי לפיתוח ושיפור מערכות המידע שלו. הפרויקטים הקיימים מתנהלים לפי מתודולוגיה סדורה להערכת סיכונים פרויקטים וניהולם. נבנית תכנית הפחתה סדורה לניהול סיכונים פרויקט ומתבצע מעקב שוטף אחר יישום תכנית הפחתת הסיכונים.

בנוסף, אגף המחשוב ממשיך להתנהל תוך הערכת סיכונים בפעילויות המבוצעות. בסוף כל רבעון מבוצע עדכון להערכת הסיכונים בהתאם לפעילות הפחתה שבוצעה ברבעון ושינויים בדגשים עסקיים ומבוצעת הערת סיכונים למערכות/טכנולוגיות חדשות ביצור.

אבטחת מידע

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 357, מונה בבנק מנהל אבטחת מידע, הכפוף למנהל חטיבת המשאבים. באחריות מנהל אבטחת המידע להמליץ על מדיניות אבטחת המידע ולהביאה לאישור מוסדות הבנק, לפתח תכנית אבטחת מידע, לעקוב אחר יישומה וכן לטפל באירועים חריגים בתחום אבטחת מידע.

ניהול סיכונים אבטחת מידע תומך במענה לאיומים ולסיכונים ובשמירה על נכסי המידע ומערכות טכנולוגית המידע של הבנק. בשנתיים האחרונות הורחבה משמעותית בבנק היערכות בתחום אבטחת המידע נוכח התגברות האיומים ומתקפות טרור קיברנטי בעולם. הבנק רכש כלים מיכניים לניטור אבטחת מידע ואף הגדיל את מספר העובדים ביחידת אבטחת מידע. כל מערכת חדשה או תהליך/מוצר חדש הרלבנטי ל - IT עובר בחינה של מנהל אבטחת מידע, כולל סקרי חדירות - ולא מתבצעת הפעלת המוצר טרם אישור מנהל אבטחת המידע.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.

בנוסף, עלול להיווצר לבנק סיכון משפטי כתוצאה מגורמים חיצוניים אשר אינם תלויים בבנק, כגון: שינוי הוראות חוק, תקנות או הוראות פיקוח שונות (הוראות המפקח על הבנקים, הוראות רשות ניירות ערך, הרשות לאיסור הלבנת הון וכד'), או פסיקה חדשה של בית המשפט לפיה נדרש הבנק לפעול בנושא מסוים באופן שונה מהאופן בו נהג לפעול עד למתן אותה פסיקה.

הסיכונים המשפטיים הינם חלק ממכלול הסיכונים התפעוליים אליהם חשוף הבנק. עו"ד שרית ויסטון, סמנכ"ל והיועצת המשפטית, היא הממונה על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק, ונעזרת לשם כך בעובדי המחלקה המשפטית של הבנק. הסיכון המשפטי והרגולטורי מנוהל בבנק בצורה מוסדרת ומובנית, המעוגנת בנהלים ומדיניות כתובים במטרה למזער עד למינימום האפשרי את התממשותם של סיכונים אלו ולמזער את הנזקים הנגרמים לבנק במקרה וסיכון כזה אכן יתממש בפועל.

לפי מדיניות הבנק ונהליו כל סוגיה משפטית העולה במסגרת ניהול עסקי הבנק מועברת לטיפול המחלקה המשפטית (כל אחד בתחום אחריותו). כל תביעה, הליך משפטי, או איום בתביעה המגיעים אל מי מעובדי הבנק מועברים לטיפול המחלקה המשפטית, כל פניה של לקוח לעובד בנק בשאלה משפטית מופנית למתן מענה על ידי המחלקה המשפטית או בסיועה.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הוא סיכון להפסד הנובע מפגיעה בשמו הטוב של הבנק או פגיעה בהערכה חיצונית של יכולתיו הבנקאיות או של איתנותו הפיננסית. סיכון כזה עלול להיגרם כתוצאה מגורמים בתוך הבנק כגון: כשל תפעולי של מערכות בבנק, כשלים במניעת אירועים הקשורים להלבנת הון, מעילה והונאה של עובדים וכד', או כתוצאה מגורמים שהינם חיצוניים לבנק כגון: משבר כלכלי בארץ או בעולם, כשלים בבנקים אחרים, תובענה ייצוגית וכד'.

סיכון המוניטין מתאפיין בשני גורמי סיכון עיקריים - סיכון מדרגה ראשונה וסיכון מדרגה שנייה. סיכון מדרגה ראשונה הינו סיכון מוניטין טהור הנובע מהתממשות סיכון המנוהל בבנק ופוגע ברווחי הבנק. למשל, סיכון האשראי, שהינו סיכון מדרגה ראשונה, יכול לגרום להפסד מעצם התממשות תרחיש לפיו לווים מסוימים לא יפרעו את חובם לבנק. סיכון מדרגה שנייה הינו סיכון הנובע מהתממשות סיכונים אחרים. למשל, התממשות סיכון תפעולי של גניבה בהיקף גדול יכול להוביל לירידה במוניטין (וזאת ללא קשר להפסד מהגניבה עצמה) המתבטאת בירידה ברווחי הבנק.

בין גורמי הסיכון, נכללים גם מספר סיכונים נוספים כגון הסיכון התפעולי, סיכון הציות והסיכון האסטרטגי.

ניהול סיכון המוניטין מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע. ברמת מניעת הסיכון תופס סיכון המוניטין מקום מרכזי בהתנהלות הבנק. התיאבון לסיכון, הנהלים, המגבלות, ותחומי הפעילות מכוונים באופן ברור לצמצום החשיפה לסיכון המוניטין. הבנק מבצע ניטור לסיכון מוניטין באמצעות מעקב אחר נושאים מרכזיים המשקפים את המוניטין שלו, כגון פרסומים במדיה הכתובה והאלקטרונית, תלונות ציבור, תביעות לקוחות ועוד.

הדירקטוריון נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על סיכון המוניטין וליצירת סביבת סיכון נאותה. ההנהלה הבכירה היא אחראית הכללית לצמצום ולניהול סיכון המוניטין. מנהל החטיבה הקמעונאית מוגדר כמנהל סיכון זה. בנוסף מעורבים בניהול הסיכון יחידות הבנק השונות. יחידת השיווק ויחסי ציבור משמשת כאחראית ברירת מחדל לטיפול בכל אירוע מתגבש או פוטנציאלי, ריכוז ודיווחו למנהל החטיבה הקמעונאית. יחידות נוספות המעורבות בניהול הסיכון הינן: היחידה לתלונות הציבור, המחלקה המשפטית, קצין הציות, אחראי יישום חוק איסור הלבנת הון, מנהלת סיכונים תפעוליים, גורמים המעורבים בניהול סיכונים, ומשאבי אנוש. מדיניות הבנק בניהול הסיכונים מגדירה שלושה סוגי אירועים שעשויים להיות אירועי סיכון:

1. אירועים צפויים שניתן להיערך אליהם מראש.

2. אירועים "מתגלגלים" שמתפתחים בהדרגה ועשויים להיחפך לאירוע סיכון מוניטין.

3. אירועים לא צפויים מראש המתרחשים בפתאומיות.

הטיפול בכל אירוע סיכון מנוהל ומרוכז על ידי דוברות הבנק בשיתוף עם מנהל החטיבה הקמעונאית כאשר ביחס לכל אחד מסוגי האירועים האמורים, הוגדרו דרכי פעולה וזהות הגורמים הרלבנטיים הנוספים שיעבדו מולם.

סיכוני הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות.

הוראות צרכניות הינן החוקים, התקנות וההוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בישראל בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין הלקוח במסגרת החובות המוחלטות על הבנק כלפי ציבור לקוחותיו, לרבות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס 2000, צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי דיווח וניהול רישומים של תאגידי בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א 2001, הוראת הפיקוח על הבנקים והנחיות רשות ניירות ערך.

סיכוני הציות מנוהלים בבנק בכל רמות הארגון כולל סניפים ומחלקות ניהול המוצרים. לשם כך הבנק מתבסס על תהליכי

עבודה הכוללים את עקרון הבקרה הכפולה של עורך ובודק ("ארבע עיניים"). כמו כן קיים תהליך מובנה על פיו כל שינוי בהוראות הצרכניות המשפיע על הבנק יוטמע בבנק בנהלים, בתהליכי העבודה, בטפסים ובהדרכה. בתהליך תומכות המחלקה המשפטית ויחידת ארגון ושיטות.

קצין ציות אחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון הציות ואישורה במוסדות הבנק, מסגרת זו כוללת: תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגית ניהול סיכונים הציות, ביצוע סקרי ציות שוטפים, בניית תכנית הפחתה לסגירת הפערים והגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים.

מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית, מחייבת את הבנק להקפדה יתרה על קיום מכלול החובות החלות על התאגיד הבנקאי בקשריו עם לקוחותיו, מכח חקיקה ראשית, תקנות, צווים, היתרים, הנחיות והוראות בנק ישראל.

הוראות ניהול בנקאי תקין 308 - קצין ציות, מחייבת את הבנקים לאכוף את ההוראות הצרכניות, דהיינו: חוקים, תקנות, והוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין לקוחותיו, לרבות איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. על פי ההוראה, מבוצע סקר תשתיות אשר במסגרתו ממופות ההוראות הצרכניות, הסיכונים להתרחשות אירועי חריגה מההוראות ובצידם מוגדרות בקורות למניעתם.

על מנת לוודא כי הבנק ערוך באופן הולם ליישום חובותיו הנגזרות מן ההוראות הצרכניות ערך הבנק בשנת 2014 סקר תשתיות ציות באמצעות סוקרים חיצוניים מפרמת רואי החשבון PWC. תוצאות הסקר נקלטו למערכת ייעודית המאפשרת ניהול ומעקב דינמי אחר סיכונים הציות ונבנתה תכנית להפחתת הסיכונים.

במסגרת עבודתו השוטפת של קצין הציות נערכות באופן שוטף בדיקות לבחינת התאמתם של נהלי וטפסי הבנק להוראות הצרכניות המתעדכנות מעת לעת.

סיכון אכיפה מנהלית

ביום 27 בינואר, 2011 פורסם חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011, אשר יצר לראשונה מנגנון משפטי לנקיטת הליך של אכיפה מנהלית על ידי רשות ניירות ערך (לצד האכיפה הפלילית שבעיקר היתה נהוגה עד אותה עת בדיני ניירות ערך) הן כנגד חברות ציבוריות והן כנגד יחידים, בגין הפרה של דיני ניירות ערך.

במסגרת החוק נקבע כי, אימוץ תכנית אכיפה פנימית אפקטיבית על ידי התאגיד, תהיה אחד השיקולים שרשות ניירות ערך תביא בחשבון בעת נקיטת הליכי אכיפה מנהלית והיא עשויה לשמש במקרים המתאימים הגנה לתאגיד ואף למנכ"ל במסגרת הטלת אחריות פיקוחית עליו. עוד פרסמה רשות ניירות ערך, באוגוסט 2011, מסמך קריטריונים להכרה בתוכנית אכיפה פנימית, במסמך הוגדר הדירקטוריון כנושא באחריות העליונה לפיקוח על ביצוע התוכנית הלכה למעשה וכגורם האחראי לוודא כי התאגיד יגבש, יאמץ ויישם תוכנית אכיפה שכזו.

בעקבות פרסום החוק אומץ בבנק ירושלים מנגנון אכיפה מנהלית וראש חטיבת הסיכונים מונה לממונה על האכיפה הפנימית בבנק ובחברות הבנות. מנגנון האכיפה המנהלית חוסה תחת דיני ניירות ערך ואומץ גם בתחומים נוספים כגון שוק ההון (ביטוח), דיני עבודה, הגבלים עסקיים, הגנת הפרטיות, סיכונים סביבתיים ושימוש עובדים ברשתות חברתיות.

בהתאם לעקרונות שהותוו על ידי רשות ניירות ערך, גיבש הבנק תוכנית אכיפה פנימית מקיפה אשר נועדה למזער את חשיפת הבנק לסיכון כי יוטלו על הבנק סנקציות כספיות או אחרות בגין אי ציות של הבנק ו/או עובדיו להוראות הדינים החלים עליו. תוכנית האכיפה הפנימית כוללת, בין היתר, מנגנונים להטמעת נהלי הבנק וערכי הציות באמצעות עריכת סקר אכיפה מקיף לבדיקת תהליכי העבודה בבנק והנהלים הקיימים, לאיתור ומיפוי הפערים וסגירתם, בניית בקורות מתאימות לוודא עמידה בנהלים, פיתוח מערך הדרכות לעובדי הבנק והקמת מערך לקליטת וטיפול בדיווחי עובדים בדבר כשלים ביישום הנהלים ו/או הפרות, לרבות ביצוע תחקירים, הפקת לקחים מתאימים ותיקון תהליכי העבודה והנהלים בהתאם לצורך. במסגרת האכיפה הפנימית, מנוהל סיכון ה- FATCA (The Foreign Account Tax Compliance Act "FATCA"), הינו חוק שנחקק בארה"ב ביום 18 במרץ 2010. מטרתו הבסיסית של החוק הינה לזהות כספים בבעלות אזרחי או תושבי ארה"ב אשר ייתכן כי מעלימים מיסים באמצעות ביצוע השקעות פיננסיות מחוץ לתחומי ארה"ב, ולאפשר לרשויות המס האמריקאיות לגבות את המס שחל על אותם כספים על פי דיני המס האמריקאים.

ביום 17 בינואר 2013 פרסם משרד האוצר האמריקאי תקנות ליישום הוראות החוק אשר מועד תחילתן קבוע ליום 1 ביולי, 2014. במסגרת התקנות, מוסדות פיננסיים הפועלים מחוץ לתחומי ארה"ב (לרבות הבנק) נדרשים לדווח לרשויות המס האמריקאיות על יתרות של לקוחות אמריקאים.

ביום 6 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתאגידים הבנקאיים המתייחס לצורך בהיערכות ליישום הוראות ה-FATCA, ובו נקבע כי נוכח ההשלכות האפשריות על המערכת הבנקאית המקומית, נדרשים התאגידים הבנקאיים להמשיך בהיערכות ליישום הוראות ה-FATCA ובכלל זאת למנות אחראי וצוות עבודה ייעודי אשר ירכז את יישום ההוראות בכפיפות ישירה לחבר הנהלה. עוד נדרשים התאגידים הבנקאיים לקבוע מדיניות אשר תאפשר על ידי דירקטוריון הבנק, ונהלים לאופן יישום ה-FATCA.

ביום 1 במאי 2014 פרסם משרד האוצר כי הושג הסכם וביום 2 ביולי פרסם כי נחתם הסכם FATCA מלא עם רשויות המס האמריקאיות המסדיר את יישום הוראות ה-FATCA באמצעות חתימה על הסכם מדינתי אשר צפוי להיות מגובה בחקיקה ישראלית מתאימה, שתסדיר את אופן ביצוע הדיווח הנדרש.

במסגרת פעילותו נתון הבנק לחשיפה מכוח הוראות ה-FATCA. החשיפה מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון, כאשר ישויות אמריקאיות עשויות שלא להצהיר על מעמדן ולנסות להסוות כספים שמקורם בארה"ב על מנת להתחמק מחובות הדיווח ותשלום המס.

על פי הוראות תקנות ה-FATCA, נדרש הבנק למנות (Responsible Officer (RO אשר יהיה אחראי על הטמעת התקנות בבנק, להוות איש הקשר מול רשויות המס ולתת הצהרות שונות בשם הבנק. דירקטוריון הבנק קבע כי ה-CRO של הבנק יישמש גם כ-RO לעניין ה-FATCA.

תפקידי האחראי יכללו מתן הנחיות, הטמעה והדרכה של הוראות הנוגעות ל-FATCA בבנק ובקרב עובדיו, ביצוע הדרכה של נאמני FATCA בסניפים, פעולות בקרה על פעילות הסניפים לוודא את מילוי הוראות הבנק בנושא, ריכוז ופיקוח על הדיווח שיבוצע לרשויות המס, לאחראי תהיה גישה לכל מערכות המידע ולכל המידע בבנק הנחוצות למילוי תפקידו בנושא הבקורות והמידע על פעולות הלקוחות בסניפים.

סיכוני הלבנת הון ומימון טרור

כללי

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצל" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעות.

על הבנק חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקן 411, חוזרים שונים ועוד.

ניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

ברבעון האחרון של שנת 2014 פרש מתפקידו אחראי איסור הלבנת הון והאחריות על התחום הועברה לידי קצינת הציות, לפיכך ריכוז הטיפול בניהול הסיכון בבנק מתבצע על ידי קצינת הציות, הכפופה ישירות לראש החטיבה לניהול סיכונים-CRO, שהינו חבר הנהלת הבנק. הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות קצינת הציות הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק. תפקידיה כוללים, בין היתר, מעקב קפדני אחר פעילויות בנקאיות בחשבונות, במטרה לאתר את אלו הנחזות להיות בלתי רגילות ולדווח עליהן לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקורות אחר דיווחים על פי סוג וגודל הפעולה ודיווחם לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקורות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי הפרופיל שלהם, עדכון המדיניות והנהלים

בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, מתן ייעוץ שוטף לסניפים בתחום זה ובביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם, ההדרכות מכוונות להגביר את מודעות הבנקאים להתנהלות בלתי רגילה של לקוחות ולדווח עליהם בהתאם. קצינת הציות מתעדכנת באופן שוטף בחידושי החקיקה, הצווים והנורמות הקשורות לאיסור הלבנת הון, בין היתר, בהשתתפות בישיבות ובימי עיון בנושא. באחריותה לדאוג ליישום של כל ההשלכות הנובעות מעדכונים אלה על פעילות הבנק.

לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים ובמטה (להלן: "הנאמן"). הנאמן נבחר מתוך אוכלוסיית עובדי הבנק בהמלצת מנהל הסניף/מנהל מחלקה במטה. הנאמן מהווה גורם מקצועי הצמוד למקום ביצוע העסקאות, מבצע הדרכות לעובדים ביחידתו ונותן מענה מיידי לשאלות המתעוררות בסניפים. תפקידו לסייע לאתר בעיות או קשיים ביישום ההוראות בדבר איסור הלבנת הון ככל האפשר בזמן אמת ולהוות כתובת מקצועית ראשונה לעובדי הסניף או היחידה בהם הם עובדים בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור.

הנאמן מקבל הדרכות יומי עיון מוגברות במטרה להעלות את רמתו בתחום ומהווה גורם מקשר בין קצינת הציות לבין הסניף. קצינת הציות עורכת ימי עיון לכל נאמני ציות ואיסור הלבנת הון, מעבירה הדרכה בכנסי מנהלי סניפים, הדרכות בסניפים באופן שוטף, השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים בבנק.

ביום 14 לפברואר 2013, נמסר לבנק דוח ביקורת שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא איסור הלבנת הון, בעקבות ביקורת שנערכה בבנק בין החודשים מאי- נובמבר 2011 ואוגוסט - דצמבר 2012. ואשר התייחסה לפעילות הבנק בשנים 2008-2010 הדוח כלל פירוט ממצאים וכן דרישות לביצוע פעולות לתיקון ליקויים ולשיפור תהליכים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור. ביום 27 בנובמבר 2013, התקיימה ישיבת וועדת העיצומים בבנק ישראל בהשתתפות נציגי הבנק ועורכי דינם.

ביום 25 במרץ 2014, הועדה החליטה להטיל עיצום כספי על הבנק בסך 0.8 מיליון ש"ח (במקום 1.15 מיליון ש"ח) בהתחשב בכך כי במהלך הביקורת הבנק שיתף פעולה בגילוי ההפרות ותוצאותיהן וכן נקט פעולות אקטיביות לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותן בסמוך לאחר קבלת טיוטת דוח הביקורת.

השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשויות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו.

השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
בינונית	1 השפעה כוללת של סיכונים אשראי סיכון הנובע מכך שהלווה לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על פי הסכם. הרעה ביציבותם של הלווים השונים ו/או ביכולתם לפרוע את האשראי עלולה להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ועל רווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות מדיניות האשראי בבנק ומגבלות חשיפה לגבי סוגי לוויים שונים במגזרי הפעילות השונים.
	1.1 סיכון בגין איכות לוויים וביטחונות סיכון הנובע מהרעה באיכות הלוויים ו/או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי לבנק, העלולים להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ולפיכך על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות הגדרה ברורה של מדיניות האשראי, הקפדה על תהליך חיתום, והגבלת פעילות לסוגי לוויים ספציפיים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.
	1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללוויים המשתייכים לענף משק מסוים ביחס לתיק האשראי. הרעה בתוצאות הפעילות העסקית של אותו ענף משק, יכולה להביא לפגיעה ביכולת ההחזר ו/או בשווי הביטחונות שניתנו על-ידי חלק מהלוויים המשתייכים לענף זה וכתוצאה מכך להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות המגבלות של בנק ישראל לעניין זה ואלו של הדירקטוריון באשר להיקף חשיפה מקסימאלי לענפי המשק השונים. הבנק אינו חורג מהמגבלות האמורות.
	1.3 סיכון בגין ריכוזיות לוויים/קבוצת לוויים סיכון הנובע מהרעה במצבו של לווי גדול או של קבוצת לוויים גדולה (יחסית לתיק האשראי) שכתוצאה מכך עלולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ועל שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות המגבלות של בנק ישראל ושל הדירקטוריון על היקף חשיפה מקסימאלי ללווי ולקבוצת לוויים. כן מתקיימת בקרה שוטפת על עמידה במגבלות אלו. הבנק אינו חורג מהמגבלות האמורות.
	2 השפעה כוללת של סיכונים שוק סיכון הנובע משינויים של מחירים או שערים בשווקים הפיננסיים או של פרמטרים כלכליים אחרים, המשפיעים על שווי הנכסים או ההתחייבויות של הבנק, ועלולים להביא לשחיקת ההון שלו או לפגוע ברווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע לגבי כל סיכון בנפרד כמפורט להלן, וכן במרוכז באמצעות מודל ה-VaR.
נמוכה	2.1 סיכון ריבית סיכון הנובע מההבדל שבין רגישות שווי הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. כתוצאה מהחשיפה לריבית בבסיסי ההצמדה השונים עלולה להיגרם ירידה עתידית (לאורך חיי הנכסים או ההתחייבויות) בהכנסות המימון. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בהתאם להערכות לגבי משתני השוק ובכפוף למגבלות על רגישות מהתזרים הפיננסי הנקי המהוון של הבנק לתרחיש של שינוי בעקומי הריבית השקלית והריבית הצמודה למדד. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.
	2.2 סיכון אינפלציה סיכון הנובע משינויים בקצב האינפלציה העלולים לגרום להפסד בשווי של ההפרש הכלכלי בין הנכסים לבין ההתחייבויות (ההון הפיננסי הפעיל) במגזר הצמוד למדד. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בכפוף למגבלות על גובה ההון הפיננסי הפעיל, תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים בהתאם לתנאי השוק. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.
	2.3 סיכון שערי חליפין סיכון הנובע משינויים בקצב האינפלציה העלולים לגרום להפסד בשווי של ההפרש הכלכלי בין הנכסים לבין ההתחייבויות (ההון הפיננסי הפעיל) במגזרי המט"ח והצמוד למט"ח. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בכפוף למגבלות על גובה ההון הפיננסי הפעיל, תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים בהתאם לתנאי השוק. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכויי שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.

השפעת הסיכון	גורם הסיכון
נמוכה	2.4 סיכון מחירי מניות ואג"ח סיכון הנובע מירידת ערך של המניות והאג"ח שהבנק מחזיק, לבנק תיק ניירות ערך שמרביתו אג"ח ממשלתי ומיעוטו אג"ח קונצרני. מדיניות הבנק אינה מאפשרת פעילות משמעותית במניות (בין לצרכי מסחר לבין צרכי השקעה). שיעור ההחזקה (לרבות החזקה עקיפה) של הבנק במניות ובמדדי מניות הינו זניח. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע באמצעות מגבלות על סכום ההשקעות, אופיין, סחירות, מח"מ התיק וגובה ההפסד הצפוי מהשקעות אלו. המגבלות מתנהלות הן באמצעות מודל ה-VaR והן באמצעות תרחישי קיצון.
נמוכה	3 סיכון נזילות סיכון הנובע מאי-הוודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים עלולה להיווצר עלות בלתי מתוכננת של גיוס המקורות העלולה להשפיע על הכנסות המימון. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההשענות על מפקידים גדולים, הארכת מח"מ המקורות ושמירה על רמת נזילות גבוהה. לבנק מערכת בקרה המבוססת על מודל פנימי הבוחן מספר תרחישים. כמו כן בוחן הבנק, לאורך זמן, את התנהגות לקוחותיו אשר עשוי להיות לה השפעה על החשיפה לסיכון זה.
בינונית	4 סיכון תפעולי סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות סקר סיכונים תפעוליים, כתיבת נהלים, יישום בקורות והטמעת מערכות בנושאים להם השפעה על החשיפה לסיכון כגון משאבי אנוש, אבטחת מידע, תהליכים וכדומה. בבנק קיים תהליך סדור לאישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדשים, הכולל בחינת הסיכונים ויישום בקורות הולמות. הבנק מקיים מעקב אחר אירועי הפסד וכמעט הפסד תפעוליים לצורך הפקת לקחים ושיפור הבקרה.
בינונית	5 סיכונים טכנולוגיים המידע סיכון הנובע מכשל בפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק המורכבות מתהליכי העבודה המתבצעים ביחידות המחשוב השונות או מפעילות שוטפת של מערכת ו/או רכיב תשתית של חומרה או תוכנה. לרבות, סיכונים אבטחת מידע וסיכונים בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. הבנק נמצא בשלבים מתקדמים של יישום פרויקט של שיפור מערכות המחשוב שלו במסגרת פרויקט הקרוי "עולם חדש". סיכונים הפרויקט מנוהלים באמצעות פורומים סדורים לניהול סיכונים פרויקט ובסיוע יועצים חיצוניים המלווים את מנהל אגף טכנולוגיית המידע ואת מנהל הסיכונים הראשי (CRO). כמו כן נבנתה תכנית הפחתה סדורה לניהול סיכונים הפרויקט ומתבצע מעקב שוטף אחר יישום תכנית הפחתת הסיכונים הכלולה בתכנית.
בינונית	6 סיכונים אבטחת מידע סיכון לפגיעה במידע הקיים בארגון, בעיקר דרך פגיעה בנכסים הטכנולוגיים והסביבה הפיזית של המערכות הממוחשבות. ניהול סיכונים אבטחת מידע בבנק תומך במענה לאיומים ולסיכונים ובשמירה על נכסי המידע ומערכות טכנולוגיית המידע של הבנק. הבנק לא מאפשר ללקוחותיו כיום ביצוע פעולות באמצעים דיגיטליים - אתר אינטרנט, טלפון סלולרי - לפיכך החשיפה לסיכון אינה גבוהה.
נמוכה	7 סיכון משפטי סיכון הנובע מאירועים בלתי צפויים כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות של ערכאות משפטיות לרעת הבנק העלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הבנק. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות בקורות משפטיות ומערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני. ניסיון העבר מלמד שאירועים כאמור לא חשפו את הבנק להפסדים משמעותיים.
נמוכה	8 סיכון רגולטורי סיכון רגולטורי הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה שיש בהם להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק והחובות המוטלות עליו. הבנק, כתאגיד בנקאי וכחברה ציבורית כפוף להוראות רגולטריות רבות הבאות לידי ביטוי בחקיקה, חקיקת משנה, ומדיניות והוראות ביצוע של רשויות וגופי פיקוח שונים. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות קיום מעקב שוטף אחר הצעות ותזכירי חוק, הוראות חוק, וטיטות והוראות של הרגולטורים השונים (הפיקוח על הבנקים, רשות ני"ע, הרשות לאיסור הלבנת הון, הרשות למידע וטכנולוגיה במשרד המשפטים, וכד'). כמו כן, מתבצע מעקב אחר פסיקה חדשה של ערכאות המשפט השונות בישראל. בכדי לוודא שלמות ההוראות לגביהן מבוצע המעקב, מנויה המחלקה המשפטית על פרסומים מקצועיים שוטפים של מספר משרדי עו"ד מובילים בישראל בתחומי הבנקאות, שוק ההון, מקרקעין, דיני עבודה, וכד'.

השפעת הסיכון	גורם הסיכון
בינונית	9 סיכון מוניטין סיכון הנובע מפגיעה בדימוי הבנק כמוסד פיננסי יציב ואמין בעקבות פרסומים, נכונים או שגויים, בעיני לקוחותיו, משקיעים, וגופי רגולציה שונים. הפגיעה במוניטין עלולה להביא להסטה של פעילות הלקוחות לספקי שירותים פיננסיים אחרים, תוך הרעה בפעילות וברוחיות הבנק. ניהול החשיפה מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע.
בינונית	10 סיכון אסטרטגיה סיכון האסטרטגיה נובע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון נובע גם בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים והגדלת השקעות בתשתיות לשם מימוש האסטרטגיה העסקית. סיכון זה הינו פונקציה של התאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות בניית תהליך אסטרטגי סדור, קבלת יעוץ חיצוני ממומחים בתחום ופעולות נוספות להפחתת הסיכון.
בינונית	11 סיכון ציות סיכון הציות נובע מכשלון הבנק לציית להוראות צרכניות, הוראות חוק, הוראות המפקח על הבנקים והוראות רגולציה רלוונטיות אחרות. החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון רחב של פעילויות, תהליכים ומוצרים. הוראת ניהול בנקאי תקין 308 מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו. ניהול החשיפה לסיכון מנוהל בכל רמות הארגון, מקצין הציות, נאמני הציות בסניפים ובמטה ועד למחלקות ניהול המוצרים ומתבצע בהתאם לתהליך מובנה על פיו כל שינוי בהוראות הצרכניות המשפיע על הבנק יוטמע בנהלי הבנק, בתהליכי העבודה, בטפסים ובהדרכה.
נמוכה	12 סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור הינו סיכון להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון המוניטין. במטרה למזער את החשיפה לסיכון מונה אחראי איסור הלבנת הון האחראי על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן לרבות קיום הדרכות לכלל עובדי הבנק בנושא. כמו כן מונו נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים ובמטה.
נמוכה	13 סיכון אכיפה מנהלית סיכון אכיפה מנהלית הינו סיכון להטלת עיצומים כספיים משמעותיים ו/או עיצומים על הגבלת עיסוק על מי מבין עובדי הבנק, בגין חוסר ציות לדיני ניירות ערך. הבנק נערך להקטנת הסיכון דרך מינוי מנהל חטיבת הסיכונים לתפקיד הממונה על האכיפה הפנימית בבנק ובחברות הבנות, הקמת מחלקת אכיפה פנימית בחטיבת הסיכונים, גיבוש תכנית אכיפה פנימית על פי העקרונות שנקבעו על ידי רשות ניירות ערך, עריכת סקר למיפוי פערים בתחום וטיפול בהשלמת הפערים, ביצוע פעילות הדרכה והטמעה, וטיפול שוטף באירועים העלולים להיחשב כהפרות לרבות הפקת לקחים מתאימה.

מר רון שגיא מכהן כמבקר הפנימי של הבנק החל מיום 20 במרץ 2012. הוא בעל תואר ראשון בכלכלה מהאוניברסיטה העברית. מר רון שגיא בעל ניסיון רב בתחום הבנקאות. בשנים 2003 עד 2010 כיהן כסמנכ"ל ומנהל אגף התפעול והתשתיות הבנקאיות של הבנק והחל מדצמבר 2010 ועד למינויו כמבקר הפנימי של הבנק כיהן כמ"מ וכסגן המבקר הפנימי.

המבקר הפנימי עומד בתנאים הקבועים בסעיף 3 (א') לחוק הביקורת הפנימית, בהוראת סעיף 146 (ב) לחוק החברות התשנ"ט-1999, וכן בהוראת סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992. המבקר הפנימי אינו בן משפחה של נושא משרה אחר או בעל עניין בבנק, אין לו קשרים עסקיים מהותיים עם הבנק וכן אינו מחזיק במישרין בניירות ערך של הבנק. המבקר הפנימי האחראי גם על היחידה לטיפול בתלונות הציבור, אינו משמש בתפקיד נוסף על תפקידיו אלה, בנוסף, המבקר הפנימי לא משמש בתפקיד אחר מחוץ לבנק אשר יוצר או עלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר פנימי.

עובדי הביקורת הפנימית עומדים בהוראות סעיף 8 לכללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), התשנ"ג-1992, והוראת ניהול בנקאי תקין 307 - פונקציית הביקורת הפנימית ומתמנים רק בהסכמתו של המבקר.

הממונה על המבקר הפנימי הוא יושב ראש הדירקטוריון של הבנק.

היקף העסקת המבקר הפנימי וצוות העובדים הכפוף לו עמד בשנת 2014 על כ- 9.5 משרות בממוצע שנתי, (כולל ערכת ביקורת פנימית באמצעות גורמי חוץ מקצועיים בהיקף משרה ממוצע של 1.5 משרות). היקף המשרות הממוצע לתחום פניות הציבור עמד, בשנת 2014, על 1.5 משרות.

תכנית הביקורת

הביקורת הפנימית בבנק פועלת בהתאם לתכנית עבודה שנתית המתבססת על תכנית העבודה הרב-שנתית של הביקורת, המורכבת מתכנית עבודה לשנה השוטפת ותכנית עבודה לשלוש השנים הבאות.

תכנית העבודה הרב-שנתית מתייחסת למרבית נושאי הביקורת ובכללם: היחידות הארגוניות של הבנק, חברות הבנות ותאגידי העזר, תהליכי העבודה, המוצרים המשווקים והמערכות הממוחשבות. כמו כן, הביקורת הפנימית מבקרת את תהליכי ניהול החשיפות של הבנק לסיכונים השונים, כגון: סיכוני האשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים (לרבות סיכוני מעילה והונאה), סיכוני ציות וכיוצא בזה. כמו כן, הביקורת הפנימית עוקבת אחר אופן תיקון הליקויים המהותיים המתגלים בעבודת הביקורת של המבקר הפנימי, של רואה החשבון המבקר ושל המפקח על הבנקים בבנק ישראל. דוח שנתי מסכם מוגש אחת לשנה ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הבנק ולחברי ועדת הביקורת.

תכניות העבודה, השנתית והרב-שנתית נערכות בהתאם לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב - 1992, כללי הבנקאות (ביקורת פנימית) התשנ"ג-1992 ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין.

תכנית העבודה השנתית ותכנית העבודה הרב-שנתית נגזרות ממתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים וביקורת, אשר על פיה נקבעת תדירות הביקורת בכל נושא ונושא.

במחצית השניה של שנת 2013 בוצע, בסיוע של חברה חיצונית, סקר סיכונים מקיף עדכני, תוך שימוש במתודולוגיה עדכנית. מתוצאות הסקר נגזרה תכנית העבודה הרב-שנתית של הביקורת הפנימית לשנים 2014 עד 2017. במסגרת הסקר עודכנה מפת הישויות המבוקרות ונקבעה תדירות עדכנית לבדיקתן של אותן הישויות, בהתאמה להערכת הסיכונים, להתפתחויות העסקיות והתפעוליות ובהתאם להנחיות הרגולטוריות. על פי המתודולוגיה שנעשה בה שימוש במהלך הכנת תכנית העבודה הרב שנתית החדשה תדירות הביקורת בישויות השונות נקבעה בהתאם להערכת הסיכונים. לגבי נושאים בעלי סיכון גבוה יותר, נקבעה כי תדירות הביקורת תהיה שנה ובנושאים בעלי סיכון נמוך יותר, תדירות הביקורת תהיה שנתיים או ארבע. לגבי מערכות מידע נקבעה תדירות ביקורת ההולמת את סיכון המערכת.

ועדת הביקורת והדירקטוריון אישרו תכנית עבודה לשנת 2014 ובכלל זה את משאבי הביקורת הפנימית בהתאמה לנדרש על פי התכנית הרב-שנתית החדשה.

כחלק מתהליך הטמעת ה-ICAAP בבנק ועל פי הנחיות המפקח על הבנקים וכן הוראות באזל II, נדרש כי גורם בלתי תלוי

יאתגר ויאבחן את התהליך המתבצע על-ידי הבנק. הביקורת הפנימית של הבנק נקבעה כגורם הבלתי תלוי שמתפקידו להכין את מסמך הסקירה הבלתי תלוי. מסמך הסקירה הבלתי תלוי סוקר את המערכת לניהול הסיכונים שמיושמת על-ידי הבנק, את היחס בין הסיכון לבין רמת ההון של התאגיד הבנקאי, ואת המתודולוגיה שפותחה לניטור הציות למדיניות ההון הפנימית. מסמך הסקירה הבלתי תלוי כולל פירוט של תהליכי הבחינה והבקורת שיושמו, הגורם שביצע אותם, וכן, מסקנות עיקריות העולות מהסקירה. המסמך מוצג בפני ועדת הביקורת והדירקטוריון. לצורך הכנת סקירה זו הביקורת הפנימית נעזרת ביעוץ מקצועי חיצוני.

תכנית העבודה השנתית והרב-שנתית לשנת 2014 נדונה ואושרה על-ידי ועדת הביקורת ביום 22 באוקטובר 2013 ולאחריה על-ידי יו"ר הדירקטוריון ועל-ידי מליאת הדירקטוריון בישיבתו מיום 14 בנובמבר 2013.

במהלך שנת 2014 פעלה הביקורת הפנימית בהתאם לתכנית עבודה זו. אך, לנוכח שינויים בפעילות העסקית ובמספר תהליכים מהותיים בבנק, ובהתאם להמלצת הביקורת הפנימית, אישרה ועדת הביקורת, במהלך השנה, עדכון של תכנית העבודה. תכנית העבודה השנתית והרב-שנתית מותירות בידי המבקר הפנימי שיקול דעת לסטות מהן ובתנאי שיעדכן את יו"ר הדירקטוריון ואת יו"ר ועדת הביקורת באופן שוטף ויקבל את אישורם לכך.

גם עסקאות מהותיות, שבוצעו על-ידי הבנק, במידה וקיימות, מדווחות למבקר הפנימי ונבחנות על ידו, לרבות תהליך אישורן של אותן העסקאות.

המבקר הפנימי, רשאי במסגרת התקציב המאושר, להיעזר במיקור חוץ לביצוע עבודות ביקורת הדורשות ידע ומומחיות מיוחדים ו/או במקרים של תקן משרות חסר.

המבקר הפנימי עורך את תכנית הביקורת הפנימית על פי התקנים המקצועיים המקובלים, ופועל בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

במהלך שנת 2011 התבצעה הערכה חיצונית לפעילות הביקורת הפנימית של הבנק ונבחנה עמידתה בעריכת דוחות הביקורת בהתאמה לתקנים מקצועיים מקובלים. ממצאי הבדיקה, כי הביקורת הפנימית של הבנק פועלת בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים, הוצגו בפני ועדת הביקורת של הדירקטוריון. מידי שנה מבצעת הביקורת הפנימית הליך פנימי של הערכת איכות עבודת פונקציית הביקורת הפנימית אשר ממצאיה מוצגים בפני ועדת הביקורת.

למבקר הפנימי ניתנה גישה חופשית למידע, בהתאם לקבוע בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב - 1992 ובהתאם לסעיף 30 בנהל בנקאי תקין 307 פונקציית הביקורת הפנימית, ובכלל זה, קיימת גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות לנתונים הכספיים הגנוזים באותן המערכות, ונתוני החברות הבנות.

התייחסות לתאגידים המהווים החזקות מהותיות

המבקר הפנימי משמש גם כמבקר הפנימי של כל החברות הבת של הבנק. חברות הבת כלולות בתכנית העבודה השנתית והרב-שנתית ומבוקרות בתדירות שנקבעה בהתאם להערכת הסיכונים והבקורות הקיימות, כמפורט בסעיף הקודם.

דוחות ביקורת ודיונים עליהם

על פי נוהל עבודת ועדת הביקורת ונוהל עבודת המבקר הפנימי הנגזר ממנו, כל דוח ביקורת מוגש בכתב לגורם המבוקר, למנהל הכללי, ליושב ראש הדירקטוריון וליושב ראש וועדת הביקורת. לגבי כל דוח ביקורת מתקיים דיון עם המבוקרים וכן נערך דיון מסכם על הממצאים וההמלצות המהותיות עם חברי ההנהלה ובמידת הצורך עם מנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים גם לדיון בוועדת הביקורת וזאת לאחר קבלת ההתייחסות המתאימה לממצאי הדוח מהגורם המבוקר וממנכ"ל הבנק.

סיכום פעילות הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2014 נידון בוועדת הביקורת ביום 24 ביולי 2014 ובדירקטוריון ביום 31 ביולי 2014. דוח שנתי מסכם על פעילות הביקורת הפנימית במהלך כל שנת 2014, הכולל גם מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה השנתית, נידון בישיבת ועדת הביקורת שהתקיימה ביום 22 בינואר 2015 ובישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 16 בפברואר 2015.

הביקורת הפנימית גם מדווחת לוועדת הביקורת, מדי רבעון, על אופן ומידת היישום של המלצות הביקורת הפנימית שעלו מדוחות הביקורת שנערכו בתחומי הפעילות השונים של הבנק. במקרה בו מתגלים ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דיווח מידי למנכ"ל, יו"ר ועדת הביקורת ויו"ר הדירקטוריון. הדוחות על סיכום פעילות הביקורת הפנימית ועל אופן ומידת יישום המלצות הביקורת הפנימית מוגשים גם ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל הבנק.

תגמול המבקר הפנימי

עלות שכרו של מבקר הפנים הסתכמה בשנת הדוח לסך של כ- 1,069 אלפי ש"ח.

הערכת הדירקטוריון

אחת לשנה מקיימת ועדת הביקורת ישיבה עם המבקר הפנימי לבדו. ישיבה זו התקיימה ביום 11 בדצמבר 2014. על סמך הדיווחים השוטפים המוגשים על ידי המבקר הפנימי ועל פי נהלי העבודה של פונקציית הביקורת הפנימית, הניחה ועדת הביקורת את דעתה לגבי עמידת מבקר הפנים בתקנים המקצועיים שלפיהם ערך את דוחות הביקורת על פעולות הבנק השונות. בנוסף, ועדת הביקורת ניהלה סקירה על עבודת פונקציית הביקורת הפנימית שבוצעה על ידי גורם חיצוני וזאת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 307 הביקורת הפנימית. ועדת הביקורת והדירקטוריון סבורים כי לשכר ולתשלומים אשר ניתנים למבקר הפנימי אין השפעה על הפעלת שיקול דעתו המקצועי של המבקר. הדירקטוריון וועדת הביקורת גם סבורים שההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי לתת מענה הולם וכדי למלא את יעדי הביקורת הפנימית בבנק.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל (כמשמעותה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס. 303) הינו דירקטוריון הבנק, שמות חברי הדירקטוריון, מיומנותם החשבונאית והפיננסית מפורטים בפרק הדירקטוריון, ההנהלה ושכרם של נושאי המשרה הבכירים שלהלן.

נושאים עקרוניים הקשורים בגילוי הניתן בדוחות הכספיים, נדונים בוועדת גילוי בראשות המנכ"ל ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועצת המשפטית, חברי הנהלה נוספים, מזכיר הבנק, מנהל מחלקת חשבונות ומנהל יחידת דוחות כספיים, בישיבה נוכחים כמשקיפים המבקר הפנימי וראוה החשבון החיצוני. במסגרת דיוני הוועדה נכללים נושאים בעלי השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים, נושאים בעלי עניין לציבור, התפתחויות החייבות להיות מדווחות לציבור וכל נושא שהוועדה רואה צורך לדון בו קודם העברת הדוחות לוועדת ביקורת.

קודם לאישור הדוחות הכספיים על-ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון וטיוטת הדוח התקופתי השנתי, לוועדת ביקורת ובמקביל לחברי הדירקטוריון שאינם חברי וועדת ביקורת. הבנק הסמיך את ועדת הביקורת לשמש גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים. הוועדה מורכבת מחברי הדירקטוריון הבאים: יו"ר הוועדה, מר שמואל אשל (דח"צ), מר אדיב ברוך (דח"צ), גב' אירה סובול (דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה) ומר רם הרמלך.

בישיבת הוועדה נדונים בפרוטרוט הדוחות הכספיים ומתקבלת החלטה על מתן המלצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

לאחר קבלת המלצת הוועדה לעיל על אישור הדוחות הכספיים, מועברים עדכונים לטיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון והדוח התקופתי השנתי, בעקבות ישיבת הוועדה לעיל לעיונם של חברי הדירקטוריון, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לאישור הדוחות (הטיוטה כאמור מועברת עוד קודם לדירקטורים במקביל להעברתה לחברי וועדת ביקורת).

במהלך ישיבת הדירקטוריון, נסקרות התוצאות הכספיות, המצב הכספי ומוצגים נתונים על פעילות הבנק וניתנות תשובות לשאלות הדירקטורים.

בישיבה נוכח גם רואה החשבון החיצוני של הבנק אשר נותן את חוות דעתו המקצועית ביחס לדוחות הכספיים וכן ביחס לסוגיות חשבונאיות בקשר לדוחות הכספיים. עם סיום הדיון מחליט הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

שונות

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

ביום 5 בדצמבר 2005 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המפרט הוראות ליישום דרישות סעיף 404 של ה-SOX Act. בסעיף 404 נקבעו על ידי ה-SEC וה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיף 404 וכן את הוראות ה-SEC שמורסמו מכוחו.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO1992 עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.
- יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית של בקורות פנימיות בבנק והליך פיתוחן של מערכות אלה מחייב את הבנק להיערך ולקבוע שלבים ויעדי ביניים עד ליישומן המלא.

במסגרת יישום ההוראה, ביצע הבנק בשיתוף עם משרד רואי חשבון חיצוני, זיהוי של חשבונות ותהליכים עסקיים הקשורים לדיווח כספי ולגילוי נאות. בתהליכים אלו בוצע תיעוד והערכת סיכונים ובקורות תוך מיפוי הסיכונים והבקורות הפנימיות הקיימות ברמת התהליכים והעסקאות.

כמו כן, סיים הבנק את הערכת אפקטיביות הבקורות תוך תיעוד בדיקות של אפקטיביות הבקורות וניתוח פערים קיימים אל מול מודל הבקרה הפנימית. הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של

(COSO1992) Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה כי ליום 31 בדצמבר 2014, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק "קוסט פורר גבאי את קסירר", כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 157 לדוח השנתי אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי שלה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן יעילות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון הרביעי המסתיים ביום 31 בדצמבר, 2014 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

קוד אתי

לבנק קוד אתי אשר אושר על ידי ההנהלה בשנת 2009 שמטרתו לתת ביטוי למדיניות הבנק בתחום האתיקה המקצועית של עובדיו ולקבוע את אמות המידה האתיות לפיהן נדרשים עובדיו לפעול. הבנק מקפיד על קיום החוק והוראות הרשויות השונות, ואלו מעוגנים בנהליו. הקוד האתי של הבנק נועד להוסיף תשתית ערכית לנהליו על מנת להבטיח סביבת עבודה ערכית ואיכותית לעובדיו. בבסיס הקוד האתי עומדים מספר עקרונות: יושר אישי, הגינות, אמינות, מקצועיות, אחריות, נאמנות לבנק וללקוחותיו.

תרומות

התרומות של הבנק מבוצעות בהתאם לנהל תרומות ובמסגרת תקציב הבנק. הנהל כולל קריטריונים לבחירת מוסדות ו/או עמותות. בשנת 2014 תרם הבנק 500 אלפי ש"ח (2013 - 446 אלפי ש"ח) לעמותות לעזרה ולמוסדות ציבוריים.

עסקאות עם בעל שליטה

- לפי תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 תאגיד החייב בדיווח לפי תקנות אלו ימסור בדוח מידי ובדוח התקופתי פרטים "בדבר כל עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, אשר התאגיד התקשר בה". בין היתר, נדרש תאגיד מדווח לכלול "פירוט ביחס לזהות צדדי העסקה, תוכנה ומאפייניה האיכותיים והכמותיים, העניין האישי של בעל השליטה בה, מועד אישורה ופרטי האורגן שאישר את העסקה".
- האמור לעיל לא יחול במקרה בו מדובר בעסקה "זניחה" כהגדרת מונח זה בתקנה 64(3)(ד)(1) לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים), התשנ"ג - 1993 - קרי עסקה העונה על "הסוגים והמאפיינים של העסקאות" שהתאגיד רואה אותן כזניחות. איגוד הבנקים פנה לרשות ניירות ערך לצורך קביעת מתכונת הדיווח אשר תחול על בנקים בהקשר זה. בהמשך לפנייתו האמורה של איגוד הבנקים ולדיונים שנערכו בין הבנק לרשות ניירות ערך בסוגיה, נקבע כי מתכונת הדיווח לעסקאות של הבנק עם בעל השליטה בו או עם אדם אחר שלבעל השליטה יש בהן ענין אישי, בחלוקה לעסקאות בנקאיות ועסקאות שאינן בנקאיות, תהיה כדלקמן:
 - לגבי עסקאות בנקאיות - הבנק יקבע קריטריונים לעסקאות בנקאיות חריגות אשר לגביהן יפרסם הבנק דיווח מידי עם התרחשותן. לעומת זאת, עסקאות בנקאיות שאינן חריגות תפורטנה במסגרת הדוחות השנתיים באופן מצטבר (ר' טבלה להלן), וזאת למרות שעל פי תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 נדרש הבנק למסור דיווח מידי גם בעסקאות שאינן חריגות.
 - לגבי עסקאות שאינן בנקאיות - הבנק יקבע קריטריונים לסיווג עסקאות כאמור שהינן "זניחות", עליהן יחולו ההוראות לעניין דיווח על עסקאות עם בעל שליטה החלות על יתר התאגידים המדווחים (קרי - שאינם בנקים).הוראות ניהול בנקאי תקין (312) של המפקח על הבנקים (להלן: "נב"ת 312"), קובעות כי ככלל, הבנק לא יעשה עסקה עם "איש קשור" (כהגדרת מונח זה בהוראה האמורה) בתנאים מועדפים למקובל בעסקאות שהוא עושה עם אחרים, למעט "איש קשור" שהוא תאגיד בו מחזיק הבנק 95% ויותר מאמצעי השליטה שאינו נותן אשראי או שירות אחר לאדם מחוץ לקבוצת הבנק.
- להלן פירוט בדבר הקריטריונים שנקבעו כאמור בישיבת ועדת הביקורת הדירקטוריונית מיום 18 בפברואר, 2010, ואושרו בישיבת ועדת ביקורת ביום 22 בינואר, 2015 בחלוקה לעסקאות בנקאיות ושאין בנקאיות:

עסקאות בנקאיות "חריגות":

עסקאות בנקאיות העונות על הקריטריונים הבאים תיחשבה כעסקאות חריגות:

א. לענין עסקאות "חבות" - עסקת חבות תחשב לחריגה אם בעקבות ביצועה סך החבות של קבוצת בעל השליטה יעלה על 5% מהון הבנק, כמשמעות מונח זה בנספח א' להוראות ניהול בנקאי תקין (311), כפי שדווח בדוחות הכספיים שפורסמו לאחרונה לפני מועד העסקה (להלן: "הון רגולטורי"), או אם הגידול בחבות של לווה בודד מתוך קבוצת בעל השליטה בעקבות העסקה עולה על 2% מההון הרגולטורי במועד ביצוע העסקה.

במידה ויוודע לבנק על עסקאות חבות אשר לבעל השליטה עניין אישי בהן ואשר נב"ת 312 אינה חלה לגביהן משום שאינן מבוצעות עם "איש קשור" כהגדרת מונח זה בנב"ת 312, הבנק יביאן לאישור בהתאם לקבוע בנב"ת 312 האמורה. לגבי עסקאות אלו ימסור הבנק מידע במסגרת הדוחות השנתיים באופן מצטבר במתכונת המופיעה בטבלאות להלן (טבלה נפרדת לעסקאות אלו ולעסקאות כאמור אשר נב"ת 312 חלה לגביהן). בהקשר זה יובהר, כי הקריטריון הקבוע לעסקת חבות חריגה עם בעל שליטה, או שלבעל השליטה עניין אישי בה, יחול בין אם הוראה 312 חלה על עסקה זו ובין אם היא לא חלה.

בנוסף, כל הפרשה ספציפית להפסדי אשראי או מחיקת סכום מסוים בגין חבות של בעל שליטה או של תאגיד הקשור אליו תיחשב כעסקה מהותית.

ב. לענין עסקאות "פיקדון" - הפקדת כספים בפיקדון מכל סוג שהוא תיחשב לעסקה חריגה אם בעקבותיה סך הפיקדונות של קבוצת בעל השליטה יעלה על 2% מסך פיקדונות הציבור, כפי שידווח בדוחות הכספיים האחרונים אשר יפורסמו על-ידי הבנק לפני מועד העסקה. קבלת פיקדון מחברה שהינה "איש קשור" לבעל השליטה (כהגדרת המונח בנב"ת 312) אשר אינו נמנה על חברות שהינן בשליטת בעל השליטה תיחשב כחריגה אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותו "איש קשור" יעלה על 2% מסך פיקדונות הציבור, כפי שידווח בדוחות הכספיים האחרונים אשר יפורסמו על-ידי הבנק לפני מועד העסקה;

ג. לענין עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת פיקדון כמפורט לעיל) - עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח תחשב לחריגה אם סכום העמלה השנתי הנגבה בגינה שווה או עולה על 4% מהסך השנתי של ההכנסות התפעוליות של הבנק (בניכוי הכנסות מהשקעה במניות) לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק.

ד. כל עסקה בנקאית אחרת, מסוג העסקאות שהבנק מבצע עם הציבור בדרך כלל, ובלבד שאין עמה מתן אשראי על-ידי הבנק, כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.1% מההון הרגולטורי במועד ביצוע העסקה.

חריגה זמנית זניחה מההיקפים המפורטים בסעיפים (א) עד (ד) לעיל, ולתקופה אשר אינה עולה על 30 יום, לא יהיה בה כדי לשנות את סיווג העסקה כ"עסקה שאינה חריגה", וינתן גילוי על חריגות אלו במסגרת הדוח השנתי. יובהר כי כל שינוי של עסקה חריגה הינו, כשלעצמו, בגדר עסקה חריגה, וינתן לגבי דיווח מיידי.

עסקאות שאינן בנקאיות:

העסקאות שלהלן תיחשבה כעסקאות זניחות:

א. עסקה לרכישת שירותים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בה עניין אישי, ובלבד שאיננה התקשרות עם בעל שליטה או עם קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, שהינה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה אינו עולה על סכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הרגולטורי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.

ב. עסקאות של שכירת שטחים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, שאושרו בשנה

קלנדרית אחת, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפן הכולל אינו עולה על 0.1% מההון הרגולטורי.

ג. נשיאה בהוצאות בעל השליטה, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, לצורך השתתפות באירועים ייצוגיים וכנסי לקוחות של הבנק וחברות הבנות על פי הזמנתם - הוצאות עד לסך של 250,000 ש"ח בשנה.

ד. כל עסקה אחרת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה הינו עד לסכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הרגולטורי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.

הגדרות:

- (1) "חבות" - כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 של המפקח על הבנקים.
 - (2) "תנאי שוק" - תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם נעשות עסקאות דומות מסוגה של העסקה על-ידי הבנק עם אנשים או עם תאגידים שאינם בעלי שליטה בבנק או עם אנשים שלבעל שליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי. תנאי השוק ביחס לעסקאות בנקאיות נבחנים בהשוואה לתנאים בהם נעשות עסקאות מאותו סוג בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין, עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או גורמים שיש לבעלי השליטה עניין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקאות שאינן עסקאות בנקאיות ייבחנו ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות שלספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקאות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקאות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגיל ושלעסקאות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקאות דומות.
 - (3) "קבוצת בעל השליטה" - בעל השליטה ביחד עם החברות הפרטיות הקשורות אליו כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 וביחד עם קרוביו וחברות פרטיות הקשורות אליהם, לרבות בני משפחתו הגרים עמו או שפרנסתם עליו; הגדרת "קרוב" על פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) כוללת אח, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, וכן זוגו של כל אחד מאלה.
- להלן פרטים על היתרות של קבוצת בעל השליטה ושל אחרים שלבעל השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק (באלפי ש"ח):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2014						סוג היתרה
קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	
37.1	-	-	216.8	-	-	אשראי
120.4	-	-	136.4	-	-	מסגרת לא מנוצלת
(106,985.4)	(717.2)	(68.8)	(107,716.7)	(916.8)	(331.2)	פיקדונות

יתרה ליום 31 בדצמבר 2013						סוג היתרה
קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	
298.3	0.1	-	597.7	0.2	0.1	אשראי
134.7	-	-	137.2	-	-	מסגרת לא מנוצלת
(8,367.0)	(687.4)	(78.9)	(10,323.0)	(712.0)	(2,988.3)	פיקדונות

להלן פרטים על ההכנסות מעמלות בגין עסקאות בניירות ערך ו/או עסקאות במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת פיקדון) על-ידי קבוצת בעל השליטה ועל-ידי אחרים שלבעל השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק (באלפי ש"ח):

לשנת 2013			לשנת 2014			
יצוא חברה להשקעות בע"מ	קרובי בעל השליטה	קבוצת בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קרובי בעל השליטה	קבוצת בעל השליטה	
1.3	0.9	618.4	6.9	0.9	2,087.4	הכנסות מעמלות

(4) בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014 לא התקשר הבנק בעסקאות שאינן בנקאיות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, ואשר אינן עסקאות "זניחות" כהגדרתן לעיל.

הדירקטוריון, ההנהלה ושכרם של נושאי המשרה הבכירים

שמות חברי הדירקטוריון ועיסוקיהם*:

שם הדירקטור/ית	העיסוק העיקרי
זאב גוטמן	יו"ר דירקטוריון הבנק
ד"ר זלמן שובל	יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ (החברה האם); יו"ר משותף של קרן פייר
שמואל אשל	יעוץ וליווי עסקי
משה באואר	מנכ"ל דירקטור בסיאף.סי. חברה למימון מקיף בע"מ
עובד בן-עוזר	מנהל חברות
אדיב ברוך	שותף מנהל דירקטור בסיגנום בע"מ
רם הרמלך	מנכ"ל ובעלים במנוף מרג בע"מ דירקטור בחברות
פנחס וולבלסקי	עו"ד, שותף במשרד עורכי-דין
אירה סובל	רו"ח, יועצת כלכלית לחברות דירקטוריות בחברות ציבוריות
אסתר פרידמן (חדלה לכהן ביום 10.12.14)	יעוץ וליווי פיננסי
ד"ר נורית קראוס	מנכ"ל ומייסדת רדסטארט שירותי מידול וייעוץ בע"מ
גדעון שובל	מנכ"ל יצוא חברה להשקעות בע"מ

* פרטים נוספים על חברי הדירקטוריון של הבנק, לרבות התאריך שבו החלה כהונתם, חברותם בוועדות הדירקטוריון, כהונה בדירקטוריונים נוספים, האם עובדי הבנק, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין והאם בן משפחה של בעל ענין אחר, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014.

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

בהתאם להוראות חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ולתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005, לפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כהגדרת המונח בחוק החברות הנ"ל (להלן: "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית") ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית; בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית; בהתאם להוראה 630 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, בדוח הדירקטוריון יפורט המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, כפי שקבע הדירקטוריון, ונימוקי הדירקטוריון להחלטתו כמפורט בהוראה הנ"ל; בנוסף, יש לפרט את המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, אשר קבע הבנק שראוי שיהיו בוועדת הביקורת של הדירקטוריון וגם בכל ועדה אחרת של הדירקטוריון, אשר מוסמכת לדון בדוחות כספיים. עוד קובעת הוראה 630 הנ"ל כי בדוח הדירקטוריון יפורט מספר הדירקטורים שהנם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית במועד הדיווח.

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (המעוגנת בנוהל עבודת הדירקטוריון) המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית יהיה זה הקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין 301 וחוק החברות, דהיינו: (א) לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ובלבד שלפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית; (ב) לפחות שניים מחברי ועדת ביקורת יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית;

וזאת מהנימוקים המפורטים להלן: (א) להערכת הדירקטוריון המספר המזערי דלעיל יאפשר לדירקטוריון ולועדת הביקורת לעמוד בחובות המוטלות עליהם בהתאם להוראות הדין ומסמכי ההתאגדות, במיוחד לאחריותם לבדיקת מצבו הכספי של הבנק ולעריכת הדוחות הכספיים; (ב) המספר המזערי דלעיל מתחשב בגודל הבנק, במורכבות פעילותו ובמגוון הסיכונים הכרוכים בו.

במועד הדיווח, כל חברי הדירקטוריון הבנק וכל חברי ועדת ביקורת הנם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם, כמפורט להלן:

זאב גוטמן

השכלה: לימודי ראיית חשבון, המכללה למינהל (ללא תואר), מוסמך במינהל עסקים, הרייט-ואט אדניבורו.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - יו"ר דירקטוריון הבנק; דירקטור, מנהל ובעל שליטה בחברת זאב גוטמן ניהול ויעוץ בע"מ; חבר בעמותות כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014.
- שימש בעבר בתפקידי ניהול שונים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, כדלקמן: חבר הנהלה, משנה למנכ"ל, מנהל סיכונים קבוצתי ראשי (CRO), ראש החטיבה לניהול סיכונים (מחודש אוקטובר 2010 ועד ליום 18.8.11); מנהל סיכונים פיננסיים ראשי, ראש החטיבה לניהול פיננסי וניהול סיכונים (מחודש מרץ 2007 ועד לחודש אוקטובר 2010); ראש אגף שוק ההון והמט"ח (משנת 2000 ועד חודש מרץ 2007); כיהן כדירקטור בדירקטוריונים הבאים: מגל חברה להנפקות בע"מ; פאנקה בע"מ, FIBI BANK (SWITZERLAND) LTD; הבינלאומי הנפקות בע"מ; סטוקופין (ישראל) בע"מ; HIGHTRADE; הבורסה לני"ע בת"א; מסלקת מעו"ף; יו"ר דירקטוריון בבנק אוצר החייל; "מעלות"; הבינלאומי סוכנות לביטוח (2005) בע"מ; יובנק בע"מ.

ד"ר זלמן שובל

השכלה: תואר ראשון (B.A.) ביחסים בינלאומיים מאוניברסיטת ברקלי, קליפורניה; תואר שני (M.A.) ביחסים בינלאומיים, כלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת ג'נבה; ותואר שלישי (Ph.D.) ביחסים בינלאומיים ומדעי המדינה מאוניברסיטת פאסיפיק.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ ויו"ר משותף של קרן פייר; יו"ר או דירקטור בדירקטוריונים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014.
- שימש בעבר כמנכ"ל בנק ליצוא ושגריר ישראל בארה"ב, יו"ר בנק ירושלים, חבר וועדת הכספים של הכנסת, חבר ועדת חוץ ובטחון של הכנסת.

שמואל אשל

השכלה: תואר ראשון (B.A.) במדעי המדינה ולימודי עבודה, אוניברסיטת תל-אביב.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - יעוץ וליווי עסקי, דירקטור בדירקטוריונים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014.
- שימש כמנכ"ל בנק איגוד בתחום המשכנתאות (2004-2009); חבר הנהלת בנק איגוד, סמנכ"ל, ראש אגף עסקים של בנק איגוד (2004-1998); תפקידים נוספים בבנק איגוד החל משנת 1977. כיהן עד יוני 2009 כדירקטור בליבלוב סוכנות לביטוח ובכרמל - איגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ. בנוסף, כיהן כיו"ר איגוד ליסינג בע"מ ודירקטור בקרן ההלוואות פלנוס (1998 - 2004).

משה באואר

השכלה: השכלה תיכונית.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מנכ"ל ודירקטור סי.אף.סי. חברה למימון מקיף בע"מ. סגן יו"ר הדירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ ודירקטור בתאגידים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014.
- שימש בעבר כמנהל מח' מטבע חוץ בבנק אלון ומזכיר הבנק ובהמשך כמזכיר בנק ליצוא.

עובד בן-עוזר

השכלה: תואר ראשון (B.A.) ותואר שני (M.A.) במדעי המדינה מפקדינגטון סקול אוף פוליטיקל סיינס.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מנהל חברות דירקטור בתאגידים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014.
- שימש בעבר כמנכ"ל יוניטרסט חברה להשקעות בע"מ וכיו"ר איגוד חברי הבורסה לניירות ערך בת"א. כיהן כחבר דירקטוריון מעלות וועדת הדירוג שלה וכיהן כדירקטור בירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ (עד לשנת 2010).

אדיב ברוך

השכלה: תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול, טכניון חיפה.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום: שותף מנהל ודירקטור בסיגנום בע"מ, חברה העוסקת בניהול השקעות והבראת חברות בתחומים: מערכות מידע, תקשורת, תוכנה, אינטרנט ומערכות טכנולוגיות הגנה אזורית; דירקטור בתאגידים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014.
- שימש בעבר כ-Venture partner בחברת אינפיניטי סין-איי צ'יינה; כיהן כנשיא ומנכ"ל BOS; שימש כסמנכ"ל בכיר לפיתוח עסקי ונשיא נס ונטרס בחברת נס טכנולוגיות בע"מ.

רם הרמלך

השכלה: תואר ראשון (B.A.) בסטטיסטיקה וגאוגרפיה מאוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מנכ"ל מנוף מרג בע"מ ודירקטור בחברות כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014.
- כיהן כמשנה למנכ"ל, מנהל החטיבה העסקית ומנהל סיכונים האשראי בבנק מרכנתיל דיסקונט (בשנים 1998-5/2012); כיהן כמנכ"ל מעלות החברה הישראלית לדירוג ני"ע בשנים 1994-1998.

עו"ד פנחס וולובלסקי

השכלה: תואר ראשון (B.A.) בכלכלה ויחסים בינלאומיים מהאוניברסיטה העברית בירושלים; תואר שני במשפטים (M.Jur.) מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - עו"ד, שותף במשרד עורכי-דין. חבר בדירקטוריונים כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014.
- שימש בעבר כיו"ר דירקטוריון הבנק.

רו"ח אירה סובל

השכלה: רו"ח מוסמך, תואר ראשון (B.A.) במנהל עסקים/חשבונאות, המכללה למנהל, ראשון לציון; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים למנהלים, אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת נורט'וסטרן, שיקגו, ארה"ב, תואר שני (M.A.) בתוכנית ללימודי מגדר, אוניברסיטת תל אביב.

כישורים וניסיון:

- עיסוקה כיום: רו"ח, יועצת כלכלית לחברות ודירקטורית בחברות ציבוריות. מכהנת כדירקטורית בחברות כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014.
- בשנים 1994 - 2002, מנהלת ביקורת בכירה בתחום הבנקאות ב-KPMG סומך-חייקין; עוזרת מנכ"ל הפירמה.

אסתר פרידמן (חדלה לכה ביום 10.12.14)

השכלה: תואר ראשון (B.A.) בכלכלה, האוניברסיטה העברית, ירושלים; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.

כישורים וניסיון:

- עיסוקה כיום: ייעוץ וליווי פיננסי; דירקטורית בתאגידים כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2013;
- כיהנה כמנכ"ל חברת כלל אשראי ומימון בע"מ (בשנים 2005-2013).

ד"ר נורית קראוס

השכלה: תואר ראשון B.Sc., הנדסת אוירונאוטיקה וחלל, טכניון חיפה; תואר M.Sc., פיזיקה, טכניון חיפה; תואר D.Sc., פיזיקה, טכניון חיפה.

כישורים וניסיון:

- עיסוקה כיום - מנהלת ומייסדת רדסטארט שירותי מידול וייעוץ בע"מ העוסקת בפעילות ייעוץ בפיתוח מודלים.
- שימשה בעבר ראש תחום תיקוף מודלים וראש ענף סיכון כולל בבנק לאומי (בשנים 2006 - 2011); מנהלת המסחר האלגוריתמי ב-Schonfeld Securities, בארה"ב (בשנים 2000 - 2006).

גדעון שובל

השכלה: תואר ראשון (L.L.B.) במשפטים, אוניברסיטת בקינגהם; תואר שני (L.L.M.) במשפטים, אוניברסיטת קולומביה; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים, ביה"ס למינהל עסקים IMD.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מנכ"ל יצוא חברה להשקעות בע"מ.

הדירקטוריון

במהלך שנת 2014 ועד מועד פרסום הדוח, חלו השינויים הבאים בהרכב הדירקטוריון:

ביום 10 בדצמבר 2014 חדלה גב' אסתר פרידמן לכהן כדירקטורית חיצונית בבנק עם התפטרותה מדירקטוריון הבנק (כמפורט בדוח המידי מיום 11 בדצמבר 2014 (אסמכתא: 2014-01-219573), התפטרותה נעשתה לאור העובדה כי בכוונתה להתחיל להיות פעילה בתאגיד עסקי כאשר קיים חשש שעיסוקה החדש האמור עלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידיה כדירקטורית חיצונית בבנק, ומכאן שלא יתקיימו בענייני תנאי הכשירות לכהונתה, בהתאם לסעיף 240(ג) לחוק החברות, תשנ"ט-1999).

באסיפה כללית שנתית של הבנק שהתקיימה ביום 10 בדצמבר 2014 הוחלט לבחור ולמנות לתקופת כהונה נוספת את הדירקטורים המכהנים בבנק (שאינם דירקטורים חיצוניים) - ה"ה זאב גוטמן (יו"ר); זלמן שובל; גדעון שובל; פנחס וולובלסקי; משה באואר; עובד בן- עוזר ורם הרמלך.

עוד הוחלט באסיפה הכללית הנ"ל למנות את גב' נורית קראוס כדירקטורית בלתי תלויה לפי חוק החברות ודירקטורית חיצונית לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים שתחילתה במועד תום כהונתה הראשונה בבנק, קרי ביום 29 בינואר 2015.

ליום פרסום הדוח מונה דירקטוריון הבנק 11 דירקטורים בהם 4 דירקטורים חיצוניים כהגדרתם בהוראה 301 להוראת ניהול בנקאי תקין (2 דירקטורים חיצוניים על פי חוק החברות ו- 2 דירקטורים חיצוניים לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ובלתי תלויים על פי חוק החברות).

יצוין, כי ביום 14 באוקטובר 2010 פנה המפקח על הבנקים לדירקטוריון הבנק, במסגרת בחינת תפקוד הדירקטוריון הבנק ומבנהו, לקבוע כללים לגבי הרכב הדירקטוריון והיחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים. בהמשך לכך, עמד הרכב דירקטוריון הבנק בשנת 2014 ועד להתפטרותה של גב' פרידמן כדירקטורית חיצונית בבנק, ביחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים על פי המוסכם עם הפיקוח על הבנקים (5 דירקטורים חיצוניים מתוך 12-13 דירקטורים). לבנק ישראל נמסרה הודעה על התפטרותה של גב' פרידמן.

במהלך שנת 2014 ועד מועד פרסום הדוח חלו שינויים בהרכבי ועדות הדירקטוריון, כדלקמן:

ביום 10 בדצמבר 2014, עם סיום כהונתה של גב' אסתר פרידמן כדירקטורית חיצונית בבנק, חדלה לכהן כחברה בועדת ביקורת, ועדת תגמול והועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.

מר גדעון שובל חדל לכהן כיו"ר וועדה לתכנון הון ואסטרטגיה (ימשיך לכהן כחבר הוועדה).

למועד פרסום הדוח פועלות ועדות הדירקטוריון כדלקמן:

ועדת ביקורת: ה"ה שמואל אשל (יו"ר) (דח"צ), אדיב ברוך (דח"צ), גב' אירה סובל (דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות) ומר רם הרמלך.

ועדה לניהול סיכונים: ה"ה זאב גוטמן (יו"ר), שמואל אשל (דח"צ), נורית קראוס (דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות) ורם הרמלך.

ועדה לתכנון הון ואסטרטגיה: ה"ה גדעון שובל, זאב גוטמן, נורית קראוס (דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות) ורם הרמלך.

ועדת תגמול: ה"ה אדיב ברוך (יו"ר) (דח"צ), שמואל אשל (דח"צ), אירה סובל (דירקטורית חיצונית על-פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות) ועובד בן עוזר.

ועדת אשראי דירקטוריונית: ה"ה משה באואר (יו"ר), עובד בן עוזר, פנחס וולובלסקי, אירה סובל (דירקטורית חיצונית על-פי הוראה 301 ודירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות) ושמואל אשל (דח"צ).

בשנת 2014 התקיימו 22 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו- 48 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

נושאי משרה בכירה

מר ארנון זית סיים כהונתו כמנהל אגף הכספים והחשבונאי הראשי ביום 15 בינואר 2014.

מר אלכסנדר זלצמן החל לכהן כמנהל אגף הכספים והחשבונאי הראשי ביום 16 בינואר 2014.

ביום 9 במרץ 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר את המשך כהונתו של מנכ"ל הבנק, אוריאל פז. ביום 10 באפריל 2014, התקבלה בבנק הודעת בנק ישראל, ולפיה אין לבנק ישראל התנגדות להארכת הכהונה. לפרטים אודות תנאי ההעסקה של מנכ"ל הבנק ראה ביאור 21 לדוח הכספי.

חברי הנהלת הבנק ליום 31 בדצמבר, 2014

מנכ"ל	אוריאל פז
משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	ישראל בוקר
משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת המשאבים	מיכאל טייר
סמנכ"ל, מנהל חטיבת סיכונים (C.R.O)	מיכאל בן-ישי
סמנכ"ל, מנהל אגף כספים	אלכס זלצמן
סמנכ"ל, מנהל החטיבה פיננסית	משה עומר
סמנכ"ל, היועצת המשפטית	שרית וייסטוך
סמנכ"ל, מבקר פנימי, במעמד חבר הנהלה	רון שגי

נושאי משרה שאינם חברי הנהלה:

מזכירת הבנק	קרמל פלורנץ
מנהלת מחלקת סקטור נדל"ן	איילת רוסק

פרטים נוספים על נושאי משרה בכירים בבנק מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014 ובאתר מגנ"א של רשות ניירות
ערך בכתובת <http://www.magna.isa.gov.il>

שכר נושאי המשרה הבכירים

ראו להלן בנספח א.

שכר רואה החשבון המבקר

ראו להלן בנספח א.

דירקטוריון הבנק מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקי הבנק.

25 בפברואר 2015

אוריאל פז
מנהל כללי

זאב גוטמן
יו"ר הדירקטוריון

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר 2014

סכומים מדווחים

נספח א' לדוח הדירקטוריון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	שיעור השוני ב-%

א. רווח ורווחיות

באחוזים		
2.5%	9.2%	
במיליוני ש"ח		
257.2	317.0	23%
(54.7)	(18.4)	(66%)
202.5	298.6	47%
106.5	147.9	39%
(286.4)	(350.4)	22%
22.6	96.1	325%
(5.4)	(29.8)	452%
17.2	66.3	285%

1. תשואת הרווח הנקי להון הממוצע

2. הכנסות ריבית, נטו

3. הוצאות בגין הפסדי אשראי

4. הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי

5. הכנסות שאינן מריבית

6. הוצאות תפעוליות ואחרות

7. רווח לפני מיסים

8. הפרשה למיסים

9. רווח נקי (הפסד)

ב. יחסים פיננסיים עיקריים

באחוזים		
0.57%	0.19%	
9.2%	9.7%	
13.9%	14.4%	

10. הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור נטו

(כולל סיכון אשראי חוץ מאזני משוקלל⁽¹⁾), ⁽²⁾

11. יחס הון ליבה לרכיבי סיכון (באזל II) ⁽³⁾

12. יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II) ⁽³⁾

יתרות ליום		
31.12.13	31.12.14	שיעור השוני ב-%

במיליוני ש"ח		
13,469	14,077	5%
2,833	3,278	16%
677	880	30%
9,627	9,567	(1%)
11,071	10,977	(1%)
1,406	1,503	7%
697	745	7%
1,053	1,102	5%

ג. מאזן - סעיפים עיקריים

13. סך כל המאזן

14. מזמנים ופיקדונות בבנקים

15. ניירות ערך

16. אשראי לציבור

17. פיקדונות הציבור

18. איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

19. הון עצמי

20. הון לצורך יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II) ⁽³⁾

ד. סעיפים חוץ - מאזניים

21. יתרת הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה

22. יתרת ערבויות

(1) במהלך שנת 2013 נכללה הוצאה חד פעמית בעקבות החלת הפרשה קבוצתית לדירור בשיעור של 0.35% בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא מיום 21 במרץ, 2013 בסך 19.2 מיליוני ש"ח. יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לשנת 2014 לסך האשראי לציבור נטו בניטרול ההוצאה החד פעמית הנ"ל, עמד על 0.37%.

(2) בשנת 2014 נרשמה הכנסה בסיום תהליך גביית חוב עבר בסך 8.0 מיליוני ש"ח. יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לשנת 2014 לסך האשראי לציבור נטו בניטרול הכנסה זו, עומד על 0.27%.

(3) מספרי ההשוואה לנתוני באזל II נכונים ליום 1 בינואר 2014.

נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאוחדות שלו לשנה שהסתיימה

ביום 31 בדצמבר 2014

נספח א' (המשך) לדוח הדירקטוריון

ה. פירוט תגמולים נושאי משרה בכירים (אלפי ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014									
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	תגמולים בעבור שירותים				תגמולים אחרים	סך הכל
				שכר ⁽¹⁾	דמי ניהול ⁽²⁾	מענק ⁽³⁾	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות ⁽⁴⁾	ריבית ⁽⁵⁾	
זאב גוטמן ⁽⁶⁾	יו"ר הדירקטוריון	חלקי	-	-	1,484	143	-	-	1,627
אורי פז ⁽⁷⁾	מנכ"ל	מלא	-	1,843	582	753	67	2	3,247
בוקר ישראל ⁽⁸⁾	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	מלא	-	1,314	-	347	-	1	1,662
מיכאל טיייר ⁽⁹⁾	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת המשאבים	מלא	-	1,121	-	223	(28)	-	1,316
בן ישי מיכאל ⁽¹⁰⁾	סמנכ"ל, מנהל חטיבת הסיכונים	מלא	-	989	-	102	-	4	1,095
עומר משה ⁽¹¹⁾	סמנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית	מלא	-	910	-	179	-	-	1,089

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013									
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	תגמולים בעבור שירותים				תגמולים אחרים	סך הכל
				שכר ⁽¹⁾	דמי ניהול ⁽²⁾	מענק ⁽³⁾	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות ⁽⁴⁾	ריבית ⁽⁵⁾	
זאב גוטמן ⁽⁶⁾	יו"ר הדירקטוריון	חלקי	-	-	1,492	-	-	-	1,492
אורי פז ⁽⁷⁾	מנכ"ל	מלא	-	-	2,157	-	349	2	2,508
פרומוביץ דינה ⁽¹²⁾	סמנכ"ל, מנהלת אגף סינוף	מלא	-	924	-	873	(12)	1	1,786
ארנון זית ⁽¹³⁾	משנה למנכ"ל, מנהל אגף כספים	מלא	-	1,213	-	266	(16)	4	1,467
מיכאל טיייר ⁽⁹⁾	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת המשאבים	מלא	-	1,147	-	-	81	-	1,228
ניסן לוי ⁽¹⁴⁾	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית	מלא	-	1,059	-	177	(24)	3	1,215

נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

נספח א' (המשך) לדוח הדירקטוריון

- (1) כולל הפרשות לפיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, ביטוח לאומי וחופשה וכן תנאים נלווים לשכר, אך אינו כולל מס שכר. נכלל ברוו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.
- (2) כולל תשלום דמי ניהול חודשים והטבות נלוות אך אינו כולל מע"מ. נכלל ברוו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.
- (3) כולל מענק שהופרש בגין בשנת הדוח וטרם שולם (ללא מס שכר). נכלל ברוו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות. יצוין כי תשלום המענק כפוף לאישור האסיפה הכללית.
- (4) לפרטים ראה ביאור 21 לדוחות הכספיים. נכלל ברוו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.
- (5) כולל הטבת ריבית בגין הלוואות שניתנו בתנאי הטבה. נכלל ברוו"ה בסעיף רווח מפעילות מימון לפני הוצאות להפסדי אשראי.
- (6) מר זאב גוטמן - יושב ראש הדירקטוריון של הבנק - מועסק בבנק בהיקף של 4 ימים בממוצע החל מ-18 באוקטובר, 2011, על פי הסכם התקשרות מיום 6 בנובמבר, 2011 באמצעות חברה בשליטתו, חברת זאב גוטמן ניהול וייעוץ בע"מ, לתקופה בלתי קצובה. לפרטים נוספים ראה ביאור 21. שכרו החודשי של מר זאב גוטמן צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם ההתקשרות.
- בכפוף לאישור האסיפה הכללית, ישולם למר גוטמן מענק בסך של 128 אלפי ש"ח. סך של כ-10 אלפי ש"ח ידחה ויפרס על פני שנתיים נוספות. לפרטים ראה ביאור 21 לדוחות הכספיים.
- (7) מר אוריאל פז - מנכ"ל הבנק - ביום 13 באפריל, 2010 החל לכהן כמנכ"ל הבנק על פי הסכם למתן שירותי ניהול באמצעות חברת ניהול בשליטתו שהסתיים ביום 13 באפריל, 2014. ביום 9 במרץ, 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר את הארכת כהונתו של המנכ"ל לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים אשר החלה ביום 14 באפריל, 2014. לפרטים נוספים אודות תנאי ההעסקה של המנכ"ל ראה ביאור 21.
- בכפוף לאישור האסיפה הכללית, ישולם למנכ"ל מענק של 753 אלפי ש"ח. מחציתו ישולם לאחר אישור האסיפה כאמור ומחציתו תידחה ותיפרס על פני 3 שנים ותותנה בעמידה ביעדים, כמפורט בפרק משאבי אנוש לעיל, בנושא מדיניות התגמול של הבנק.
- למר פז יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר, 2014 בסך של 31 אלפי ש"ח.
- (8) מר ישראל בוקר - מנהל החטיבה הקמעונאית, מועסק בבנק החל מיום 12 במרץ, 2013 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר בוקר צמוד למדד המחירים לצרכן.
- כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן יהיה זכאי מר בוקר לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות.
- בכפוף לאישור האסיפה הכללית, ישולם למר ישראל בוקר מענק של כ-347 אלפי ש"ח. מחציתו תשולם לאחר אישור האסיפה כאמור ומחציתו תידחה ותיפרס על פני 3 שנים ותותנה בעמידה ביעדים, כמפורט בפרק משאבי אנוש לעיל, בנושא מדיניות התגמול של הבנק.
- למר בוקר יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר, 2014 בסך של 8 אלפי ש"ח.

נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאוחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

נספח א' (המשך) לדוח הדירקטוריון

- (9) מר מיכאל טייר - מנהל חטיבת המשאבים, מועסק בבנק החל מיום 18 בספטמבר, 2011 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר טייר צמוד למדד המחירים לצרכן.
- כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן יהיה זכאי מר מיכאל טייר לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למר מיכאל טייר הוקצו במסגרת תוכנית האופציות למנהלים בכירים 155,139 יחידות אופציה מסוג A וכן 77,569 יחידות אופציה מסוג B (לפרטים בדבר תוכנית האופציות למנהלים בכירים ראה ביאור 21א).
- בכפוף לאישור האסיפה הכללית, ישולם למר מיכאל טייר מענק של כ- 223 אלפי ש"ח. מחציתו תשולם לאחר אישור האסיפה כאמור ומחציתו תידחה ותיפרס על פני 3 שנים ותותנה בעמידה ביעדים, כמפורט בפרק משאבי אנוש לעיל, בנושא מדיניות התגמול של הבנק.
- (10) מר מיכאל בן ישי - מנהל חטיבת הסיכונים, מועסק בבנק החל מיום 1 בינואר, 1998 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר בן ישי צמוד למדד המחירים לצרכן.
- כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן יהיה זכאי מר בן ישי לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות.
- בכפוף לאישור האסיפה הכללית, ישולם למר מיכאל בן ישי מענק של 102 אלפי ש"ח, לאחר אישור האסיפה כאמור.
- למר מיכאל בן ישי יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר 2014 בסך 65 אלפי ש"ח.
- (11) מר משה עומר - מנהל החטיבה הפיננסית מועסק בבנק החל מיום 15 בדצמבר, 2013, על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר עומר צמוד למדד המחירים לצרכן.
- כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן יהיה זכאי מר עומר לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות.
- בכפוף לאישור האסיפה הכללית, ישולם למר משה עומר מענק של 179 אלפי ש"ח. מחציתו תשולם לאחר אישור האסיפה כאמור ומחציתו תידחה ותיפרס על פני 3 שנים ותותנה בעמידה ביעדים, כמפורט בפרק משאבי אנוש לעיל, בנושא מדיניות התגמול של הבנק.
- (12) גב' דינה פרומוביץ - כיהנה כמנהלת אגף הסינוף עד ליום 30 בספטמבר, 2013. גב' פרומוביץ הועסקה בבנק החל מיום 23 ליולי 1989 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה ושכרה היה צמוד למדד המחירים לצרכן.
- דירקטוריון הבנק אישר תשלום בסך של 873 אלפי ש"ח בגין פיצויים מוגדלים מעבר לסכום שנצבר בגין פיצויי פיטורין שנצברו בפוליסות ביטוח/ קרנות פנסיה על שמה ומענק הסתגלות.
- (13) מר ארנון זית - כיהן כמנהל אגף הכספים עד ליום 15 בינואר, 2014. מר זית הועסק בבנק החל מיום 2 אפריל, 2000 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר ארנון זית צמוד למדד המחירים לצרכן.
- ביום 20 ביולי, 2014 אישרה האסיפה הכללית למר ארנון זית תשלום מענק פרישה בסך של 109 אלפי ש"ח ומענק הסתגלות בסך של 54 אלפי ש"ח.
- (14) מר ניסן לוי - כיהן כמנהל החטיבה הפיננסית עד ליום 30 בנובמבר, 2013. מר לוי הועסק בבנק החל מיום 1 ביולי, 1999 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה ושכרו החודשי היה צמוד למדד המחירים לצרכן.
- ביום 20 ביולי, 2014 אישרה האסיפה הכללית למר ניסן לוי תשלום מענק פרישה בסך של 118 אלפי ש"ח ומענק הסתגלות בסך של 59 אלפי ש"ח.

נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

נספח א' (המשך) לדוח הדירקטוריון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	
ו. נתונים על המבנה הארגוני		
21	22	1. מספר סניפי הבנק
550	597	2. מספר עובדים כולל חברות בנות (כולל עובדי כח אדם במיקור חוץ)
21	21	3. מספר משרות בשעות נוספות (ממוצע חודשי)
22	22	4. מספר ישיבות מליאת הדירקטוריון
43	48	5. מספר ישיבות ועדות הדירקטוריון

ז. שכר רואה החשבון המבקר ^(1,2,3) באלפי שקלים חדשים

מאוחד		הבנק	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2013	2014
עבור פעולות הביקורת ⁽⁴⁾			
1,279	1,224	1,445	1,357
עבור שירותים הקשורים לביקורת ⁽⁵⁾			
265	-	289	35
עבור שירותי מס ⁽⁶⁾			
424	334	424	334
עבור שירותים אחרים			
352	361	352	361
2,320	1,919	2,510	2,087
סה"כ שכר של ר"ח מבקרים			

(1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת עבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999.

(2) שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים ע"פ חוק מע"מ.

(3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.

(4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים.

(5) Audit related fees, כולל בעיקר: תשקומים וביקורת של עסקים שנרכשו במהלך השנה.

(6) שירותי מס שוטפים והכנת דוחות לרשויות מס.

סקירת הנהלה

דין וחשבון לשנת 2014

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו

להלן מידע רב תקופתי ופירוטים שונים לדוחות הכספיים אשר יש בהם כדי לתת תמונה רחבה על מצבו הכספי של הבנק ותוצאות פעולותיו ואלה מובאים בתוספת כדלהלן:

תוספת	נושא	עמוד
א	מאזנים מאוחדים לשנים 2010 - 2014	136
ב	דוחות רווח והפסד מאוחדים לשנים 2010 - 2014	137
ג	שיעורי הכנסה והוצאה	138
ד	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	142
ה	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד	144
ו	מאזנים מאוחדים לסוף כל רבעון לשנים 2013 ו- 2014	146
ז	דוחות רווח והפסד מאוחדים לפי רבעונים לשנים 2013 ו- 2014	147

מאזנים מאוחדים - מידע רב תקופתי לסוף השנים 2010 - 2014

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת א

31 בדצמבר					
2010	2011	2012	2013	2014	
					נכסים
652.3	792.3	1,360.6	2,833.4	3,278.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,314.9	1,490.7	1,163.0	676.6	880.4	ניירות ערך
8,158.4	9,148.8	9,672.1	9,735.5	9,674.4	אשראי לציבור ⁽¹⁾
(121.5)	(91.0)	(90.7)	(108.9)	(107.9)	הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾
8,036.9	9,057.8	9,581.4	9,626.6	9,566.5	אשראי לציבור, נטו
56.7	79.7	117.9	150.4	160.8	בניינים וציוד
-	-	-	⁽³⁾ 2.0	1.6	נכסים בלתי מוחשיים
⁽²⁾ 23.9	7.2	20.9	21.7	40.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
⁽²⁾ 41.0	54.9	47.7	⁽³⁾ 158.0	149.6	נכסים אחרים
10,125.7	11,482.6	12,291.5	13,468.7	14,077.3	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
7,407.8	9,064.6	9,813.7	11,071.1	10,977.2	פיקדונות הציבור
86.5	76.2	63.3	51.5	42.5	פיקדונות מבנקים
4.9	0.8	-	0.7	5.0	פיקדונות הממשלה
-	-	-	27.5	582.7	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר
1,921.1	1,611.9	1,581.0	1,406.0	1,503.1	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
⁽²⁾ 10.7	15.0	16.4	12.3	39.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
⁽²⁾ 61.5	69.5	123.0	⁽³⁾ 202.4	182.6	התחייבויות אחרות
9,492.5	10,838.0	11,597.4	12,771.5	13,332.1	סך כל ההתחייבויות
633.2	644.6	694.1	697.2	745.2	הון עצמי
10,125.7	11,482.6	12,291.5	13,468.7	14,077.3	סך כל ההתחייבויות והון

(1) ביום 1 בינואר, 2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי השוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש ולכן הנתונים לימים 31 בדצמבר 2014, 2013, 2012 ו-2011 אינם ברי השוואה לנתוני 31 בדצמבר, 2010. לפרטים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה ביאור מדיניות חשבונאית.

(2) סווג מחדש.

(3) הוצג מחדש לפרטים ראה ביאור אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

דוחות רווח והפסד מאוחדים - מידע רב תקופתי לשנים 2010 - 2014

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ב

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2010 ⁽¹⁾	2011 ⁽¹⁾	2012	2013	2014	
426.7	559.0	555.7	543.2	458.4	הכנסות ריבית
302.1	384.2	324.8	286.0	141.4	הוצאות ריבית
124.6	174.8	230.9	257.2	317.0	הכנסות ריבית, נטו
(2.6)	15.1	36.0	54.7	18.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽²⁾
127.2	159.7	194.9	202.5	298.6	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מריבית
24.5	6.1	22.6	14.2	18.1	הכנסות מימון שאינן מריבית
98.9	91.9	90.2	91.4	118.3	עמלות
0.6	25.5	0.6	0.9	11.5	הכנסות אחרות
124.0	123.5	113.4	106.5	147.9	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
120.7	134.1	137.8	146.1	167.7	משכורות והוצאות נילות
29.4	37.6	46.9	58.2	72.7	אחזקה ופחת בניינים וציוד
53.0	51.4	69.8	82.1	110.0	הוצאות אחרות
203.1	223.1	254.5	286.4	350.4	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
					רווח לפני מיסים
48.1	60.1	53.8	22.6	96.1	
14.0	14.6	17.7	5.4	29.8	הפרשה למיסים
34.1	45.5	36.1	17.2	66.3	רווח נקי
					רווח למניה (בש"ח)
0.48	0.65	0.51	0.24	0.94	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)

(1) מספרי ההשוואה בדוח זה סווגו ומיוגו מחדש בעקבות הוראת המפקח על הבנקים בדבר אימוץ מתכנת חדשה לדוח רווח והפסד. לפרטים ראה ביאור מדיניות חשבונאית.

יצוין כי בשנת 2011 נמכר מבנה הנהלת הבנק. בסעיף הכנסות אחרות נרשמה הכנסה בסכום של 25.4 מיליון ש"ח ובסעיף הוצאות מס נרשמה הוצאה בסכום של 4.6 מיליון ש"ח.

(2) ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי ההשוואה תקופות קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2010, 2013, 2012 ו-2011, אינם ברי השוואה לנתוני השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2010. לפרטים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה ביאור מדיניות חשבונאית.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

תוספת ג

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר									
2012			2013			2014			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית									
5.44	510.1	9,384.9	5.25	509.4	9,695.2	4.50	433.4	9,635.5	אשראי לציבור ⁽³⁾
0.79	0.7	88.5	0.31	0.6	190.5	0.12	0.2	162.2	פקדונות בבנקים
2.25	8.2	363.7	1.29	16.8	1,302.0	0.62	10.3	1,658.6	פקדונות בבנקים מרכזיים
2.44	29.9	1,227.0	1.65	11.6	701.5	2.20	12.1	550.1	אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁴⁾
2.65	6.1	230.4	1.60	4.8	299.5	0.38	1.8	470.4	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
15.56	0.7	4.5	-	-	-	2.03	0.6	29.6	נכסים אחרים
4.92	555.7	11,299.0	4.46	543.2	12,188.7	3.67	458.4	12,506.4	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	26.3	-	-	30.5	-	-	32.9	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	340.5	-	-	357.3	-	-	822.7	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
4.76	555.7	11,665.8	4.32	543.2	12,576.5	3.43	458.4	13,362.0	סך כל הנכסים

הערות בסוף תוספת ג'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת ג

חלק ב' יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2012			2013			2014		
שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית								
פקדונות הציבור								
1.48	0.7	50.2	0.78	1.8	231.8	1.00	3.5	348.5
2.82	240.3	8,528.7	2.14	202.6	9,461.8	1.07	100.8	9,412.0
2.81	241.0	8,578.9	2.11	204.4	9,693.6	1.07	104.3	9,760.5
סך הכל פקדונות הציבור								
4.97	3.8	76.4	5.59	3.4	60.8	4.31	2.2	51.1
ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר								
-	-	-	-	-	-	0.31	1.1	349.8
5.39	80.0	1,484.6	5.27	78.2	1,484.2	2.56	33.8	1,318.4
אגרות חוב								
3.20	324.8	10,139.9	2.54	286.0	11,238.6	1.23	141.4	11,479.8
סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית								
-	-	772.4	-	-	531.4	-	-	1,053.3
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית								
-	-	81.4	-	-	111.8	-	-	107.4
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾								
2.95	324.8	10,993.7	2.41	286.0	11,881.8	1.12	141.4	12,640.5
סך כל ההתחייבויות								
		672.1			694.7			721.5
סך כל האמצעים ההוניים								
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים								
-		11,665.8	-		12,576.5	-		13,362.0
פער הריבית								
1.72			1.92			2.44		
2.04	230.9	11,299.0	2.11	257.2	12,188.7	2.53	317.0	12,506.4
תשואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית								

הערות בסוף תוספת ג'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת ג

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2012			2013			2014		
שיעורי הכנסות/הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסות/הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסות/הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד								
4.98	316.3	6,350.2	4.05	286.4	7,077.5	3.56	269.6	7,582.5
(2.64)	(147.70)	5,590.9	(1.70)	(106.00)	6,251.7	(0.97)	(66.9)	6,901.7
2.34			2.35			2.59		
מטבע ישראלי צמוד למדד								
5.57	197.4	3,543.1	5.93	219.6	3,701.5	4.25	154.2	3,629.8
(4.66)	(165.8)	3,559.1	(4.59)	(172.6)	3,759.7	(2.03)	(68.5)	3,381.3
0.91			1.34			2.22		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)								
2.99	42.0	1,405.7	2.64	37.2	1,409.7	2.67	34.6	1,294.1
(1.14)	(11.3)	989.9	(0.60)	(7.40)	1,227.2	(0.50)	(6.00)	1,196.8
1.85			2.04			2.17		
סך פעילות בישראל								
4.92	555.7	11,299.0	4.46	543.2	12,188.7	3.67	458.4	12,506.4
(3.20)	(324.8)	10,139.9	(2.54)	(286.0)	11,238.6	(1.23)	(141.4)	11,479.8
1.72			1.92			2.44		

הערות בסוף תוספת ג'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

תוספת ג

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
לעומת השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			לעומת השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013		
שינוי נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽⁹⁾	מחיר	שינוי נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽⁹⁾	מחיר
נכסים נושאי ריבית					
(0.7)	(17.0)	16.3	(76.0)	(73.3)	(2.7)
(11.8)	(16.5)	4.7	(8.8)	(8.9)	0.1
(12.5)	(33.5)	21.0	(84.8)	(82.2)	(2.6)
התחייבויות נושאות ריבית					
(36.7)	(60.2)	23.5	(100.1)	(100.8)	0.7
(2.1)	(1.2)	(0.9)	(44.5)	(40.9)	(3.6)
(38.8)	(61.4)	22.6	(144.6)	(141.7)	(2.9)

- (1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשנים 2013, 2014 ו- 2012 בסך (1.0), (1.2), ו- 19.3 בהתאמה.
- (5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (6) עמלות בסך 21.1, 12.3, ו- 13.9 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בשנים 2013, 2014, ו- 2012, בהתאמה.
- (7) לרבות מכשירים נגזרים.
- (8) תשואה נטו- הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

תוספת ד

סכומים מדווחים					31 בדצמבר 2014
עם דרישה עד חודש	מל' חודש עד 3 חודשים	מל' חודש עד 3 חודשים	מל' שנה עד 3 שנים	מל' שנה עד 5 שנים	
מיליוני ש"ח					
מטבע ישראלי לא צמוד					
נכסים פיננסיים	6,478.6	257.1	1,126.6	232.8	249.0
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	60.3	18.7	159.2	-	-
סה"כ שווי הוגן	6,538.9	275.8	1,285.8	232.8	249.0
התחייבויות פיננסיות	(5,934.7)	(349.6)	(522.9)	(656.2)	(207.6)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(517.0)	(199.6)	(6.8)	-	-
סה"כ שווי הוגן	(6,451.7)	(549.2)	(529.7)	(656.2)	(207.6)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	87.2	(273.4)	756.1	(423.4)	41.4
החשיפה המצטברת במגזר	87.2	(186.2)	569.9	146.5	187.9
מטבע ישראלי צמוד למדד					
נכסים פיננסיים	63.8	138.7	677.6	1,437.1	784.5
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	63.8	138.7	677.6	1,437.1	784.5
התחייבויות פיננסיות	(106.4)	(319.4)	(624.7)	(1,210.2)	(579.2)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	(106.4)	(319.4)	(624.7)	(1,210.2)	(579.2)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(42.6)	(180.7)	52.9	226.9	205.3
החשיפה המצטברת במגזר	(42.6)	(223.3)	(170.4)	56.5	261.8
מטבע חוץ⁽²⁾					
נכסים פיננסיים	1,066.4	26.7	89.2	128.9	92.4
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	640.2	325.5	32.9	0.7	-
סה"כ שווי הוגן	1,706.6	352.2	122.1	129.6	92.4
התחייבויות פיננסיות	(1,167.9)	(336.4)	(381.0)	(0.5)	(0.2)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(177.1)	(143.9)	(188.0)	(0.6)	(1.4)
סה"כ שווי הוגן	(1,345.0)	(480.3)	(569.0)	(1.1)	(1.6)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	361.6	(128.1)	(446.9)	128.5	90.8
החשיפה המצטברת במגזר	361.6	233.5	(213.4)	(84.9)	5.9
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית					
סך כל הנכסים	7,608.8	422.5	1,893.4	1,798.8	1,125.9
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	700.5	344.2	192.1	0.7	-
סה"כ שווי הוגן	8,309.3	766.7	2,085.5	1,799.5	1,125.9
סך כל ההתחייבויות	(7,209.0)	(1,005.4)	(1,528.6)	(1,866.9)	(787.0)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(694.1)	(343.5)	(194.8)	(0.6)	(1.4)
סה"כ שווי הוגן	(7,903.1)	(1,348.9)	(1,723.4)	(1,867.5)	(788.4)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	406.2	(582.2)	362.1	(68.0)	337.5
החשיפה המצטברת במגזר	406.2	(176.0)	186.1	118.1	455.6

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.

(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.
ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכולל.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014						
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾	מעל 20 שנים	מעל 10 שנים עד 20 שנים	מעל 5 שנים עד 10 שנים
שנים	%	מיליוני ש"ח	שנים	%	מיליוני ש"ח				
0.28	3.50	8,301.2	0.72	3.29	8,787.4	4.5	31.8	34.1	372.9
0.90		269.7	0.42		238.2	-	-	-	-
0.30	3.50	8,570.9	0.71	3.29	9,025.6	4.5	31.8	34.1	372.9
0.18	1.79	(7,533.4)	0.50	0.83	(7,849.5)	-	-	-	(178.5)
0.13		(678.8)	0.11		(723.4)	-	-	-	-
0.18	1.79	(8,212.2)	0.47	0.83	(8,572.9)	-	-	-	(178.5)
0.12	1.71	358.7	0.24	2.46	452.7	4.5	31.8	34.1	194.4
		358.7			452.7	452.7	448.2	416.4	382.3
2.92	3.60	3,718.0	3.06	3.45	3,657.5	-	14.6	177.1	364.1
0.62		51.4	-		-	-	-	-	-
2.89	3.60	3,769.4	3.06	3.45	3,657.5	-	14.6	177.1	364.1
2.57	1.60	(3,536.1)	2.72	1.05	(3,584.8)	-	-	(6.8)	(738.1)
0.32		(51.2)	0.13		-	-	-	-	-
2.54	1.60	(3,587.3)	2.72	1.05	(3,584.8)	-	-	(6.8)	(738.1)
0.35	2.00	182.1	0.34	2.40	72.7	-	14.6	170.3	(374.0)
		182.1			72.7	72.7	72.7	58.1	(112.2)
0.87	3.40	1,244.7	0.70	3.09	1,432.4	-	-	7.8	21.0
0.11		899.9	0.13		999.3	-	-	-	-
0.87	3.40	2,144.6	0.70	3.09	2,431.7	-	-	7.8	21.0
0.24	1.00	(1,615.2)	0.15	0.26	(1,886.8)	-	-	(0.2)	(0.6)
0.49	-	(481.6)	0.33	-	(512.7)	-	-	-	(1.7)
0.30	1.00	(2,096.8)	0.19	0.26	(2,399.5)	-	-	(0.2)	(2.3)
0.57	2.40	47.8	0.51	2.83	32.2	-	-	7.6	18.7
		47.8			32.2	32.2	32.2	32.2	24.6
1.07	3.52	13,263.9	1.34	3.31	13,877.3	4.5	46.4	219.0	758.0
0.31		1,221.0	0.19		1,237.5	-	-	-	-
1.01	3.52	14,484.9	1.24	3.31	15,114.8	4.5	46.4	219.0	758.0
0.85	1.64	(12,684.7)	1.05	0.81	(13,321.1)	-	-	(7.0)	(917.2)
0.28		(1,211.6)	0.20		(1,236.1)	-	-	-	(1.7)
0.80	1.64	(13,896.3)	0.98	0.81	(14,557.2)	-	-	(7.0)	(918.9)
0.21	1.88	588.6	0.26	2.50	557.6	4.5	46.4	212.0	(160.9)
		588.6			557.6	557.6	553.1	506.7	294.7

בגין המכשיר הפיננסי בביאור פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוס נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן ראה ביאור פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה.

ג. שיעור תשואה פנימי היינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגין בביאור פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ה

31 בדצמבר 2014												
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)					
הפסדי אשראי (4)			סך הכל				סך הכל			דירוג ביצוע אשראי (7)	בעייתי (5)	
הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי										
										סך הכל		בעייתי (5)
ציבור - מסחרי												
-	-	-	-	-	0.6	1.0	-	1.0	1.0	חקלאות		
-	0.1	-	-	-	2.9	5.0	-	16.6	16.6	תעשייה		
6.4	(9.3)	(10.0)	22.7	38.9	1,073.9	1,705.2	38.9	1,635.4	1,705.2	בינוי ונדל"ן - בינוי (6)		
2.6	0.3	0.5	1.5	8.0	389.9	415.8	8.0	407.8	415.8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן		
-	-	-	-	-	0.4	0.4	-	0.4	0.4	חשמל ומים		
0.4	0.2	0.1	3.5	3.5	19.0	19.8	3.5	16.3	19.8	מסחר		
-	-	-	-	-	7.8	7.9	-	7.9	7.9	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל		
0.2	-	(0.2)	0.3	0.3	21.0	21.4	0.3	21.1	21.4	תחבורה ואחסנה		
-	-	-	-	-	2.4	2.4	-	2.4	2.4	תקשורת ושירותי מחשב		
0.3	-	0.1	-	-	91.1	92.7	-	112.1	112.1	שירותים פיננסיים		
0.2	(0.1)	(0.1)	0.1	0.3	75.9	91.1	1.0	90.1	91.1	שירותים עסקיים ואחרים		
0.1	-	-	-	-	20.2	22.3	-	23.4	23.4	שירותים ציבוריים וקהילתיים		
10.2	(8.8)	(9.6)	28.1	51.0	1,705.1	2,385.0	51.7	2,334.5	2,417.1	סך הכל מסחרי		
64.5	4.1	(1.3)	0.5	197.9	6,977.2	7,415.7	197.9	7,014.9	7,415.7	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור		
36.0	23.8	29.3	12.3	35.0	992.1	1,288.3	35.0	1,228.3	1,288.3	אנשים פרטיים - אחר		
										סך הכל ציבור - פעילות בישראל		
110.7	19.1	18.4	40.9	283.9	9,674.4	11,089.0	284.6	10,577.7	11,121.1	בנקים בישראל		
-	-	-	-	-	38.9	38.9	-	65.3	65.3	ממשלת ישראל		
-	-	-	-	-	-	-	-	853.9	853.9	בנקים בחו"ל		
110.7	19.1	18.4	40.9	283.9	9,713.3	11,127.9	284.6	11,496.9	12,040.3	סך הכל פעילות בישראל		
-	-	-	-	-	-	-	-	4.7	4.7	בנקים בחו"ל		
110.7	19.1	18.4	40.9	283.9	9,713.3	11,127.9	284.6	11,501.6	12,045.0	סך הכל		

הערות בסוף תוספת ה'

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ה (המשך)

31 בדצמבר 2013									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)		
הפסדי אשראי (4)			מזה				סך הכל	סך הכל	בעייתי (5)
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי							
ציבור - מסחרי									
-	-	-	-	0.1	0.7	1.2	0.1	1.2	חקלאות
0.1	-	-	-	0.5	4.5	5.9	0.5	5.9	תעשייה
7.1	0.2	(0.6)	42.9	67.8	1,026.8	1,633.2	67.8	1,633.2	בינוי ונדל"ן - בינוי(6)
2.4	0.3	2.6	4.0	15.3	398.4	418.3	15.3	418.3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	0.9	0.9	-	0.9	חשמל ומים
0.5	1.4	1.3	6.9	6.9	21.5	22.3	6.9	22.3	מסחר
-	(1.3)	(1.3)	-	-	1.2	1.3	-	1.3	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
0.4	-	-	0.3	0.6	36.4	36.8	0.6	36.8	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	0.5	0.5	-	0.5	תקשורת ושירותי מחשב
0.2	-	-	-	-	31.0	32.6	-	37.4	שירותים פיננסיים
0.2	0.1	0.1	0.1	0.4	37.0	55.5	1.1	55.6	שירותים עסקיים ואחרים
0.1	-	-	0.1	0.1	10.9	13.0	0.1	14.2	שירותים ציבוריים וקהילתיים
11.0	0.7	2.1	54.3	91.7	1,569.8	2,221.5	92.4	2,227.6	סך הכל מסחרי
69.9	11.7	21.1	1.4	244.6	6,990.3	7,458.7	244.6	7,458.7	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
30.5	23.8	31.5	10.7	33.4	1,175.4	1,502.4	33.4	1,502.4	אנשים פרטיים - אחר
111.4	36.2	54.7	66.4	369.7	9,735.5	11,182.6	370.4	11,188.7	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	23.5	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	660.8	ממשלת ישראל
111.4	36.2	54.7	66.4	369.7	9,735.5	11,182.6	370.4	11,873.0	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	4.2	בנקים בחו"ל
111.4	36.2	54.7	66.4	369.7	9,735.5	11,182.6	370.4	11,877.2	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 9,713.3 מיליוני ש"ח, אג"ח - 876.7 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 40.4 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,414.6 מיליוני ש"ח. (ליום 31.12.13: חובות - 9,735.5 מיליוני ש"ח, אג"ח - 672.9 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 21.7 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,447.1 מיליוני ש"ח).

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן) בסעיף התחייבויות אחרות.

(5) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 122.2 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 151.9 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 133.4 מיליוני ש"ח ו-157.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(7) יתרה נמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

מאזנים מאוחדים - מידע רב רבעוני לסופי כל רבעון בשנים 2013 ו-2014

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ו

2013				2014				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
נכסים								
1,140.1	2,109.9	1,909.8	2,833.4	2,497.7	2,226.4	2,499.2	3,278.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,353.3	782.8	910.1	676.6	1,119.3	983.3	1,068.5	880.4	ניירות ערך
9,650.4	9,608.1	9,683.2	9,626.6	9,593.4	9,574.7	9,567.6	9,566.5	אשראי לציבור, נטו
116.5	123.2	129.6	150.4	149.1	148.8	151.7	160.8	בניינים וציוד
-	-	-	*2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	נכסים בלתי מוחשיים
15.4	193	19.4	21.7	16.5	22.5	39.1	40.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
76.7	66.2	68.2	*158.0	145.4	203.8	162.3	149.6	נכסים אחרים
12,352.4	12,709.5	12,720.3	13,468.7	13,523.3	13,161.3	13,490.1	14,077.3	סך כל הנכסים
התחייבויות והון								
9,958.9	10,348.9	10,402.2	11,071.1	10,855.0	10,775.3	10,748.1	10,977.2	פיקדונות הציבור
61.1	59.6	58.2	51.5	52.1	47.9	47.0	42.5	פיקדונות מבנקים
0.3	2.2	-	0.7	-	0.7	-	5.0	פיקדונות הממשלה
-	-	-	27.5	401.2	144.9	459.4	582.7	ניירות ערך שהושאלו
1,509.2	1,485.5	1,434.1	1,406.0	1,315.7	1,285.7	1,284.4	1,503.1	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
21.5	11.7	14.0	12.3	6.6	16.8	30.5	39.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
102.9	107.9	120.9	*202.4	176.0	163.7	185.3	182.6	התחייבויות אחרות
11,653.9	12,015.8	12,029.4	12,771.5	12,806.6	12,435.0	12,754.7	13,332.1	סך כל ההתחייבויות
698.5	693.7	690.9	697.2	716.7	726.3	735.4	745.2	הון עצמי
12,352.4	12,709.5	12,720.3	13,468.7	13,523.3	13,161.3	13,490.1	14,077.3	סך כל ההתחייבויות וההון

* הוצג מחדש - למפרטים ראה ביאור 32.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח

דוחות רווח והפסד מאוחדים - מידע רב רבעוני לשנים 2013 ו-2014

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תוספת ז⁽¹⁾

2013				2014				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
121.6	* 143.6	* 165.1	* 112.9	94.8	133.1	125.4	105.1	הכנסות ריבית
62.2	78.9	98.1	46.8	19.7	55.9	42.9	22.9	הוצאות ריבית
59.4	64.7	67.0	66.1	75.1	77.2	82.5	82.2	הכנסות ריבית, נטו
8.6	* 29.2	* 9.3	* 7.6	(0.7)	5.2	8.3	5.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
50.8	35.5	57.7	58.5	75.8	72.0	74.2	76.6	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית								
2.0	8.5	(0.4)	4.1	3.5	5.6	5.3	3.7	הכנסות מימון שאינן מריבית
22.3	22.3	22.1	24.7	29.6	26.4	29.4	32.9	עמלות
0.7	-	* 0.1	* 0.1	2.9	2.8	2.9	2.9	הכנסות אחרות
25.0	30.8	* 21.8	28.9	36.0	34.8	37.6	39.5	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות								
37.4	* 36.8	36.6	* 35.3	38.9	40.7	41.7	46.4	משכורות והוצאות נילות
13.2	14.2	15.0	15.8	16.5	18.3	18.4	19.5	אחזקה ופחת בניינים וציוד
17.3	* 21.0	20.4	* 23.4	26.0	25.3	27.8	30.9	הוצאות אחרות
67.9	72.0	72.0	74.5	81.4	84.3	87.9	96.8	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7.9	* (5.7)	7.5	12.9	30.4	22.5	23.9	19.3	רווח לפני מיסים
2.3	(2.5)	1.0	4.6	10.3	7.7	7.6	4.2	הפרשה למיסים
5.6	(3.2)	6.5	8.3	20.1	14.8	16.3	15.1	רווח נקי
רווח למניה (בש"ח)								
0.08	(0.05)	0.09	0.12	0.29	0.21	0.23	0.2	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)

* סווג מחדש

הצהרה (certification)

אני, אוריאל פז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - הבנק) לשנת 2014 (להלן: - הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אוריאל פז
מנהל כללי

25 בפברואר, 2015

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - הבנק) לשנת 2014 (להלן: - הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדיקטוריון ולוועדות הביקורת של הדיקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

25 בפברואר, 2015

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (Monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) 1992 בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2014, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק "קוסט פורר גבאי את קסירר", כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 157 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014.

אלכסנדר זלמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

אוריאל פז

מנהל כללי

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

25 בפברואר, 2015

דוחות כספיים

דין וחשבון לשנת 2014
בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

157 דוח רואה החשבון המבקר - בקרה פנימית על דיווח כספי

159 דוח רואה החשבון המבקר

הדוחות הכספיים

161 מאזנים

162 דוחות רווח והפסד

163 דוח על הרווח הכולל

164 דוחות על השינויים בהון העצמי

165 דוחות על תזרימי המזומנים

169 ביאורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק ירושלים בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד - "הבנק") ליום 31 בדצמבר, 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission 1992 (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על הדיווח הכספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight (PCAOB) Board בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קויימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים - של הבנק ומאוחזדים - לימים 31 בדצמבר, 2014 ו-2013 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחזדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014 והדוח שלנו מיום 25 בפברואר, 2015 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) לימים 31 בדצמבר, 2014 ו-2013 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד לימים 31 בדצמבר, 2014 ו-2013 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission 1992 (COSO), והדוח שלנו מיום 25 בפברואר, 2015 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד		הבנק			
31 בדצמבר					
ביאור	2014	2013	2014	2013	
נכסים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3	3,278.0	2,833.4	3,278.0	2,833.4
ניירות ערך ⁽¹⁾	4	880.4	676.6	864.5	680.5
אשראי לציבור		9,674.4	9,735.5	9,674.4	9,735.5
הפרשה להפסדי אשראי		(107.9)	(108.9)	(107.9)	(108.9)
אשראי לציבור, נטו	5	9,566.5	9,626.6	9,566.5	9,626.6
השקעות בחברות מוחזקות	7	-	-	389.5	380.6
בניינים וציוד	8	160.8	150.4	16.1	18.2
נכסים בלתי מוחשיים	8א	1.6	⁽³⁾ 2.0	1.6	⁽³⁾ 2.0
נכסים בגין מכשירים נגזרים	19	40.4	21.7	40.4	21.7
נכסים אחרים	9	149.6	⁽³⁾ 158.0	159.5	⁽³⁾ 148.5
סך כל הנכסים		14,077.3	13,468.7	14,316.1	13,711.5
התחייבויות והון					
פיקדונות הציבור	10	10,977.2	11,071.1	12,248.0	12,196.8
פיקדונות מבנקים	11	42.5	51.5	42.5	51.5
פיקדונות הממשלה		5.0	0.7	5.0	0.7
ניירות ערך שהושאלו		582.7	27.5	582.7	27.5
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	12	1,503.1	1,406.0	485.2	541.8
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	19	39.0	12.3	39.0	12.3
התחייבויות אחרות ⁽²⁾	13	182.6	⁽³⁾ 202.4	168.5	⁽³⁾ 183.7
סך כל ההתחייבויות		13,332.1	12,771.5	13,570.9	13,014.3
הון עצמי	13א	745.2	697.2	745.2	697.2
סך כל ההתחייבויות וההון		14,077.3	13,468.7	14,316.1	13,711.5

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

אוריאל פוז

מנהל כללי

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
25 בפברואר, 2015

(1) מזה שועבדו למלווים בבנק ובמאוחד לימים 31.12.2014 ו- 31.12.2013 בסך 261.4 מיליון ש"ח ובסך 164.0 מיליון ש"ח, בהתאמה. לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ראה ביאור ניירות ערך.

(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאוחד לימים 31.12.14 ו- 31.12.2013 בסך 2.8 מיליון ש"ח ובסך 2.5 מיליון ש"ח בהתאמה.

(3) הוצג מחדש לפרטים ראה ביאור 32.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח. הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות רווח והפסד

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

הבנק			מאוחד				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2012	2013	2014	2012	2013	2014		
562.0	546.4	459.4	555.7	543.2	458.4	22 הכנסות ריבית	
337.8	293.1	145.7	324.8	286.0	141.4	22 הוצאות ריבית	
224.2	253.3	313.7	230.9	257.2	317.0	הכנסות ריבית, נטו	
36.0	54.7	18.4	36.0	54.7	18.4	5 הוצאות בגין הפסדי אשראי	
188.2	198.6	295.3	194.9	202.5	298.6	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	
הכנסות שאינן מריבית							
22.1	13.7	18.1	22.6	14.2	18.1	23 הכנסות מימון שאינן מריבית	
81.3	82.3	111.6	90.2	91.4	118.3	24 עמלות	
0.1	-	11.5	0.6	0.9	11.5	25 הכנסות אחרות	
103.5	96.0	141.2	113.4	106.5	147.9	סך כל ההכנסות שאינן מריבית	
הוצאות תפעוליות ואחרות							
123.2	131.0	148.1	137.8	146.1	167.7	26 משכורות והוצאות נילוות	
33.6	35.7	40.0	46.9	58.2	72.7	אחזקה ופחת בניינים וציוד	
98.8	119.1	160.1	69.8	82.1	110.0	27 הוצאות אחרות	
255.6	285.8	348.2	254.5	286.4	350.4	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	
36.1	8.8	88.3	53.8	22.6	96.1	רווח לפני מיסים	
15.0	2.9	28.4	17.7	5.4	29.8	28 הפרשה למיסים	
21.1	5.9	59.9	36.1	17.2	66.3	רווח לאחר מס	
15.0	11.3	6.4	-	-	-	חלק של הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס	
36.1	17.2	66.3	36.1	17.2	66.3	רווח נקי	
רווח למניה (בש"ח)							
0.51	0.24	0.94	0.51	0.24	0.94	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)	

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	2013	2014	
36.1	17.2	66.3	רווח נקי
			רווח כולל אחר:
19.3	(1.2)	(1.0)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(6.6)	0.4	0.4	השפעת המס המתייחס
12.7	(0.8)	(0.6)	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים
48.8	16.4	65.7	סך הכל הרווח הכולל

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

קרנות הון						
סך הכל הון עצמי	עודפים שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	מפרמיה	הון המניות הנפרע
יתרה ליום 1 בינואר 2012	644.6	430.5	(11.6)	225.7	3.1	95.3
רווח נקי בתקופה	36.1	36.1	-	-	-	-
התאמות ושינויים הנובעים:						
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	0.7	-	-	0.7	0.7	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	12.7	-	12.7	-	-	-
יתרה ליום 1 בינואר 2013	694.1	466.6	1.1	226.4	3.8	95.3
רווח נקי בתקופה	17.2	17.2	-	-	-	-
דיבידנד	(13.7)	(13.7)	-	-	-	-
התאמות ושינויים הנובעים:						
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	0.4	-	-	0.4	0.4	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	(0.8)	-	(0.8)	-	-	-
יתרה ליום 1 בינואר 2014	697.2	470.1	0.3	226.8	4.2	95.3
רווח נקי בתקופה	66.3	66.3	-	-	-	-
דיבידנד	(17.7)	(17.7)	-	-	-	-
התאמות ושינויים הנובעים:						
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	* -	-	-	* -	* -	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	(0.6)	-	(0.6)	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	745.2	518.7	(0.3)	226.8	4.2	95.3

* סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

הבנק			מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2013	2014	2012	2013	2014
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
36.1	17.2	66.3	36.1	17.2	66.3
רווח נקי לשנה					
התאמות:					
(15.0)	(11.3)	(8.9)	-	-	-
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות					
2.3	2.1	2.5	17.7	26.8	38.3
פחת על בניינים וציוד					
36.0	54.7	18.4	36.0	54.7	18.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
*2.2	(4.7)	(8.9)	*(41.3)	(8.2)	(10.3)
הפסד (רווח) ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה					
(10.0)	(9.4)	(19.1)	(8.4)	(9.2)	(19.2)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר					
-	-	-	-	-	-
רווח מממוש בניינים וציוד					
0.7	0.4	-	0.7	0.4	-
הוצאות הנבעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות					
(17.6)	(11.3)	1.1	(18.4)	(11.3)	1.7
מיסים נדחים, נטו					
(5.8)	1.0	(2.3)	(5.7)	0.5	(2.3)
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)					
*(11.8)	(10.8)	(11.6)	*(11.8)	(10.8)	(12.2)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון					
שינוי נטו בנכסים שוטפים:					
(559.6)	(90.3)	41.7	(559.6)	(90.3)	41.7
אשראי לציבור					
(13.7)	(0.8)	(18.7)	(13.7)	(0.8)	(18.7)
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
(72.0)	205.1	(71.3)	(72.0)	199.2	(63.5)
ניירות ערך למסחר					
5.9	(17.6)	(11.4)	19.0	(17.8)	7.4
נכסים אחרים					
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:					
(12.9)	(11.8)	(9.0)	(12.9)	(11.8)	(9.0)
פיקדונות מבנקים					
672.2	1,000.0	51.2	749.1	1,249.8	(93.9)
פיקדונות הציבור					
(0.8)	0.7	4.3	(0.8)	0.7	4.3
פיקדונות הממשלה					
-	13.4	555.2	-	13.4	555.2
ניירות ערך שהושאלו					
1.4	(4.1)	26.7	1.4	(4.1)	26.7
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
37.1	11.1	(8.4)	92.2	57.2	7.0
התחייבויות אחרות					
74.7	1,133.6	597.8	207.6	1,455.6	537.9
מזומנים נטו מפעילות שוטפת					

* סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

הבנק			מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2013	2014	2012	2013	2014
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
	-	(200.6)		-	(200.6)
רכישת איגרות חוב מוחזקות לפידיון					
(2,205.0)	(2,023.5)	(1,755.1)	(2,423.4)	(2,417.5)	(2,555.6)
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה					
2,676.4	2,003.2	1,807.8	2,877.3	2,408.2	2,600.7
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה					
26.6	357.0	73.8	26.6	337.4	55.9
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה					
-	(12.4)	-	-	(12.4)	-
רכישת פעילות חברת כלל בטוחה (נספח א')					
-	-	-	(48.7)	(44.4)	(37.9)
רכישת בניינים וציוד					
498.0	324.3	(74.1)	431.8	271.3	(137.5)
מזומנים נטו מפעילות בהשקעה					
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
78.7	60.6	-	296.9	60.6	317.4
הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
(83.3)	(31.3)	(61.4)	(368.0)	(301.0)	(255.5)
פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
-	(13.7)	(17.7)	-	(13.7)	(17.7)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות					
(4.6)	15.6	(79.1)	(71.1)	(254.1)	44.2
מזומנים נטו מפעילות מימון					
(7.4)	5.3		(7.4)	5.3	21.7
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים					
575.5	1,468.2	444.6	575.7	1,467.5	422.9
גידול במזומנים ופיקדונות בבנקים					
791.8	1,359.9	2,833.4	792.3	1,360.6	2,833.4
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת השנה					
1,359.9	2,833.4	3,278.0	1,360.6	2,833.4	3,278.0
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף השנה					
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:					
833.4	784.5	690.0	833.4	784.5	690.0
ריבית שהתקבלה					
329.2	441.0	302.0	329.2	441.0	302.0
ריבית ששולמה					
10.3	10.9	40.8	10.3	14.8	43.8
מיסים על הכנסה ששולמו					
7.7	9.0	7.4	7.7	10.2	8.7
מיסים שהתקבלו					

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

הבנק			מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2013	2014	2012	2013	2014
נספח א' - רכישת חברות בת שאוחדו לראשונה					
נכסים והתחייבויות זרימת מזומנים לרכישת פעילות חברת כלל בטוחה ליום הרכישה:					
-	(244.5)	-	-	(244.5)	-
מזומנים שנרכשו					
-	*(156.7)	-	-	*(156.7)	-
נכסים מזוהים (למעט מזומנים ושווי מזומנים)					
-	87.2	-	-	87.2	-
התחייבויות					
-	(314.0)	-	-	(314.0)	-
נכסים והתחייבויות מזוהים					
-	*57.1	-	-	*57.1	-
מוניטין					
-	(256.9)	-	-	(256.9)	-
סה"כ עלות הרכישה					
-	(256.9)	-	-	(256.9)	-
תמורה ששולמה במזומן					
-	244.5	-	-	244.5	-
בניכוי - מזומנים שנרכשו					
-	(12.4)	-	-	(12.4)	-
סך זרימת מזומנים שהתווספו בגין רכישת הפעילות					
נספח ב'- פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח					
-	-	-	7.2	14.4	10.3
רכישת רכוש קבוע באשראי					

* הוצג מחדש לפרטים ראה ביאור 32.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח. הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים

דין וחשבון לשנת 2014

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

ביאור 1 - כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קימעונאי אחר, במימון עסקי בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן - "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של בנק.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

עיקרי המדיניות החשבונאית, אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים באופן עקבי, והתואמים את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, הם:

א. בסיס העריכה של הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה של הדוחות הכספיים

הבנק ערך את דוחותיו הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו לאחר מועד המעבר נכללו בערכים נומינליים. בהתאם לתקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים" הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה ביום 31 בדצמבר 2003 והחל מאותו מועד הבנק החל לדווח בסכומים מדווחים. סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.

בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

תמצית הנתונים של הבנק בערכים נומינליים היסטוריים לצורכי מס ניתנת בביאור 31.

2. כללי איחוד

הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק כוללים את הדוחות של חברות שלבנק קיימת שליטה בהן. יתרות ועסקאות הדדיות שבין הבנק לחברות הבנות בוטלו בדוחות הכספיים המאוחדים. בדוחות הבנק הנפרדים השקעות בחברות מוחזקות מוצגת לפי שיטת השווי המאזני.

3. מטבע פעילות ומטבע הצגה

מטבע הפעילות וההצגה של הבנק ושל החברות הבנות שלו הינו שקל חדש. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

4. מטבע חוץ והצמדה

נכסים והתחייבויות במטבע חוץ או הצמודים אליו ואלה הצמודים למדד המחירים לצרכן כלולים בדוחות הכספיים כדלהלן:

- א. אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן מוצגים לפי המדד הידוע בתאריך המאזן.
- ב. אלה שבמטבע חוץ או הצמודים אליו מוצגים לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על-ידי בנק ישראל לתאריך המאזן, למעט במקרים בהם תנאי ההסכם קובעים אחרת.
- להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב ושיעורי עלייתם (ירידתם):

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

שיעור העליה (הירידה) בשנת			ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	2014	2012	2013	2014
באחוזים					
-2.3	-7.0	12.0	3.733	3.471	3.889
שער החליפין של דולר ארה"ב (ש"ח) מדד המחירים לצרכן-בסיס 1993 (נקודות):					
1.6	1.9	-0.1	219.4	223.6	223.4
חודש נובמבר					
1.4	1.8	-0.2	219.8	223.8	223.4
חודש דצמבר					

עסקאות שאין במטבע הפעילות טופלו כלהלן:

- א. עסקה הנקובה במטבע חוץ נרשמה, בעת ההכרה לראשונה, במטבע הפעילות, תוך שימוש בשער החליפין המיידי בין מטבע הפעילות לבין מטבע החוץ במועד העסקה בכל תאריך מאזן, פריטים כספיים במטבע חוץ מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין המיידי בתאריך המאזן.
- ב. בכל תאריך מאזן, פריטים לא כספיים במטבע חוץ הנמדדים בעלות היסטורית, מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין במועד העסקה.
- ג. בכל תאריך מאזן, פריטים לא כספיים במטבע חוץ הנמדדים בשווי הוגן מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין במועד קביעת השווי ההוגן.
- ד. הפרשי שער הנובעים מסילוק של פריטים כספיים, או הנובעים מתרגום של פריטים כספיים לפי שער חליפין שונים מאלה ששימשו לתרגום בעת ההכרה לראשונה במהלך התקופה, או מאלה ששימשו לתרגום בדוחות כספיים קודמים, מוכרים בדוח רווח והפסד בתקופה בה נבעו.
5. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

תקן חשבונאות מספר 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS"

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה- IFRS הינו:

- 5.1. בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הוא בהתאם לנקבע בתקני IFRS, כפי שעוגנו בהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכן בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כמו כן, מיישם התאגיד הבנקאי את התקנה הבינלאומית באופן הבא:

אם לא נקבע טיפול ספציפי בנושא מסוים בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, לרבות במצבים שבהם קיימות מספר חלופות לטיפול חשבונאי בהתאם לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, התאגיד הבנקאי מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושא זה, אם קיימים כללים כאמור. בהיעדר כללים כאמור, הנהלת התאגיד הבנקאי מפעילה את שיקול דעתה בפיתוח ויישום מדיניות חשבונאית, שיישומה יביא למידע אשר רלוונטי ומהימן לצורכי קבלת החלטות לכלליות של המשתמשים.

כאשר לגבי נושא מסוים לא נקבע בהוראות הדיווח לציבור כי יש ליישם תקני דיווח כספי בינלאומיים ולא נקבעו הוראות אחרות, התאגיד הבנקאי מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושא זה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ראה סעיפים ב'16, ז'2 להלן בנוגע להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב וכן בנוגע להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

5.2. בנושאים בליבת העסק הבנקאי - התאגיד הבנקאי מיישם את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובין היתר, בנושאים מסוימים גם כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב.

6. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ב. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

ב.1. צירופי עסקים:

צירוף עסקים מתרחש כאשר תאגיד בנקאי משיג לראשונה שליטה, על חברה בת או פעילות נפרדת. הבנק מטפל בצירופי העסקים בשיטת הרכישה. בהתאם לשיטה זו, הבנק מזהה את הרוכש, קובע את מועד הרכישה ומכיר בנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ובהתחייבויות שניטלו בהתאם לשווים ההוגן, למעט חריגים. כל הרכיבים של זכויות שאינן מקנות שליטה בישות הנרכשת נמדדים במועד הרכישה בשווי הוגן למועד הרכישה, אלא אם בסיס מדידה אחר נדרש לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים.

הבנק מכיר במוניטין למועד הרכישה כעודף של סך התמורה שהועברה וסכום הזכויות שאינן מקנות שליטה על הסכום נטו למועד הרכישה של הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו. בתקופות עוקבות נמדד המוניטין בעלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. במקרה בו יש להכיר ברווח מרכישה במחיר הזדמנותי, בהתאם לפער שבין הסכום נטו למועד הרכישה של הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו (למעט חריגים) לבין סך התמורה שהועברה וסכום הזכויות שאינן מקנות שליטה, על הבנק לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית. הבנק מודד את התמורה שהועברה בהתאם לשווים ההוגן של הנכסים שנמסרו, ההתחייבויות שניטלו (למעט חריגים) והמכשירים הונויים שהונפקו. עלויות כלשהן שניתן ליחסן לצירוף העסקים מוכרות כהוצאה בתקופה בה התהוו, למעט עלויות להנפקת מכשירים הונויים או חוב של הבנק.

בהתאם לאמור בביאור 7ה' בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2013, הבנק הכיר בשווי ההוגן של הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים על פי מדידה ארעית לאור כך שהבנק לא קיבל אישור מקדמי מרשות המיסים בנוגע להשלכות המס של המיזוג עד למועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2013. השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו ניתנים להתאמה סופית עד 12 חודשים ממועד הרכישה. על פי תקן דיווח בינלאומי מספר 3 בדבר צירופי עסקים, במועד המדידה הסופית, ההתאמות מבוצעות בדרך של הצגה מחדש של מספרי ההשוואה שדווחו בעבר לפי המדידה הארעית.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ביום 12 במרס, 2014, נתקבלה מרשות המסים החלטת המיסוי לביצוע שינוי מבנה לפיו, אושרה תכנית המיזוג ליום 31 בדצמבר, 2013, של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ לתוך בנק ירושלים. לפרטים נוספים ראה באור 32 להלן.

בהתאם לתקן IFRS3(R) נתוני המאזן ליום 31 בדצמבר 2013, המהווים מספרי השוואה בדוחות הכספיים, הוצגו מחדש על מנת לשקף את התאמת הטיפול החשבונאי בגין הצגת נכס המס הנדחה בגין הפסדים המועברים כאמור. כתוצאה מכך, נוצרה יתרת רווח מרכישה במחיר הזדמנותי.

על פי הנחיית הפיקוח על הבנקים, רווח זה נרשם כהכנסה נדחית אשר תופחת על פני תקופה של 5 שנים בקו ישר ממועד הרכישה ונכללת בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות אחרות. לא הייתה השפעה מהותית על תוצאות הבנק עבור השנה שנשתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013 כתוצאה מההצגה מחדש זו.

יצוין כי לצורך מדידת הלימות הון, על פי הסיכום עם הפיקוח על הבנקים לצורך יישום הוראות באזל III, מיתרת המס הנדחה שנוצרה כתוצאה מרכישה זו, תקוזז יתרת ההכנסה הנדחית כאמור, לסוף כל תקופת דיווח.

2.2. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

ההכנסות וההוצאות מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה, למעט:

1. לעניין הכרה בהכנסה בגין חובות פגומים, ראה ביאור 2 (ב)6 להלן.
2. עמלות מעסקי מימון שעניין עמלות בגין קיבולים, ערבויות ואשראי תעודות מוכרות באופן יחסי לתקופות העסקאות.
3. לעניין ההכרה בהכנסות ובהוצאות בגין ניירות ערך ובגין מכשירים פיננסיים נגזרים, ראה ביאור 2(ב)4 להלן וביאור 2(ב)14 להלן, בהתאמה.
4. עמלות ישירות ביצירת הלוואה נדחות ומוכרות כהתאמת תשואה על פני אורך החיים של ההלוואה. עמלות אלו כוללות בין היתר עמלות שנתקבלו מהלוואה כריבית ששולמה מראש או שמטרתן הפחתת שיעור הריבית הנומינלי על ההלוואה, עמלות שמהוות החזר הוצאות לבנק בגין יצירת ההלוואה, עמלות שמהותן פיצוי לבנק בגין הסכמתו לספק הלוואה בתנאים מורכבים או תוך פרק זמן מהיר וכן עמלות שהלוואה חויב בהן בקשר להליך היצירה של ההלוואה כגון דמי ניהול, עמלות השמה, עמלות ארגון, עמלות חיתום וכן עמלות אחרות הנילוות לעסקאות מתן ההלוואות.
5. העמלות שמתקבלות כתוצאה מארגון מחדש (שאינו ארגון מחדש של חוב בעייתי) מטופלות באופן הבא:
הבנק בוחן את השינויים שבוצעו וקובע האם כתוצאה מהם תנאיה של ההלוואה החדשה עדיפים לבנק לפחות כמו התנאים של הלוואות בנות השוואה ללקוחות אחרים בעלי סיכויי גביה דומים או שמדובר בשינויים מינוריים בלבד. שינוי מינורי הוא שינוי בתנאי ההלוואה שכתוצאה ממנו הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים מההלוואה לאחר השינוי שונה בפחות מ- 10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הנוותרים בהתאם לתנאי מכשיר החוב המקורי. במקרה כזה כל העמלות נטו שלא הופחתו בגין ההלוואה המקורית, נכללות בסכום ההלוואה הקיימת ומוכרות כהתאמת תשואה, כחלק מהכנסות ריבית על פני יתרת תקופת ההלוואה. עם זאת, במידה ונקבע כי השינוי בתנאי ההלוואה אינו מינורי ההלוואה שמומנה מחדש מטופלת כהלוואה חדשה, ובהתאם העמלות שטרם הופחתו נזקפות מיידית כהכנסות ריבית בדוח רווח והפסד (כולל עמלת פירעון מוקדם אם יש).
6. עמלות מפירעון מוקדם שנוצרו מעסקאות לפני ה- 1 בינואר, 2014 מוכרות כחלק מהכנסות ריבית ונפרסות בדוח רווח והפסד בשיעורים שווים לפי יתרת התקופה לפירעון של האשראי או תוך שלוש שנים ממועד הפירעון - בהתאם לתקופה הקצרה מבין השתיים. עמלות מפירעון מוקדם שנוצרו לאחר ה- 1 בינואר, 2014, מוכרות מיידית או מטופלות בהתאם ליתר העמלות שטרם הופחתו.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

3.3. קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר, 2012, אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר נועדו להתאים את ההוראות בנושא זה לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

בהתאם להוראות, הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מצד נגדי זהה מוצגים במאזן בסכום נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (Legally Enforceable Right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו ו/או בו זמנית.
- הבנק והצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (Determinable Amounts).

נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים מוצגים במאזן לפי סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים שנמנו לעיל, ובתנאי שישינו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.

הבנק לא מקזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד התחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל. עם זאת בהוראות נקבע כי במקרים מסוימים בנק רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה בטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב בטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (Master Netting Arrangement).

הבנק בוחן קיומן של מגבלות משפטיות בכדי לקבוע כי זכות הקיזוז היא בת אכיפה. כדי שתתקיים זכות חוקית בת אכיפה, בוחן הבנק כי זכות הקיזוז תהיה תקפה גם במקרה של פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.

פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי קוזזו מן האשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאינן לבנק סיכון להפסד מהאשראי. המרווח בפעילות הנ"ל נכלל בסעיף "עמלות".

4.4. ניירות ערך

1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון - אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט אגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. אגרות חוב המוחזקות לפדיון מוצגות לפי עלותן המופחתת ליום הדיווח.

2. ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן ביום הדיווח. השווי ההוגן מתבסס על מחיר ציטוט לגבי ניירות ערך שיש להם מחיר ציטוט או על נתוני שיערוך המתקבלים ממקורות חיצוניים לגבי אגרות חוב שאין להם שער. הרווח או ההפסד בגינם בניכוי העתודה המתאימה למס מוצג בסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי הנקרא: "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

3. ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה או ניירות ערך אשר הבנק בחר למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח והפסד לפי חלופת השווי ההוגן, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים לפי שוויים ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד, בסעיף הכנסות מימון שאין מריבית.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

4. סיווג הכנסות (הוצאות) בדוח רווח והפסד:
- הכנסות ריבית על בסיס צבירה על אגרות חוב מוחזקות לפדיון, זמינות למכירה ומוחזקות למסחר יוכרו בסעיף "הכנסות ריבית".
 - רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב מוחזקות למסחר מוצגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילות למטרות מסחר".
 - רווחים (הפסדים) ממכירת אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (לרבות הפסדים לירידת ערך) מוצגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר".
5. הבנק בוחן מידי תקופה האם ירידה שחלה בשוויים ההוגן של ניירות ערך הממוינים לתיק הזמין למכירה או לתיק המוחזק לפדיון מתחת לעלותם (עלותם המופחתת) היא בעלת אופי אחר מזמני. לצורך כך נבחנים בין היתר הסימנים הבאים:
- הכוונה והיכולת של התאגיד הבנקאי להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את השבת נייר הערך לעלותו המקורית.
 - ההיקף של שווי הביטחונות המגבים את נייר הערך.
 - פרק הזמן בו שווי הנייר היה נמוך בהשוואה לעלותו.
 - שיעור ירידת הערך מסך העלות.
 - בחינת תנאים המשקפים את מצבו הפיננסי של הגוף המנפיק, לרבות האם ירידת הערך נובעת מסיבות פרטניות הנובעות למנפיק או בשל קיומם של תנאים מאקרו כלכליים.
 - בנוסף, בהתקיים אחד מהמצבים הבאים, מכיר הבנק בירידת ערך שאינה זמנית:
 - נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו.
 - נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, התאגיד הבנקאי מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.
 - איגרת חוב אשר חלה לגביה ירידת ערך משמעותית בין דירוג האג"ח במועד שבו היא נרכשה על ידי התאגיד הבנקאי לבין דירוג האג"ח במועד פרסום הדוח לתקופה זו.
 - איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי התאגיד הבנקאי כבעייתית.
 - איגרת חוב שחל לגביה כשל בתשלום לאחר רכישתה.
 - נייר ערך אשר ככלל שווי ההוגן לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (העלות המופחתת), אלא אם מוכח ברמה גבוהה של ביטחון ובהתבסס על ראיות אובייקטיביות כי ירידת הערך היא בעלת אופי זמני בלבד.
- במידה והירידה בשווי ההוגן נחשבת כבעלת אופי אחר מזמני, העלות (העלות המופחתת) של נייר הערך תופחת לשווי ההוגן באופן בו סכומי הפסד שנצברו להון בסעיף רווח כולל אחר יסווגו במועד ירידת הערך לדוח רווח והפסד. שווי זה ישמש כבסיס עלות חדש ולא יתוקן גם אם בתקופות דיווח עוקבות למועד ירידת הערך תירשם עליה בשווי ההוגן.
- במועדים עוקבים להכרה בירידת הערך, הכנסות ריבית מהשקעות בניירות ערך שהם מכשירי חוב יוכרו ככלל על בסיס צבירה בהתאם להפרש בין תזרימי המזומנים הצפויים של מכשיר החוב לשווי ההוגן של המכשיר במועד הירידה (בסיס עלות חדש). בזכויות מוטב שנרכשו או זכויות מוטב הממשיכות להיות מוחזקות על ידי התאגיד הבנקאי באיגוח נכסים פיננסיים והמטופלות לפי שיטת הריבית הפרוספקטיבית, יתכן שבמקרים נדירים אם לא קיים כל אומדן סביר לגבי סכומים ולגבי העיתוי של תזרימי המזומנים הצפויים להיגבות, יכיר הבנק בהכנסות לפי שיטת השבת העלות או בהתאם להכרה בהכנסה על בסיס מזומן.

5.3. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (FAS 140) ASC 860-10, העברות ושירות של נכסים פיננסיים ולסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על-ידי ASC 860-10, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (FAS 166), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות. בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (Subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על-ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

ניירות הערך שנמכרו לא נגרעו מהמאזן ומוצגים בסעיף ניירות ערך, וכנגדם הפיקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות ערך מוצג בסעיף "ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות ערך שנרכשו נרשמים לפי שווים ביום ביצוע העסקה בסעיף "ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר".

הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות ערך שהועברו בהסכמי רכש ומכר חוזר על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת כהכנסות או הוצאות מימון, בהתאמה.

בהתאם להוראות המפקח, עסקאות השאלת ניירות ערך המבוצעות כעסקאות אשראי "רגילות" בהן הבנק משאיל ניירות ערך כנגד תיק הביטחונות והשואל אינו מעביר לתאגיד הבנקאי מרווח בטחון (מרג'ין) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מוצגות כאשראי לציבור לפי שווי שוק ומצטרפות לחבות השואל. השינויים בשווי של ניירות ערך הנ"ל על בסיס צבירה נזקפים בדוח הרווח וההפסד לסעיף הכנסות מאשראי לציבור, וההתאמה לשווי שוק נזקפת להתאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

עסקאות השאלה או שאילה של ניירות הערך המבוצעות כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות של השואל או כאשר השואל אינו מעביר אל המשאל מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך אשר המעביד רשאי למכור או לשעבד, מטופלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור ואינן מטופלות בהתאם ל - Transfer and Servicing (FAS166) - ASC 860.

מכירה בחסר של נייר ערך שנשאל:

כאשר תאגיד בנקאי מוכר בחסר של נייר ערך שנשאל על ידו, מוכר מזמן כנגד פיקדון. הפיקדון משוערך רק אם שווי נייר הערך עלה במהלך התקופה הזאת, ומוכר בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

ב.6. מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר, 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. כמו כן, החל מיום 1 בינואר, 2012, מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לאור זאת, יתרות אשראי שהוצגו בתקופות שלפני תקופת יישום ההוראה לראשונה אינן בנות השוואה ליתרות האשראי המדווחות לאחר תחילת יישומה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום:

- אשראי בהשגחה מיוחדת - אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויות בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
- אשראי נחות - מוגדר כאשראי מוגן באופן לא מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר. בגין החובות הפגומים אין לרשום הכנסות ריבית. לגבי חובות שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק ממשיך לצבור הכנסות ריבית. בעת

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

גביית חוב פגום על בסיס מזומן, באם קיים ספק לגביי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב - ישמש התקבול להקטנת היתרה הרשומה עד למידה הנדרשת להסרת ספק זה. באם לא קיים ספק לגביי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב - יוכר התקבול כהכנסות ריבית על בסיס מזומן.

- חוב פגום - אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה כי לא יוכל לגבות את כל הסכומים בגינו, לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב, והפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול של הפרשה פרטנית. יש להחיל את הסיווג הנ"ל, גם על אשראי המצוי בפיגור מעל 90 יום למעט אם הוא מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה, ועל חובות בעייתיים שאורגנו מחדש שבמסגרת הארגון מחדש העניק הבנק לחייב ויתור (Concession) אשר בתנאים אחרים הוא לא היה שוקל להעניק. חוב שסיווג כחוב פגום יוערך על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים. על אף האמור לעיל, חובות בעייתיים בארגון מחדש יחזרו לצבור ריבית כאשר החוב משולם לפי תנאי ההסדר במשך תקופה רציפה של 6 חודשים לפחות והצפי לפירעון האשראי נתמך בהערכת אשראי מבוססת. סיווג חוב בעייתי כ'פגום' יבוטל במידה ומתקיימים התנאים המצטברים: (א) החוב מובטח היטב ובהליכי גבייה. (ב) לא קיימים בגין החוב "מרכיבי פיגור" (לרבות מחיקות) ולהערכת הבנק יתרת החוב המקורית תיפרע במלואה.

- חוב בעייתי בארגון מחדש - במהלך חודש אפריל 2011 פרסם ה-FASB את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא החלטה בידי נותן אשראי האם ארגון מחדש של חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי. בהתאם לתקינה אמריקאית בנושא (ASC 310), חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי הינו חוב אשר עבר פורמאלי ארגון מחדש, במסגרתו - מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב - הבנק העניק ויתור ללווה. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

בנוסף, בהתאם לתקינה הקיימת, דחייה לא משמעותית בתשלומים לא מהווה ויתור. ה-ASU מספק רשימה של סממנים שעשויים להצביע על כך שהעיקוב אינו מהותי, כגון: הסכום של התשלומים שאורגנו מחדש אינו מהותי ביחס ליתרת החוב שלא נפרעה או ביחס לשווי הביטחון וכן הדחייה אינה מהותית ביחס לתדירות התשלומים (חודשית, רבעונית וכד'), מועד הפירעון החוזי המקורי והמח"מ הצפוי המקורי של החוב. בהתאם ל-ASU, נותן האשראי חייב להביא בחשבון השפעה מצטברת של ארגון חוב מחדש שבוצע בעבר בעת ביצוע הערכה האם הדחייה אינה מהותית.

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

במקרה בו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי בו הבנק קיבל נכסים כפירעון מלא או חלקי של חוב, למשל זכויות בהון העצמי, חייבים מצד שלישי או נכסים אחרים שימכרו לאחר מכן, יוכרו נכסים אלו לפי שווים ההון של הנכסים במועד התפיסה. אם הנכסים שנתקבלו מהווים פירעון מלא של החוב ובמועד התפיסה עולה יתרת החוב הרשומה על השווי ההון של הנכסים, מכיר הבנק בהפסד ובהפרשה להפסדי אשראי. בכל מקרה, במידה והנכסים שהתקבלו נמכרו זמן קצר לאחר תפיסתם (לרוב עד 90 יום) כל עוד לא חל שינוי מהותי באומדן השווי ההון, מחליף הבנק את אומדן השווי ההון במחיר שהתקבל במכירה בניכוי עלויות מכירה ומתאים את ההפרשה להפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי:

תאגיד בנקאי נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ההפרשות להפסדי אשראי יכללו:

- **הפרשה פרטנית להפסדי אשראי** - ההפרשה מבוצעת על סמך מדידת ירידת הערך של החוב בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההון של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה). הצורך בהפרשה פרטנית נבחן לגבי כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי: מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכל חוב אחר שזוהה לצורך בחינה פרטנית על-ידי התאגיד הבנקאי.
- **הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי** - מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. מדידת הפסדי האשראי, בגין האשראי המאזני ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, מבוצעת בהתבסס על אומדן של שיעורי הפסדי אשראי מהעבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים משנת 2008 ועד 2010 ושיעורי מחיקות חשבונאיות נטו משנת 2011 שגרשמו בפועל בענפי המשק השונים בחלוקה בין אשראי לא בעייתי ואשראי בעייתי. כמו כן, הבנק בוחן בכל מועד דיווח האם יתרת ההפרשה הקבוצתית אינה נמוכה מיתרת ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לחובות מסופקים לאתו מועד המחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 בדבר "הפרשה לחובות מסופקים", ברוטו ממס.
- ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על-ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון- סיכון אשראי- הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.
- **הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים** - ראה סעיף ו' (4) להלן.
- **חוזר המפקח על הבנקים בנושא הפרשה נוספת לחובות מסופקים**
- ביום 30 במאי, 2013, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא הפרשה נוספת לחובות מסופקים. החוזר מעדכן את הוראת ניהול בנקאי 315 בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים" וזאת בעקבות עדכון הוראת ניהול בנקאי 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים אשר עודכנה גם היא בחוזר שפורסם ביום 30 במאי, 2013.
- על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש החל מיום 30 במאי, 2013, לעדכן את שיעור המגבלה לחבות קבוצת לווים ל-25% במקום 30%. כמו כן, נדרש התאגיד הבנקאי לעדכן את שיעור המגבלה לסך חבות הלווים הגדולים ל-120% לכלל הלווים הגדולים, במקום 135% לששת הלווים הגדולים.
- **הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיר**
- החל מיום 1 בינואר 2006 מיישם הבנק את הנחיות המפקח על הבנקים ליישום הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

"הפרשות לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור" (להלן - "הנחיות המפקח"). הנחיות המפקח התייחסו למספר סוגיות עיקריות בכל הקשור לאופן חישוב ההפרשות לחובות מסופקים בגין הלוואה לדיור ובכללם כללי חישוב אחידים לקביעת ההפרשה המזערית בגין הלוואות לדיור, אשר עומק הפיגור בהן עולה על שישה חודשים. ההפרשה מחושבת בשיעורים שבין 8% ל-80% מיתרת החוב שבפיגור, בהתאם לעומק הפיגור. מדיניות הבנק למחוק חשבונאית הלוואות לדיור שמופרשות להפסד אך כתוצאה מהליכי הגבייה אין כנגדן יתרת בטוחה למימוש החוב.

• עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור (להלן - "הנחיות")

ביום 21 במרץ, 2013, לנוכח הגידול המואץ במערכת הבנקאית באשראי לדיור בשנים האחרונות במקביל לעליה במחירי הדירות, פרסם המפקח על הבנקים עדכון הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן, בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר.

להלן עיקרי ההנחיות:

א. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון הלוואה לדיור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואה לדיור ממונפת בעלת רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר, 2010 משוקללת ב-100%. על פי ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35% - נשאר ללא שינוי.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50%, במקום ב-35%.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-60% ישוקללו ב-75% לצרכי דרישת הון, במקום ב-35% או ב-100%.
- במקביל תבוטל הדרישה (מחודש אוקטובר, 2010) לשקלל ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר שיעור הריבית המשתנה בהן עולה על 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.

ב. ההנחיות קובעות כי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות האמורות החל מהדוחות לציבור לרבעון השני של שנת 2013. האמור לא יחול על הלוואות לדיור אשר מוחזקת בגין הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.

ג. בנוסף, קובעות ההנחיות הפחתה בהקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%. מהלך זה מהווה הקלה בדרישות הקצאת ההון ועשוי להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לענף הבינוי והנדל"ן.

הבנק מיישם הנחיות אלו החל מהדוחות לרבעון השני בשנת 2013. כתוצאה מיישום ההנחיות גדלה ההפרשה להפסדי אשראי ברבעון השני לשנת 2013 בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של כ-19 מיליוני ש"ח ברוטו לפני מס וכ-12 מיליוני ש"ח נטו לאחר מס.

כמו כן, כתוצאה מעדכון משקולות הסיכון של הלוואות לדיור, בשנת 2013 ירד יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון בשיעור של כ-0.1%.

• הגבלות על מתן הלוואות לדיור

ביום 29 באוגוסט, 2013, פורסם חוזר בנושא הגבלות על מתן הלוואות לדיור. החוזר מטיל מגבלות על מתן הלוואות לדיור על ידי תאגידים בנקאיים. מטרת החוזר היא להפחית את הסיכון הנשקף לתאגידים בנקאיים כתוצאה מנטילת משכנתאות על ידי הציבור, בתנאים שעלולים לסכן את יכולתו העתידית לפרוע את המשכנתא.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

להלן עיקרי ההנחיות בחוזר:

- תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיר, בשיעור החזר מהכנסה העולה על 50%.
- הלוואות לדיר, בהן שיעור החזר החודשי מההכנסה עולה על 40%, ישוקללו ב-100% לצורך חישוב יחס הלימות ההון.
- תאגיד בנקאי יאשר ויבצע הלוואה לדיר, רק בהתקיים שני התנאים הבאים:
 - היחס בין חלק ההלוואה לדיר בריבית משתנה, לבין סך ההלוואה, אינו עולה על 66.66%.
 - היחס בין חלק ההלוואה בריבית משתנה הנושא ריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה קצרה מחמש שנים ממועד אישור ההלוואה, לבין סך ההלוואה, אינו עולה על 33.33%.
- תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיר עם תקופה לפירעון סופי העולה על 30 שנים.
- תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע מיחזור של הלוואה לדיר, אם כתוצאה מן המיחזור נוצרה חריגה מאחת המגבלות לעיל, או הוגדלה חריגה שהייתה קיימת ערב המיחזור.
- הבנק מיישם את ההנחיות בהלוואות אשר ניתן להן אישור עקרוני החל מיום 1 בספטמבר, 2013.
- לעניין חוזר המפקח מיום 15 ביולי, 2014, בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיר, ראה סעיף ו' להלן.

מחיקה חשבונאית:

הבנק מבצע מחיקה חשבונאית במקרים המפורטים להלן:

- כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כבלתי ניתן לגביה או חוב שבגיניו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח.
- חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ושנערכו בגינו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי. בדרך כלל, בתקופה שאינה עולה על שנתיים.
- במקרה של חוב שגביתו מותנית בביטחון, כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזהה כחוב שאינו בר גבייה יימחק מיידית כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.
- חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי כאשר תקופת הפיגור עולה על 150 יום.
- יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

הכרה בהכנסה:

במועד סיווג החוב כפגום, מגדיר הבנק את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו והוכרו כהכנסה ברווח והפסד אך טרם נגבו. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית.

לגבי חובות שנבחנו ומפורשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטל כליי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ב.7. רכוש קבוע

הכרה ומדידה

בניינים וציוד מוצגים לפי עלות, בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת עלויות שניתן לייחס במישרין לרכוש הקבוע ולהבאתו למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו. כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע. בניינים העומדים למכירה, מוצגים לפי עלות או שווי מימוש שלהם, כנמוך שבהם.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף - נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות תוכנה

תוכנות אשר נרכשות נמדדות לפי עלויות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

עלויות הקשורות לפיתוח תוכנת מחשב או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח, התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית, צפויה הטבה כלכלית עתידית ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה או למוכרה. עלויות שהונו כוללות עלויות ישירות להכנת התוכנה לשימושה המיועד. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות עוקבות בגין תוכנה מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בכנס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

פחת

הפחת מחושב מהעלות ונזקף לדוח רווח והפסד (אלא אם נכלל בערך בספרים של נכס אחר), בהתאם לתקופת השימוש המשוערת, לפי שיטת הקו הישר החל מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש ביחס לעלות המקורית. שיפורים במושכר מופחתים על פני משך תקופת השכירות לרבות אופציה שסביר שתמומש, או אורך החיים השימושי שלהם לפי התקופה הקצרה יותר. האומדנים בדבר אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש מעת לעת. הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים כדלקמן:

באחוזים		
4		משרדים להשכרה
7-10	(בעיקר 7%)	רהוט וציוד משרדי
15-33		מחשבים וציוד נלווה
10		שיפורים במושכר-ראה להלן

הפחתת נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי תוכנה, נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים בבנק (כגון: תוכנות בתהליך פיתוח) אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה. לפיכך, ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו נבחנת לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה.

גרעיה

ערך בספרים של רכוש קבוע נגרע בעת מימושו או כאשר לא חזויות עוד הטבות כלכליות עתידיות מהשימוש בו או מממשו. ההפרש בין התמורה נטו מהמימוש, אם קיימת, לבין הערך בספרים של הנכס שנגרע נזקף לדוח רווח והפסד לסעיף "הכנסות אחרות".

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 8 להלן.

8. נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

הסעיף כולל נכסים בלתי מוחשיים שנרכשו בנפרד או במסגרת צירוף עסקים, נכסים בלתי מוחשיים שפותחו בתאגיד הבנקאי למעט עלויות פיתוח תוכנה לשימוש עצמי אשר נכללות בסעיף "בניינים וציוד", נכסי שירות ומוניטין.

נכס בלתי מוחשי הינו נכס לא כספי, ניתן לזיהוי וחסר מהות פיזית. קריטריון יכולת הזיהוי בהגדרת נכס בלתי מוחשי, יתקיים במידה והנכס ניתן להפרדה או שהנכס נובע מזכויות חוזיות או מזכויות משפטיות אחרות, וזאת, מבלי להתחשב אם זכויות אלה ניתנות להעברה או ניתנות להפרדה מהבנק או מזכויות וממחויבויות אחרות.

נכס בלתי מוחשי מוכר לראשונה על פי עלות, לרבות עלויות שניתן ליחסן במישרין לרכישת הנכס הבלתי מוחשי. העלות של נכס בלתי מוחשי היא סכום שווה הערך למחיר במזומן במועד ההכרה. יציאה בגין פריט בלתי מוחשי שהוכרה לראשונה כהוצאה, לא תוכר כחלק מהעלות של נכס בלתי מוחשי במועד מאוחר יותר.

נכס בלתי מוחשי שנרכש בצירוף עסקים מוכר לראשונה בשווי הוגן במועד הרכישה.

מוניטין שנוצר באופן פנימי בבנק לא הוכר כנכס בלתי מוחשי. לעניין מוניטין הנובע מרכישת חברה מוחזקת, ראה ביאור 2(ב)(1) לעיל.

לעניין עלויות פיתוח תוכנה לשימוש עצמי והפחתתן, ראה ביאור 2(ב)(7) לעיל.

בתקופות שלאחר ההכרה לראשונה, נכס בלתי מוחשי מוצג לפי העלות בניכוי הפחתה שנצברה ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

הבנק מעריך לגבי כל אחד מהנכסים הבלתי מוחשיים האם אורך החיים השימושיים שלו הינו מוגדר או בלתי מוגדר.

סכום בר הפחתה של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר מוקצה באופן שיטתי על פני אורך חייו השימושיים. הבנק מבצע הפחתה בשיטת הקו הישר. הוצאות ההפחתה לכל תקופה מוכרות בדוח רווח והפסד.

הבנק סוקר את אורך החיים השימושיים ואת שיטת ההפחתה בה נעשה שימוש לפחות כל סוף שנת כספים. שינויים מטופלים כשינוי באומדן חשבונאי.

לעניין ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים, ראה ביאור 2(ב)(7) לעיל.

9. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הבנק בוחן, בכל מועד דיווח, את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך בנכסים הלא כספיים (כגון: בניינים וציוד ונכסים לא מוחשיים לרבות מוניטין) כאשר ישנם סימנים, כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות, המצביעים על כך שנכסיו במאזן מוצגים בסכום העולה על סכום בר-השבה שלהם.

הסכום בר-ההשבה של נכס או יחידה מניבת מזומנים הוא הגבוה מבין מחיר המכירה נטו לבין שווי השימוש. שווי השימוש הוא הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, המהוונים בשיעור הריבית לפני מס, הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). כאשר ערכו בספרים של הנכס עולה על סכום בר-השבה הבנק מכיר בהפסד מירידת ערך בגובה הפער בין ערכו בספרים של הנכס לסכום בר-השבה. ההפסד שהוכר כאמור יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר-השבה של הנכס מהמועד בו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך, למעט הפסד מירידת ערך מוניטין שאינו מבוטל.

ב.10. דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא קו עסקים בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות. תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן לקיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

לעניין חוזר המפקח בנושא דיווח על מגזרי פעילות, ראה סעיף 4' להלן.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 29 להלן.

ב.11. הוצאות הנפקה

הוצאות הנפקת אגרות חוב ועלויות עסקה הניתנות לייחוס במישרין, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים מופחתות יחסית ליתרות הקרן במחזור לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

ב.12. הוצאות נדחות

הוצאות הנפקה והפצה של אגרות חוב והוצאות גיוס פיקדונות מוצגות על בסיס העלות והן מופחתות במשך תקופת הפירעון של ההתחייבויות לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

ב.13. מסים על הכנסה

מסים על הכנסה בדוח רווח והפסד כוללים מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. במקרים אלו הוצאת המסים על הכנסה נזקפת להון העצמי. המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס בשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה בתאריך המאזן, והכולל שינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

ההפרשה למיסים על הכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מסים נדחים מחושבים בשל הפרשים בעיתוי הכללת הכנסות והוצאות בין הדיווח הכספי לבין הכרתם לצרכי מס הכנסה וכן בשל התאמת נכסים לא כספיים בגין פער בין ערכם המותאם לבין הערך שיותר לניכוי לצרכי מס הכנסה. המיסים הנדחים מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים לחול בעת ניצול העתודה או מימוש הטבת המס, בהתבסס על חוקי המס אשר היו בתוקף בתאריך המאזן.

מסים נדחים בגין הפסדים מועברים מוכרים בעת צירוף עסקים בהתאם להוראות תקן דיווח כספי בינלאומי 3, ובפרט, במידה וצפוי כי תהיה הכנסה חייבת אשר כנגדה ניתן יהיה לנצל את ההפסדים לצרכי מס שטרם נוצלו.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

בחישוב המיסים הנדחים לא מובאים בחשבון המיסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעות בחברות מוחזקות כל עוד מתקיימת ההנחה של החזקה מתמשכת בהשקעות אלו. מדיניות חלוקת דיבידנד בחברות המוחזקות הינה בדרך שלא תגרום לחיוב מס נוסף בבנק.

הבנק סוקר בכל תקופת דיווח את נכסי המיסים הנדחים. במידה ולא צפוי שתהיה הכנסה חייבת בסכומים המספיקים שתאפשר את ניצול נכסי המיסים הנדחים, מבוצעת הפחתה לערך בספרים של נכסי מסים נדחים אלו.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, הבנק מיישם את הטיפול החשבונאי שנקבע בפרשנות FIN 48 - חוסר ודאות במסים על הכנסה (ASC 740-10 - Income Taxes) בנושא עמדות מס לא ודאיות מול רשויות המס.

עמדות אלו משפיעות על נכסי מסים נדחים או שוטפים בצורה של הפחתה בנכס מס, דחייה בהכרה בהכנסות מס או בשינוי כלשהו לגבי אופן המימוש של נכס מס נדחה. בהתאם לפרשנות, במקרה כזה, מיישם הבנק גישה דו שלבית: בשלב ראשון, הכרה בספרים רק בעמדות מס שצפוי (More Likely Than Not) כי תתקבלנה על סמך העובדות הטכניות שלהן בלבד (בהתאם לחוקי המס, הנחיות הרגולציה והפרקטיקה הנהוגה, אם קיימת). במידה והבנק עומד בתנאי השלב הראשון, יוכר נכס מס נדחה על בסיס הסכום המצטבר הגדול ביותר שצפוי (More Likely Than Not) שיוכר. להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 28 להלן.

14. מכשירים פיננסיים נגזרים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, על תאגיד בנקאי להכיר בכל המכשירים הנגזרים, לרבות מכשירים נגזרים מסוימים המשובצים בחוזים אחרים, כנכסים או כהתחייבויות במאזן ולמדוד אותם לפי שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של מכשיר נגזר ידווח בדוח רווח והפסד, בהתאם לאופן הייעוד של המכשיר הנגזר. השינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדירים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, יוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

הטיפול החשבונאי בשינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדירים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מנכס, מהתחייבות או מעסקה חזויה תלוי באפקטיביות של יחסי הגידור.

החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של נגזר, המיועד לגידור תזרים מזומנים מדווח תחילה בהון העצמי ואחר כך, כאשר העסקה החזויה משפיעה על דוח רווח והפסד, הוא מסווג מחדש לדוח רווח והפסד. החלק הלא אפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של הנגזר המיועד כנ"ל מוכר מיידית בדוח רווח והפסד.

הבנק מתקשר בחוזים אשר אינם עומדים בשלמותם בהגדרת מכשיר נגזר - חוזים כאלה יכולים להכיל מכשירים נגזרים משובצים. מכשיר נגזר משובץ יופרד מהחווה המארח ויטופל כמכשיר נגזר בהתקיים שלושת התנאים הבאים, במצטבר: המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ אינם קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החווה המארח, המכשיר המעורב אינו נמדד מחדש על פי שווי ההוגן בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים, תוך דיווח על שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם ומכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. משווה הנגזר המשובץ הוא מופרד מהחווה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החווה המארח. הנגזרים המשובצים המופרדים בבנק נובעים ממתן אשראי צמוד מט"ח הכולל רצפה לבסיס ההצמדה וגיוס תכניות חסכון בעלות מאפיינים זהים.

רווח או הפסד מנגזר שלא יועד כמכשיר מגדר מוכר בדוח רווח והפסד באופן שוטף. העסקאות במכשירים נגזרים מהוות חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים מוצג במאזן כנכסים בגין מכשירים נגזרים או כהתחייבויות אחרות בגין מכשירים נגזרים, לפי העניין, והתוצאות מעסקאות במכשירים נגזרים הנובעות מרישומן על בסיס שווי הוגן נכללות בדוח רווח והפסד במסגרת סעיף הכנסות מימון שאין מריבית.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ב.15. מדידת שווי הוגן וחלופת שווי הוגן

ביום 28 באפריל, 2011, פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן וחלופת השווי ההוגן. החוזר מאמץ בין היתר את:

מדידת שווי הוגן - תקן חשבונאות אמריקאי ASC 820-10 (FAS 157) להלן "ASC 820-10".

ASC 820-10 מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על-ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

החוזר מבחין בין שני סוגי נתונים המשמשים בקביעת השווי ההוגן:

נתונים נצפים (observable inputs) מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים (unobservable inputs) משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.

נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.

נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם לא נצפים.

כמו כן, ASC 820-10 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן. יישום הכללים שנקבעו ב- ASC 820-10 מחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי ההוגן וכן מחליף את ההנחיות האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. בנוסף, ASC 820-10 דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את סיכון האשראי וסיכונים אחרים של הבנק במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן.

ASC 820-10 חל מיום 1 בינואר, 2011 ואילך למעט מספר מכשירים פיננסיים אשר לגביהם היישום הוא במתכונת מוגבלת של יישום למפרע במועד היישום לראשונה. ההפרש בין היתרות המאזניות של המכשירים הפיננסיים המסוימים לבין ערכי השווי ההוגן של אותם מכשירים מוכר כהשפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 1 בינואר, 2011, אשר מוצגת בנפרד.

התאגיד הבנקאי נדרש לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back-testing) של סוגי עסקאות דומות.

ב.16. זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד ומעביד ישנן עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות עתידיות בגין מענקי יובל מחושבות על-ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

העתודה לפיצויי פרישה מחושבת על בסיס שכרם האחרון ותקופת עבודתם של העובדים ובהתאם לדין, לתנאי הסכם העבודה, ונוהג וציפיות ההנהלה. סכום היעודה לפיצויים הכלול במאזן כולל רווחים שנצברו.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס, 2011, פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. הנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקורות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות.

ההנחיה קובעת בין היתר, כי תאגיד בנקאי הצופה כי ישלם לעובדיו, בעת עזיבתם, הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון את מספר העובדים הצפויים לעזוב ואת ההטבות שהבנק צופה כי יידרש לשלם בגין הטבות שמעבר לתנאים החוזיים, בפרישה מוקדמת של עובדים.

בדבר הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה סעיף 2' להלן. להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 15 להלן.

17.ב. התחייבויות תלויות

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, אומצו הוראות תקן חשבונאות אמריקאי ASC 450 וההוראות הנלוות אליו לענין הטיפול החשבונאי בתביעות משפטיות תלויות, למעט במקרים נדירים כמו בתביעות ייצוגיות שבהן אין באפשרות הבנק ויועציו המשפטיים להעריך את תוצאותיהן. הערכת הנהלת הבנק, הנסמכת על יועציה המשפטיים בקשר להסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעות נקבעת על בסיס שלושה תחומי הסתברות, כדלהלן:

1. סיכון צפוי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות מתאימות בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל-20%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

במקרה בו התממשות החשיפה צפויה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים במלוא סכום החשיפה, כפי שנאמדה על-ידי הנהלת הבנק. במקרה של חשיפה אפשרית לא נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלא ניתן גילוי לסכום החשיפה. במקרה של חשיפה קלושה אין צורך בביצוע הפרשות ו/או במתן גילוי. בגין תביעות שהחשיפה בהן קלושה אולם ההתחייבות או ההפסד האפשרי המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולתו של הבנק, ניתן גילוי. להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 18 להלן.

18.ב. עסקאות תשלום מבוסס מניות

הבנק מכיר בעסקאות תשלום מבוסס מניות על פי הוראות תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS2 כפי שאומץ על-ידי המפקח על הבנקים. הטבה בגין עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, נמדדת בתאריך מתן ההטבה (יום ההענקה) בהסתמך על מודל תמחור אופציות מקובל. שווי ההטבה נזקק באופן שוטף להוצאות כנגד קרן הון, על פני תקופת ההבשלה.

עלות עסקה המסולקת במזומן נמדדת לפי השווי ההוגן במועד ההענקה באמצעות שימוש במודל תמחור אופציות מקובל, ראה פרטים נוספים בביאור 21א. השווי ההוגן מוכר כהוצאה על פני תקופת ההבשלה ובמקביל מוכרת התחייבות. ההתחייבות נמדדת מחדש בכל תקופת דיווח לפי השווי ההוגן עד לסילוקה, כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לרווח או הפסד.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

כאשר החברה מבצעת שינויים בתנאים של הענקת המסולקת במכשירים הוניים, מוכרת הוצאה נוספת מעבר להוצאה המקורית שחושבה בגין כל שינוי המגדיל את השווי ההוגן הכולל של התגמול המוענק או שמיטיב עם העובד/נותן השירות האחר לפי השווי ההוגן במועד השינוי.

כאשר שינויים מבוצעים בתוכנית לתשלום מבוסס מניות, התאגיד הבנקאי מכיר בהשפעות שינויים שמגדילים את השווי ההוגן הכולל של התוכנית במהלך תקופת ההבשלה שנותרה ובנוסף בהשפעות שינויים המשנים את אופיה של התוכנית מהתחייבותי, להוני, או להיפך.

ב.19. רווח למניה

הרווח למניה מחושב על-ידי חלוקה של הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות החברה במספר המניות הרגילות המשוקלל שקיים במהלך התקופה. ברווח הבסיסי למניה נכללות רק מניות אשר קיימות בפועל במהלך התקופה.

מניות רגילות פוטנציאליות (ניירות ערך המירים כדוגמת אגרות חוב להמרה, כתבי אופציה ואופציות לעובדים) נכללות רק בחישוב הרווח המדולל למניה במידה שהשפעתן מדללת את הרווח למניה על-ידי כך שהמרתן מקטינה את הרווח למניה או מגדילה את ההפסד למניה מפעילויות נמשכות. בנוסף, מניות רגילות פוטנציאליות שהומרו במהלך התקופה נכללות ברווח המדולל למניה רק עד למועד ההמרה, ומאותו מועד נכללות ברווח הבסיסי למניה.

ג. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח נערך לפי הוראות המפקח על הבנקים ותקן חשבונאות בינלאומי 7 (IAS7) בדבר הדוח על תזרימי מזומנים. תזרימי המזומנים מפעילות בנכסים והתחייבויות הוצגו בנטו, למעט הפעילות באשראי לדיור, בתנועה בפריטים לא כספיים, בניירות ערך שאינם למסחר ובאגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים. מזומנים כוללים גם פיקדונות בבנקים שתקופתם המקורית ממועד הפקדתם הינה עד שלושה חודשים.

ד. הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

בחודש דצמבר 2011, פרסם המפקח על הבנקים הוראה בדבר אימוץ מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד אשר נועדה להתאים את אופן ההצגה של דוח רווח והפסד לאופן ההצגה המקובל של תאגידים בנקאיים בעולם ובארה"ב, תוך שמירה על מידת הפירוט הקיימת בהוראות הדיווח לציבור.

כפועל יוצא מאימוץ המתכונת החדשה לדוח רווח והפסד הסעיף "רווח מפעילות מימון" הוחלף שלושה סעיפים: "הכנסות ריבית", "הוצאות ריבית" ו"הכנסות מימון שאינן מריבית". בנוסף בוטל סעיף רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים. כמו כן, על פי הוראות הפיקוח, הגדרת המונח ריבית תוקנה בכדי להבהיר שריבית תכלול גם הפרשי הצמדה למדד על הקרן.

לעניין יישום ההוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" התאגיד הבנקאי נדרש להפסיק לצבור הפרשי הצמדה למדד החל מיום 1 בינואר, 2012, בגין כל מלאי החובות הפגומים ולבטל הפרשי הצמדה למדד שנצברו בעבר על הקרן וטרם שולמו רק בגין חובות שסווגו כפגומים מיום 1 בינואר, 2012.

הבנק יישם את ההוראות בנוגע למתכונת דוח רווח והפסד החל מיום 1 בינואר, 2012, באופן של יישום למפרע.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא פעולות בין תאגיד בנקאי לבעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי את תקן חשבונאות מספר 23 בדבר "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבעל השליטה בה" (להלן, "תקן 23"). בהתאם לתקן 23 נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה יימדדו במועד העסקה לפי שוויה ההוגן של העסקה, כאשר ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה ייזקף להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן יוכר כקישון ביתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה. התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה, כדלקמן:

- העברת נכס לישות מבעל שליטה או לחלופין העברת נכס מישות לבעל השליטה.
 - נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה, על-ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על-ידי בעל השליטה בגין הוצאה, ויתור בעל השליטה על חוב שמגיע לו מהישות במלואו או בחלקו.
 - הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה.
- כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבעל השליטה בה. לפיכך, בוטל הטיפול שנקבע בהוראות הדיווח לציבור לעניין עסקאות עם בעל שליטה או עם חברה בשליטת התאגיד הבנקאי. עם זאת הושארה על כנה ההנחיה בדבר התקשרות המשך בתמורה שונה.

ו. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים:

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2014, מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת ריבית.
2. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון.
3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר.
4. הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים.
5. הוראות המפקח על הבנקים בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיר.
6. תיקון ל- IAS36 - ירידת ערך נכסים: גילויים בדבר סכום בר השבה של נכסים לא פיננסיים.

להלן תיאור מהות השינויים שנקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים שנתיים מאוחדים אלה והשפעת היישום לראשונה:

1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת ריבית:

אימוץ ASC 310-20 בדבר "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות":

ביום 29 בדצמבר, 2011, פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

התיקונים הקשורים לאימוץ נושא מדידת הכנסות ריבית מיושמים החל מיום 1 בינואר, 2014 ואילך.

להלן פירוט של ההשפעה על הסעיפים בדוחות הכספיים במידה והיה מיושם הטיפול החשבונאי הקודם:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014:

הסעיף בדוחות הכספיים	הסבר	אומדן לנתונים בהתאם לטיפול החשבונאי הקודם	השפעת השינוי	הנתונים בדוחות הכספיים לאחר יישום הוראות של ASC 310-20 (FAS 91)
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו	א, ב	307.2	9.8	317.0
עמלות:				
עמלות טיפול באשראי	א, ב	15.7	(4.0)	11.7
רווח נקי		62.7	3.6	66.3

א. עמלות יצירת הלוואה, ביניהן עמלות לטיפול באשראי נדחות ומוכרות כהתאמת תשואה לאורך חיי ההלוואה, בעבר עמלות אלו הוכרו מיידי.

ב. עמלות מפירעון מוקדם שנוצרו מעסקאות לפני ה-1 בינואר 2014 ממשיכות את הטיפול הקודם, כלומר, הן כלולות כחלק מהכנסות ריבית ונפרסות בדוח רווח והפסד בשיעורים שווים לפי יתרת התקופה לפירעון של האשראי או תוך שלוש שנים ממועד הפירעון - בהתאם לתקופה הקצרה מבין השתיים.

עמלות מפירעון מוקדם שנוצרו לאחר ה-1 בינואר 2014 מוכרות מיידי או מטופלות בהתאם ליתר העמלות שטרם הופחתו.

2. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון

ביום 29 באוגוסט, 2013, פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא דרישות באזל הנוגעות להרכב ההון ולדרישות גילוי שונות. בהמשך לאימוץ הוראות באזל III על ידי הפיקוח על הבנקים, תוקנו הוראות הדיווח לציבור. להלן עיקרי השינויים:

- שונתה הגדרת הון עצמי רובד 1.
- נקבעו ניכויים חדשים מההון.
- שונות קריטריוני כשירות למכשירי ההון המוכרים.
- הרחבת הגילוי על המאפיינים העיקריים של מכשירי ההון שהונפקו ועל רכיבי ההון הפיקוחי.
- קביעת מתכונת להצגת הקשר בין המאזן בדוחות הכספיים שפורסמו לבין רכיבי ההון הפיקוחי.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

תחולת ההוראות החל מיום 1 בינואר, 2014. יחד עם זאת, במסגרת הביאור המבוקר על הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים ליום 31 בדצמבר, 2013, ניתן גילוי להשפעה של אימוץ הוראות באזל III. בנוסף, בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2013, נכללת התייחסות כמותית ואיכותית לגורמים העיקריים שבגינם צפוי לחול שינוי בשל אימוץ באזל III, בהון לצרכי הלימות הון וביתרות המשוקללות של נכסי הסיכון. כתוצאה מהמעבר להוראות באזל III נכון ליום 1 בינואר 2014, נכסי הסיכון גדלו בכ- 163 מיליוני ש"ח, הון רובד 1 גדל בכ- 0.3 מיליוני ש"ח והון רובד 2 גדל בכ- 16.6 מיליוני ש"ח.

3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר

ביום 30 בספטמבר, 2013, פורסם חוזר המפקח על הבנקים בדבר דיווח סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר. החוזר נועד להתאים את דרישות הגילוי על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר לדרישות העדכון ולאופן הגילוי המקובל על סכומים כאמור בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב. השינויים העיקריים:

1. לביאור על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נוספה דרישה לגילוי על הסעיפים בדוח רווח והפסד שבהם נכללו הסכומים שסווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד.
 2. בביאור על הכנסות מימון שאינן מריבית נוספה הערת שוליים המבהירה אלו סעיפים בביאור סווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
- ההוראות שנקבעו בחוזר מיושמות החל מהדוח לציבור לרבעון הראשון של שנת 2014, ואילך. לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ דרישות גילוי אלו.

4. הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים

ביום 19 בינואר, 2015 פורסם חוזר בנושא הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. החוזר מעדכן כי בקביעת הפרשה נאותה להפסדי אשראי של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יש להביא בחשבון הן את הפסדי העבר בגין אשראי לאנשים פרטיים והן התאמות בגין גורמים רלוונטיים לסיכויי הגבייה של האשראי לאנשים פרטיים (להלן – התאמות איכותיות). על הבנקים לוודא כי החל מהדוחות לציבור לשנת 2014, שיעור ההתאמות האיכותיות להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לאותו מועד. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית ונקבע טיפול פרטני לתאגידים בנקאיים אשר שיעורי ההפסד השנתיים שלהם נמוכים במיוחד כמו כן לא יחולו התאמות בגין גורמים סביבתיים על תאגיד בנקאי אשר לגביו מסר הפיקוח על הבנקים הנחיות ספציפיות. הבנק מיישם את ההוראות הפיקוח.

5. הוראות המפקח על הבנקים בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור

ביום 15 ביולי, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור. ההוראה המצורפת לחוזר מאגדת את ההנחיות והמגבלות על מתן הלוואות לדיור, כפי שקבע הפיקוח על הבנקים בשנים האחרונות בנוסף להנחיות הקודמות נקבע בהוראה שהלוואה שסכומה עולה על 5 מיליוני ש"ח תשוקלל לצורך הלימות הון לפי משקל סיכון של 100%, כמו כן ההוראה מגדירה מחדש את המונח "שיעור החזר מהכנסה". תיקונים אלו יחולו החל מיום 1 באוקטובר 2014.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ביום 28 בספטמבר, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור הכולל תיקונים להוראה:

א. הגדלת יעד ההון בהתאם לגודל תיק הלוואות לדיור - המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור. המועד לעמידה ביעד ההון המזערי הנדרש הינו 1 בינואר, 2017. על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת הלוואות לדיור החל מיום 1 באפריל, 2015 ועד ליום 1 בינואר, 2017.

כתוצאה מיישום ההוראה בהסתמך על נתוני המאזן הנוכחי צפוי הבנק להוסיף, באופן הדרגתי, את הדרישה להון נוסף סך של כ-9 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.1% תוספת ליעד ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים מידי רבעון עד לתאריך היעד. על פי האמור, יסתכם בחישוב מצטבר, ליום 1 בינואר, 2017 סך של כ-71 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרישת ההון העצמי.

ב. משקל סיכון מוגבר להלוואות ממונפות בריבית משתנה - החל מיום 1 בינואר 2015, רשאים התאגידים הבנקאיים להפחית את משקל הסיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה, כהגדרתן בהוראה, מ-100% ל-75%.

6. תיקון ל-IAS36, ירידת ערך נכסים: גילויים בדבר סכום בר השבה של נכסים לא פיננסיים

התיקון כולל דרישות גילוי חדשות עבור מצבים בהם מוכרת ירידת ערך והסכום בר ההשבה נקבע כשווי הוגן בניכוי עלויות מכירה. כמו כן, התיקון מבטל את הדרישה לספק גילוי לסכום בר ההשבה של יחידות מניבות מזומנים משמעותיות, גם אם לא הוכרה לגביהן ירידת ערך.

התיקון יושם למפרע החל מה-1 בינואר, 2014.

לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ דרישות גילוי אלו.

ז. תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם:

1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

ביום 27 בינואר, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים, טיוטה בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

טרם נקבע תאריך יעד למעבר לדיווח מלא.

ממועד המעבר לאימוץ הדיווח המלא בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, ידרשו התאגידים הבנקאיים לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בעדכונים חדשים לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים. התאגיד הבנקאי בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתו.

2. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל, 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור אשר נועדו לעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

החוזר מבטל את הוראת השעה בהוראות הקיימות הקובעת את שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים. בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, שיעור ההיוון יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות בישראל. תאגיד בנקאי יקבע מדיניות ונהלים המפרטים כיצד יש לבחור את אגרות החוב הממשלתיות שעל בסיסן יחושב שיעור ההיוון.

ביום 1 בספטמבר, 2014 פירסמה רשות ניירות ערך טיוטת עמדת סגל בנושא קיום שוק עמוק באג"ח קונצרני באיכות גבוהה בישראל ואופן יישומה בהתאם לכללי IFRS.

ביום 11 בינואר, 2015, פרסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים, לרבות דרישות הגילוי והוראות מעבר. בחוזר מצוין כי המפקח על הבנקים הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, נקבע בהוראה זו, כי שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואות אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה. מסיבות פרקטיות נקבע שחישוב המרווח כאמור יתבסס על מרווחי אגרות החוב הקונצרניות בארה"ב. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל לעיל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים, באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, יפנה לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים.

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2015 ויכלול תיקון למפרע של מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר, 2013 ואילך.

השינויים העיקריים שצפויים לחול במדיניות החשבונאית שמיישם התאגיד הבנקאי כוללים, בין היתר:

א) עד למועד השינוי המחויבויות שחושבו על בסיס אקטוארי (בבנק - מענק יובלות) התבססו על שיעור היוון של 4% וההתחייבות במאזן הוצגה בסכום הגבוה מבין סכום ההתחייבות שחושב על בסיס אקטוארי לבין סכום ההתחייבות שחושב לפי גילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל (ראה ביאור 15 להלן).

לאחר מועד השינוי שיעור ההיוון לחישוב התחייבויות בגין זכויות עובדים יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות, לפי תקופות פירעון, בתוספת מרווח ממוצע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח.

ב) עלות ההטבה נטו לתקופה, כוללת את הרכיבים הבאים: עלות שירות, עלות ריבית, תשואה חזויה על נכסי תוכנית, הפחתה של כל שירות קודם או זיכוי בגין שירות קודם, הפחתה של רווח או ההפסד אקטוארי נטו והפחתה של כל נכס או מחויבות נטו בגין המעבר שהיו קיימים ביום 1 בינואר, 2013 ונותרו ברווח כולל אחר.

רווח או הפסד אקטוארי, שהינו השינוי של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תוכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית (להלן: "רווח או הפסד אקטוארי"), מוכר לראשונה ברווח כולל אחר מצטבר. רווחים או הפסדים אלה מוכרים לאחר מכן כרכיב של עלות ההטבה נטו לתקופה בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התכנית (למעט במצבים מסוימים חריגים).

הטיפול בהפרש ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער בין שיעור היוון של 4%, שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור, לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים, שיקבעו על פי כללי החשבונאות בארה"ב נקבע בטיטות הוראות המעבר. ההפרש הנ"ל יקוזז מול רווח אקטוארי אשר ינבע משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון בתקופות הדיווח הבאות, עד לאיפוס.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

להערכת הבנק, ההשפעה הצפויה ליום 1 בינואר 2015 בגין יישום הכללים החדשים הינה גידול בנכסים בסך של כ-2 מיליוני ש"ח, גידול בהתחייבויות בסך של כ-3 מיליוני ש"ח וקיטון בהון העצמי בסך של כ-1 מיליוני ש"ח לאחר מס. למרות ההשפעה על ההון העצמי של הבנק, לצורך חישוב דרישות הון בהתאם להוראות באזל III, בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת רווח או הפסד מצטבר בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים לא תובא בחשבון באופן מיידי אלא תהיה כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתה תיפרס בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018. לגילוי על אומדן ההשפעה הצפויה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2014 ראה ביאור 13 בלימות הון.

3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 30 בספטמבר, 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון.

על פי החוזר, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי (להלן- תאגיד בנקאי) נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לבחינת הסיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים לרבות מכשירים מורכבים. תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לנושא זה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 480 בקודיפיקציה בדבר "הבחנה בין התחייבות והון", את הוראות נושא 20-470 בקודיפיקציה בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות" (Debt with Conversion and other Options), ואת הוראות נושא 30-505 בדבר "מניות באוצר". בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבות והון יש להתייחס להוראות הדיווח לציבור הנוגעות למכשירים משוברים כפי שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2015 ואילך ויכלול תיקון למפרע של מספרי השוואה במידה ונדרש. הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, להערכת הבנק, ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית.

4. הוראות המפקח על הבנקים בנושא דיווח על מגזרי פעילות

ביום 3 בנובמבר, 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח על מגזרי פעילות. התיקונים נועדו לאפשר לתאגיד הבנקאי לדווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים וכן לדווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה של התאגיד הבנקאי, אם מגזרים אלה שונים מהותית מהמגזרים שהוגדרו על ידי הפיקוח.

השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

א. נוספה דרישה לגילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים. מתכונת הגילוי על מגזרי הפעילות הפיקוחיים כוללת את המגזרים הבאים: בנקאות פרטית, משקי בית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי.

ב. נוספו הגדרות המבהירות אלו לקוחות יכללו בכל מגזר בהתאם בין היתר לענף, מחזור פעילות וכו'.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

- ג. נוספה דרישה לגילוי נפרד על מגזר "ניהול פיננסי" וכן אלו פעילויות ישויכו למגזר זה.
- ד. הובהר כי תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.
- בדוח לציבור לשנת 2015 תאגיד בנקאי ייתן גילוי לנתונים מאזניים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו. תאגיד הבנקאי רשאי שלא לתת גילוי למספרי השוואה לנתונים המאזניים של מגזרי הפעילות הפיקוחיים. תאגיד הבנקאי ייתן גילוי על מגזרי פעילות בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר. הבנק נערך ליישום ההוראה.

5. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות"

ביום 11 בינואר, 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". התיקונים נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות".

בהתאם להוראות המעבר, תאגידים בנקאיים יישמו את העדכון באחת משתי שיטות:

א. יישום למפרע, בשיטה זו יזכה התאגיד הבנקאי בהקלות הבאות:

- לגבי חוזים שהושלמו- לא נדרש יישום למפרע אם החוזים החלו והסתיימו באותה שנת דיווח.
- לגבי חוזים שהושלמו שיש בהם תמורה משתנה, תאגיד בנקאי יכול לעשות שימוש במחיר העסקה במועד בו החוזה הושלם במקום לערוך אומדן לסכומי התמורה המשתנה בנתוני תקופת דיווח המוצגות לצורכי השוואה.
- בכל תקופות הדיווח המוצגות, שלפני מועד היישום לראשונה, תאגיד בנקאי אינו נדרש לתת גילוי למחיר העסקה שהוקצה ליתרת המחויבויות לביצוע ולא לתת הסבר בנוגע לעיתוי בו התאגיד הבנקאי צופה להכיר בהכנסה הנובעת מכך.
- ב. יישום למפרע על ידי רישום של השפעה מצטברת של יישום התקן לראשונה כתוצאה מעדכון זה שתוכר במועד היישום לראשונה. במידה ותיבחר שיטה זו, על התאגיד הבנקאי לתת גילויים נוספים הכוללים את מועד היישום לראשונה כדלקמן:
- סכום ההשפעה על כל סעיף בדוח הכספי בתקופת הדיווח הנוכחים כתוצאה מיישום העדכון בהשוואה להנחיות שהחלו לפני השינוי.
- הסברים לשינויים משמעותיים.

התיקונים להוראות הדיווח לציבור ייושמו לראשונה החל מיום 1 בינואר, 2017.

הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתו.

ביאור 3 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מאוחד		הבנק	
	31 בדצמבר			
	2014	2013	2014	2013
מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים	3,015.2	2,701.5	2,701.5	2,701.5
מזומנים ופיקדונות בבנקים מסחריים	262.8	131.9	131.9	131.9
סה"כ מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,278.0	2,833.4	2,833.4	2,833.4
מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים	3,278.0	2,833.4	2,833.4	2,833.4

ביאור 4 - ניירות ערך - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
207.4	207.4	22.0	-	229.4
207.4	207.4	22.0	-	229.4

איגרות חוב המוחזקות לפדיון -
של ממשלת ישראל

סך כל איגרות חוב המוחזקות לפדיון

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
380.5	381.1	0.3	0.9	380.5
10.1	10.0	0.1	-	10.1
12.7	12.7	0.1	0.1	12.7
403.3	403.8	0.5	1.0	403.3
3.7	3.7	-	-	3.7 ⁽²⁾
407.0	407.5	0.5⁽³⁾	1.0⁽³⁾	407.0⁽²⁾

ניירות ערך זמינים למכירה -

אגרות חוב

של ממשלת ישראל

של מוסדות פיננסיים בישראל

של אחרים בישראל

סה"כ אגרות חוב

מניות

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך למסחר -				
אגרות חוב				
266.0	268.2	0.7	2.9	266.0
266.0	268.2	0.7⁽⁴⁾	2.9⁽⁴⁾	266.0
880.4	883.1	23.2	3.9	902.4

ניירות ערך למסחר -

אגרות חוב

של ממשלת ישראל

סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 3.7 מיליוני ש"ח.

(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך) - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
		רווחים	הפסדים	
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
477.8	477.3	1.0	0.5	477.8
10.1	10.0	0.1	-	10.1
1.7	1.5	0.2	-	1.7
489.6	488.8	1.3	0.5	489.6
סה"כ אגרות חוב				
3.7	3.7	-	-	3.7 ⁽²⁾
מניות				
493.3	492.5	1.3 ⁽³⁾	0.5 ⁽³⁾	493.3 ⁽²⁾
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך למסחר -				
אגרות חוב				
183.0	181.9	1.3	0.2	183.0
0.3	0.3	-	-	0.3
183.3	182.2	1.3 ⁽⁴⁾	0.2 ⁽⁴⁾	183.3
סך הכל ניירות ערך למסחר				
676.6	674.7	2.6	0.7	676.6
סך הכל ניירות ערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 3.7 מיליוני ש"ח.

(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפרוט בדבר תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 4 - ניירות ערך - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 בדצמבר 2014							
(2) 12 חודשים ומעלה				(1) פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו			שווי	הפסדים שטרם מומשו			שווי
סה"כ	(4) 20-40%	(3) 0-20%	הוגן	סה"כ	(4) 20-40%	(3) 0-20%	הוגן
אגרות חוב							
-	-	-	-	0.9	-	0.9	56.7
-	-	-	-	0.1	-	0.1	11.9
-	-	-	-	1.0	-	1.0	68.6
-	-	-	-	1.0	-	1.0	68.6
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה							
אגרות חוב							
0.5	-	0.5	123.1	-	-	-	-
0.5	-	0.5	123.1	-	-	-	-
0.5	-	0.5	123.1	-	-	-	-
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה							

- (1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (2) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (3) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (4) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 להערכת הבנק ירידות הערך הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך

ביאור 4 - ניירות ערך - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
207.4	207.4	22.0	-	229.4
207.4	207.4	22.0	-	229.4

איגרות חוב המוחזקות לפדיון - של ממשלת ישראל

סך כל איגרות חוב המוחזקות לפדיון

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
179.2	179.8	0.3	0.9	179.2
195.5	195.4	0.1	-	195.5
12.7	12.7	0.1	0.1	12.7
387.4	387.9	0.5	1.0	387.4
3.7	3.7	-	-	3.7 ⁽²⁾
391.1	391.6	0.5 ⁽³⁾	1.0 ⁽³⁾	391.1 ⁽²⁾

ניירות ערך זמינים למכירה -

אגרות חוב

של ממשלת ישראל

של מוסדות פיננסיים בישראל⁽⁵⁾

של אחרים בישראל

סה"כ אגרות חוב

מניות

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
266.0	268.2	0.7	2.9	266.0
266.0	268.2	0.7 ⁽⁴⁾	2.9 ⁽⁴⁾	266.0
864.5	867.2	23.2	3.9	886.5

ניירות ערך למסחר -

אגרות חוב

של ממשלת ישראל

סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 3.7 מיליוני ש"ח.
- (3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (5) מזה ערך במאזן לשנת 2014 בסך 185.4 מיליוני ש"ח (בשנת 2013 - 203.3 מיליוני ש"ח) בגין אגרות חוב של חברות מאוחדות.

לפרוט בדבר תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים: הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013				
הערך במאזן	עלות מופחתת - (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
		רווחים	הפסדים	
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
286.1	286.0	0.6	0.5	286.1
213.4	213.3	0.1	-	213.4
1.7	1.5	0.2	-	1.7
501.2	500.8	0.9	0.5	501.2
מניות	3.7	-	-	3.7 ⁽²⁾
504.9	504.5	0.9 ⁽³⁾	0.5 ⁽³⁾	504.9 ⁽²⁾
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
הערך במאזן	עלות מופחתת - (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות	שווי הוגן ⁽¹⁾
		מהתאמות	מהתאמות	
ניירות ערך למסחר -				
אגרות חוב				
175.3	174.2	1.3	0.2	175.3
0.3	0.3	-	-	0.3
175.6	174.5	1.3	0.2	175.6
175.6	174.5	1.3 ⁽⁴⁾	0.2 ⁽⁴⁾	175.6
סך הכל ניירות ערך למסחר				
680.5	679.0	2.2	0.7	680.5
סך הכל ניירות ערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 3.7 מיליוני ש"ח.

(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(5) מזה ערך במאזן לשנת 2014 בסך 185.4 מיליוני ש"ח (בשנת 2013 - 203.3 מיליוני ש"ח) בגין אגרות חוב של חברות מאוחדות.

לפרוט בדבר תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים: הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2014						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
111.4	-	111.4	30.5	69.9	11.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
18.4	-	18.4	29.3	(1.3)	(9.6)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(37.5)	-	(37.5)	(30.5)	(6.8)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות
18.4	-	18.4	6.7	2.7	9.0	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(19.1)	-	(19.1)	(23.8)	(4.1)	8.8	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
110.7	-	110.7	36.0	64.5	10.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)
2.8	-	2.8	0.4	0.9	1.5	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה

31 בדצמבר 2014						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :						
1,389.0	-	1,389.0	6.2	0.5	1,382.3	שנבדקו על בסיס פרטי
8,324.3	38.9	8,285.4	985.9	6,976.7	322.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי (**)
9,713.3	38.9	9,674.4	992.1	6,977.2	1,705.1	סך הכל חובות ⁽¹⁾
6,771.8	-	6,771.8	-	6,771.8	-	(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
7.0	-	7.0	-	(3) -	7.0	שנבדקו על בסיס פרטי
100.9	-	100.9	35.6	(2) 63.6	1.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי (***)
107.9	-	107.9	35.6	63.6	8.7	סך ההפרשה להפסדי אשראי
39.1	-	39.1	-	39.1	-	(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.5 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.5 מיליוני ש"ח.
 (3) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

31 בדצמבר 2013						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
92.6	-	92.6	22.5	60.5	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
54.7	-	54.7	31.5	21.1	2.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(47.4)	-	(47.4)	(31.6)	(11.8)	(4.0)	מחיקות חשבונאיות
11.2	-	11.2	7.8	0.1	3.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(36.2)	-	(36.2)	(23.8)	(11.7)	(0.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
0.3		0.3	0.3	-	-	אחר
111.4	-	111.4	30.5	69.9	11.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ^(*)
2.5	-	2.5	0.4	0.7	1.4	^(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה:

31 בדצמבר 2013						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :						
1,421.0	-	1,421.0	236.2	1.4	1,183.4	שנבדקו על בסיס פרטי
8,314.5	-	8,314.5	939.2	6,988.9	386.4	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)
9,735.5	-	9,735.5	1,175.4	6,990.3	1,569.8	סך הכל חובות ⁽¹⁾
6,805.8	-	6,805.8	-	6,805.8	-	^(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
9.2	-	9.2	1.2	0.1	7.9	שנבדקו על בסיס פרטי
99.7	-	99.7	28.9	⁽²⁾ 69.1	1.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)
108.9	-	108.9	30.1	69.2	9.6	סך ההפרשה להפסדי אשראי
44.6	-	44.6	-	44.6	-	^(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.3 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.5 מיליוני ש"ח

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

31 בדצמבר 2012						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
92.7	-	92.7	13.9	69.9	8.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
36.0	-	36.0	34.5	(1.8)	3.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(42.3)	-	(42.3)	(31.3)	(7.6)	(3.4)	מחיקות חשבונאיות
6.2	-	6.2	5.4	-	0.8	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(36.1)	-	(36.1)	(25.9)	(7.6)	(2.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-					אחר
92.6	-	92.6	22.5	60.5	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)
1.9	-	1.9	0.2	-	1.7	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 7.4 מיליוני ש"ח

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות ⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2014					
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים
פעילות לווים בישראל					
ציבור מסחרי					
-	0.1	1,073.9	22.7	9.5	1,041.7
בינוי ונדל"ן - בינוי					
1.4	5.9	389.9	1.5	6.5	381.9
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן					
-	-	91.1	-	-	91.1
שרותים פיננסים					
0.3	-	150.2	3.9	0.3	146.0
מסחרי - אחר					
1.7	6.0	1,705.1	28.1	16.3	1,660.7
סך הכל מסחרי					
55.4	197.4	6,977.2	0.5	197.4 ⁽⁶⁾	6,779.3
אנשים פרטים - הלוואות לדיור					
11.2	11.4	992.1	12.3	22.4	957.4
אנשים פרטיים - אחר					
68.3	214.8	9,674.4	40.9	236.1	9,397.4
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	38.9	-	-	38.9
בנקים בישראל					
-	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל					
68.3	214.8	9,713.3	40.9	236.1	9,436.3
סך הכל פעילות בישראל					
-	-	-	-	-	-
בנקים בחו"ל					
68.3	214.8	9,713.3	40.9	236.1	9,436.3
סך הכל					

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.5 ג' להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 8.1 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 13.9 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי לוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות ⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2013					
פעילות לווים בישראל	לא בעייתיים	בעייתיים ⁽²⁾		חובות לא פגומים מידע נוסף	
		לא פגומים	פגומים ⁽³⁾	סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾ / בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי	968.6	15.3	42.9	1,026.8	2.8
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	383.1	11.3	4.0	398.4	3.6
שרותים פיננסים	31.0	-	-	31.0	-
מסחרי - אחר	105.1	1.1	7.4	113.6	0.4
סך הכל מסחרי	1,487.8	27.7	54.3	1,569.8	6.8
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	6,745.7	243.2 ⁽⁶⁾	1.4	6,990.3	243.2
אנשים פרטים - אחר	1,142.4	22.3	10.7	1,175.4	10.3
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	9,375.9	293.2	66.4	9,735.5	260.3
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	9,375.9	293.2	66.4	9,735.5	260.3
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	9,375.9	293.2	66.4	9,735.5	260.3

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.5 להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 9.0 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 24.2 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות ⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל

31 בדצמבר 2014					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
ציבור מסחרי					
30.3	22.7	2.2	1.3	20.5	בינוי ונדל"ן- בינוי
2.8	1.5	1.0	- ⁽⁴⁾	0.5	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
4.1	3.9	2.3	0.4	1.6	מסחרי- אחר
37.2	28.1	5.5	1.7	22.6	סך הכל מסחרי
0.5	0.5	-	- ⁽⁴⁾	0.5	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
20.1	12.3	-	3.9	12.3	אנשים פרטיים - אחר
57.8	40.9	5.5	5.6	35.4	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
57.8	40.9	5.5	5.6	35.4	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
57.8	40.9	5.5	5.6	35.4	סך הכל
מזה:					
17.8	8.9	4.5	0.7	4.4	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
35.3	19.9	3.3	4.7	16.6	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות ⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל (המשך)

31 בדצמבר 2013					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
ציבור מסחרי					
51.2	42.9	7.4	1.9	35.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
5.1	4.0	4.0	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
7.8	7.4	4.6	0.5	2.8	מסחרי - אחר
64.1	54.3	16.0	2.4	38.3	סך הכל מסחרי
1.4	1.4	-	0.1	1.4	אנשים פרטים - הלוואות לדיוור
14.8	10.7	-	2.4	10.7	אנשים פרטיים - אחר
80.3	66.4	16.0	4.9	50.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
80.3	66.4	16.0	4.9	50.4	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
80.3	66.4	16.0	4.9	50.4	סך הכל
מזה:					
49.3	39.4	9.2	1.7	30.2	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
53.7	52.6	11.8	1.8	40.8	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 5 -סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות ⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים.

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לווים בישראל

31 בדצמבר 2014		
מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾⁽²⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים
ציבור מסחרי		
0.7	0.7	30.4
-	⁽⁴⁾	2.7
0.1	0.1	5.4
0.8	0.8	38.5
סך הכל מסחרי		
-	-	0.9
0.5	0.5	11.1
1.3	1.3	50.5
סך הכל		
31 בדצמבר 2013		
ציבור - מסחרי		
1.8	1.8	49.4
0.2	0.2	8.2
-	-	8.2
2.0	2.0	65.8
סך הכל מסחרי		
-	-	-
0.1	0.1	7.0
2.1	2.1	72.8
סך הכל		

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(3) אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 2.4 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 - 4.7 מיליוני ש"ח).

(4) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות ⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים.

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לזיום בישראל

31 בדצמבר 2014					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
ציבור מסחרי					
2.9	2.9	-	-	-	בינוי ונדל"ן- בינוי
1.0	1.0	-	-	-	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
3.7	3.3	-	-	0.4	מסחרי- אחר
7.6	7.2	-	-	0.4	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיוור
12.3	3.5	-	-	8.8	אנשים פרטיים - אחר
19.9	10.7	-	-	9.2	סך הכל
31 בדצמבר 2013					
יתרת חוב רשומה					
ציבור מסחרי					
34.5	-	-	-	34.5	בינוי ונדל"ן- בינוי
3.4	-	-	-	3.4	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
4.7	0.1	-	-	4.6	מסחרי- אחר
42.6	0.1	-	-	42.5	סך הכל מסחרי
0.8	-	-	-	0.8	אנשים פרטים - הלוואות לדיוור
9.2	1.7	-	-	7.5	אנשים פרטיים - אחר
52.6	1.8	-	-	50.8	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) צובר הכנסות ריבית

(3) נכללו בחובות פגומים

ליום 31 בדצמבר 2014, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות ⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לזים בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח					
31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014		
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
ציבור מסחרי					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
3.4	3.4	6	-	-	-
3.4	3.4	6	-	-	-
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	-
7.4	7.4	250	6.4	6.4	293
10.8	10.8	256	6.4	6.4	293

2. מידע נוסף על חובות פגומים				ארגונים מחדש שכשלו ⁽²⁾	
31 בדצמבר 2014		31 בדצמבר 2013			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש		
ציבור מסחרי					
-	-	-	-	בינוי ונדל"ן- בינוי	
-	-	-	-	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	
-	2	-	-	מסחרי - אחר	
-	2	-	-	סך הכל מסחרי	
-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור	
50	1.1	72	1.6	אנשים פרטיים - אחר	
50	1.1	74	1.6	סך הכל	

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, מקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
- (2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון ⁽¹⁾ (LTV), סוג החזר וסוג ריבית

31 בדצמבר 2014					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור			עד 60%	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
516.4	4,508.7	180.9	5,553.0	60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
70.6	1,321.0	26.4	1,505.9	מעל 60%	
3.4	27.1	1.6	40.5		שיעבודים אחרים
590.4	5,856.8	208.9	7,099.4		סך הכל

31 בדצמבר 2013					
552.4	4,593.9	149.0	5,490.2	60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
69.2	1,421.8	34.8	1,590.7	מעל 60%	
3.8	23.0	1.6	42.8		שיעבודים אחרים
625.4	6,038.7	185.4	7,123.7		סך הכל

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה

31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014				
סיכון אשראי חוץ מאזני (2) (3)	אשראי (2)	מספר לווים (1)	סיכון אשראי חוץ מאזני (2) (3)	אשראי (2)	מספר לווים (1)		
						תקרת האשראי באלפי ש"ח	
17.3	26.8	9,429	9.8	25.5	9,398	עד 10	אשראי ללווה
11.3	82.2	6,070	19.3	77.8	6,955	עד 20	אשראי ללווה מעל - 10
15.9	301.6	10,439	36.8	255.8	10,236	עד 40	אשראי ללווה מעל - 20
21.6	466.1	8,920	44.8	515.3	10,962	עד 80	אשראי ללווה מעל - 40
42.3	427.0	4,257	29.2	362.1	3,699	עד 150	אשראי ללווה מעל - 80
50.9	1,013.3	4,901	20.0	877.9	4,222	עד 300	אשראי ללווה מעל - 150
135.4	1,840.3	4,716	67.6	1,876.1	4,648	עד 600	אשראי ללווה מעל - 300
179.1	1,744.9	2,391	168.4	1,912.5	2,637	עד 1,200	אשראי ללווה מעל - 600
124.1	958.4	733	108.3	1,028.2	787	עד 2,000	אשראי ללווה מעל - 1,200
103.6	956.9	393	160.0	873.4	395	עד 4,000	אשראי ללווה מעל - 2,000
156.4	590.0	133	150.4	615.0	147	עד 8,000	אשראי ללווה מעל - 4,000
247.9	599.9	71	200.5	520.8	65	עד 20,000	אשראי ללווה מעל - 8,000
192.3	461.8	22	224.9	269.1	18	עד 40,000	אשראי ללווה מעל - 20,000
149.0	266.3	8	174.6	464.9	12	עד 60,000	אשראי ללווה מעל - 40,000
1,447.1	9,735.5	52,483	1,414.6	9,674.4	54,181		

(1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה בודד.

ביאור 6 - אשראי לממשלה (במאחד ובבנק)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאחד		בנק	
31 בדצמבר			
2014	2013	2014	2013
0.7	1.1	0.7	1.1
אשראי במסגרת הסדרים להשלמת הריבית לזכאי משרד הבינוי והשיכון ⁽¹⁾			
(0.7)	(1.1)	(0.7)	(1.1)
בניכוי - השלמת ריבית מראש מהממשלה			
-	-	-	-
סך הכל אשראי לממשלה			

(1) על פי הסכם בין ממשלת ישראל לבין הבנק התחייבה הממשלה להשלים לבנק, בגין הלוואות מסויימות לדיור שניתנו לזכאים לסיוע על פי הנחיות משרד הבינוי והשיכון, את פער הריבית שבין שיעור הריבית הממוצעת הנמוכה שהיתה נהוגה בבנקים למשכנתאות, על פי נוסחה מוסכמת, לבין שיעור הריבית בפועל על הלוואות הנ"ל. השלמת הריבית כאמור בגין כל תקופת הלוואה מראש כשהיא מהווה לפי ריבית בשיעור של 2% לשנה הועמדה כפיקדון לזכות הבנק אצל החשב הכללי, הנושא ריבית בשיעור זהה.

ביאור 7 - השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - הרכב ההשקעה

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר			
2013	2014	2013	2014
חברות מאוחדות			
380.6	389.5	-	-
השקעה במניות לפי שיטת השווי המאזני			
285.2	294.3	-	-
מזה: רווחים שנצברו ממועד הרכישה			
סעיפים שנצברו בהון העצמי ממועד הרכישה			
0.2	-	-	-
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו			

ב - חלק הבנק ברווחים או בהפסדים של חברות מוחזקות

הבנק		מאוחד			
2012	2013	2014	2012	2013	2014
מיליוני ש"ח					
18.6	14.0	7.9	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות מוחזקות					
הפרשה למיסים					
3.3	2.2	2.0	-	-	-
מיסים שוטפים					
0.3	0.5	(0.5)	-	-	-
מיסים נדחים					
3.6	2.7	1.5	-	-	-
סך כל ההפרשה למיסים					
15.0	11.3	6.4	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס					

ביאור 7 - השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג - פרטים על החברות המוחזקות⁽⁹⁾

פרטים על החברה	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים ובזכויות הצבעה	השקעה במניות לפי שווי מאזני ליום 31 בדצמבר	תרומה לרווח הנקי מפעולות רגילות ביום 31 בדצמבר		
שם החברה	%	2014	2013	2014	2013
תומר ירושלים בע"מ	(1)	100	159.9	(0.8)	2.6
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	(2)	100	155.5	6.1	7.4
ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ	(3)	100	35.0	0.2	0.3
ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ	(4)	100	1.6	-	-
ירושלים חיתום והנפקות בע"מ	(5)	100	6.5	-	-
החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	(6)	100	0.5	-	-
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	(7)	100	21.6	0.9	0.4
כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ	(8)	-	-	-	0.6

- (1) עיקר פעילותה של תומר ירושלים בע"מ (להלן: "תומר") הינה לשמש כחברת הנכסים של הבנק ולהעניק שירותי מחשב לבנק.
- (2) עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ פועלת כסוכנות ביטוח הנותנת שירותים בקשר לביטוחי הנכסים ולביטוחי החיים של מקבלי ההלוואות בבנק.
- (3) ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ עסקה במתן שירותי ייעוץ וניהול תיקי השקעות.
- (4) ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ עסקה בניהול קרנות נאמנות. בשנת 2006 נמכרה פעילות קרנות הנאמנות.
- (5) ירושלים חיתום והנפקות בע"מ עסקה בתחום חיתום להנפקות, החברה קיבלה החלטה על הפסקת פעולתה כחתם ועברה במרשם החתמים למעמד "לא פעיל".
- (6) החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ עוסקת בהחזקת חשבונות ונכסים פיננסיים של תושבי חוץ ואחרים בנאמנות.
- (7) ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (חברה בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק) פועלת לגיוס אמצעים בדרך של הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים לציבור. בשנת 2014 גייסה החברה כ- 293 מיליוני ש"ח ע.ג. באמצעות הנפקת תעודות התחייבות ובשנת 2013 כ- 59 מיליוני ש"ח ע.ג. לפרטים ראה ביאור אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים.
- (8) כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן "כלל בטוחה") - ביום 15 בדצמבר, 2013 הושלמה עסקת רכישת החברה וביום 22 בדצמבר, 2013 מוזגה לבנק.
- (9) במהלך שנת 2014 פורקו מרצון החברות הבאות אשר הבנק או חברות הבת שלו; לפי העניין, החזיקו בהם (100%): יוניטרסט מכשירים פיננסיים עתידיים בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ; מבט מטבעות מסחר 2007 בע"מ; מבט מטבעות בע"מ; אילנות בטוחה הון בע"מ; מגן ת"א 25 מסחר בע"מ; מגן מוצרים פיננסיים בע"מ; תשואות ניהול קרנות נאמנות (1993) בע"מ; מומנט מוצרי השקעה בע"מ; בטוחה ניהול קרנות נאמנות בע"מ; אילנות-בטוחה הון בע"מ; מומנט השקעה ומסחר בע"מ; כליל מוצרי השקעה בע"מ; מגן דולר מסחר בע"מ. מרבית החברות שפורקו הינן חברות לא פעילות שעברו לשליטת הבנק כתוצאה מרכישת חברת כלל בטוחה בשנת 2013.

ד - רכישת תעודות התחייבות שהונפקו על ידי חברת בת

הבנק מחזיק לתאריך המאזן תעודות התחייבות של החברה הבת בע.ג. כולל של 187.5 מיליוני ש"ח (מסדרות א', ז' ו-ח). לגבי סידרה א' - לבנק זכות לקבל ריבית עפ"י התעודות, אך רשאי לוותר על כך. לגבי סדרות: ז' ו-ח' לבנק אין זכות לקבלת ריבית.

ביאור 8 - בניינים וציוד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד				בנק			
בניינים ומקרקעין ⁽¹⁾⁽⁵⁾	ציוד, ריהוט וכלי רכב	עלויות תוכנה ⁽³⁾⁽⁴⁾	סך הכל	בניינים ומקרקעין ⁽¹⁾⁽⁵⁾	ציוד, ריהוט וכלי רכב	עלויות תוכנה	סך הכל
עלות הנכסים ^{(2) (3)}							
65.9	48.7	121.9	236.5	45.6	29.7	-	75.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012							
3.3	1.1	54.1	58.5	-	-	-	-
-	-	0.8	0.8	-	-	0.8	0.8
0.3	2.0	-	2.3	-	-	-	-
68.9	47.8	176.8	293.5	45.6	29.7	0.8	76.1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013							
2.1	6.4	39.8	48.3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
71.0	54.2	216.6	341.8	45.6	29.7	0.8	76.1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014							
פחת							
34.3	33.2	51.1	118.6	30.6	25.2	-	55.8
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012							
2.9	4.4	19.5	26.8	1.2	0.9	-	2.1
0.3	2.0	-	2.3	-	-	-	-
36.9	35.6	70.6	143.1	31.8	26.1	-	57.9
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013							
2.7	5.5	29.7	37.9	1.1	0.8	0.2	2.1
-	-	-	-	-	-	-	-
39.6	41.1	100.3	181.0	32.9	26.9	0.2	60.0
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014							
יתרה להפחתה							
31.4	13.1	116.3	160.8	12.7	2.8	0.6	16.1
ליום 31 בדצמבר 2014							
32.0	12.2	106.2	150.4	13.8	3.6	0.8	18.2
ליום 31 בדצמבר 2013							
31.6	15.5	70.8	117.9	15.0	4.5	-	19.5
ליום 31 בדצמבר 2012							
7.73	15.96	21.54		5.87	10.36	25.00	
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב- ליום 31 בדצמבר 2014							
7.42	15.27	23.54		5.71	8.78	-	
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב- ליום 31 בדצמבר 2013							

- (1) כולל שיפורים במושכר.
(2) בבעלות הבנק וחברות הבנות רכוש שעלותו 81.6 מיליוני ש"ח במאוחד, ו-26.6 מיליוני ש"ח בבנק (2013 - 88.1 מיליוני ש"ח, ו-39.9 מיליוני ש"ח בהתאמה) שהופחת במלואו והוא עדיין בשימוש.
(3) לרבות הוצאות שהונו בגין שכר עבודה ומיקור חוץ בסך 34.4 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2013 - 24.5 מיליוני ש"ח).
(4) כולל עלויות לצריכת חומרים ושירותים הקשורים לפיתוח התוכנה.
(5) אין לבנק זכויות שטרם נרשמו בלשכת רישום מקרקעין.

ביאור 8 א - נכסים בלתי מוחשיים⁽¹⁾ ומוניטין (במאוחד ובבנק)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

קשרי לקוחות ⁽²⁾		סך הכל
עלות		
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	-	-
רכישות במסגרת צירוף עסקים	2.0	2.0
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	2.0	2.0
תוספות במהלך השנה	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	2.0	2.0
הפחתות		
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	-	-
הפחתה לשנה	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	-	-
הפחתה לשנה	(0.4)	(0.4)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	(0.4)	(0.4)
הערך בספרים		
ליום 31 בדצמבר 2012	-	-
ליום 31 בדצמבר 2013	2.0	2.0
ליום 31 בדצמבר 2014	1.6	1.6

(1) הוצג מחדש לפרטים ראה ביאור 32.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

(2) השווי ההוגן של קשרי הלקוחות שנרכש בעסקה זו חושב באמצעות היוון תזרים המזומנים, נטו ממס, הצפוי להיות מופק מקשרי הלקוחות של החברה הנרכשת ובניכוי ההוצאות הרעיוניות בגין השימוש בנכסי העסק. קשרי הלקוחות מופחתים באופן שווה לתקופה של 5 שנים.

ביאור 9 - נכסים אחרים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד		הבנק		
31 בדצמבר				
2013	2014	2013	2014	
105.1 ⁽¹⁾	104.4	103.8 ⁽¹⁾	103.1	מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 28)
-	12.5	2.3	15.5	עודף מקדמות על הפרשה
14.2	7.3	14.2	7.3	מס שכר לקבל
4.3	5.1	5.4	6.4	הוצאות מראש
-	-	5.2	5.3	הוצאות הנפקת אגרות חוב ⁽²⁾
2.3	5.0	2.3	5.0	נכס שיפוי
0.4	1.7	1.3	2.6	הכנסות לקבל
-	0.3	-	0.3	עודף היעודה לפיצויי פיטורין מעל העתודה (ראה ביאור 15)
-	19.0	-	-	חייבים בגין חברות בנות
8.4	-	8.4	-	כספים שהופקדו בנאמנות
7.6	-	7.6	-	חייבים בגין ני"ע
6.2	4.2	7.5	4.1	חייבים אחרים ויתרות חובה
148.5	159.5	158.0	149.6	סך כל הנכסים האחרים

(1) הוצג מחדש לפרטים ראה ביאור 32.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח.
(2) הוצאות הנפקה של אגרות חוב מופחתות בשיטת הריבית האפקטיבית.

ביאור 10 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד (בישראל)

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2014	2013 ⁽¹⁾	2014	2013 ⁽¹⁾
בישראל			
לפי דרישה			
1,321.0	864.3	1,370.7	917.6
אינם נושאים ריבית			
638.6	184.4	638.6	184.4
נושאים ריבית			
1,959.6	1,048.7	2,009.3	1,102.0
סה"כ לפי דרישה			
9,017.6	10,022.4	10,238.7	11,094.8
לזמן קצוב			
10,977.2	11,071.1	12,248.0	12,196.8
סה"כ פיקדונות בישראל ⁽²⁾			
10,977.2	11,071.1	12,248.0	12,196.8
סה"כ פיקדונות הציבור			

(1) סוג מחדש

(2) מזה:

8,715.7	8,888.4	8,715.7	8,888.4
פיקדונות של אנשים פרטיים			
989.7	785.7	989.7	785.7
פיקדונות של גופים מוסדיים			
1,271.8	1,397.0	2,542.6	2,522.7
פיקדונות של תאגידים ואחרים			

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח		31 בדצמבר	
	2014	2013	
עד 1	6,672.1	7,243.0	
מעל 1 עד 5	2,592.2	2,436.6	
מעל 5 עד 10	518.6	542.2	
מעל 10 עד 15	230.7	331.0	
מעל 15 עד 20	119.8	184.2	
מעל 20 עד 50	448.6	279.4	
מעל 50 עד 100	98.6	54.7	
מעל 100 עד 300	296.6	-	
סה"כ	10,977.2	11,071.1	

ביאור 11 - פיקדונות מבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2013	2014	2013	2014
51.5	42.5	51.5	42.5
פיקדונות לזמן קצוב מבנקים מסחריים			

ביאור 12 - אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - ההרכב

משך חיים ממוצע*	שיעור תשואה פנימי*	מאוחד		בנק	
		2014	2013	31 בדצמבר	2013
שנים	%				
2.52	1.38%	499.3	589.5	117.6	118.0
3.40	3.02%	1,003.5	816.3	367.3	423.6
2.28	5.05%	0.3	0.2	0.3	0.2
סך הכל אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
		1,503.1	1,406.0	485.2	541.8
מזה: כתבי התחייבות נדחים					
		482.0	536.7	483.0	537.6

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות:

במטבע ישראלי לא צמוד	2.52	1.38%	499.3	589.5	117.6	118.0
במטבע ישראלי צמוד מדד	3.40	3.02%	1,003.5	816.3	367.3	423.6
במטבע ישראלי צמוד לדולר	2.28	5.05%	0.3	0.2	0.3	0.2

* שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי. משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהווה לפי שיעור התשואה הפנימי.

ב - פרטים נוספים

(1) א. ביום 28 באוגוסט 2013, פרסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת בבעלות מלאה של הבנק) תשקיף מדף להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים.

ב. ביום 24 בדצמבר, 2013 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות בהנפקה פרטית למשקיעים מסווגים כתבי התחייבות נדחים (סדרה 10), מהסדרה הנסחרת בבורסה, בערך נקוב של 58,790 אש"ח במחיר של 1,031 ש"ח ל-1,000 ש"ח ע.ג. תנאיהם של כתבי ההתחייבות יהיו זהים לתנאי כתבי ההתחייבות כפי שתוארו בדוח הצעת המדף שפרסמה החברה ביום 24 בדצמבר, 2012.

כתבי ההתחייבות יירשמו למסחר בבורסה אך יחולו עליהם מגבלות החסימה הקבועות בסעיף 15'ג לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 ובתקנות שהותקנו על פיו.

כתבי ההתחייבות הנדחים הונפקו באמצעות דוח הצעת המדף ללא ניכיון. ערכם המתואם של כתבי ההתחייבות, נכון ליום 24 בדצמבר, 2013, הינו 1,019 ש"ח ל-1,000 ש"ח ע.ג., ולפיכך, כתבי ההתחייבות מונפקים בהנפקה הפרטית בפרמיה וללא ניכיון.

ג. ביום 4 בדצמבר, 2014 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות בהנפקה פרטית למשקיעים מסווגים כתבי התחייבות נדחים (סדרה ט'), מהסדרה הנסחרת בבורסה, בערך נקוב של 292,526 אש"ח במחיר של 1,085 ש"ח ל-1,000 ש"ח ע.ג. תנאיהם של כתבי ההתחייבות יהיו זהים לתנאי כתבי ההתחייבות כפי שתוארו בדוח הצעת המדף שפרסמה החברה ביום 24 בדצמבר, 2012.

ד. לירושלים מימון הסכם עם הבנק לפיו נקבע כי תמורת ההנפקה של תעודות הפיקדון על פי התשקיף יופקדו בבנק בפיקדון נושא ריבית אשר יהיה בתנאי פירעון זהים לתנאי תעודות פיקדון ובתנאי ריבית אשר יהיו תנאים זהים או עדיפים מהם, כפי שיוסכם מעת לעת עם הבנק. הפיקדון יהיה לשימוש של הבנק, על פי שיקוליו, ובדרגת פירעון שווה ליתר הפיקדונות בבנק.

ה. ביום 17 באוגוסט 2014 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי היא מותירה את דירוג הבנק על ila+ וכן את תחזית הדירוג ליציבה.

ביום 30 בספטמבר 2014 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי בעקבות פרסום הקריטריונים המעודכנים לדירוג מקומי עודכן הדירוג של שלושה מכשירי כתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי הבנק מדרוג ila לדירוג מעודכן - ila. הובהר על ידי חברת הדירוג כי "פעולות דירוג אלו אינן משקפות שינוי באיכות האשראי של המנפיקים או של סדרות החוב האחרות שהונפקו על ידם".

(2) לגבי רכישות של הבנק של תעודות התחייבות שהונפקו על ידי חברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ראה באור 17.

(3) במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי מימון והנפקות, התחייב הבנק כלפי מימון והנפקות והנאמן לאותן הנפקות, לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידה ושיוחזקו על ידי הציבור.

ביאור 13 - התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2014	2013	2014	2013
45.7	57.1 *	45.7	57.1 *
26.6	39.0	26.6	39.0
35.6	34.4	35.6	34.4
10.3	14.4	-	-
17.2	14.3	13.5	13.5
4.6	4.6	4.6	4.6
2.8	2.5	2.8	2.5
-	2.0	-	2.1
39.8	34.1	36.5	30.5
182.6	202.4	168.5	183.7

* הוצג מחדש לפרטים ראה ביאור 32.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

ביאור 13א - הון עצמי

א. הון המניות הרשום של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014 מורכב מ- 100,250,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח כל אחת (ליום 31 בדצמבר 2013 - דומה). ההון המונפק והנפרע ליום 31 בדצמבר 2014 - 70,517,741 מניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב (ליום 31 בדצמבר 2013 - דומה).

ב. חלוקת דיבידנדים בשנת 2014

ביום 3 באפריל, 2014, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 2.5 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 27 באפריל, 2014, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 10 באפריל, 2014 (המועד הקובע). ביום 20 במאי, 2014, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 3 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 11 ביוני, 2014, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 29 במאי, 2014 (המועד הקובע).

ביום 31 ביולי, 2014, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 3 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 24 באוגוסט, 2014, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 11 באוגוסט, 2014 (המועד הקובע).

ביום 14 באוגוסט, 2014, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 4.4 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 07 בספטמבר, 2014, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 25 באוגוסט, 2014 (המועד הקובע).

ביום 20 בנובמבר, 2014, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 4.8 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק. הדיבידנד שולם ביום 14 בדצמבר, 2014, לבעלי המניות אשר החזיקו במניות הבנק ביום 30 בנובמבר, 2014 (המועד הקובע).

חלוקת דיבידנדים בשנת 2013

ביום 29 באוגוסט, 2013 החליט דירקטוריון הבנק על אימוץ מדיניות חלוקת דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בכל שנה.

ביום 29 באוגוסט, 2013, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של 11 מיליוני ש"ח. דיבידנד זה חולק ביום 23 בספטמבר, 2013.

ביום 28 בנובמבר, 2013, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של 2.7 מיליוני ש"ח. דיבידנד זה חולק ביום 17 בדצמבר, 2013.

חלוקת הדיבידנד מתבצעת בהתאם להוראות חוק החברות התשנ"ט - 1999 ולהוראות המפקח על הבנקים.

ביאור 13 - הון עצמי - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 והוראה 299 בדבר מדידה והלימות ההון.

31 בדצמבר	1 בינואר	31 בדצמבר
2013	2014	
באזל II ⁽²⁾	באזל III ⁽¹⁾	
א. בנתוני המאוחד		
1 - הון לצורך חישוב יחס ההון		
694.5	694.8	742.5
694.5	694.8	742.5
341.4	357.7	359.6
1,035.9	1,052.5	1,102.1
סך הכל הון כולל		
2 - יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
6,674.1	6,831.5	6,918.9
49.3	55.1	33.2
705.5	705.5	698.7
7,428.9	7,592.1	7,650.8
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
ב. יחס ההון לרכיבי סיכון (באחוזים)		
באחוזים		
9.3	9.2	9.7
13.9	13.9	14.4
-	9.0	9.0
13.0	13.0	13.0
ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)		
1 - הון עצמי רובד 1		
697.2	697.2	745.2
-	-	-
697.2	697.2	745.2
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים		
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
2.4	2.4	1.6
-	-	1.1
0.3	-	-
2.7	2.4	2.7
694.5	694.8	742.5
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
2 - הון רובד 2		
341.2	273.0	273.0
-	84.7	86.6
0.2	-	-
341.4	357.7	359.6
סך הון רובד 2, לפני ניכויים		
-	-	-
341.4	357.7	359.6
סך הכל הון רובד 2		

ביאור 13ב - הון עצמי - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ד. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 31 בדצמבר	ליום 1 בינואר	
2014		
באזל III ⁽¹⁾		
באחוזים		
יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299	9.6 ⁽⁵⁾	9.2
השפעת הוראות המעבר	0.1	-
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299.	9.7	9.2

ביום 30 במאי, 2013 פרסם בנק ישראל נוהל בנקאי תקין מעודכן המאמץ את המלצות באזל II ובאזל III במערכת הבנקאית בישראל (נוהלי בנקאי תקין 201 - 211).

ההתאמות העיקריות שערך הבנק בעקבות המעבר להוראות באזל III:

- מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי- יוחל משקל סיכון של 250% במקום 100% שהוחל במשטר באזל II.
- הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי- כשירה להכללה כהון רובד 2. במקביל, ההפרשה לא תוכר בניכוי בחישוב נכסי הסיכון.
- כתבי התחייבות נדחים- היתרה המוכרת להכללה כהון רובד 2 ליום 1 בינואר 2014 תוגבל לתקרה של 80% (שנה ראשונה על פי הוראות המעבר) מיתרת כתבי ההתחייבות המוכרים לצורך הוראות באזל II, ובהמשך תוגבל התקרה על פי הוראות המעבר.

להלן טבלה המרכזת את ההשפעה הכמותית של ההתאמות העיקריות ליום 1 בינואר 2014:

סעיף	נכסי סיכון	הון ליבה	הון רובד 2
מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי	69.5	-	-
הפרשה קבוצתית	77.9	-	84.7
כתבי התחייבות נדחים	-	-	(68.2)

- מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, בדבר "מדידה והלימות ההון", החלות מיום 01.01.2014.
 - מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, בדבר "מדידה והלימות ההון", שחלו עד ליום 01.01.2014.
 - במהלך שנת 2014 הבנק יישם לראשונה את השיטה הסטנדרטית לחישוב הסיכון התפעולי. מספרי ההשוואה חושבו לפי גישת האינדיקטור הבסיסי.
 - יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים מיום 1.1.2015:
- ליחסים אלה, החל מיום 1.4.2015, תתווסף דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1.1.2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1.1.2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.9%- ו-13.4%, בהתאמה.
- לרבות השפעה צפויה של אימוץ לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, לפי נתונים צפויים ליום 1.1.2015.

ביאור 14 - שעבודים ותנאים מגבילים

א. על פי חוקי העזר של מסלקת מעו"ף בע"מ (להלן: "מסלקת מעו"ף"), נדרש הבנק כחבר מסלקת מעו"ף להפקיד בטחונות נזילים עבור מלוא החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלקת מעו"ף את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון במסלקת הבורסה על שם מסלקת מעו"ף בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים (להלן: "חשבון הבטוחות"). שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בסך של 137.3 מיליוני ש"ח.

2. חשבון בבנק לאומי לישראל בע"מ על שם מסלקת מעו"ף בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ- 25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2014, הופקדו כספים בחשבון זה בסך 4.4 מיליוני ש"ח.

החשבונות המפורטים לעיל משועבדים בשעבוד צף לטובת מסלקת מעו"ף וכן משועבדים גם בשעבוד קבוע לטובת מסלקת מעו"ף.

ב. כחבר הבורסה נדרש הבנק להפקיד בטחונות נזילים להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחות הבנק כלפי מסלקת הבורסה בגין עסקאות שבוצעו במסלקת הבורסה ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים של מסלקת הבורסה. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלקת הבורסה בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון במסלקת הבורסה על שמה ואשר מנהל עבור הבנק בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בסך של 6.3 מיליוני ש"ח.

2. חשבון בבנק לאומי לישראל בע"מ על שם מסלקת הבורסה בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ- 25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2014, הופקדו כספים בחשבון זה בסך של 11.9 מיליוני ש"ח.

ג. לצורך הבטחת אשראי שנתן או יתן בנק ישראל לבנק במסגרת פעילות הבנק במערכת זה"ב (RTGS), שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, על פי הסכם עמו מיום 24 בינואר 2011, אגרות חוב בהן מחזיק הבנק ואשר הופקדו או יופקדו בחשבון יעודי המתנהל בבורסה לני"ע על שם בנק ישראל. השעבוד הינו ללא הגבלה בסכום. שווי אגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בסך של 117.8 מיליוני ש"ח.

נכון ליום 31 בדצמבר 2014 שועבדו ניירות ערך למלווים בסך של 261.4 מיליוני ש"ח לעומת 164.0 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013.

ביאור 15 - זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - פיצויי פרישה

העתודה לפיצויי פרישה הכלולה במאזן, ביחד עם תשלומים בגין פוליסות ביטוח, מכסים את ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים על בסיס שכרם האחרון ותקופת עבודתם בבנק ובחברות הבנות שלו. הסכומים שהופקדו על ידי הבנק והחברות הבנות שלו בחברות ביטוח במסגרת תוכנית אישית לביטוח מנהלים אינם כלולים במאזן, מאחר ואינם נמצאים בשליטתו של הבנק. משיכת כספי היעודה מותנית בקיום הוראות חוק פיצויי פיטורין. להלן סכומי העתודה והיעודה:

מאוחד		הבנק		
31 בדצמבר				
2013	2014	2013	2014	
58.3	52.6	61.0	55.7	סכום העתודה
56.2	52.9	59.0	56.0	סכום היעודה
עודף העתודה (היעודה) לפיצויים על היעודה (העתודה) (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות (נכסים אחרים))				
2.1	(0.3)	2.0	(0.3)	

ב - עתודה למענקי יובלות

עובדי הבנק וחברות הבנות זכאים, בהגיעם לוותק מסוים, למענק מיוחד ("מענק יובלות"). בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מחושבת העתודה בגין התחייבות זו החל משנת 2007 על בסיס אקטוארי ומוצגת בערך נוכחי. שיעור ההיוון שנקבע על-ידי המפקח על הבנקים הינו 4%, ובהתחשב בגורם עליו השכר העתידית. בדוחות הכספיים נכללו הפרשות למענקי יובלות שיתרתן: במאוחד 2.3 מיליוני ש"ח (2013 - 2.7 מיליוני ש"ח), בבנק 2.0 מיליוני ש"ח (2013 - 2.4 מיליוני ש"ח), בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ג - חופשה

עובדי הבנק והחברות הבנות זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. יתרת ההפרשה לחופשה לתאריך המאזן מסתכמת ב- 3.3 מיליוני ש"ח במאוחד ובבנק בסך 3.1 מיליוני ש"ח (2013 - 5.1 מיליוני ש"ח במאוחד ו-4.6 מיליוני ש"ח בבנק) והיא נכללת בדוחות הכספיים בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ד - מדיניות תגמול

- מדיניות תגמול לנושאי משרה

ביום 20 ביולי 2014, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לפי סעיף 267 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 301A בעניין מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי (להלן: "הוראה 301A"). (להלן: "מדיניות תגמול לנושאי משרה"). מדיניות תגמול לנושאי משרה חלה על נושאי משרה כהגדרת המונח בחוק החברות, וכוללת את הדירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון, וכן את המנכ"ל, חברי הנהלה ונושאי משרה שאינם חברי הנהלה; למען הסדר הטוב יובהר כי המונח "נושא המשרה" להלן לא יכלול את חברי דירקטוריון הבנק, למעט יו"ר הדירקטוריון, אשר ייחשב כנושא משרה. עוד יצוין, למען הסדר הטוב, ולעניין תנאי הכהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון המכהן, כי התנאים החלים עליו הנם אלה הקבועים בהסכם הקיים עימו המשולם דרך תאגיד בשליטתו המלאה אשר אושר על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, בטרם נכנס תיקון 20 לחוק החברות לתוקפו, ולכן ימשיכו לחול על יו"ר הדירקטוריון עד לתום ההתקשרות עימו ובכפוף להוראות המעבר של הוראה 301A.

מדיניות התגמול לנושאי המשרה דנה בתנאי התגמול של נושאי משרה, הכולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר

ביאור 15 - זכויות עובדים (המשך)

ותנאים נלווים), תגמול משתנה, תנאי פרישה, ביטוח ושיפוי. המדיניות חלה מיום 1 בינואר 2014 למשך תקופה של שלוש שנים (2014-2016). יחד עם זאת, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מדיניות התגמול ואת הצורך בהתאמתה לקבוע בתיקון 20 והוראה 301A ויוודא שהסכמי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי המדיניות והנהלים באופן הולם. בכלל זה, יוודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק. בנוסף, ועדת התגמול תוודא שאחת לשנה תיערך בדיקה של מנגנון התגמול ותפעולו אשר יבחן, בין היתר, עמידת מנגנון התגמול במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון.

- מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה
ביום 1 ביולי 2014, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת תגמול, עקרונות למדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בהתאמה להוראה 301A. מסמך מדיניות מפורט על בסיס העקרונות הנ"ל אושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 11 בנובמבר, 2014, לאחר המלצת ועדת תגמול (להלן: "מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה").

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה חלה גם על עובדים מרכזיים כהגדרת המונח בהוראה 301A שאינם נושאי משרה (להלן: "עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"). המדיניות דנה בתנאי התגמול של עובדי הבנק ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, כולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים) ותגמול משתנה, ותנאי פרישה. המדיניות חלה מיום 1 בינואר 2014 למשך תקופה של שלוש שנים (2014-2016).

יחד עם זאת, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מדיניות התגמול ואת הצורך בהתאמתה לקבוע בתיקון 20 ובהוראה 301A ויוודא שהסכמי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי המדיניות והנהלים באופן הולם. בכלל זה, יוודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק. בנוסף, ועדת התגמול תוודא שאחת לשנה תיערך בדיקה של מנגנון התגמול ותפעולו אשר יבחן, בין היתר, עמידת מנגנון התגמול במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון.

מדיניות תגמול לנושאי משרה ומדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, יקראו להלן ביחד: "מסמכי מדיניות התגמול".

הגופים המפקחים על התגמול בבנק:

- ועדת התגמול של הדירקטוריון הנה הגוף העיקרי המפקח על נושא התגמול בבנק ותפקידה לעניין זה הן כמאגדר וכמפורט בחוק החברות ובהוראה 301A. הרכבה של ועדת תגמול כולל את א. ברוך (יו"ר) (דח"צ), ש. אשל (דח"צ), א. סובל (דירקטורית בלתי תלויה ודירקטורית חיצונית לפי הוראה 301A), ע. בן עוזר.
- מדיניות התגמול לנושאי משרה חלה גם על הדירקטורים בבנק (למועד דוח זה, מכהנים בבנק אחד עשר דירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון) ונושאי משרה אחרים שאינם דירקטורים (למועד זה, מכהנים עשרה נושאי משרה בבנק שאינם דירקטורים, לרבות המנכ"ל).
- מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה חלה, למועד דוח זה, גם על שתי עובדות מרכזיות שאינן נושאות משרה, כמפורט מטה. נושאי המשרה הבכירה בבנק כהגדרת המונח בהוראה 301A כוללים את בעלי התפקידים המנויים במונח זה בהוראה הנ"ל; למועד אישור הדוחות הכספיים, כל בעלי התפקידים המנויים בהגדרה זו הנם גם נושאי משרה על פי חוק החברות ולכן חלה עליהם מדיניות התגמול לנושאי משרה, למעט בעלות התפקידים הבאים שהן נושאות משרה בכירה כהגדרת המונח בהוראה 301A, כדלקמן: (א) אחראית מניעת הלבנת הון וקצינת הציות; (ב) מנהלת מחלקת משאבי אנוש.
- למעט נושאות המשרה הבכירה כהגדרת המונח בהוראה 301A כאמור לעיל, לא סווגו עובדים נוספים כעובדים מרכזיים אחרים; זאת בהתאם להקלה שפורסמה על ידי בנק ישראל במסגרת קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראת

301A ביום 29 לאוקטובר 2014, אשר לפיה בבנקים שהיקף העובדים שלו נמוך מ-1,000 עובדים לא ייחשבו כעובדים מרכזיים מנהלים בבנק שנחשבו קודם לפרסום ההקלה כעובדים מרכזיים רק בשל העובדה שהם מנהלים המדווחים ישירות למנהל המדווח ישירות למנכ"ל ואשר עלות שכרם גבוהה מ-500 אלפי ש"ח, אך נמוכה מ-1.5 מיליון ש"ח. כמו כן, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת וועדת תגמול, ולאחר שנבחנה פעילותם של בעלי תפקידים שונים בבנק, לא נמצאו בעלי תפקידים אשר לפעילותם עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק או קבוצות של עובדים הכפופות לאותם הסדרי תגמולים ואשר עשויות, במצטבר, לחשוף את הבנק לסיכון מהותי, אפילו אם כל אחד מהעובדים בנפרד לא יחשוף את הבנק לסיכון מהותי.

תכנון ומבנה תהליכי התגמול:

- מאפייני ויעדי מסמכי מדיניות התגמול:

(א) מטרת מסמכי מדיניות התגמול הינה, בין היתר, לקבוע כללים לאופן תגמול נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי המשרה בבנק המותאמים לתוכניות האסטרטגיות של הבנק, תכניות העבודה של הבנק, עמידה ביעדי העל הפיננסיים של הבנק, רווחיות הבנק ותנאי השוק בראייה ארוכת טווח וזאת תוך התחשבות ואיזון ראויים בין הרצון ליצור תמריצים ראויים להשגת יעדי הבנק בטווח הקצר והארוך והגברת תחושת ההזדהות עם הבנק ופעילותו. מסמכי מדיניות התגמול נערכו בהתחשב בשיקולים כלל ארגונים כגון, עלויות התגמול בכללותן, ובפערי התגמול הרצויים בין הדרגים השונים בבנק, שיפור יחסי היעילות בבנק תוך מתן דגש על מיתון העלויות הקבועות בבנק, גודלו של הבנק והיקף פעילותו לבין הרצון להבטיח עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

(ב) רכיבי התגמול המפורטים במסמכי מדיניות התגמול כוללים:

- תגמול קבוע - רכיב זה נועד לתגמל את נושאי המשרה והעובדים המרכזיים עבור הזמן המושקע על ידם בביצוע תפקידם ולשמרם לאור כישוריהם, הידע והמומחיות שלהם, התואמים את צרכי הבנק וכן לאפשר גיוס כוח אדם איכותי לבנק; רמת השכר תקבע, על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, תוך התחשבות בהשכלה, כישורים, מומחיות, נסיון מקצועי הישגים, תפקיד, תחומי אחריות והסכמי שכר קודמים שנחתמו והיחס בין תנאי כהונה אלה לתנאי כהונה והעסקה של שאר עובדי הבנק. רכיבי התגמול הקבוע כוללים: פרמטרים לקביעת המשכורת החודשית של נושאי המשרה וכן קביעת תקרת המשכורת החודשית של היו"ר (בהתאם להיקף המשרה) המנכ"ל ונושאי המשרה האחרים; פירוט התנאים הנלווים; תשלום שנתי קבוע למנכ"ל ולחברי הנהלה על פי החלטת ועדת התגמול והדירקטוריון אשר יהיו רשאים להעניק תשלום בגובה של עד משכורת חודשית אחת, לאחר תקופת כהונה של 4 שנות עבודה לפחות כמנכ"ל ו/או כחבר הנהלה בבנק; מענק חתימה במקרים מיוחדים, המצדיקים זאת, לנושא משרה חדש בבנק המוגבל לשנת העבודה הראשונה בגובה של עד שתי משכורות חודשיות.

- תגמול משתנה - התגמול המשתנה נועד בין היתר לעודד ולהגביר את המוטיבציה של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה לפעול למען השגת מטרות הבנק ויעדיו, בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת זהות אינטרסים בינם לבין הבנק ובעלי מניותיו ותוך עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. התגמול המשתנה מורכב ממענק שנתי משתנה ומהענקת מענקים מיוחדים. ככלל, המענק השנתי המשתנה יתבסס על סל מדדים המורכב מיעדי תשואה, יעדים אישיים (KPIs) ויעדים איכותיים. במדיניות התגמול לנושאי משרה נקבעה תקרת המענק השנתי המשתנה: ליו"ר; למנכ"ל; לחברי הנהלה. תקרת תקציב המענק השנתי המשתנה לנושאי המשרה שאינם חברי הנהלה נקבעה במסגרת מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה.

- תשלומים בגין סיום העסקה - במקרה של פיטורים של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הם יהיו זכאים לשיעור של 100% פיצויי פיטורים, אלא אם כן, הסכם ההעסקה של נושא המשרה כולל הוראה

ביאור 15 - זכויות עובדים (המשך)

לפיה סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963 חל ובמקרה זה תחול הוראה זו. תקופת הודעה מוקדמת - על פי מדיניות תגמול נושאי משרה: יו"ר - עד 3 חודשים, מנכ"ל - עד 6 חודשים, נושא משרה אחר - עד 3 חודשים; מענק הסתגלות בתנאים הקבועים במדיניות: יו"ר - עד 3 משכורות חודשיות, מנכ"ל - עד 6 משכורות חודשיות, נושא משרה אחר עד 3 משכורות חודשיות.

- בהתאם להוראה 301A תגמולים בגין סיום העסקה מעבר לקבוע בתנאי ההעסקה, ייקחו בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום ההעסקה ויסווגו בהתאם כתגמול משתנה ויהיו כפופים להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד העזיבה על פני תקופה מינימאלית שלא תפחת מ- 3 שנים.
- במדיניות התגמול נקבעה האפשרות, מטעמים מיוחדים, להפחית את התגמול המשתנה על פי שיקול דעת הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול.
- במדיניות התגמול נקבעה התניה שלפיה נושא המשרה יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק.
- בשנת הדיווח אושרו לראשונה מסמכי מדיניות התגמול בהתאם לנדרש בסעיף 267א לחוק החברות ולהוראות 301A; לאחר אישורם כאמור, לא נערכו בהם שינויים במהלך שנת הדיווח.
- הבנק מבטיח כי עובדים העוסקים בסיכונים ובציות מתוגמלים ללא תלות בעסקים עליהם הם מפקחים, באופן הבא:

- (א) בהתייחס לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח, הכוללים, בין היתר, עובדים העוסקים בסיכונים ובציות, נקבע כי היחס בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע יטה יותר לטובת התגמול הקבוע בהשוואה ליחס זה אצל מי שאינם נמנים על פונקציית הבקרה והדיווח.
- (ב) עוד נקבעה במסמכי מדיניות התגמול אפשרות להעניק מענק שנתי משתנה נוסף לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח.

תיאור הדרכים בהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול:

- הסיכונים העיקריים אותם הבנק מביא בחשבון בעת יישום מדדי תגמול (remuneration measures) הנם אלה הקבועים במסמך "התיאבון לסיכון" של הבנק הכוללים סיכוני אשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים וסיכוני ציות והלבנת הון.
- במטרה ליצור מבנה תמריצים מאוזן ולמנוע נטילת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון נקבעו, במסמכי מדיניות התגמול, מספר דרכים שבהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול, כמפורט להלן:

(א) נקבעה תקרת תקציב למענק השנתי לכל אחד מנושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה באופן אישי; כמו כן, נקבעה תקרה לכלל חברי ההנהלה.

(ב) בהתאם להוראה 301A נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה ולעובד מרכזי שאינו נושא משרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה, למעט במקרים חריגים כפי שפורט במדיניות התגמול בהתייחס למנכ"ל בלבד.

(ג) על פי מדיניות התגמול לנושאי משרה בעת חישוב תקרת המענק השנתי המשתנה שניתן יהיה להעניק ליו"ר ולמנכ"ל בגין יעד תשואה מדווחת נדרשת של הבנק בגין כל שנה, יהיה על הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, לבחון את עמידתם במדדי הסיכון שנקבעו להם ובהתאם לעמידתם במדדי הסיכון יהיה על הדירקטוריון להפחית עד 20% מתקרת המענק השנתי המשתנה, שחושב בגין יעד זה.

(ד) כמו כן, ובהתאם למסמכי מדיניות התגמול, היעדים האישיים (KPI) של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יכללו, בין היתר, עמידה בתיאבון לסיכון של הבנק, במדדי סיכון של הבנק לרבות, מדד סיכון לציות,

ביאור 15 - זכויות עובדים (המשך)

מדד סיכון להלבנת הון וסיכונים תפעוליים.

כמו כן, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מסמכי מדיניות התגמול ואת הצורך בהתאמתם לקבוע בחוק החברות לעניין נושאי משרה וכן הוראה 301A ויודא שהסכמי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי מסמכי המדיניות והנהלים באופן הולם. כמו כן, יודא הדירקטוריון שהתגמולים בפועל על פי מסמכי המדיניות, מדדי הסיכון ותוצאות מדדי הסיכון עקביים עם המנגנון המתוכנן, ויבצע בהם התאמות על פי הצורך. בכלל זה, יודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות תיאבון הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק.

- הדרכים בהן מובאים הסיכונים בחשבון בעת קביעת התגמול המשתנה הן מעצם קביעת התקרות השונות לגובה התגמול המקסימאלי; כמו כן, מובאים הסיכונים בחשבון בדרך של הפחתת התגמול במקרים של אי עמידה במדדי הסיכון.
- במהלך שנת הדוח לא חלו שינויים במהות והסוג של מדדים אלו.
- הקשר בין ביצועים במהלך תקופת מדידת הביצועים לבין רמות התגמול
- מדדי הביצוע העיקריים עבור הבנק ומדדי הביצוע האישיים הנם, כדלקמן:

(א) תשלום המענק השנתי המשתנה מותנה בעמידה בשני תנאי סף מצטברים:

- עמידה בשיעור תשואה מדווחת אשר יקבע על ידי הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול כל שנה קלנדרית לגבי כל שנת מענק אשר יעמוד בשיעור של בין 8.5%-8% בגין כל שנה;
- עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק. "שיעור תשואה מדווחת" משמעו - הממוצע בין התשואה השנתית (נטו) על ההון העצמי כמדוח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק לבין שיעור הגידול בהון העצמי של הבנק כמדוח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק. דיבידנד שהוכרז ושולם במהלך השנה והנפקות הון ככל שיהיו, ינוטרלו לצורך חישוב הגידול בהון העצמי (כלומר לא יילקחו בחשבון לצורך חישוב שיעור הגידול בהון העצמי). בחישוב התשואה השנתית ינוטרלו רווחים שמקורם באירועים חד פעמיים (רווחים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים) וכן רווחי הון. למען הסר ספק, התשואה המדווחת תהיה לאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין תשלום מענק ליו"ר, למנכ"ל, לנושאי המשרה ולעובדים ולרבות לעובדים המרכזיים ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין אופציות למנכ"ל ולנושאי משרה אחרים (ולכל גורם אחר, אם וככל שיהיו), כפי שאלו יירשמו בספרי הבנק.
- (ב) ככלל, המענק השנתי המשתנה לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יתבסס על סל מדדים המורכב מיעדי תשואה, יעדים אישיים (KPIs) ויעדים איכותיים.
- הדרך בה סכומים בגין תגמול אישי קשורים לביצועים של הבנק בכללותו הנה על ידי קביעת תנאי הסף לתשלום המענק המשתנה וגובהו המקסימאלי בהתאם ליעדי התשואה; גובה התגמול האישי נקבע על פי עמידה ביעדים אישיים (KPIs) שנקבעו מראש ויעדים איכותיים.
- התגמול המשתנה שיוענק לנושאי המשרה הינו בהלימה לעמידתם ביעדים שנקבעו להם הקשורים לביצועי התאגיד ולביצועי האישים של נושא המשרה.

יעדים	יו"ר הדירקטוריון	מנכ"ל	נושאי המשרה שאינם נמנים על פונקציית הבקרה והדיווח	נושאי המשרה הנמנים על פונקציית בקרה ודיווח
יעד תשואה מדווחת נדרשת של הבנק	80%	80%	40%	20%
יעדים אישיים (KPI)	-	-	40%	60%
יעדים איכותיים	20%	20%	20%	20%
סה"כ	100%	100%	100%	100%

ביאור 15 - זכויות עובדים (המשך)

הדירקטוריון יהיה מוסמך להפחית עד 20% מהמענק השנתי המשתנה שחשוב בגין יעד זה, בגין אי עמידה במדדי הסיכון

- מדיניות התגמול לנושאי משרה כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט מנכ"ל ויו"ר) אם הבנק לא עמד בתנאי הסף לקבלת מענק שנתי. היקף המענק הכולל מוגבל לסכום לא מהותי שלא יעלה על 150,000 ש"ח תוך קביעת תקרה של עד משכורת אחת לנושא משרה.
- מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה כוללת אף היא אפשרות להעניק מענק בשנה בה שיעור התשואה המדווחת בפועל יהיה נמוך משיעור התשואה המדווחת הנדרשת אך לפחות בשיעור של 5%, לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בסכום שלא יעלה על משכורת חודשית אחת לעובד כנ"ל ובכפוף לתקרה הקבועה במדיניות.

הדרכים בהן הבנק מתאים את התגמול כדי להתחשב בביצועים לטווח ארוך יותר:

- במסמכי מדיניות התגמול נקבע הסדר לפריסת התגמול המשתנה, הסדר המחזק את ביסוס הרכיב המשתנה על ביצועים ארוכי טווח ולפיו תשלום המענק המשתנה, כולל הסדר לפיו 50% ממנו ידחה ויפרס על 3 שנים, ותשלום יותנה בעמידה בתשואה מדווחת של 6.5% ומעלה לגבי השנה בה משולם התשלום ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים. ההסדר חל על כלל נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה. אלא אם כן, התגמול המשתנה שהוענק לנושא משרה בגין שנת המענק לא עלה על שישית (1/6) מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה באותה שנה ואז לא יהיה צורך בדחיית תשלום כלשהו בגין אותו תגמול משתנה.

- עוד נקבע במסמכי מדיניות התגמול התניה שלפיה נושא המשרה ועובד מרכזי שאינו נושא משרה, יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק (clawback).

צורות תגמול משתנה:

- בהתאם להוראה 301A, נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה, בכפוף למפורט להלן.
- בתנאים חריגים, הדירקטוריון, לאחר המלצת ועדת התגמול, רשאי לקבוע, בהחלטה מנומקת ומפורטת, שתוגש לאישור האסיפה הכללית, שהתגמול המשתנה המרבי למנכ"ל, יגיע עד ל- 200% מהתגמול הקבוע של המנכ"ל.
- התגמול המשתנה על פי מסמכי מדיניות התגמול כולל תגמול בדרך של תשלום מזומן בלבד ואינו כולל מניות או מכשירים מבוססי מניות וצורות אחרות.

מסמכי מדיניות התגמול כוללים אפשרות להעניק מענקים מיוחדים כגון, מענק שנתי משתנה נוסף לנושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח, מענק שנתי מיוחד ליו"ר בכפוף להתקיימותם של תנאים ותקרות. זאת ועוד, מדיניות התגמול כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט מנכ"ל ויו"ר) אם הבנק לא עמד בתנאי הסף לקבלת מענק שנתי. היקף המענק מוגבל לסכום לא מהותי של 150,000 ש"ח תוך קביעת תקרה של עד משכורת אחת לנושא משרה. מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה כוללת אף היא אפשרות להעניק מענק בשנה בה שיעור התשואה המדווחת בפועל יהיה נמוך משיעור התשואה המדווחת הנדרשת אך לפחות בשיעור של 5%, לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בסכום שלא יעלה על משכורת חודשית אחת לעובד כנ"ל ובכפוף לתקרה הקבועה במדיניות.

ה- זכויות אחרות

ככלל עובדי הבנק ובכללם חברי ההנהלה (למעט המנכ"ל) אינם זכאים למענקי הסתגלות ולפיצויים מוגדלים בעת פרישה. לפרטים בדבר תנאי העסקתם של המנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון ראה להלן בביאור בעלי עניין וצדדים קשורים - "בעלי עניין וצדדים קשורים".

ו- תשלום מבוסס מניות

לפרטים בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות ראה להלן בביאור בעלי עניין וצדדים קשורים - "עסקאות תשלום מבוסס מניות".

ז- הוראה בדבר זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח הציבורי יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה הבנק יתקן למפרע את מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור. ביום 10 ביולי 2014 פורסמה טיוטת קובץ שאלות ותשובות בנושא, אשר כוללת, בין היתר, דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

כמו כן, ביום 15 בדצמבר 2014 פורסמה טיוטת תיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים, לרבות מתכונת גילוי והוראות מעבר. בטיטה מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואות אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים מעשיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכול במועד הדיווח. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל לעיל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים, באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, יפנה לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. בהתאם לטיטה, דוגמאות למצבים אלה יכולים לכלול, בין היתר, שינויים בגינם המרווח המתקבל יהיה גבוה מהמרווח על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (מקומי) בישראל.

הבנק נדרש לתקן למפרע מספרי השוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים שנרשמו ברווח כולל אחר כתוצאה משינויים בשיעורי ההיוון נקבע:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן - ההפסד), יכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.
- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התכנית.

להערכת הבנק, ההשפעה הצפויה ליום 1 בינואר 2015 בגין יישום הכללים החדשים הינה גידול בנכסים בסך של כ-2 מיליוני ש"ח, גידול בהתחייבויות בסך של כ-3 מיליוני ש"ח וקטון בהון העצמי בסך של כ-1 מיליוני ש"ח לאחר מס. למרות ההשפעה על ההון העצמי של הבנק, לצורך חישוב דרישות הון בהתאם להוראות באזל III, בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת רווח או הפסד מצטבר בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים לא תובא בחשבון באופן מיידי אלא תהיה כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתה תיפרס בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018. לגילוי על אומדן ההשפעה הצפויה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2014 ראה ביאור 13 בלימות הון.

ביאור 16 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים						
3,278.0	-	73.8	196.9	-	3,007.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
880.4	2.7	-	11.7	66.3	799.7	ניירות ערך
9,566.5	-	124.0	1,019.4	3,492.9	4,930.2	אשראי לציבור, נטו
160.8	160.8	-	-	-	-	בניינים וציוד
1.6	1.6	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
40.4	-	-	26.8	-	13.6	נכסים בגין מכשירים נגזרים
149.6	61.5	-	-	3.9	84.2	נכסים אחרים
14,077.3	226.6	197.8	1,254.8	3,563.1	8,835.0	סך הכל נכסים
התחייבויות						
10,977.2	-	348.3	1,513.5	2,453.2	6,662.2	פיקדונות הציבור
42.5	-	-	-	42.5	-	פיקדונות מבנקים
5.0	-	-	-	-	5.0	פיקדונות הממשלה
582.7	-	-	-	12.6	570.1	ניירות ערך שהושאלו
1,503.1	-	-	0.3	1,001.2	501.6	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
39.0	-	-	22.8	-	16.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
182.6	76.6	1.6	20.3	-	84.1	התחייבויות אחרות
13,332.1	76.6	349.9	1,556.9	3,509.5	7,839.2	סך הכל התחייבויות
745.2	150.0	(152.1)	(302.1)	53.6	995.8	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	154.0	328.5	-	(482.5)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
745.2	150.0	1.9	26.4	53.6	513.3	סך הכל כללי

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 16 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013					
מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
2,833.4	-	40.9	90.1	-	2,702.4
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
676.6	3.7	-	0.4	89.0	583.5
ניירות ערך					
9,626.6	-	123.0	981.7	3,582.9	4,939.0
אשראי לציבור, נטו					
150.4	150.4	-	-	-	-
בניינים וציוד					
2.0	2.0	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים ⁽²⁾					
21.7	-	2.5	4.1	0.5	14.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
158.0	65.6	-	-	2.3	90.1
נכסים אחרים ⁽²⁾					
13,468.7	221.7	166.4	1,076.3	3,674.7	8,329.6
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
11,071.1	-	391.8	1,219.4	2,603.3	6,856.6
פיקדונות הציבור					
51.5	-	-	4.3	47.2	-
פיקדונות מבנקים					
0.7	-	-	-	0.2	0.5
פיקדונות הממשלה					
27.5	-	-	-	-	27.5
ניירות ערך שהושאלו					
1,406.0	-	-	0.2	816.3	589.5
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
12.3	-	0.1	1.9	-	10.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
202.4	100.7	-	-	-	101.7
התחייבויות אחרות ⁽²⁾					
12,771.5	100.7	391.9	1,225.8	3,467.0	7,586.1
סך הכל התחייבויות					
697.2	121.0	(225.5)	(149.5)	207.7	743.5
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	150.5	263.3	(0.4)	(413.4)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
697.2	121.0	(75.0)	113.8	207.3	330.1
סך הכל כללי					

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(2) הוצג מחדש לפרטים ראה ביאור 32.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

ביאור 16 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014					
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
3,278.0	-	73.8	196.9	-	3,007.3
864.5	2.7	-	11.7	66.3	783.8
9,566.5	-	124.0	1,019.4	3,492.8	4,930.3
389.5	367.8	-	-	-	21.7
16.1	16.1	-	-	-	-
1.6	1.6	-	-	-	-
40.4	-	-	26.8	-	13.6
159.5	60.0	-	-	-	99.5
14,316.1	448.2	197.8	1,254.8	3,559.1	8,856.2
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
12,248.0	-	348.4	1,513.5	3,082.4	7,303.7
42.5	-	-	-	42.5	-
5.0	-	-	-	-	5.0
582.7	-	-	-	12.6	570.1
485.2	-	-	0.3	367.3	117.6
39.0	-	-	22.8	-	16.2
168.5	76.4	1.6	20.3	-	70.2
13,570.9	76.4	350.0	1,556.9	3,504.8	8,082.8
סך הכל התחייבויות					
745.2	371.8	(152.2)	(302.1)	54.3	773.4
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	154.0	328.5	-	(482.5)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
745.2	371.8	1.8	26.4	54.3	290.9
סך הכל כללי					

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 16 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013					
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
2,833.4	-	40.9	90.1	-	2,702.4
680.5	3.7	-	0.4	91.1	585.3
9,626.6	-	123.0	981.7	3,582.9	4,939.0
380.6	358.6	-	-	-	22.0
18.2	18.2	-	-	-	-
2.0	2.0	-	-	-	-
21.7	-	2.5	4.1	0.5	14.6
148.5	64.6	-	-	-	83.9
13,711.5	447.1	166.4	1,076.3	3,674.5	8,347.2
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
12,196.8	-	391.8	1,219.4	2,999.4	7,586.2
51.5	-	-	4.3	47.2	-
0.7	-	-	-	0.2	0.5
27.5	-	-	-	-	27.5
541.8	-	-	0.2	423.6	118.0
12.3	-	0.1	1.9	-	10.3
183.7	100.7	-	-	-	83.0
13,014.3	100.7	391.9	1,225.8	3,470.4	7,825.5
סך הכל התחייבויות					
697.2	346.4	(225.5)	(149.5)	204.1	521.7
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	150.5	263.3	(0.4)	(413.4)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
697.2	346.4	(75.0)	113.8	203.7	108.3
סך הכל כללי					

* הוצג מחדש. לפרטים ראה ביאור 32.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח.
(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - מאוחד⁽¹⁾

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד 3 שנים
ליום 31 בדצמבר 2014				
מטבעי ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)				
נכסים*	3,509.9	387.5	1,582.0	1,211.9
התחייבויות**	3,040.7	576.7	2,318.4	2,637.2
הפרש	469.2	(189.2)	(736.4)	(1,425.4)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(367.4)	(180.9)	65.7	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	101.8	(370.1)	(670.7)	(1,425.4)
מטבע חוץ⁽³⁾				
נכסים*	295.7	7.9	117.1	118.2
התחייבויות**	1,156.6	325.5	360.7	3.9
הפרש	(860.9)	(317.5)	(243.6)	114.4
מזה: הפרש - בדולר	(601.5)	(309.7)	(211.6)	92.6
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	367.5	180.8	(65.7)	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(493.4)	(136.7)	(309.3)	114.4
סך הכל				
נכסים*	3,805.6	395.4	1,699.1	1,330.1
התחייבויות**	4,197.3	902.1	2,679.1	2,641.1
הפרש	(391.7)	(506.8)	(980.0)	(1,311.0)
*מזה: אשראי לציבור	351.6	370.9	1,478.5	1,203.0
**מזה: פיקדונות הציבור	3,953.1	839.0	2,432.9	2,095.8
ליום 31 בדצמבר 2013				
מטבעי ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)				
נכסים*	3,129.8	370.5	1,639.7	1,179.7
התחייבויות**	2,776.5	837.7	2,149.9	3,095.3
הפרש	353.3	(467.2)	(510.2)	(1,915.6)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(479.1)	(55.5)	34.7	86.1
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(125.8)	(522.7)	(475.5)	(1,829.5)
מטבע חוץ⁽³⁾				
נכסים*	123.1	0.3	105.7	98.8
התחייבויות**	901.4	147.6	476.1	38.9
הפרש	(778.3)	(147.3)	(370.4)	59.9
מזה: הפרש - בדולר	(665.2)	(121.9)	(311.6)	48.5
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	479.1	55.5	(34.7)	(86.1)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(299.2)	(91.8)	(405.1)	(26.2)
סך הכל				
נכסים*	3,252.9	370.8	1,745.4	1,278.5
התחייבויות**	3,677.9	985.3	2,626.0	3,134.2
הפרש	(425.0)	(614.5)	(880.6)	(1,855.7)
* מזה: אשראי לציבור	333.7	362.4	1,501.8	1,223.3
** מזה: פיקדונות הציבור	3,518.0	914.3	2,457.0	2,822.2

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
(2) נכסים ללא תקופת פרעון כולל נכסים בסך 4.5 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר (6.3 מיליוני ש"ח נכון ל-31.12.2013).

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שיעור תשואה חוזי ⁽⁵⁾	יתרות מאזניות ⁽⁴⁾		סך הכל תזרימי המזומנים	מכל 20 שנה	מכל 10 שנים ועד 20 שנה	מכל 5 שנים ועד 10 שנים	מכל 4 שנים ועד 5 שנים	מכל 3 שנים ועד 4 שנים
	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾	סך הכל						
3.27%	12,687.4	231.1	14,954.1	504.3	2,491.8	2,861.8	654.4	808.9
1.10%	11,488.9	76.6	11,773.6	-	288.4	1,209.5	392.5	561.1
	1,198.5	154.5	3,180.6	504.3	2,203.4	1,652.3	261.9	247.8
	-	-	(482.6)	-	-	-	-	-
	1,198.5	154.5	2,698.0	504.3	2,203.4	1,652.3	261.9	247.8
2.83%	1,389.9	-	1,592.5	1.3	339.6	407.7	97.7	102.1
0.50%	1,843.2	-	1,847.6	-	0.2	0.6	-	0.2
	(453.3)	-	(255.1)	1.3	339.4	407.1	97.7	101.9
	(285.5)	-	(94.3)	0.6	306.9	360.4	86.2	89.8
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	482.6	-	-	-	-	-
	(453.3)	-	227.5	1.3	339.4	407.1	97.7	101.9
3.22%	14,077.3	231.1	16,546.6	505.7	2,831.4	3,269.6	752.1	910.9
1.02%	13,332.1	76.6	13,621.2	-	288.6	1,210.1	392.5	561.3
	745.2	154.5	2,925.4	505.7	2,542.8	2,059.4	359.6	349.7
4.13%	9,566.5	4.5	12,026.7	425.9	2,799.6	2,785.2	731.8	854.8
1.12%	10,977.2	-	11,177.0	-	279.3	569.3	105.1	369.6
3.92%	12,377.1	170.9	14,441.8	411.6	2,530.7	2,687.0	758.8	759.0
1.73%	11,151.0	43.6	11,911.2	-	14.0	780.5	494.3	705.6
	1,226.1	127.3	2,530.6	411.6	2,516.7	1,906.5	264.5	53.4
	-	-	(413.8)	-	-	-	-	-
	1,226.1	127.3	2,116.8	411.6	2,516.7	1,906.5	264.5	53.4
3.46%	1,034.5	-	1,391.0	0.5	360.0	405.5	96.3	100.5
0.82%	1,563.4	-	1,564.4	-	-	0.2	0.2	-
	(528.9)	-	(173.4)	0.5	360.0	405.3	96.1	100.5
	-	-	(100.3)	0.5	327.7	359.5	85.4	88.1
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	414.6	-	-	(0.2)	-	1.0
	(528.9)	-	241.2	0.5	360.0	405.1	96.1	101.5
3.88%	13,411.6	170.9	15,832.8	412.1	2,890.7	3,092.5	855.1	859.5
1.80%	12,714.4	43.6	13,475.6	-	14.0	780.7	494.5	705.6
	697.2	127.3	2,357.2	412.1	2,876.7	2,311.8	360.6	153.9
3.96%	9,626.6	6.3	12,195.3	412.1	2,890.7	2,843.4	738.3	846.9
1.73%	11,071.1	-	11,750.7	-	-	376.5	374.6	516.0

(3) לא כולל מט"י צמוד למטבע חוץ.

(4) כפי שנכללה בביאור "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - בנק⁽¹⁾ (המשך)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מטבע	עם דרישה ועד חודש	מטבע חודש ועד 3 חודשים	מטבע 3 חודשים ועד שנה	מטבע שנה ועד שנתיים	מטבע שנתיים ועד 3 שנים
ליום 31 בדצמבר 2014					
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)					
נכסים*	3,546.3	384.7	1,428.5	1,240.5	972.6
התחייבויות**	3,132.5	743.1	2,732.8	2,725.2	719.9
הפרש	413.8	(358.5)	(1,304.3)	(1,484.6)	252.6
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(367.4)	(180.9)	65.7	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	46.4	(539.4)	(1,238.6)	(1,484.6)	252.6
מטבע חוץ⁽³⁾					
נכסים*	295.7	7.9	117.1	118.2	105.0
התחייבויות**	1,156.6	325.5	360.7	3.9	-
הפרש	(860.9)	(317.5)	(243.6)	114.4	105.0
מזה: הפרש - בדולר	(601.5)	(309.7)	(211.6)	92.6	92.0
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	-	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	367.5	180.8	(65.7)	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(493.4)	(136.7)	(309.3)	114.4	105.0
סך הכל					
נכסים*	3,842.0	392.6	1,545.7	1,358.8	1,077.6
התחייבויות**	4,289.1	1,068.6	3,093.5	2,729.0	719.9
הפרש	(447.1)	(676.0)	(1,547.9)	(1,370.3)	357.6
*מזה: אשראי לציבור	351.6	370.9	1,478.5	1,203.0	1,025.4
**מזה: פיקדונות הציבור	4,068.9	958.6	2,978.3	2,362.0	589.5
ליום 31 בדצמבר 2013					
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)					
נכסים*	3,135.9	371.4	1,445.8	1,232.9	1,026.1
התחייבויות**	2,788.6	706.8	2,133.1	2,994.1	990.0
הפרש	347.3	(335.4)	(687.3)	(1,761.2)	36.1
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(479.1)	(55.5)	34.7	86.1	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(131.8)	(390.9)	(652.6)	(1,675.1)	36.1
מטבע חוץ⁽³⁾					
נכסים*	123.1	0.3	105.7	98.8	100.3
התחייבויות**	901.4	147.6	476.1	38.9	-
הפרש	(778.3)	(147.3)	(370.4)	59.9	100.3
מזה: הפרש - בדולר	(665.2)	(121.9)	(311.6)	48.5	88.7
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	-	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	479.1	55.5	(34.7)	(86.1)	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(299.2)	(91.8)	(405.1)	(26.2)	100.3
סך הכל					
נכסים*	3,259.0	371.7	1,551.5	1,331.7	1,126.4
התחייבויות**	3,690.0	854.4	2,609.2	3,033.0	990.0
הפרש	(431.0)	(482.7)	(1,057.7)	(1,701.3)	136.4
*מזה: אשראי לציבור	333.7	362.4	1,501.8	1,223.3	1,042.7
**מזה: פיקדונות הציבור	3,551.3	851.5	2,552.9	3,080.6	1,101.5

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
(2) נכסים ללא תקופת פרעון כולל נכסים בסך 4.5 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר (6.3 מיליוני ש"ח נכון ל-31.12.2013).
(3) לא כולל מט"ח צמוד למטבע חוץ.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - בנק⁽¹⁾ (המשך)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שיעור תשואה חוזי ⁽⁵⁾	יתרות מאזניות ⁽⁴⁾		סך הכל תזרימי המזומנים	מעל 20 שנה	מעל 10 שנים ועד 20 שנה	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 4 שנים ועד 5 שנים	מעל 3 שנים ועד 4 שנים
	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾						
3.27%	12,926.2	452.7	14,972.1	521.9	2,490.5	2,863.3	684.5	839.3
1.13%	11,727.6	76.4	12,112.3	-	10.4	1,076.5	399.9	571.9
2.14%	1,198.6	376.3	2,859.7	521.9	2,480.1	1,786.7	284.5	267.4
-	-	-	(482.6)	-	-	-	-	-
	1,198.6	376.3	2,377.1	521.9	2,480.1	1,786.7	284.5	267.4
2.83%	1,389.9	-	1,592.5	1.3	339.6	407.7	97.7	102.1
0.50%	1,843.2	-	1,847.6	-	0.2	0.6	-	0.2
2.33%	(453.3)	-	(255.1)	1.3	339.4	407.1	97.7	101.9
	(285.5)	-	(94.3)	0.6	306.9	360.4	86.2	89.8
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	482.6	-	-	-	-	-
	(453.3)	-	227.5	1.3	339.4	407.1	97.7	101.9
3.22%	14,316.1	452.7	16,564.5	523.2	2,830.2	3,271.0	782.2	941.4
1.04%	13,570.9	76.4	13,959.9	-	10.6	1,077.2	399.9	572.1
	745.2	376.3	2,604.6	523.2	2,819.6	2,193.9	382.2	369.3
4.13%	9,566.5	4.5	12,026.7	425.9	2,799.6	2,785.2	731.8	854.8
0.90%	12,248.6	-	12,398.0	-	1.3	688.6	238.7	512.1
3.93%	12,619.9	396.3	14,464.7	411.6	2,530.7	2,716.4	802.6	791.3
1.83%	11,393.8	-	11,309.8	-	14.0	601.4	468.9	612.9
	1,226.1	396.3	3,154.9	411.6	2,516.7	2,115.0	333.7	178.4
-	-	-	(413.8)	-	-	-	-	-
	1,226.1	396.3	2,741.1	411.6	2,516.7	2,115.0	333.7	178.4
3.46%	1,034.5	-	1,391.0	0.5	360.0	405.5	96.3	100.5
0.82%	1,563.4	-	1,564.4	-	-	0.2	0.2	-
	(528.9)	-	(173.4)	0.5	360.0	405.3	96.1	100.5
-	-	-	(100.3)	0.5	327.7	359.5	85.4	88.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	413.8	-	-	-	-	-
	(528.9)	-	240.4	0.5	360.0	405.3	96.1	100.5
3.89%	13,654.4	396.3	15,855.7	412.1	2,890.7	3,121.9	898.9	891.8
1.71%	12,957.2	-	12,874.2	-	14.0	601.6	469.1	612.9
	697.2	396.3	2,981.5	412.1	2,876.7	2,520.3	429.8	278.9
3.96%	9,626.6	6.3	12,195.3	412.1	2,890.7	2,843.4	738.3	846.9
1.87%	12,196.8	-	12,430.2	-	-	344.6	419.9	527.9

(4) כפי שנכללה בביאור "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.
(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאור 18 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים (במאחד ובבנק)
(יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף שנה)

יתרות החוזים ⁽¹⁾				יתרת הפרשה להפסדי אשראי
31 בדצמבר				
2014	2013	2014	2013	
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:				
1,001.1	1,066.4	1.7	1.3	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
9.4	16.8	0.1	0.2	ערבויות לרוכשי דירות
78.8	65.8	0.2	0.2	ערבויות להבטחת אשראי
101.7	82.4	0.4	0.5	ערבויות אחרות
187.4	156.2	0.4	0.3	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
48.5	71.2	-	-	מסגרות חוץ ד"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1,426.9	1,458.8	2.8	2.5	סה"כ

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף שנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

ב - התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה ⁽¹⁾ לסוף שנה (במאחד ובבנק)

31 בדצמבר		
2013	2014	
		יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת גביה ⁽²⁾
1,651.5	1,372.5	מטבע ישראלי לא צמוד
51.2	45.4	מטבע ישראלי צמוד למדד
0.3	0.3	מטבע חוץ
1,703.0	1,418.2	סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2013	2014
מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה	
2.6	2.1
3.5	1.8

(1) אשראים ופיקדונות מפקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים עם עמלת גביה.
(2) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינם, בסך 148.4 מיליוני ש"ח (2013 - 219 מיליוני ש"ח), לא נכללו בביאור זה.

ביאור 18 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה ⁽¹⁾ לסוף שנה (המשך)

31 בדצמבר						
2013		2014				
סך הכל	סך הכל	מערל 10	מערל 5	מערל 3	מערל שנה	עד שנה
		עד 20 שנים	עד 10 שנים	עד 5 שנים	עד 3 שנים	
תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה ⁽²⁾						
115.3	93.7	4.0	29.5	23.5	24.3	12.4
101.8	84.7	3.1	25.2	21.3	23.0	12.1
תזרימים חוזיים עתידיים						
תזרימים צפויים מהוונים ^{(3) (4)}						

(1) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים עם עמלת גביה.

(2) כולל מגזר מטבע חוץ ומגזר שקלי הלא צמוד שאינו עולה על 10% מסך הפקדונות לפי מידת גביה.

(3) היוון בוצע לפי שיעור של 2.19% (2013) - 2.51%.

(4) הנתונים אינם לוקחים בחשבון הערכה של פירעונות מוקדמים.

ג - תביעות

1. כללי

במהלך העסקים השוטף הוגשו תביעות משפטיות שונות נגד הבנק. בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו הפרשות נאותות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין הפסדים צפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

2. כנגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כפי שמפורט כדלקמן:

א. ביום 12 ביולי, 2010 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית בסך כולל של 10,692 אלפי ש"ח לכלל הקבוצה המיוצגת. בתביעה נטען כי הבנק לא הסיר את כל רישומי השעבודים הרשומים על שמו להבטחת הלוואות שכבר סולקו במלואן על ידי הלווים. לפיכך, נתבע כי הבנק יסיר רישומים אלו ויפצה לקוחות שהסירו רישומים אלו על חשבונם. ביום 18 במרץ, 2014 הוגשה לבימ"ש בקשה לאישור הסכם פשרה שנחתם בתביעה זו. בהתאם להחלטת בימ"ש מיום 20 במרץ, 2014 פורסם ההסכם בעיתונים וכן הוגש לאישור היועץ המשפטי לממשלה והמפקח על הבנקים. עמדת המפקח על הבנקים הוגשה לבית המשפט. הסכם הפשרה טרם אושר על ידי בית המשפט. בדיון שהתקיים ביום 12 בינואר, 2015 המליצה השופטת לתובע להסתלק מתביעתו. ב"כ התובע טרם הגיב להמלצה וטרם ניתנה החלטה על ידי בית המשפט.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, הסיכויים כי הבנק יידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה (למעט שכר טרחה לעו"ד התובעים) הינם קלושים.

ב. ביום 17 בספטמבר, 2013 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים (בין היתר) כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית, בטענה לפיה הבנק מטעה את לקוחותיו שהם נכים (בשיעור של 40% ומעלה) ומפר את הדין, בכך שאינו מיידעם על זכותם לפי החוק לקבלת הנחות מעמלות מסוימות. הסעדים שנדרשו בבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם השבת ההפרש בין התשלום שנגבה מהלקוחות הנכים לבין התשלום שהיה נגבה מהם בפועל אם היו ניתנות ההנחות. וכן, מתן צו עשה המורה לבנק לעדכן את דבר ההנחה לנכים בקרב לקוחותיו. התובע העריך כי סכום הנזק שנגרם לקבוצה כולה ביחס לבנק ירושלים עומד על כ- 784 אלפי ש"ח. ביום 30 ביוני, 2014 הגיש הבנק את תגובתו לבקשה. דיון קדם משפט בתיק התקיים ביום 2 בספטמבר, 2014. במסגרת הדיון ניתן היה להבין לאור הערות בית המשפט בהתייחס לחלק מהטענות שבבקשה כי סיכוייה של הבקשה להתקבל נמוכים, ובית המשפט הציע לצדדים לנסות ולהגיע להסכם לסיום המחלוקת בתיק על בסיס משלוח

ביאור 18 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

מכתב ללקוחות אודות ההטבה לנכים תוך שהוא מציין ביחס לבנק ירושלים כי לגביו הפשרה האמורה ככל הנראה אינה רלבנטית מאחר ואינו גובה עמלות, והציע לתובע לשקול אפשרות להסתלק מהבקשה כנגד בנק ירושלים. להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, לבנק טענות הולמות כנגד הטענות שבבקשה, ולפיכך, קלושים סיכוייה של הבקשה להתקבל.

ג. ביום 17 ביוני, 2014, הוגשה לבית המשפט המחוזי (מרכז) תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית כנגד הבנק, על סך אשר הוערך על ידי התובע בסכום של 3 מיליוני ש"ח בטענה לפיה הבנק מפר את החובה החקוקה הקבועה בחוק בנינים ציבוריים (מתקני שתיה למים צוננים), תשמ"ז-1986 ("החוק") ועושה עושר ולא במשפט, כאשר אינו מציב מתקן שתיה למים צוננים בסניפיו.

הסעדים שנדרשו בבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם השבת מלוא הסכומים בגין רכישת בקבוקי שתיה על ידי המבקרים בסניפי הבנק אשר נרכשו עקב אי יישום הוראות החוק על ידי הבנק. בהתאם להסכם פשרה שנחתם בין הצדדים, שילם הבנק לתובע סך של 8,500 ש"ח, התובע הסתלק מהבקשה, והבקשה והתביעה נמחקו.

ד. ביום 1 באפריל, 2007 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית נגד כלל פיננסיים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן: "כלל בטוחה") וכן נגד בנקים ובתי השקעות נוספים.

המבקשים טוענים כי הינם בעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות שונות אשר נוהלו בעבר על ידי חברות בנות של הבנקים, ובכללן על-ידי כלל קרנות נאמנות בע"מ (לשעבר אילנות דיסקונט בע"מ, להלן: "אילנות דיסקונט"), שנמכרה לכלל בטוחה. עניין של התביעה ובקשת האישור, בעמלות "ברוקראז" אשר, לטענת המבקשים, נהגה כלל קרנות נאמנות (שהייתה בחלק מהתקופה הרלוונטית לתובענה בשליטת כלל בטוחה) כמנהלת קרנות נאמנות, לשלם לבנק דיסקונט ולכלל בטוחה, בעבור פעולות קנייה ומכירה של ניירות ערך ו/או מטבע חוץ, אשר בנק דיסקונט ו/או כלל בטוחה ביצעו עבורה בהיותן חבר בורסה.

לטענת המבקשים, חלק מהנתבעות גבו מקרנות הנאמנות שבניהול חברות בנות שלהם, שלא כדין, עמלות בשיעורים גבוהים מהשיעורים שנגבו מלקוחות אחרים שלהם. המבקשים מוסיפים וטוענים, כי הסיבה להמשך גביית העמלה הגבוהה, הינה הסכמות שונות אליהן הגיעו כלל בטוחה ובנק דיסקונט, במסגרת מכירת השליטה באילנות דיסקונט. המבקשים טוענים כי במעשיה אלו הפרה כלל בטוחה את הוראותיו של חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994. כמו כן טוענים המבקשים, כי כלל בטוחה הפרה את חובת הנאמנות כלפי מחזיקי יחידות ההשתתפות בקרן, הפרה את החוזה בינה לבין המשקיעים בקרן הנאמנות, הטעתה את המשקיעים וניצלה את בורותם. היקף הנזק הנתען לקבוצה, מוערך על ידי המבקשים לתקופה שמיום 1 בינואר, 2004, כנגד כל הנתבעות, בסך של כ- 386.15 מיליוני ש"ח. המבקשים טוענים כי מתוך סכום זה אחראית כלל בטוחה לסך של כ- 50.3 מיליוני ש"ח, כאשר בגין חלק מהסכום הנ"ל היא נתבעת לבד ובגין חלק מהסכום היא נתבעת ביחד ולחוד עם בנק דיסקונט. הסעד הנתבע בתביעה הינו לחיוב כל הנתבעות להשיב את העמלות שנגבו כביכול ביתר מתחילת שנת 2004, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור לגביית עמלות.

ביום 15 בפברואר, 2010 הגישה כלל בטוחה תגובה לבקשת האישור. ביום 9 בינואר, 2011 הגישו המבקשים תשובה לתגובת כלל בטוחה. ביום 17 באפריל, 2012 התקיים קדם משפט ראשון בתביעה, במסגרתו נקבע כי טענות הרחבת החזית יידונו במסגרת ההחלטה הסופית האם לאשר את התביעה כייצוגית. כמו כן, העביר בית המשפט את החומר בתיק לעמדת רשות נ"ע, וזו הגישה ביום 8 ביולי, 2012 את עמדתה בתיק וביום 12 בספטמבר, 2012 הגישה כלל בטוחה את תגובתה לעמדת הרשות. הצדדים פנו, בהמלצת בית המשפט, להליך גישור, אשר החל בחודש פברואר, 2013. הליך הגישור לא צלח והתיק חזר לביהמ"ש ונדון בימים אלו בבית המשפט הכלכלי. במהלך יוני, 2014 התקיימו דיוני הוכחות בתיק, ונקבעו מועדים להגשת סיכומים עד פברואר 2015.

ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה

ביאור 18 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בגין תביעה זו, ככל שתהיינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליוני ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליוני ש"ח).

להערכת הבנק המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, יש לבנק (לשעבר - כלל בטוחה) טענות הגנה טובות כנגד התביעה וכנגד בקשת האישור וקלושים הסיכויים שבית המשפט יקבל את בקשת האישור.

ה. במסגרת מחלוקת של חברת כלל בטוחה עם רשות המיסים הוצאו צווים לשנים 2007 - 2008 ונקבעו שומות כמיטב שפיטה לשנים 2009-2010, לפיהם נדרשה כלל בטוחה לשלם לשלטונות המס סך של כ- 18 מיליון ש"ח, כולל קנסות, ריבית והפרשי הצמדה ליום הוצאת השומות.

ביום 27 בנובמבר, 2014 נחתם הסכם פשרה בין הבנק לשלטונות המס, לפיו שילם הבנק סך של 4.4 מלש"ח כתשלום מלא בגין שומת המס נשוא המחלוקת בהתאם להתחייבות כלל פיננסיים לשיפוי הבנק בהליך זה, נשאה כלל פיננסיים במלוא עלויות הבנק בהקשר להסדר האמור עם שלטונות המס.

ו. ביום 19 באוקטובר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, על סך אשר הוערך על ידי התובעת ב- 3 מיליוני ש"ח, בטענה כי הבנק הטעה כביכול את לקוחותיו במסגרת מסע פרסום לפיקדונות. להערכת הנהלת הבנק, הנסמכת על חוות דעת של יועציה המשפטיים, הסיכויים כי הבנק ידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה הינם קלושים. להערכת הנהלת הבנק, הנסמכת על חוות דעת של יועציה המשפטיים, הסיכויים כי הבנק ידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה הינם קלושים.

ז. ביום 4 בנובמבר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, אשר הוערך על ידי התובעת ב- 65.5 מיליוני ש"ח, בטענה כי הבנק גבה כביכול שלא כדין עמלות מסוימות בקשר לפעילות המרה של מטבע חוץ, היעדר גילוי נאות והטעה לכאורה של הלקוחות בנוגע לעלויות הכרוכות בשירותי המרה וקיומו לכאורה של הסדר כובל בהקשר למתן שירותי המרה. הבקשה נמסרה לבנק ביום 5 בנובמבר, 2014 וטרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה.

להערכת הנהלת הבנק, הנסמכת על חוות דעת של יועציה המשפטיים, הסיכויים כי הבנק ידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה הינם קלושים.

ח. ביום 17 בנובמבר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שכינה כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל בטוחה, כבועה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק ביעוץ השקעות, שעניין חובת האמונים של כלל בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל את הסכמתם מראש עובר לביצועה של כל עסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים של כלל בטוחה או תאגיד הקשור אליה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל בטוחה הפסדים משמעותיים.

ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהיינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליוני ש"ח). טרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה וטרם ניתן להעריך את סיכוייה וסיכויי התביעה להתקבל.

ביאור 18 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד - התחייבויות תלויות אחרות

1. בחודש ינואר 2012 אושרה באסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק החלטה, לפיה יעניק הבנק למי שיכהנו מעת לעת כנושאי משרה בבנק ובחברות הבנות שלו התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות הקשורות לרשימת אירועים שצורפה כנספח לכתב ההתחייבות. מתן השיפוי מותנה בקיומם של התנאים המפורטים בכתב ההתחייבות וסכום השיפוי המירבי לנושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק.
2. במסגרת הקמת החברה, "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברה בת בשליטה מלאה של הבנק (להלן: "מימון והנפקות") התחייב הבנק לשפות את מימון והנפקות בגין כל התחייבויותיה, זאת בכדי לעמוד בדרישות הוראות המפקח על הבנקים בנושא יחס הון מזערי (סעיף 4 להוראה 311 להוראות ניהול בנקאי תקין).
במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי מימון והנפקות, התחייב הבנק כלפי מימון והנפקות והנאמן לאותן הנפקות לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידי ושיחזקו על ידי הציבור. למועד הדוח, יתרת התחייבות הבנק הינה ל- 15 מיליון ש"ח ע.ג. תעודות פיקדון (סדרה א'), 137 מיליון ש"ח ע.ג. תעודות פיקדון (סדרה ב'), 150 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה ג'), 210 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ז'), 360 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ח'), 415 מיליון ש"ח ע.ג. (סדרה ט'), 100 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה י"ד) ו- 131 מיליון ש"ח כתבי התחייבות נדחים (סדרה י"ה), שהונפקו על ידי מימון והנפקות. התחייבות הבנק הנ"ל אינה ניתנת לביטול או לשינוי מאחר שתלויות בהן זכויות בעלי תעודות הפיקדון.
3. בהמשך להודעה שנתקבלה בבנק ביום 4 ביוני, 2013 בדבר הגשת בקשה לוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים, להטיל על הבנק עיצום כספי על פי החוק לאיסור הלבנת הון התש"ס - 2000, בגין הפרות לכאורה של החוק האמור, ביום 25 במרץ 2014, קיבל הבנק את החלטת הוועדה להטלת עיצום כספי, לעניין תאגידים בנקאיים, לפי סעיף 14 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000, בגין הפרת הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000, צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א - 2001, ותקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת הדיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע) התשס"ב - 2002 וזאת בהמשך לדוח ביקורת מחודש פברואר 2013, שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים ביחס לתקופה שבין השנים 2007 עד 2010.
- בהתאם להחלטה, הוטל על הבנק עיצום כספי בסך כולל של 800 אלפי ש"ח תוך ציון העובדה שסכום זה נקבע תוך התחשבות בעובדה כי במהלך תהליך הביקורת, הבנק שיתף פעולה בגילוי ההפרות ותוצאותיהן וכן נקט פעולות אפקטיביות לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותן בסמך לאחר קבלת טיוטת דוח הביקורת.
4. הבנק התחייב לאפשר למפקדים וחוסכים לקבל הלוואות בגובה פקדונותיהם לרכישת דירה או לרכישת רכב, בריבית הנמוכה מהריבית התעריפית שתהיה נהוגה בבנק בעת מתן ההלוואה. זכות זו תעמוד להם מתום שנה ממועד תחילת תקופת הפקדון ובתנאי שהם יעמדו בתנאים הנהוגים בבנק לגבי מתן הלוואות, כמו כן, הכספים יופקדו במועדים שנקבעו בתנאי התוכנית.

ביאור 18 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

להלן הרכב סכומי ההתחייבות למתן האשראי:

פרטי החסכון		שיעור הפחתה מהריבית התעריפית	התחייבויות מירבית למתן הלוואות ליום 31 בדצמבר	
			2014	2013
תוכניות חסכון (הפקדה חודשית או חד פעמית)		0.25%	1,868.8	1,829.2
תוכניות חסכון בהפקדה חודשית		0.4%	1,261.0	1,116.2
תוכניות חסכון בהפקדה חד פעמית		0.5%	27.9	21.1
סך הכל			3,157.7	2,966.5

יצוין כי השפעת ההנחות המצוינות לעיל ושיעור ניצול בפועל אינו מהותי.

5. ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב-100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין פעילות העבר שלה, ככל שתהינה, ובכלל זה בגין תביעות קיימות כנגד כלל בטוחה אשר הוערכו לצורכי ייחוס עלויות הרכישה בסך כולל של כ-5 מיליוני ש"ח (מהוון ליום הרכישה - 4.6 מיליוני ש"ח). זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליוני ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליוני ש"ח). בנוסף אחראי הבנק כתוצאה מעסקת הרכישה גם בגין התחייבויות לשיפוי של גופים שונים אשר רכשו פעילויות שונות מכלל בטוחה לפני מועד המכירה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 30 אלפי ש"ח.

ה - התקשרויות

הבנק וחברה מאוחדת התקשרו בחוזה שכירות ארוכי טווח הכוללים אופציה להארכה. דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות בגין התקשרויות כאמור, הינם כדלהלן:

	מאוחד		הבנק	
			31 בדצמבר	
	2014	2013	2014	2013
שנה ראשונה	16.4	16.0	2.7	2.4
שנה שניה	16.1	18.4	2.5	2.4
שנה שלישית	13.9	15.1	1.5	2.3
שנה רביעית	14.0	13.3	1.5	1.5
שנה חמישית ואילך	104.9	115.0	1.9	3.3
סה"כ חוזה שכירות לזמן ארוך	165.3	177.8	10.1	11.9

ביאור 19 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (במאחד ובבנק)

א - יישום הוראות המפקח בדבר מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים ובכלל זה סיכונים שוק. סיכונים שוק כוללים בין היתר סיכונים בסיס, סיכונים ריבית, סיכונים לתנודתיות בשערי החליפין וסיכונים בקצב האינפלציה. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, כאמור לעיל, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים שוק. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap), חוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Future, Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשוויים ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. לגבי כל חוזה, הבנק מעריך האם המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח וקובע האם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. כאשר נקבע שהנגזר המשובץ בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, וכן שמכשיר נפרד עם אותם תנאים היה כשיר כמכשיר נגזר, הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח.

ביאור 19 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2014				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM ⁽¹⁾⁽²⁾				
-	-	-	-	-
1,190.1	-	1,190.1	-	-
198.3	-	-	198.3	-
1,388.4	-	1,190.1	198.3	-
סה"כ				
198.3	-	-	198.3	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
4,270.4	4,179.5	90.9	-	-
4,270.4	4,179.5	90.9	-	-
8,540.8	8,359.0	181.8	-	-
סה"כ				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
53.1	-	53.1	-	-
9,982.3	8,359.0	1,425.0	198.3	-
סך כל הסכום הנקוב				

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾				
21.1	-	20.4	0.7	-
				שווי הוגן ברוטו חיובי
19.7	-	16.0	3.7	-
				שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
19.3	18.6	0.7	-	-
				שווי הוגן ברוטו חיובי
19.3	18.6	0.7	-	-
				שווי הוגן ברוטו שלילי
40.4	18.6	21.1	0.7	-
סך הכל שווי הוגן חיובי				
39.0	18.6	16.7	3.7	-
סך הכל שווי הוגן שלילי				

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 19 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - היקף הפעילות (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2013					
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
			שקל - מדד	אחר	
א. נגזרים ALM ^{(1),(2)}					
21.6	-	-	21.6	-	חוזי Futures
995.8	-	995.8	-	-	חוזי Forward
302.9	-	-	202.9	100.0	Swaps
1,320.3	-	995.8	224.5	100.0	סה"כ
238.1	-	-	188.1	50.0	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
711.5	687.1	24.4	-	-	אופציות שנכתבו
711.5	687.1	24.4	-	-	אופציות שנקנו
1,423.0	1,374.2	48.8	-	-	סה"כ
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
110.9	-	110.9	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
2,854.2	1,374.2	1,155.5	224.5	100.0	סך כל הסכום הנקוב
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים ALM ^{(1),(2)}					
17.3	-	15.1	1.7	0.5	שווי הוגן ברוטו חיובי
7.9	-	6.2	0.9	0.8	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾					
4.4	4.2	0.2	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
4.4	4.2	0.2	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
21.7	4.2	15.3	1.7	0.5	סך הכל שווי הוגן חיובי
12.3	4.2	6.4	0.9	0.8	סך הכל שווי הוגן שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 19 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג - סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2014				
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	בורסות	בנקים	דילרים / ברוקרים	סך הכל
14.0	21.1	5.3	40.4	
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:				
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	-	-	-	-
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	14.0	21.1	5.3	40.4
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	54.7	35.1	13.7	103.5
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	68.7	56.2	19.0	143.9
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	14.1	19.6	5.3	39.0
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:				
ביטחון במזומן ששועבד	-	6.5	-	6.5
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	14.1	13.1	5.3	32.5
31 בדצמבר 2013				
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	בורסות	בנקים	דילרים / ברוקרים	סך הכל
4.4	17.3	-	21.7	
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:				
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	-	-	-	-
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	4.4	17.3	-	21.7
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	7.6	33.5	-	41.1
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	12.0	50.8	-	62.8
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	4.4	7.9	-	12.3

ד - פרוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 31 בדצמבר 2014	עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל
חוזי ריבית (אחר)	-	-	105.0	93.3	198.3
חוזי מטבע חוץ	1,132.9	292.1	-	-	1,425.0
חוזים בגין מניות	8,140.7	66.0	151.7	0.6	8,359.0
סך הכל	9,273.6	358.1	256.7	93.9	9,982.3
ליום 31 בדצמבר 2013	עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל
חוזי ריבית (שקל - מדד)	-	100.0	-	-	100.0
חוזי ריבית (אחר)	21.6	-	175.8	27.1	224.5
חוזי מטבע חוץ	1,027.9	40.8	86.8	-	1,155.5
חוזים בגין מניות	1,374.2	-	-	-	1,374.2
סך הכל	2,423.7	140.8	262.6	27.1	2,854.2

(1) ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 40.4 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13 - 21.7 מיליוני ש"ח) הכלולה בסעיף ים בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 20 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאחד)

א - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.

נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

ב - השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים - לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

ראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכחים בשיעורי נכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסיה עיקריים בחלוקה לפי מיגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית. השווי ההוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש הוערך בהתאם ליתרה המאזנית.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. השווי ההוגן של יתרות זכות בחשבונות עו"ש ושל פיקדונות ללא זמן פירעון הוערכו בהתאם ליתרה המאזנית.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה - היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 20 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר									
2013					2014				
שווי הוגן					שווי הוגן				
סה"כ	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן	סה"כ	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן
נכסים פיננסיים									
2,833.4	-	-	2,833.4	2,833.4	3,278.0	-	-	3,278.0	3,278.0
מזומנים ופיקדונות בבנקים									
676.6	3.7	1.3	671.6	676.6	902.4	3.7	1.1	897.6	880.4
ניירות ערך ⁽²⁾									
9,713.4	9,713.4	-	-	9,626.6	9,679.7	9,679.7	-	-	9,566.5
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾									
21.7	-	17.3	4.4	21.7	40.4	-	21.1	19.3	40.40
נכסים בגין מכשירים נגזרים									
40.3	40.3	-	-	40.3	17.2	17.2	-	-	17.20
נכסים פיננסיים אחרים									
13,285.4	9,757.4	18.6	3,509.4	13,198.6	13,917.7	9,700.6	22.2	4,194.9	13,782.5
סך הכל הנכסים הפיננסיים⁽⁴⁾									
התחייבויות פיננסיות									
11,125.0	9,875.5	1,249.5	-	11,071.1	11,052.1	9,130.2	1,921.9	-	10,977.2
פיקדונות הציבור									
59.5	59.5	-	-	51.5	43.8	43.8	-	-	42.5
פיקדונות מבנקים									
0.7	0.7	-	-	0.7	5.0	5.0	-	-	5.0
פיקדונות הממשלה									
27.5	-	-	27.5	27.5	582.7	-	-	582.7	582.7
ניירות ערך שהושאלו									
1,424.3	259.8	-	1,164.5	1,406.0	1,532.3	209.9	-	1,322.4	1,503.1
אגרות חוב וכתבי התחייבות									
12.3	-	7.9	4.4	12.3	39.0	-	19.7	19.3	39.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים									
47.5	47.5	-	-	47.5	105.2	105.2	-	-	105.2
התחייבויות פיננסיות אחרות									
12,696.8	10,243.0	1,257.4	1,196.4	2,616.6	13,360.1	9,494.1	1,941.6	1,924.4	13,254.7
סך הכל									

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.
 (3) מזה, אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון לימים 31.12.2014 ו- 31.12.2013 בסך 19.8 מיליון ש"ח ו- 8.1 מיליון ש"ח, בהתאמה.
 (4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.2014 ו- 31.12.2013 בסך 3,987.7 ו- 3,528.0 מיליון ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.14 ו- 31.12.2013 בסך 1,960.9 מיליון ש"ח ו- 1,229.0 מיליון ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 21 א'.

ביאור 20א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במאוחד)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)*	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)*
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
380.5	-	-	380.5
אגרות חוב ממשלת ישראל			
22.8	-	1.1	21.7
אגרות חוב חברות אחרות *			
403.3	-	1.1	402.2
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למסחר:			
266.0	-	-	266.0
אגרות חוב - של ממשלת ישראל			
-	-	-	-
אגרות חוב חברות אחרות			
266.0	-	-	266.0
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	-	-	-
חוזי ריבית שקל מדד			
0.7	-	0.7	-
חוזי ריבית- אחר			
21.1	-	20.4	0.7
חוזי מטבע חוץ			
18.6	-	-	18.6
חוזי מניות			
40.4	-	21.1	19.3
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
709.7	-	22.2	687.5
סך הכל הנכסים הפיננסים			
התחייבויות			
582.7	-	-	582.7
ניירות ערך שהושאלו			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
-	-	-	-
חוזי ריבית- שקל מדד			
3.7	-	3.7	-
חוזי ריבית- אחר			
16.7	-	16.0	0.7
חוזי מטבע חוץ			
18.6	-	-	18.6
חוזי מניות			
39.0	-	19.7	19.3
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
621.7	-	19.7	602.0
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות			

ביאור 20א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (כמאוחד)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013			
סך הכל שווי הוגן	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
477.8	-	-	477.8
11.8	-	1.3	10.5
489.6	-	1.3	488.3
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למסחר:			
183	-	-	183.0
0.3	-	-	0.3
183.3	-	-	183.3
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
0.5	-	0.5	-
1.7	-	1.7	-
15.3	-	15.1	0.2
4.2	-	-	4.2
21.7	-	17.3	4.4
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים			
694.6	-	18.6	676.0
סך הכל הנכסים הפינגסים			
התחייבויות			
ניירות ערך שהושאלו			
27.5	-	-	27.5
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
0.8	-	0.8	-
0.9	-	0.9	-
6.4	-	6.2	0.2
4.2	-	-	4.2
12.3	-	7.9	4.4
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
39.8	-	7.9	31.9
סך כל ההתחייבויות הפינגסיות			

ביאור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים ⁽¹⁾ (מאוחד)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - יתרות

צדדים קשורים		בעלי עניין							
		מחזיקי מניות							
		בעלי השפעה מהותית ⁽⁵⁾				אחרים			
		אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁶⁾		אחרים		אחרים		בעלי שליטה ⁽⁴⁾	
אחרים ⁽⁷⁾		3	2	3	2	3	2	3	2
3	2	3	2	3	2	3	2	3	2
ליום 31 בדצמבר 2014									
נכסים									
אשראי לציבור									
-	-	0.5	0.3	-	-	-	-	0.1	-
הפרשה להפסדי אשראי									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי לציבור, נטו									
-	-	0.5	0.3	-	-	-	-	0.1	-
התחייבויות									
פיקדונות הציבור									
0.7	0.5	9.4	9.4	1.5	0.1	0.2	0.2	107.1	107.1
התחייבויות אחרות- זכאים אחרים ויתרות זכות									
-	-	2.2	2.2	-	-	-	-	-	-
מניות (כלול בהון העצמי) ⁽⁸⁾									
-	-	-	-	37.4	37.4	-	-	645.0	645.0
ליום 31 בדצמבר 2013									
נכסים									
אשראי לציבור									
-	-	0.7	0.6	-	-	-	-	0.6	0.3
הפרשה להפסדי אשראי									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי לציבור, נטו									
-	-	0.7	0.6	-	-	-	-	0.6	0.3
התחייבויות									
פיקדונות הציבור									
0.5	0.5	2.9	2.2	2.0	1.5	0.2	0.2	10.5	8.4
התחייבויות אחרות- זכאים אחרים ויתרות זכות									
-	-	3.4	3.4	-	-	-	-	-	-
מניות (כלול בהון העצמי) ⁽⁸⁾									
-	-	-	-	35.0	35.0	-	-	603.9	603.9

- (1) בעל עניין- כהגדרתו בסעיף 280 בהוראות הדיווח לציבור.
 צד קשור - כהגדרתו בתקן חשבונאות בינלאומי 24 גילויים בהקשר לצד קשור שאינו בעל עניין.
 (2) יתרה לתאריך המאזן.
 (3) היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה - וזאת על בסיס יתרות בסוף כל חודש.
 (4) בעל שליטה- כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
 (5) מחזיקי מניות בעלי השפעה מהותית- בהתאם לסעיף 280(2) בהוראות הדיווח לציבור.
 (6) אנשי מפתח ניהוליים- בהתאם לסעיף 280(4) בהוראות הדיווח לציבור.
 (7) בהתאם לסעיף 280(5) בהוראות הדיווח לציבור.
 (8) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
 (9) סכומים הנמוכים מ-0.1 מיליוני ש"ח אינם מוצגים בביאור זה.

ביאור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד)⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

צדדים קשורים	בעלי עניין			
	מחזיקי מניות			אחרים ⁽⁷⁾
	אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁶⁾	אחרים	בעלי השפעה מהותית ⁽⁵⁾	בעלי שליטה ⁽⁴⁾
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
הכנסות ריבית, נטו**	(0.1)	-	-	(0.1)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-
הכנסות שאינן מריבית	-	-	-	(0.5)
הוצאות תפעוליות ואחרות***	16.4	0.1	0.1	0.1
סה"כ	(0.5)	(0.1)	(0.1)	(0.7)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013				
הכנסות ריבית, נטו**	(0.1)	-	-	(0.1)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-
הכנסות שאינן מריבית	-	-	-	0.3
הוצאות תפעוליות ואחרות***	16.7	0.1	0.1	0.1
סה"כ	(0.5)	(0.1)	(0.1)	0.1
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012				
הכנסות ריבית, נטו**	-	-	-	(0.1)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-
הכנסות שאינן מריבית	-	-	-	(0.2)
הוצאות תפעוליות ואחרות**	15.0	0.1	0.1	0.1
סה"כ	(0.5)	(0.1)	(0.1)	(0.4)

* סכומים הנמוכים מ-0.1 מיליוני ש"ח אינם מוצגים בביאור זה

** פירוט בטבלה ד' הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

*** פירוט בטבלה ג' תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

ביאור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים ⁽¹⁾ (מאוחד) המשך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג - תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

בעלי עניין							
מחזיקי מניות							
אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁶⁾		אחרים		בעלי השפעה מהותית ⁽⁵⁾		בעלי שליטה ⁽⁴⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014							
12	* 14.3	-	-	-	-	-	-
8	2.1	1	0.1	1	0.1	1	0.1
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו							
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו							
* מזה: תשלום מבוסס מניות סכום הנמך מ 0.1 ש"ח							
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013							
14	* 14.8	-	-	-	-	-	-
11	1.9	1	0.1	1	0.1	1	0.1
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו							
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו							
* מזה: תשלום מבוסס מניות 0.4 מיליוני ש"ח							
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012							
12	* 13.2	-	-	-	-	-	-
12	1.8	1	0.1	1	0.1	1	0.1
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו							
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו							
* מזה: תשלום מבוסס מניות 0.8 מיליוני ש"ח							

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	2013	2014	
0.2	-	-	א. בגין נכסים מאשראי לציבור
0.3	0.2	0.2	ב. בגין התחייבויות על פיקדונות הציבור
(0.1)	(0.2)	(0.2)	סך כל הכנסות ריבית, נטו

ה - תנאי העסקה של המנכ"ל

ביום 13 באפריל, 2010 החל מר אוריאל פז (להלן: "מר פז" או "המנכ"ל") לכהן כמנכ"ל הבנק. ההסכם היה לארבע שנים. ביום 9 במרץ 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר את הארכת כהונתו של המנכ"ל לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים אשר החלה ביום 14 באפריל 2014 עם סיום מתן שירותי הניהול באמצעות חברת הניהול שבשליטתו ביום 13 באפריל 2014. ביום 10 באפריל 2014, התקבלה הודעת בנק ישראל ולפיה אין לבנק ישראל התנגדות להארכת הכהונה.

ביום 12 ליוני 2014 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישורה של ועדת התגמול, את תנאי העסקה של מנכ"ל הבנק לתקופה של שלוש שנים החל ממועד הארכת תקופת כהונתו ביום 14 באפריל, 2014 (להלן: "תנאי העסקה"). במועד הנ"ל, זומנה אסיפה כללית של בעלי המניות של הבנק ליום 20 ביולי, 2014, שעל סדר יומה נכלל, בין היתר, אישור תנאי העסקה של המנכ"ל. באסיפה הכללית שהתקיימה במועד הנ"ל הצביעו בעד אישור תנאי העסקה 94.07% מבין כמות המניות שהשתתפו בהצבעה ו- 5.93% התנגדו, אך בהעדר רוב דרוש מבין בעלי המניות שאינם בעלי השליטה בבנק או בעלי ענין אישי באישור ההחלטה (49.38% מהרוב הנדרש הצביעו בעד אישור תנאי העסקת המנכ"ל ו- 50.62% הצביעו נגד), לא אושרו תנאי העסקה של המנכ"ל.

ביום 14 באוגוסט 2014 ובהתאם לסעיף 272(ג)(3) לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") החליט דירקטוריון הבנק, (לאחר אישור ועדת התגמול מיום 31 ביולי 2014 ומיום 3 באוגוסט 2014), לאשר מחדש את תנאי העסקה של המנכ"ל, לתקופה של שלוש שנים החל מיום הארכת תקופת כהונתו ביום 14 באפריל, 2014 (להלן: "הסכם העסקה"). תנאי העסקה של מנכ"ל הבנק שאושרו כאמור נקבעו ותואמים למדיניות התגמול לנושאי משרה של הבנק שאושרה על ידי האסיפה הכללית של הבנק ביום 20 ביולי, 2014.

בעקבות פניית הפיקוח על הבנקים, לרבות מכתבם מיום 24 לפברואר 2015, קיים הדירקטוריון בישיבתו מיום 25 לפברואר 2015, דיון חוזר בקשר להחלטתו מיום 14 לאוגוסט 2014 לאישור תנאי הכהונה וההעסקה של מנכ"ל הבנק. בדיון החוזר הנ"ל, התייחס הדירקטוריון, בין היתר, להחלטת האסיפה הכללית מיום 20 יולי 2014, שלא אישרה את תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל בהעדר רוב מקרב בעלי מניות המיעוט (49.38% הצביעו בעד, קרי חסרו 0.62%). בדיון החוזר, החליט הדירקטוריון, כי התקיימו במקרה זה התנאים המנויים בחוק החברות תשנ"ט-1999, לאישור תנאי הכהונה וההעסקה הנ"ל של המנכ"ל, ועל יסוד נימוקים מפורטים, ולאחר שבחן, בין השאר, את החלטת האסיפה הכללית, אישר מחדש את תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל.

להלן, עיקרי הסכם העסקה של המנכ"ל:

1. תקופת העסקת מנכ"ל הבנק תהא לשלוש (3) שנים מיום 14 באפריל 2014. הצדדים יהיו רשאים לסיים את קשר העבודה בכל עת, בהודעה מוקדמת, בכתב של שישה (6) חודשים.
2. שכר קבוע: משכורתו החודשית של מנכ"ל הבנק נקבעה בהסכם העסקה לסך של 139,000 ש"ח ברוטו לחודש (להלן: "משכורת חודשית") עבודה במשרה מלאה, צמוד לשיעור עליית המדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 במרץ, 2014 בגין חודש פברואר, 2014. בכל שנה קלנדרית במהלך תקופת העסקתו יהיה מנכ"ל הבנק זכאי למענק שנתי קבוע בגובה של משכורת חודשית אחת. בגין עבודה בחלק מהשנה, יהיה מנכ"ל הבנק זכאי לחלק יחסי כאמור. התשלום השנתי הקבוע לא יחשב כחלק מהמשכורת החודשית לצורך הפרשות סוציאליות ובכלל זה פיצויי פיטורים. עוד יופרשו על ידי הבנק הפרשות סוציאליות וכן יהיה זכאי המנכ"ל לתנאים נלווים כמפורט בדוח המידי.

ביאור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד) ⁽¹⁾ (המשך)

3. מענק שנתי משתנה: מנכ"ל הבנק יהיה זכאי למענק שנתי בכפוף לתנאי הסף המצטברים הבאים: (א) עמידה בשיעור תשואה מדווחת אשר ייקבע על ידי הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול לגבי כל שנת מענק אשר יעמוד בשיעור של בין 8% ל- 8.5% וכפי שיקבע הדירקטוריון בגין כל שנה (לפרטים בדבר הגדרת תשואה מדווחת, ראה ביאור 15 בדבר מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק). (ב) הבנק עמד ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק.

להלן תקרת המענק השנתי המשתנה למנכ"ל (אלפי ש"ח):

שיעור תשואה מדווחת	2014	לכל שנה בשנים 2015-2016
8%-10% (8.5%)	390-1,170	590-1,370
10%-12%	1,170-2,080	1,370-2,280
12%-14%	2,080-3,120	2,280-3,320

חישוב תקרת המענק השנתי המשתנה בתוך כל אחת ממדרגות שיעור התשואה המדווחת יבוצע באופן ליניארי.

על פי מדרגות התשואה המדווחת כמפורט לעיל, היקף המענק השנתי שיוענק, בכפוף לעמידה בתנאי הסף, ייקבע על פי שקלול של עמידה ביעדים הבאים: (א) עמידה בשיעור תשואה מדווחת תזכה את המנכ"ל ב- 80% מתקרת המענק השנתי המשתנה לו הוא זכאי. בעת החישוב יהיה על הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, לבחון את עמידת מנכ"ל הבנק במדדי הסיכון שנקבעו לו מראש ובהתאם הדירקטוריון יהיה רשאי להפחית עד 20% מתקרת המענק השנתי המשתנה, שחושב בגין יעד זה. (ב) עמידה ביעדים איכותיים שיתבססו על תחומים כגון: עמידה בתוכנית האסטרטגית של הבנק, עמידה ב"יעדי על" הפיננסיים של הבנק, ועוד.

בכל מקרה התגמול המשתנה המרבי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע (כהגדרתו במדיניות התגמול) של מנכ"ל הבנק. למרות האמור לעיל, בתנאים חריגים, הדירקטוריון, לאחר המלצת ועדת התגמול, רשאי לקבוע, בהחלטה מנומקת ומפורטת, שתוגש לאישור האסיפה הכללית, שהתגמול המשתנה המרבי למנכ"ל, יגיע עד ל- 200% מהתגמול הקבוע של המנכ"ל. תשלום התגמול המשתנה ייפרס על פני מספר שנים. 50% מהתגמול המשתנה ישולם במזומן בסמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין שנת המענק. יתרת 50% מהתגמול המשתנה יידחה על פני שלוש השנים העוקבות וייפרס, לשלושה תשלומים שנתיים שווים. ביצועו של כל אחד מהתשלומים הנדחים יהיה מותנה בעמידה בתשואה מדווחת של 6.5% ומעלה לגבי השנה בה משולם התשלום על חשבון המענק הנדחה ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים לאותה שנה. חרף זאת, כאשר התגמול המשתנה בגין שנת מענק, לא יעלה על שישית (1/6) מהתגמול הקבוע באותה שנה, לא יהיה צורך בדחיית תשלום כלשהו בגין אותו תגמול משתנה, וניתן יהיה לשלם את כל התגמול המשתנה בסמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק.

בגין כל סוגי התגמול המשתנה, לא ישולמו תנאים נלווים. בנסיבות בהן לא יהיה זכאי מנכ"ל הבנק לפיצויי פיטורים ובנסיבות אחרות, כפי שיקבעו מעת לעת על ידי הדירקטוריון (ככל שייקבעו) לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, הבנק יהיה רשאי לשלול את זכאותו של המנכ"ל לתגמול המשתנה (כולו או חלקו) כולל המענקים ולכל חלקי התגמולים המשתנים שטרם שולמו ולרבות לגבי אותם חלקי התגמולים המשתנים שנדחו.

4. תנאי פרישה: פיצויי פיטורין - תשלומי הבנק לתוכנית הפנסיונית בגין פיצויי פיטורים יבואו במקום תשלום פיצויי פיטורים העשויים להגיע למנכ"ל או לשאיריו, לפי המקרה, והם ממצים את חובותיו של בנק בכל הקשור לתשלום פיצויי הפיטורים, כאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים. עם סיום עבודתו של מנכ"ל הבנק, ישחרר הבנק לזכות מנכ"ל הבנק את כל הכספים אשר הצטברו לזכותו בתוכנית הפנסיונית, לרבות פירותיהם והבנק לא יהיה זכאי לקבל סכום כלשהו מתוך כספי התוכנית. תקופת ההודעה המוקדמת - במקרה של סיום יחסי עובד-מעביד ביזמת מי מהצדדים תקופת ההודעה המוקדמת תהיה בכתב של 6 חודשים. הבנק יהיה רשאי לוותר על עבודתו של מנכ"ל הבנק במהלך תקופת ההודעה המוקדמת,

ביאור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד) ⁽⁴⁾ (המשך)

כולה או חלקה, ובמקרה זה מנכ"ל הבנק יהיה זכאי לתשלום כל הזכויות הקובעות בהסכם כאילו עבד בפועל בתקופה זו. יחד עם זאת, הבנק יהיה רשאי לסיים את קשר העבודה לאלתר, או במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, ובלבד שישלם למנכ"ל הבנק את תמורת ההודעה המוקדמת שנותרה לזכותו בגובה המשכורת החודשית ושווי התנאים הנלווים והסוציאליים הקבועים בהסכם, למעט התגמול המשתנה.

מענק הסתגלות - למנכ"ל ישולם מענק הסתגלות בכפוף לכך שלא יפוטל בנסיבות בהן, על פי הדין ניתן לשלול מהמנכ"ל פיצויי פיטורים, כולם או חלקם. במקרה של פיטורי המנכ"ל ופדיון כל תקופת ההודעה המוקדמת - יעמוד גובה מענק ההסתגלות על ששה (6) חודשי שכר. במידה והמנכ"ל יידרש לעבוד במהלך כל תקופת ההודעה המוקדמת - יעמוד גובה מענק ההסתגלות על שנים עשר (12) חודשי שכר. במידה והמנכ"ל יידרש לעבוד בחלק מתקופת ההודעה המוקדמת - יעמוד גובה מענק ההסתגלות על שנים עשר (12) חודשי שכר החל מיום סיום העבודה בפועל, דהיינו תהיה חפיפה בין תקופת ההודעה מוקדמת בה לא נדרש לעבוד לבין חודשי ההסתגלות. במקרה שהמנכ"ל יתפטר - במידה והבנק ייפדה את כל תקופת ההודעה המוקדמת - יעמוד גובה מענק ההסתגלות על שלושה (3) חודשי שכר. במידה והמנכ"ל יידרש לעבוד במהלך כל תקופת ההודעה המוקדמת - יעמוד גובה מענק ההסתגלות על ששה (6) חודשי שכר. במידה והמנכ"ל יידרש לעבוד בחלק מתקופת ההודעה המוקדמת - יעמוד גובה מענק ההסתגלות על ששה (6) חודשי שכר החל מיום סיום העבודה בפועל, דהיינו תהיה חפיפה בין תקופת ההודעה מוקדמת בה לא נדרש לעבוד לבין חודשי ההסתגלות, ולא תפחת מ- תשעה (9) חודשי שכר. על אף האמור, במקרה בו נתנה הודעה על סיום עבודתו של המנכ"ל לאחר שמלאו שנתיים מלאות לעבודתו מיום 14 באפריל, 2014 ("המועד הקובע"), הרי משך ההודעה המוקדמת וגובה מענק ההסתגלות לא יביאו, בכל מקרה לתשלום שכר ו/או תנאים נלווים מעבר לתקופה של ששה (6) חודשים לאחר שלוש שנים מהמועד הקובע. במקרה בו נוצרה זכאות כאמור, הרי היא מותנית בכך שהמנכ"ל לא התחיל לעבוד במקום עבודה חדש (בין כשכיר ובין כעצמאי/נותן שירותים) בו שכרו החודשי יהיה לפחות 75% משכרו החודשי האחרון בבנק, שכן אז תקוצר תקופת ההסתגלות, באופן שהמנכ"ל יהיה זכאי למענק הסתגלות רק בגין התקופה בה לא עבד. מענק ההסתגלות מהווה תמורה להתחייבות לאי תחרות של 6 חודשים.

תשלום תנאי פרישה משתנים יהיו כפופים להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד עזיבת המנכ"ל והפעלת מנגנוני התאמה לביצועים בדיעבד (ex-post). לפרטים נוספים בדבר הסדרי הדחיה ראה דוח מיידי של הבנק מיום 12 ביוני, 2014.

5. תכנית אופציות

ביום 27 בפברואר, 2011, לאחר שהתקבל אישור ועדת ביקורת של הבנק לכך ביום 21 בפברואר, 2011, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ תוכנית אופציות להקצאת יחידות אופציות לאוריאל פז יעוץ בע"מ, חברה בבעלותו ובשליטתו המלאה של המנכ"ל (להלן: "חברת הניהול") באמצעותה ניתנו על המנכ"ל שירותים לבנק עד ליום 13 באפריל, 2014 (להלן: "תכנית האופציות"). בהתאם לתוכנית האופציות, הוקצו על שם חברת הניהול עד 2,115,530 יחידות אופציה מסוג A ועד 1,410,355 יחידות אופציה מסוג B. לפרטים נוספים בדבר תוכנית האופציות ראה דוח מיידי של הבנק מיום 07 במרץ, 2011 וביאור 22 א' לדוחות הכספיים. מובהר כי תנאי העסקה על פי הסכם העסקה החדש אינם גורעים מזכויות מנכ"ל הבנק בקשר לאופציות אשר הוענקו לו בעבר והתגבשו בטרם חידוש תנאי כהונתו והעסקתו.

ביאור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד) ⁽¹⁾ (המשך)

ו - תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון

ביום 3 באוקטובר, 2011, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר זאב גוטמן (להלן: "מר גוטמן" או "היו"ר") כדירקטור בבנק וכן את תנאי העסקתו כיו"ר הדירקטוריון המיועד של הבנק, לאחר שהתקבל אישור ביחס לתנאי ההתקשרות, אישור ועדת ביקורת בישיבתה מיום 20 ביוני, 2011, ולאחריה הדירקטוריון בישיבתו מיום 17 ביולי, 2011.

ביום 27 באוקטובר 2011 החליט דירקטוריון הבנק למנות את מר גוטמן כיו"ר דירקטוריון הבנק. דוח מיידי בקשר לתנאי ההתקשרות עם יו"ר הדירקטוריון ניתן במסגרת דוח מיידי של זימון אסיפה כללית מיום 4 בספטמבר 2011 ותיקון לו מיום 26 בספטמבר, 2011.

תנאי ההתקשרות הקיימים של יו"ר הדירקטוריון כמפורט מטה אושרו, כאמור לעיל, על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, בטרם נכנס תיקון 20 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999 לתוקפו, ולכן ימשיכו לחול על יו"ר הדירקטוריון עד לתום ההתקשרות עימו ובכפוף להוראות המעבר של הוראות ניהול בנקאי תקן 301A שלפיהן הסכם תגמול פרטני שאושר לפני יום 3 ביוני, 2013 תידרש התאמתו להוראה הנ"ל עד ליום 31 בדצמבר, 2016.

להלן עיקרי תנאי ההתקשרות:

1. השירותים יוענקו לבנק על ידי היו"ר במתכונת של התקשרות בין מזמין לבין קבלן עצמאי וזאת באמצעות חברה בשליטת היו"ר. על בסיס מתכונת זו נקבעה התמורה בגין שירותים אלה לבנק. לא יתקיימו בין היו"ר לבין הבנק יחסי עובד ומעביד. במקרה בו יינתנו הוראות בעניין זה על ידי בנק ישראל ו/או רשות מוסמכת אחרת, האוסרות על מתן השירותים באמצעות חברה ניהול, יבואו תנאי התקשרות אלה לכלל סיום ובד בבד היו"ר יועסק כעובד הבנק לכל דבר ועניין. במקרה זה, יותאמו תנאי העסקתו כך שמצבו הכלכלי של היו"ר לא ישונה לטובה או לרעה, בעקבות שינוי זה. ככל שלא תהא הסכמה בעניין זה, יקבעו תנאי העסקתו כעובד הבנק על ידי ר"ח המוסכם על הצדדים.

התמורה בגין השירותים תהיה כדלקמן: סכום חודשי קבוע של 108,340 ש"ח (מאה ושמונה אלף ושלוש מאות וארבעים ש"ח), בצירוף מס ערך מוסף כדין (להלן: "התמורה החודשית"). צמוד לשיעור עליית המדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 14 באוקטובר, 2011 בגין חודש ספטמבר, 2011.

היה ובגין שנת כספים נתונה הרווח הנקי השנתי של הבנק בהתאם לדוחות המבוקרים השנתיים שלו, יעלה על 61 מיליוני ש"ח, תועלה התמורה החודשית ב- 10%. מובהר כי היה ולאחר עדכון כאמור לעיל בשנת מס כלשהי ירד הרווח הנקי השנתי של הבנק מתחת ל- 61 מיליוני ש"ח - תופחת התמורה החודשית ב- 10%. העלאות התמורה החודשית או הפחתות התמורה החודשית יבוצעו חודש לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק, ויחולו מאותו מועד ואילך, ללא תחולה רטרואקטיבית. בכל מקרה התמורה החודשית לא תפחת מהתמורה החודשית הקבועה בסעיף לעיל ולא תעלה על 10% מהתמורה החודשית המעודכנת (לצורך ההבהרה - היה ובמשך שנתיים רצופות הרווח הנקי השנתי של הבנק בהתאם לדוחות המבוקרים השנתיים שלו עלה על 61 מיליוני ש"ח - תועלה התמורה החודשית ב- 10% רק פעם אחת). מנגנון עדכון זה החל מפרסום הדוחות המבוקרים של הבנק לשנת 2012.

2. חופשה בהיקף של עד 30 יום לכל שנה קלנדרית מלאה וכן היעדרות עקב מחלה בהיקף של עד 30 יום בשנה קלנדרית מלאה, לא יביאו להפחתת התמורה החודשית.

3. הבנק יישא בכל ההוצאות השוטפות הכרוכות בהענקת השירותים, וכנגד המצאת קבלות (מקום שאלו לא מגיעות לבנק במישרין), לרבות העמדת רכב וטלפון.

4. יו"ר הדירקטוריון זכאי לבונוס שנתי, בהתאם למדרגות הבאות: היו"ר יהיה זכאי להיכלל בתוכנית תגמול לחברי הנהלה הקובעת מדדים ותנאי סף לקבלת בונוס שנתי, אשר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 25 בנובמבר, 2010 (להלן: "התכנית") בהתאם לתנאי ההתקשרות, יחולו לגביו כל הוראות התוכנית בכפוף למדדים ולמדרגות ייעודיות שנקבעו ליו"ר, כמפורט להלן:

ביאור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד) ⁽¹⁾ (המשך)

סכום המענק בתוספת מע"מ (באלפי ש"ח)	"תשואה מדווחת" (כהגדרתה בביאור 15)
-	עד 9% (לא כולל)
100	מעל 9% ועד 10%
120	מעל 10% ועד כולל 11%
140	מעל 11% ועד כולל 12%
170	מעל 12% ועד כולל 13%

בכפוף לעמידה בתנאי הסף לתשלום המענקים כקבוע בתוכנית, תנאים אשר התקיימו בשנה זו, יהיה היו"ר זכאי לתשלום בונס שנתי המותנה בתשואה מדווחת מינימאלית של 9%. מובהר כי חישוב המענק השנתי יבוצע באופן לינארי ופרו-רטה, בין המדרגות המפורטות לעיל בגבולות הקבועים. כאשר המענק השנתי מגבוה 0 ש"ח ועד גובה של 100,000 ש"ח + מע"מ (בתשואה מדווחת של 9% ועד 10%) ועד לסך מרבי של 530,000 ש"ח + מע"מ לשנה קלנדרית (בתשואה מדווחת של 13%).

הבונס ישולם במועדים ובתנאים הקבועים בתוכנית ועל פיה. הוא ישולם בשלבים על פני שלוש שנים ממועד הזכאות (60% בגין שנת הזכאות ו- 20% בשנה ובשנתיים שלאחר מועד הזכאות), כאשר תשלום כל חלק מהמענק השנתי מותנה בהמשך עמידה ביעדים בשנה הקבועה לתשלום.

5. עוד יהיה זכאי היו"ר לבונס מיוחד - בנוסף לבונס השנתי כאמור בסעיף 5 לעיל, ומבלי לגרוע ממנו, היה ובהתאם לדוחות המבוקרים השנתיים של הבנק תהיה לבנק תשואה שנתית (נטו) על ההון העצמי כקבוע בתנאי ההתקשרות החלים על היו"ר - הרי בהתאם ובכפוף לאישורים הדרושים על פי הוראות כל דין, ישולם ליו"ר בונס מיוחד וזאת בהתחשב בתרומתו המיוחדת לרווחיות הבנק כפי שהיו"ר יהיה זכאי בהתאם לתנאי ההתקשרות החלים עליו. היקף הבונס המיוחד נתון לשיקול דעתו הבלעדי של דירקטוריון הבנק, ולאישורה של האסיפה הכללית. לאור הוראות מדיניות התגמול לנושאי משרה התגמול המיוחד יהיה עד לגובה התמורה החודשית בגין שירותים לחודש אחד בלבד בהתחשב בהוראות סעיף 6.3.3 למדיניות התגמול לגבי המענק השנתי המיוחד ליו"ר ישולם במועד תשלום הבונס השנתי.

6. כל צד רשאי להביא לסיום ההתקשרות בכל עת, בהודעה בכתב של שלושה חודשים. עם תום תקופת ההסכם, יחולו על היו"ר מגבלות שונות לתקופות ובתנאים כמפורט בתנאי ההתקשרות.

1 מנכ"ל

- א. המנכ"ל יהיה זכאי לאופציות משני סוגים - יחידות מסוג A ויחידות מסוג B. כמות יחידות האופציות מסוג A תשתנה בהתאם לתשואת מניית הבנק כמפורט להלן: החל מ- 70,518 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור של עד וכולל 6.5% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.6 ש"ח למניה, ועד ל- 423,106 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור שמעל 9% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.6 ש"ח למניה. כמות יחידות האופציות מסוג B תהיה 282,071 יחידות לכל מנה.
- ב. האופציות יבשילו ויהיו ניתנות למימוש ב- 5 מנות שנתיות, אשר הראשונה שבהן מבשילה במועד תחילת עבודתו של המנכ"ל בבנק והחמישית מבשילה 4 שנים לאחר מועד תחילת עבודתו של המנכ"ל בבנק. האופציות תהיינה ניתנות למימוש למשך תקופה של 72 חודשים ממועד ההבשלה של כל מנה, כפוף להוראות ההסכם.
- ג. תוספת המימוש לכל יחידת אופציה מסוג A תהיה בטווח שבין 8.6 ש"ח למנה הראשונה ועד 10.8 ש"ח למנה החמישית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 4% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש ותוספת המימוש לכל יחידת אופציה מסוג B תהיה בטווח שבין 10.3 ש"ח למנה הראשונה ועד 12.5 ש"ח למנה החמישית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 3% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש, הכל כפוף להתאמות שפורטו בהסכם.
- ד. כל יחידת אופציה תקנה למנכ"ל את הזכות לקבל לידי, לאחר מימושה, תמורה המשקפת את ההפרש שבין ממוצע מחיר מניית הבנק ב- 30 ימי העסקים שקדמו למועד המימוש לבין תוספת המימוש.
- ה. במקרה של ניתוק יחסי עובד-מעביד בין הבנק למנכ"ל, יהיו האופציות שהבשילו ניתנות למימוש תוך 180 יום ממועד ניתוק יחסי עובד-מעביד, שאם לא כן יפקעו.
- ו. בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014 נרשמו תקבולים בגין אופציות למנכ"ל הבנק בסך הנמוך מ- 0.1 מיליון ש"ח (2013-0.4 מיליון ש"ח). האומדן לשווין הכלכלי של האופציות אשר חושב על ידי מעריך חיצוני תוך שימוש במודל הבינומי מוערך בכ- 4.2 מיליון ש"ח. במועד הענקה ועד ליום 27 בפברואר, 2011 טרם החליט דירקטוריון הבנק על אופן הענקת האופציות למנכ"ל הבנק, בין אם במסגרת תכנית המסולקת במכשירים הוניים עם חלופת סילוק במזומן ובין אם במסגרת תכנית המסולקת במזומן. כתוצאה מכך, ובהיעדר יכולת של דירקטוריון החברה לקבוע כי סילוק האופציות יעשה באמצעות מכשירים הוניים, טיפלה החברה בהענקה האמורה כהענקה המסולקת במזומן כהגדרתה בתקן דיווח כספי בינלאומי מספר 2. כפועל יוצא, מדדה החברה בכל תקופת דיווח את השווי ההוגן של ההתחייבות כאשר השינויים נזקפו לדוח רווח והפסד וזאת בהתחשב בתקופת ההבשלה.
- ביום 27 בפברואר 2011, החליט דירקטוריון הבנק כי האופציות שהוענקו למנכ"ל הבנק יסולקו במכשירים הוניים. אי לכך, סיווגה החברה באותו מועד את ההתחייבות בגין האופציות למנכ"ל להון וזאת בהתאם לשווי ההוגן לאותו מועד. חישוב אומדן השווי הכלכלי למועד הנ"ל התבסס על הפרמטרים העיקריים הבאים:
- סטטיית תקן של התשואה השנתית: בין 27% ל- 30%.
- שיעור ריבית חסרת סיכון: בין 4.5% ל- 5.1%.
- מחיר מניה: 6.56 ש"ח.

2 מנהלים בכירים

- א. המנהלים הבכירים בבנק שלהם אושרה ביום 29 בנובמבר, 2011 על ידי דירקטוריון הבנק הקצאת יחידות פאנטום (להלן "המנהלים") יהיו זכאים ליחידות פאנטום משני סוגים - יחידות מסוג A ויחידות מסוג B. כמות יחידות האופציות מסוג A תשתנה בהתאם לתשואת מניית הבנק כמפורט להלן: החל מ- 58,765 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור של עד

באור 21א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

- וכולל 6.5% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.84 ש"ח למניה, ועד ל- 352,589 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור שמעל 9% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.84 ש"ח למניה. כמות יחידות האופציות מסוג B תהיה 176,294 יחידות לכל מנה.
- ב. יחידות הפאנטום יבשילו ויהיו ניתנות למימוש ב- 4 מנות שנתיות, אשר הראשונה שבהן מבשילה בתאריך 29 לנובמבר 2012 והרביעית מבשילה 3 שנים לאחר מועד זה. יחידות הפאנטום יהיו ניתנות למימוש למשך תקופה של 48 חודשים ממועד ההבשלה של כל מנה, כפוף להוראות תוכנית האופציות.
- ג. תוספת המימוש לכל יחידת פאנטום מסוג A תהיה בטווח שבין 9.37 ש"ח למנה הראשונה ועד 11.16 ש"ח למנה הרביעית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 4% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש ותוספת המימוש לכל יחידת פאנטום מסוג B תהיה בטווח שבין 11.14 ש"ח למנה הראשונה ועד 12.9 ש"ח למנה הרביעית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 3% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש, הכל כפוף להתאמות שפורטו בהסכם.
- ד. היחידות מוענקות ללא כל תמורה.
- ה. היחידות אינן ניתנות להעברה, למעט במקרה של מוות או במקרה של אי כשירות משפטית.
- ו. תוכנית האופציות מקנה הוראת הגנה לנהנה בתקופת המימוש, במקרה של חלוקת מניות הטבה, חלוקת ניירות ערך בדרך של זכויות, שינויים במבנה הארגוני של הבנק וכן בכל עת בה יוכרז דיבידנד.
- ז. כל יחידת פאנטום תקנה למנהלים את הזכות לקבל לידיהם, לאחר מימושה, תמורה המשקפת את ההפרש שבין ממוצע מחיר מניית הבנק ב- 30 ימי העסקים שקדמו למועד המימוש לבין תוספת המימוש.
- ח. במקרה של ניתוק יחסי עובד-מעביד בין הבנק למנהלים שלא מסיבת מוות, יהיו האופציות שהבשילו ניתנות למימוש תוך 30 יום ממועד ניתוק יחסי עובד-מעביד, שאם לא כן יפקעו.
- ט. בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014 נרשמו הכנסות בגין אופציות למנהלים בסך של כ-50 אלפי ש"ח (2013- הכנסות בסך 29 אלפי ש"ח). האומדן לשווין הכלכלי של האופציות אשר חושב על ידי מעריך חיצוני תוך שימוש במודל הבינומי מוערך בכ- 0.1 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.
- חישוב אומדן השווי הכלכלי התבסס על הפרמטרים העיקריים הבאים:
- סטיית תקן של התשואה השנתית: בין 24% ל- 29%.
- שיעור הריבית חסרת סיכון: בין 2.3% ל- 3.2%.
- מחיר מניה: 4.96 ש"ח.

ביאור 22 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הכנס			מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2013	2014	2012	2013	2014
הכנסות ריבית					
510.1	509.4	433.4	510.1	509.4	433.4
מאשראי לציבור					
8.2	16.8	10.3	8.2	16.8	10.3
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים					
0.7	0.6	0.2	0.7	0.6	0.2
מפיקדונות בבנקים					
42.5	19.6	15.1	36.0	16.4	13.9
מאגרות חוב					
0.5	-	0.4	0.7	-	0.6
מנכסים אחרים					
562.0	546.4	459.4	555.7	543.2	458.4
סך הכל הכנסות הריבית					
הוצאות ריבית					
309.8	266.7	127.4	241.0	204.4	104.3
על פיקדונות הציבור					
3.8	3.4	2.2	3.8	3.4	2.2
על פיקדונות מבנקים					
		1.1			1.1
על ניירות ערך שהושאלו					
24.2	23.0	15.0	80.0	78.2	33.8
על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים					
-	-	-	-	-	-
על התחייבויות אחרות					
337.8	293.1	145.7	324.8	286.0	141.4
סך הכל הוצאות הריבית					
224.2	253.3	313.7	230.9	257.2	317.0
סך הכנסות ריבית, נטו					
פירוט השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית					
(1.2)	-	-	(1.2)	-	-
הוצאות ריבית					
פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב					
-	-	6.7	-	-	6.7
מוחזקות לפדיון					
36.6	14.8	6.6	29.9	11.6	5.4
זמינות למכירה					
5.9	4.8	1.8	6.1	4.8	1.8
למסחר					
42.5	19.6	15.1	36.0	16.4	13.9
סך הכל כלול בהכנסות ריבית					

ביאור 23 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד			הבנק		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2013	2014	2012	2013	2014
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר					
1. מפעילות במכשירים נגזרים					
36.1	(2.7)	15.6	36.1	(2.7)	15.6
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾					
(36.2)	1.2	(15.3)	(36.2)	1.2	(15.3)
2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים)					
3. מהשקעה באגרות חוב					
10.5	9.5	20.5	9.1	9.0	19.7
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽²⁾					
(0.2)	(1.3)	(8.7)	(0.2)	(1.3)	(8.4)
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽²⁾					
10.3	8.2	11.8	8.9	7.7	11.3
סך הכל מהשקעה באג"ח					
4. הפסדים מהשקעה במניות					
-	(0.3)	(1.5)	-	(0.3)	(1.5)
הפרשה לירידת ערך בגין מניות זמינות למכירה ⁽²⁾					
-	(0.3)	(1.5)	-	(0.3)	(1.5)
סך הכל מהשקעה במניות					
-	-	1.0	-	-	1.0
5. הכנסות מימון אחרות					
10.2	6.4	11.6	8.8	5.9	11.1
סך הכל בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר					
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר					
(7.9)	1.1	(3.8)	(7.9)	1.1	(3.8)
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים					
15.5	6.7	14.8	16.9	6.7	14.8
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽³⁾					
0.3	-	-	0.3	-	-
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו					
7.9	7.8	11.0	9.3	7.8	11.0
סך הכל מפעילויות למטרות מסחר					
18.1	14.2	22.6	18.1	13.7	22.1
סך הכנסות מימון שאינן מריבית					

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 מזה בגין הפרשי שער נגזרים ALM לימים 31.12.2014, 31.12.2013 ו- 31.12.2012 בבנק ובמאוחד, 36.1 מיליוני ש"ח, (2.2) מיליוני ש"ח, 15.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר

(3) מזה חלק הרווחים וההפסדים הקשורים לאג"ח למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 31.12.2014, 31.12.2013 ו- 31.12.2012 בסך של (2.2) מיליוני ש"ח, 1.1 מיליוני ש"ח, ו- 8.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 24 - עמלות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד						הבנק
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2012	2013	2014	2012	2013	2014	
6.6	8.0	39.8	7.8	9.8	39.8	פעילות בניירות ערך
13.4	17.9	18.6	13.4	17.9	18.6	עמלות ליווי פרויקטים
17.0	15.5	13.6	17.0	15.5	13.6	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
20.5	18.2	11.7	20.5	18.2	11.7	טיפול באשראי
9.4	9.6	10.5	9.4	9.6	10.5	הפרשי המרה
6.4	5.6	4.8	10.5	9.8	9.0	עמלות מביטוח חיים
3.9	3.4	6.3	3.9	3.4	6.3	עמלות מעסקי מימון
-	-	-	3.5	3.1	2.5	עמלות מביטוח נכס
1.5	2.0	3.7	1.5	2.0	3.7	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
0.7	0.8	1.2	0.7	0.8	1.2	כרטיסי אשראי
0.3	0.3	0.2	0.3	0.3	0.2	ניהול חשבון
0.1	0.1	-	0.1	0.1	-	פעילות סחר חוץ
1.5	0.9	1.2	1.6	0.9	1.2	עמלות אחרות
81.3	82.3	111.6	90.2	91.4	118.3	סך הכל עמלות

ביאור 25 - הכנסות אחרות

מאוחד						הבנק
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2012	2013	2014	2012	2013	2014	
-	-	11.5	-	-	11.5	רווח מהפחתת הכנסה נדחית בגין רכישת חברת כלל בטוחה במחיר הזדמנותי ⁽¹⁾
0.1	-	-	0.6	0.9	-	אחרות
0.1	-	11.5	0.6	0.9	11.5	סך כל ההכנסות האחרות

(1) לפרטים- ראה ביאור 32.1.

ביאור 26 - משכורות והוצאות נלוות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד			הבנק		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2013	2014	2012	2013	2014
83.6	91.6	108.9	95.1	103.1	122.3
20.7	22.5	24.3	21.5	23.4	25.3
17.5	16.1	14.5	19.7	18.3	17.2
0.8	0.4	-	0.8	0.4	-
0.6	0.4	0.4	0.7	0.9	2.9
123.2	131.0	148.1	137.8	146.1	167.7

* מזה: סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2014 (2013-0.4 מיליוני ש"ח, 2012-0.7 מיליוני ש"ח) הוצאה הנובעת מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים.

ביאור 27 - הוצאות אחרות

מאוחד			הבנק			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2012	2013	2014	2012	2013	2014	
52.8	66.4	94.0	21.8	27.6	42.3	מחשב
9.4	8.6	11.0	10.1	9.7	11.6	שירותים מקצועיים
12.2	14.0	15.2	12.2	14.0	15.2	שיווק ופרסום
4.0	4.3	4.2	4.6	4.4	4.8	אחזקת רכב
3.4	8.2	7.8	3.4	8.2	7.8	מוקד טלפוני
3.2	2.6	3.5	3.2	2.7	3.6	הדרכה והשתלמויות
2.8	3.0	3.2	3.0	3.0	3.3	תקשורת (דואר, טלפון, משלוחים וכד')
2.0	1.8	7.3	2.2	2.2	7.4	עמלות
1.8	1.8	2.1	1.9	1.9	2.1	שכר חברי דירקטוריון שאינם מועסקים בבנק
1.7	2.9	2.7	1.8	2.8	2.6	משרדיות
1.4	1.3	1.3	1.4	1.4	1.3	ביטוח
-	-	0.4	-	-	0.4	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
-	-	0.8	-	-	0.8	תשלומי קנסות לבנק ישראל
4.1	4.2	6.6	4.2	4.2	6.8	אחרות
98.8	119.1	160.1	69.8	82.1	110.0	סך הכל הוצאות אחרות

ביאור 28 - הפרשה למסים על הרווח

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - הרכב ההפרשה למסים על הרווח

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2014	2013	2012	2014	2013	2012
מיסים שוטפים -						
בגין שנת החשבון	35.1	18.7	35.8	33.1	15.6	32.5
בגין שנים קודמות	-	(1.1)	(0.1)	-	(1.1)	-
סך הכל מיסים שוטפים	35.1	17.6	35.7	33.1	14.5	32.5
מיסים נדחים - (ניכוי) / תוספת						
בגין שנת החשבון	(5.3)	(12.2)	(11.7)	(4.7)	(11.6)	(11.2)
בגין שנים קודמות	-	-	(6.3)	-	-	(6.3)
סך הכל מיסים נדחים	(5.3)	(12.2)	(18.0)	(4.7)	(11.6)	(17.5)
הפרשה למסים על ההכנסה	29.8	5.4	17.7	28.4	2.9	15.0

ב - התאמה בין סכום המס התאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על הבנק לבין ההפרשה למסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2014	2013	2012	2014	2013	2012
רווח לפני מס	96.1	22.7	53.8	88.3	8.7	36.1
שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל	37.71%	36.22%	35.53%	37.71%	36.22%	35.53%
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי	36.2	8.2	19.1	33.3	3.2	12.8
מס (חסכון במס) בגין:						
הפרשה כללית ונוספת להפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-
הוצאות אחרות לא מוכרות	1.3	1.1	0.9	1.3	1.1	0.9
הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל	(4.6)	(0.7)	(1.1)	(4.3)	-	-
מיסים בגין שנים קודמות	-	1.1	(0.1)	-	1.1	-
שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס	-	(2.1)	(0.5)	-	(2.1)	(0.5)
הפרשי תיאום פחת	(1.2)	-	-	(1.2)	-	-
הכנסות חברות בת בישראל	(0.8)	(1.4)	(1.8)	-	-	-
הפרשים אחרים	(1.1)	(0.8)	1.2	(0.7)	(0.4)	1.8
הפרשה למסים על ההכנסה	29.8	5.4	17.7	28.4	2.9	15.0

ג - שומות

לבנק הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת 2007. לשתי חברות בנות הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2005. שומות המס עד וכולל 2010 נחשבות כסופיות. המיסים השוטפים והמיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים. יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים ⁽¹⁾

ביאור 28 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד - יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים

מאוחד				הבנק			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
שיעור מס ממוצע				שיעור מס ממוצע			
מיסים נדחים לקבל:							
51.1	57.5 ⁽²⁾	26.5%	26.5%	51.1	57.5 ⁽²⁾	26.5%	26.5%
נכס מס בגין הפסדים							
בגין הפרשי עיתוי:							
2.0	2.8	36.6%	36.9%	1.8	2.6	37.7%	37.7%
הפרשה לחופשה ומענק יובלות ופיצויים							
10.0	-	37.7%	-	10.1	2.3	37.7%	37.7%
ניירות ערך							
0.1	0.9	37.7%	37.7%	-	-	-	-
כתבי התחייבויות נדחים							
38.6	40.2	37.7%	37.7%	38.6	40.2	37.7%	37.7%
מהפרשה להפסדי אשראי							
0.3	0.6	37.7%	37.7%	0.3	0.6	37.7%	37.7%
מריבית שלא נזקפה להכנסות השנה							
1.0	1.8	31.8%	37.6%	2.5	1.9	30.8%	37.7%
בגין התאמת נכסים לא כספיים ואחרים							
103.1	103.8	32.0%	32.0%	104.4	105.1	32.1%	37.7%
סך הכל מיסים נדחים לקבל							

(1) מימוש המסים הנדחים לקבל נטו, מבוסס על תחזית לפיה תהיינה הכנסות חייבות במס בעתיד בסכומים מתאימים.

(2) הוצג מחדש לפרטים ראה ביאור 32.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

ה - שיעורי המס החלים על הבנק ועל חברות הבנות

הבנק מוגדר כ"מוסד כספי" לעניין חוק מס ערך מוסף התשל"ה - 1975 וככזה מוטלים על פעילותו מס שכר ומס רווח לפי השיעור שנקבע בחוק מע"מ.

א. בחודש יוני, 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש יוני ואילך ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2013 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.

ב. ביום 30 ביולי, 2013 אושרה בכנסת בקריאה שנייה ושלישית התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת בין היתר שינויים פיסקאליים אשר מטרתם העיקרית היא העמקת גביית המיסים לאותן השנים. השינויים האמורים כוללים, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות מ- 25% ל- 26.5%, החל מיום 1 בינואר, 2014.

ג. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם הבנק בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
	%		
2012	25.00	*16.33	35.53
2013	25.00	*17.53	**36.22
2014 ואילך	26.50	18.00	37.71

* שיעור משוקלל

** לעומת שיעור מס של 35.90% ערב פרסום התיקון.

ד. יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 מחושבות לפי שיעורי המס החדשים, שחקיקתם הושלמה למעשה נכון לתאריך המאזן ועל כן הן כוללות את השינויים האמורים לעיל.

א - כללי

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק. הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים. להלן פירוט מגזרי הפעילות המדווחים:

מגזר משקי בית

לקוחות המגזר הינם משקי בית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית.

מגזר בנקאות פרטית

לקוחות המגזר הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).

מגזר עסקי

לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות.

מגזר ניהול פיננסי

המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנימי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סכומים שלא הוקצו והתאמות

כולל השקעה בקרנות נאמנות ורווח הון ממכירת רכוש קבוע, אם היו. כמו כן, המגזר כולל הפרשה לירידת ערך רכוש קבוע, אם היתה.

ב - הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו

מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

רווח זה כולל את עלויות המימון הבין מגזרי - חיוב המגזר נותן ההלוואה וזיכוי המגזר מגייס הפיקדון במחירי מעבר (בהתאם לכך מוגדלות ההכנסות במגזר שגייס את הפיקדונות ומנגד מוקטנות ההכנסות במגזרים שעשו שימוש באשראי).

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת הוצאות העקיפות או הוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן מדויק, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, לכל אחד ממגזרי הפעילות.

מיסים על הכנסה

המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכלל מגזר.

תשואה להון

הקצאת ההון לצורך חישוב התשואה להון בכל אחד ממגזרי הפעילות התבססה על נכסי הסיכון הממוצעים בכל מגזר. חישוב התשואה בכל מגזר נעשתה בהתאם להון העצמי אשר יוחס כאמור למגזר.

ביאור 29 - מגזרי פעילות (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטיות	משקי בית
הכנסות ריבית, נטו:					
317.0	-	37.0	34.5	18.9	226.6
-	-	(10.4)	2.1	1.1	7.2
147.9	-	18.1	46.7	9.9	73.2
464.9	-	44.7	83.3	29.9	307.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(18.4)	-	0.1	10.3	0.3	(29.1)
(312.3)	-	(6.0)	(41.5)	(25.2)	(239.6)
(38.1)	-	(0.3)	(5.3)	(3.5)	(29.0)
96.1	-	38.5	46.8	1.5	9.3
רווח לפני מיסים					
(29.8)	-	(12.0)	(14.3)	(0.5)	(3.0)
66.3	-	26.5	32.5	1.0	6.3
רווח נקי					
9.2%	-	58.8%	22.0%	1.6%	1.4%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)					
יתרה ממוצעת של נכסים					
13,362.0	-	3,502.6	1,288.2	1,153.8	7,417.4
12,640.5	-	937.2	3,272.2	1,043.7	7,387.4
7,598.9	-	477.6	1,544.2	663.0	4,914.1
14,695.2	-	-	6,431.3	294.2	7,969.7
1,525.3	-	-	-	-	1,525.3
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
260.4	-	20.6	29.7	17.1	193.0
25.4	-	-	4.2	2.9	18.3
31.2	-	6.0	2.7	-	22.5
317.0	-	26.6	36.6	20.0	233.8
סך הכל הכנסות ריבית, נטו					

ביאור 29 - מגזרי פעילות (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
הכנסות ריבית, נטו:					
198.2	-	(0.9)	39.9	20.0	מחיצוניים
(6.4)	-	9.6	(2.2)	(1.0)	בין מיגזרי
53.9	-	14.2	27.4	11.0	הכנסות שאין מריבית - מחיצוניים
245.7	-	22.9	65.1	30.0	סה"כ הכנסות
(53.0)	-	-	(1.2)	(0.5)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(198.7)	-	(6.4)	(26.6)	(27.7)	הוצאות תפעוליות ואחרות למעט פחת והפחתות
(20.6)	-	(0.3)	(2.9)	(3.2)	פחת והפחתות
(26.6)	-	16.2	34.4	(1.4)	רווח לפני מיסים
12.6	-	(5.9)	(12.7)	0.6	הפרשה למיסים על הרווח
(14.0)	-	10.3	21.7	(0.8)	רווח נקי (הפסד)
(3.1%)	-	25.2%	15.6%	(1.4%)	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
7,273.2	-	2,745.8	1,397.2	1,160.3	יתרה ממוצעת של נכסים
7,269.8	-	109.5	3,485.9	1,016.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
4,675.4	-	412.3	1,454.5	654.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,369.4	-	-	251.5	271.8	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
1,855.8	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
160.2	-	(4.6)	32.0	15.2	מרווח מפעילות מתן אשראי
16.1	-	-	5.7	3.8	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
15.5	-	13.3	-	-	אחר
191.8	-	8.7	37.7	19.0	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ביאור 29 - מגזרי פעילות (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012*					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
הכנסות ריבית, נטו:					
230.9	-	(13.0)	36.9	21.2	185.8
מחיצוניים					
-	-	18.8	(4.3)	(2.1)	(12.4)
בין מיגזרי					
113.4	-	22.6	22.6	11.6	56.6
הכנסות שאין מריבית-מחיצוניים					
344.3	-	28.4	55.2	30.7	230.0
סה"כ הכנסות					
(36.0)	-	-	(2.0)	(0.6)	(33.4)
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(236.6)	-	(5.6)	(28.8)	(24.1)	(178.1)
הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים, למעט פחת והפחתות					
(17.9)	-	(0.2)	(2.1)	(2.1)	(13.5)
פחת והפחתות					
53.8	-	22.6	22.3	3.9	5.0
רווח לפני מיסים					
(17.7)	-	(7.6)	(7.3)	(1.3)	(1.5)
הפרשה למיסים על הרווח					
36.1	-	15.0	15.0	2.6	3.5
רווח נקי (הפסד)					
5.4%	-	31.8%	9.9%	4.1%	0.7%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)					
11,665.8	-	2,132.6	1,311.9	1,192.6	7,028.7
יתרה ממוצעת של נכסים					
10,993.7	-	176.5	3,405.1	1,119.7	6,292.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
7,069.9	-	509.2	1,527.4	653.1	4,380.2
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
1,987.5	-	-	247.8	263.7	1,476.0
יתרה ממוצעת של ניירות ערך					
2,382.7	-	-	72.7	-	2,310.0
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
164.3	-	(13.6)	28.2	13.1	136.6
מרווח מפעילות מתן אשראי					
28.3	-	-	5.3	6.0	17.0
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות					
38.3	-	19.4	(0.9)	-	19.8
אחר					
230.9	-	5.8	32.6	19.1	173.4
סך הכל הכנסות ריבית, נטו					

* סווג מחדש.

ביאור 30 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2014, 2013 ו-2012 לאחר השפעת מס

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	סה"כ	
(11.6)	(11.6)	יתרה ליום 1 בינואר 2012
12.7	12.7	שינוי נטו במהלך התקופה
1.1	1.1	יתרה ליום 1 בינואר 2013
(0.8)	(0.8)	שינוי נטו במהלך התקופה
(0.3)	0.3	יתרה ליום 1 בינואר 2013
(0.6)	(0.6)	שינוי נטו במהלך התקופה
(0.3)	(0.3)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

לשנה שהסתיימה ביום								
31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
19.5	(10.1)	29.6	4.3	(2.4)	6.7	6.1	(3.2)	9.3
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
(6.8)	3.5	(10.3)	(5.1)	2.8	(7.9)	(6.7)	3.6	(10.3)
(רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
12.7	(6.6)	19.3	(0.8)	0.4	(1.2)	(0.6)	0.4	(1.0)

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאין מריבית. פירוט נוסף ראה בביאור על הכנסות מימון שאין מריבית.

ביאור 31 - מידע על בסיס נתונים נומינליים של הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		
2013	2014	
* 13,712.6	14,315.6	סך הכל נכסים
* 13,014.3	13,571.5	סך הכל התחייבויות
696.1	744.1	הון עצמי
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	
17.4	66.4	רווח נקי

* הוצג מחדש לפרטים ראה ביאור 32.1 אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

1. ביום 15 בדצמבר, 2013, רכש הבנק מחברת כלל פיננסים בע"מ את מלוא אחזקותיה בחברת כלל פיננסים בטוחה ניהול והשקעות בע"מ ("כלל בטוחה") וביום 22 בדצמבר, 2013, מוזגה כלל בטוחה וכלל פיננסים בטוחה ברוקארז' בע"מ לבנק. לפרטים ראה ביאור 33 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2013.
בהתאם לאמור בביאור 7ה' בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2013, הבנק הכיר בשווי ההוגן של הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים על פי מדידה ארעית לאור כך שהבנק לא קיבל אישור מקדמי מרשות המיסים בנוגע להשלכות המס של המיזוג עד למועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2013.
ביום 12 במרס, 2014, נתקבלה מרשות המסים החלטת המיסוי לביצוע שינוי מבנה לפיו, אושרה תכנית המיזוג ליום 31 בדצמבר, 2013, של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ לתוך בנק ירושלים ("המיזוג"), בכפוף לעמידה בתנאי סעיף 103ג לפקודה (הקובעים), בין היתר, כי בבנק תימשך הפעילות הכלכלית העיקרית של כל אחת מהחברות הנרכשות, בטוחה וברוקארז', במשך שנתיים וכי כל בעלי השליטה בבנק יחזיקו את מניותיהם לתקופה של שנתיים לפחות ממועד המיזוג אשר נקבע בתוקף מיום 31 בדצמבר, 2013).
ההחלטה כאמור מותנית בקיום התנאים הקבועים בפקודה ובהחלטת המיסוי. יצוין, כי נקבע במסגרת החלטת המיסוי כי על אף האמור בהוראות הפקודה, ההפסדים מעסק שנצברו בחברות הנרכשות, בטוחה וברוקארז', עד לתום שנת 2013, יותרו לניכוי החל משנת 2014 באופן שווה על פני 9 שנים, כל עוד סכום זה לא יעלה על 50% מהכנסתו החייבת של בנק ירושלים באותה שנת מס. בנוסף, נקבע כי הפסדי הון שנצברו בבטוחה עד לתום שנת 2013 לא יותרו בקיזוז.
בהתאם לתקן IFRS3 (R), נתוני המאזן ליום 31 בדצמבר 2013, המהווים מספרי השוואה בדוחות הכספיים, הוצגו מחדש על מנת לשקף את התאמת הטיפול החשבונאי בגין הצגת נכס המס הנדחה בגין הפסדים המועברים כאמור. בעקבות זאת, נרשם נכס מס נדחה בסך של 57.5 מיליוני ש"ח.
כתוצאה מהתאמת שווי הנכסים שנרכשו על ידי הבנק נוצר רווח מרכישה במחיר הזדמנותי בסך של 57.1 מיליוני ש"ח. על פי הנחיית הפיקוח על הבנקים, רווח זה נרשם כהכנסה נדחית אשר תופחת על פני תקופה של 5 שנים בקו ישר (11.4 מיליוני ש"ח לשנה) ממועד הרכישה ונכללת בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות אחרות. לא הייתה השפעה מהותית על תוצאות הבנק עבור השנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 כתוצאה מהצגה מחדש זו.
יצוין כי לצורך מדידת הלימות הון, על פי הסיכום עם הפיקוח על הבנקים לצורך יישום הוראות באזל III, מיתרת המס הנדחה שנוצרה כתוצאה מרכישה זו, תקוזז יתרת ההכנסה הנדחית כאמור, לסוף כל תקופת דיווח.
2. בהמשך להודעה שנתקבלה בבנק ביום 4 ביוני, 2013 בדבר הגשת בקשה לוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים, להטיל על הבנק עיצום כספי על פי החוק לאיסור הלבנת הון התש"ס - 2000, בגין הפרות לכאורה של החוק האמור, ביום 25 במרץ 2014, קיבל הבנק את החלטת הוועדה להטלת עיצום כספי, לעניין תאגידים בנקאיים, לפי סעיף 14 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000, בגין הפרת הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000, צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א - 2001, ותקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת הדיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע) התשס"ב - 2002 וזאת בהמשך לדוח ביקורת מחדש פברואר 2013, שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים ביחס לתקופה שבין השנים 2007 עד 2010.
בהתאם להחלטה, הוטל על הבנק עיצום כספי בסך כולל של 800 אלפי ש"ח תוך ציון העובדה שסכום זה נקבע תוך התחשבות בעובדה כי במהלך תהליך הביקורת, הבנק שיתף פעולה בגילוי ההפרות ותוצאותיהן וכן נקט פעולות אפקטיביות לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותן בסמוך לאחר קבלת טיוטת דוח הביקורת.
3. ביום 9 במרץ 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר את המשך כהונתו של מנכ"ל הבנק, אורי פז. ביום 10 באפריל 2014, התקבלה בבנק הודעת בנק ישראל, ולפיה אין לבנק ישראל התנגדות להארכת הכהונה. ביום 12 ליוני 2014

אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישורה של ועדת התגמול, את תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל הבנק לתקופה של שלוש שנים החל ממועד הארכת תקופת כהונתו ביום 14 באפריל, 2014 (להלן: "תנאי הכהונה והעסקה"). במועד הנ"ל, זומנה אסיפה כללית של בעלי המניות של הבנק ליום 20 ביולי, 2014, שעל סדר יומה נכלל, בין היתר, אישור תנאי הכהונה והעסקה של המנכ"ל. באסיפה הכללית שהתקיימה במועד הנ"ל הצביעו בעד אישור תנאי הכהונה והעסקה 94.07% מבין כמות המניות שהשתתפו בהצבעה ו- 5.93% התנגדו, אך בהעדר רוב דרוש מבין בעלי המניות שאינם בעלי השליטה בבנק או בעלי ענין אישי באישור ההחלטה (49.38% הצביעו בעד אישור תנאי העסקת המנכ"ל ו- 50.62% הצביעו נגד), לא אושרו תנאי הכהונה והעסקה של המנכ"ל.

לאור החלטת האסיפה הכללית כאמור, החליט ביום 14 באוגוסט 2014 דירקטוריון הבנק (לאחר אישור ועדת התגמול מיום 31 ביולי 2014, מיום 3 באוגוסט 2014) לאשר מחדש את תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל הבנק, מר אוריאל פז לתקופה של שלוש שנים החל מיום הארכת תקופת כהונתו ביום 14 באפריל, 2014, וזאת בהתאם לסעיף 272(ג)(3) לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

4. "בעקבות מבצע 'צוק איתן' הוכרז ביום 8 ביולי 2014 'מצב מיוחד בעורף', לפי סעיף 99' לחוק התגוננות אזרחית, התשי"א - 1951. בהתאם, הוציא המפקח על הבנקים ביום 9 ביולי 2014 הנחיות לתאגידים הבנקאיים, לפיהם נדרשים התאגידים הבנקאיים לתת ללקוחותיהם הקלות לענין חריגות ממסגרות אשראי, שירותי בנקאות בתקשורת, ניהול עסקים מחוץ למשרדי התאגיד הבנקאי, מתן הוראות טלפוניות וחיוכים על פי הרשאה, והכל בהתאם להקלות המנויות בהוראת ניהול בנקאי תקין 355.

כמו כן, נדרשו התאגידים הבנקאיים לתגבר את המוקדים הטלפוניים במידת הצורך, לא להגביל בעל חשבון המתגורר בשוב שבו הוכרז מצב מיוחד בעורף בשל שיקים שסורבו החל ממועד המכתב ועד להודעה אחרת, ולהגביר את היערכות התאגיד הבנקאי ועירנותו למתקפות סייבר.

ביום 27 ביולי 2014, הוציא המפקח על הבנקים הנחיות נוספות למתן הקלות ללקוחות כדלהלן:

- תאגיד בנקאי לא יגביל חשבון או בעל חשבון של יחיד או של תאגיד, שמענו הרשום ברישומי התאגיד הבנקאי היו ביישובים לגביהם הוכרז מצב מיוחד בעורף, בשל שיקים שסורבו, וכל זאת החל ממועד המכתב ועד להודעה אחרת.
 - יש לפעול בהתאם לתקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשע"ד - 2014, לפיהן, נקרא אדם לשירות מילואים בנסיבות חירום או לשירות מילואים במצב מיוחד וסורב שיק בחשבון, יגרע אותו שיק ממניין השיקים לענין סעיף 2(א) לחוק, אם היום שסורב בו חל בתקופה שבה שהה בשירות מילואים כאמור, עד חמישה עשר ימים מתום תקופת המילואים.
 - בנוסף, הורה המפקח על הבנקים כי בשל חוסר הוודאות, שנוצר מהמצב הביטחוני, הנוגע לסיכויי הגביה של חובות של עסקים קטנים ואנשים פרטיים ולהשפעה של מצב הפיגור על סיכויי הגביה, התאגידים הבנקאיים מתבקשים לפעול בהתאם להנחיות הבאות בעת עריכת הדו"ח הכספי לרבעון השני והשלישי לשנת 2014:
 - תאגיד בנקאי אינו נדרש למחוק חשבונאית חובות של לווים בישראל שכפופים לדרישות המחיקה החשבונאית בהתאם לסעיף 5.229 בהוראות הדיווח לציבור. זאת, אלא אם ידועות לתאגיד הבנקאי סיבות אחרות המחייבות מחיקה חשבונאית מלבד מצב הפיגור של החוב.
 - תאגיד בנקאי מתבקש להעריך את השפעת המצב הביטחוני על סיכויי הגביה של חובות, ולהגדיל בהתאם את ההפרשה להפסדי אשראי שמחושבת על בסיס קבוצתי.
- ביום 24 ביולי 2014, קיימה הממשלה ישיבה מיוחדת במהלכה נידונו צעדים לחיזוק העורף בעקבות הימשכות מבצע "צוק איתן". בעקבות ישיבה זו הונחו הבנקים כדלהלן:

ביאור 32 - אירועים בשנת הדוח (המשך)

- סיוע לנטולי משכנתאות - תתאפשר דחיית שני תשלומי החזר חודשיים, ללווים אשר קיבלו משכנתא מהמדינה מכח חוק הלוואות לדיר, התשנ"ב - 1992, ואשר יבקשו דחיית התשלומים. לווים בכל הארץ יכולים לפנות בבקשה כאמור.
- הקפאת פעולות פינוי נגד חייבי משכנתא - הבנקים יפעלו להקפאת הליכי והודעות פינוי, שתוכננו להתבצע בתקופת "צוק איתן", נגד מי שקיבל משכנתא מהמדינה מכח חוק הלוואות לדיר, התשנ"ב - 1992. סעיף זה מתייחס ללווים בכל הארץ.
- ביום 3 בספטמבר, 2014 הודיע המפקח על הבנקים כי לאור ביטול "הכרזת מצב מיוחד בעורף" נדרשים הבנקים לחזור לשגרה, והורה לבנקים להפסיק לפעול בהתאם להנחיות הפעולה שהוציא בהנחיותיו השונות המפורטות בסעיף זה לעיל, לאלתר או בהתאם למועד הביטול, כפי שנקבע על ידי המפקח במכתבו. הבנק יישם את ההנחיות ופעל בהתאם לכל ההוראות והנחיות המפורטות לעיל.
- 5. ביום 20 ביולי 2014, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לפי סעיף 267א לחוק החברות, התשנ"ט, לפרטים אודות מדיניות התגמול ראה ביאור 15 לדוח זה.
- 6. ביום 17 באוגוסט 2014 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי היא מותירה את דירוג הבנק על ila+ וכן את תחזית הדירוג ליציבה.
- 7. ביום 28 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיר. להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בהוראה החדשה:
 - הגדלת יעד ההון בהתאם לגודל תיק הלוואות לדיר - המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיר, מועד התחילה לעמידה ביעד ההון הנדרש הינו 1 בינואר 2017, על הבנק להגדיל את יעד ההון הקבוע בשיעורים רבעוניים קבועים החל מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. כתוצאה מיישום ההוראה צפוי הבנק לשקלל דרישה זו לכלל תחשיב יעד ההון עצמי רובד 1 המזער, באופן הדרגתי עד לתאריך היעד.
 - ביטול הדרישה למתן משקל סיכון מוגבר להלוואות ממונפות בריבית משתנה.
- 8. ביום 30 בספטמבר 2014 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי בעקבות פרסום הקריטריונים המעודכנים לדירוג מקומי עודכן הדירוג של שלושה מכשירי כתיב התחייבות נדחים שהונפקו על ידי הבנק מדרוג ila לדרוג מעודכן ila-. הובהר על ידי חברת הדירוג כי "פעולות דירוג אלו אינן משקפות שינוי באיכות האשראי של המנפיקים או של סדרות החוב האחרות שהונפקו על ידם".
- 9. ביום 4 בנובמבר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, אשר הוערך על ידי התובעת ב-65.5 מיליון ש"ח, בטענה כי הבנק גבה כביכול שלא כדין עמלות מסויימות בקשר לפעילות המרה של מטבע חוץ, העדר גילוי נאות והטעיה לכאורה של הלקוחות בנוגע לעלויות הכרוכות בשירותי המרה וקיומו לכאורה של הסדר כובל בהקשר למתן שירותי ההמרה. הבקשה נמסרה לבנק ביום 5 בנובמבר, 2014 וטרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה. להערכת הנהלת הבנק הסיכויים כי הבנק יידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה הינם קלושים.
- 10. ביום 16 בדצמבר, 2014 שלח בנק ירושלים הצעה לרכישת מלוא מניות בנק דקסיה ישראל ומיזוגו בהמשך לתוך בנק ירושלים.
- ביום 16 בדצמבר, 2014 פרסם בנק דקסיה ישראל בע"מ דו"ח מיידי בו ציין כי טרם קבלת ההצעה מבנק ירושלים לא נוהל מו"מ ולא מתנהל כעת מו"מ בין בנק דקסיה ישראל לבין בנק ירושלים. בנוסף, ביום 18 בדצמבר 2014 פרסם בנק דקסיה ישראל דו"ח מיידי ובו הפנה להודעה שפרסמה בעלת השליטה בבנק דקסיה לישראל בעיתונות בחו"ל,

ביאור 32 - אירועים בשנת הדוח (המשך)

שכותרתה: "דקסיה מכחישה קיומן של שיחות כלשהן בשלב זה עם בנק ירושלים בקשר למכירת דקסיה ישראל" כמו כן צוין בהודעה כי קבוצת דקסיה נטלה על עצמה להוציא לפועל הליך מסודר ותחרותי של מכירת חלקה בדקסיה ישראל בכדי למקסם את ערכה של דקסיה ישראל עבור כל בעלי העניין ובהתאם להתחייבויותיה לנציבות האירופית. ביום 6 בינואר 2015 הודיעה דקסיה ישראל במכתב לבנק כי קיבלה את מכתבו, העבירה לידיעת חברי הדירקטוריון ותשיב לבנק.

ביאור 33 - אירועים לאחר תאריך המאזן

לפרטים אודות אישור תנאי הכהונה וההעסקה של מנכ"ל הבנק ראה ביאור 21 לעיל.

דוח תקופתי

**דוח אחריות
תאגידי**

**שאלון ממשל
תאגידי**

דין וחשבון לשנת 2014

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

שם החברה: בנק ירושלים בע"מ

מס' חברה ברשם החברות: 520025636

כתובת: הרברט סמואל 2, ירושלים 91022.

טלפון: 076-8096601; פקסימיליה: 076-8096019; דואר אלקטרוני: carmelf@bankjerusalem.co.il

דו"ח תקופתי לשנת 2014

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 מוגש בזאת הדוח התקופתי

של הבנק לשנת 2014.

תאריך הדו"חות הכספיים - 31.12.2014

תאריך הדו"ח - 25.02.2015

תקנה 9 - דוחות כספיים

לדוח תקופתי זה מצורפים כחלק בלתי נפרד הימנו הדוחות הכספיים של הבנק וחווה דעת רואי החשבון של הבנק מיום 25.2.2015.

תקנה מספר 10 ג - שימוש בתמורה מהנפקת ני"ע

בתקופת הדו"ח לא הייתה הנפקה של ניירות ערך של הבנק על פי תשקיף.

תקנה 11, 12, 13 - השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות ליום 31 בדצמבר 2014⁽⁵⁾, שינויים בהשקעות בחברות מוחזקות בתקופת הדוח, הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות הבנק מהן

שם החברה	תומר ירושלים בע"מ	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ ⁽¹⁾	החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ ⁽²⁾	ירושלים חיתום והנפקות בע"מ ⁽³⁾	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
מספר המניות	970,000	10,000	5,726,000	31,300	1,050,000	2,350,000	100
סוג מניה ועג.	מ"ר, 0.001 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח
סך ע"ג בש"ח	970	10,000	5,726,000	31,300	1,050,000	2,350,000	100
עלותם המוטאמת (אלפי ש"ח)	45,562	12	19,592	-	1,382	3,640	-
ערכם במאזן (אלפי ש"ח)	179,099	161,781	35,190	540	1,571	6,556	24,597
השקעה בכתבי התחייבות (אלפי ש"ח) ⁽⁴⁾	-	-	-	-	-	-	187,509
שינויים בהשקעה בכתבי התחייבות בשנת הדיווח (אלפי ש"ח)	-	-	-	-	-	-	(18,653)
יתרת הלוואות (באלפי ש"ח)	-	-	-	-	-	-	-
שינויים בהלוואות בשנת בדיווח (באלפי ש"ח)	19,053	-	-	-	-	-	-

המניות בחברות הבנות אינן נסחרות בבורסה. הבנק מחזיק בחברות הבנות ב-100% מההון. מזכויות ההצבעה ומהסמכות למנות דירקטורים, למעט 27 מניות בנות 0.001 ש"ח ע.ב. של תומר ירושלים בע"מ המחזקות על ידי זלמן שובל (דירקטור בבנק וקרב של בעל השליטה). במהלך 2013 לא היה שינויים בהשקעה במניות.

הערות:

- (1) החברה מכרה את פעילות ניהול התיקים שלה, והפסיקה את פעילותה בניהול תיקים.
- (2) החברה הפסיקה את עיסוקה בניהול קרנות להשקעות משותפות בנאמנות.
- (3) החברה הפסיקה את עיסוקה בחיתום ובייעוץ להנפקות.
- (4) תנאי כתבי ההתחייבות המחזקים על ידי הבנק נכון לתאריך הדוחות הכספיים:

מספר נייר	ריבית	ריבית קבועה/משתנה	שער בכורסה	הצמדה	המדד היסודי	שנות הפדיון
סדרה א'	1093186	4.1%	קבועה	129.71	מדד	2006 עד 2015
סדרה ז'	1115039	1.3%	משתנה	100.88	שקלי לא צמוד	2013 עד 2016
סדרה ח'	1121201	1.6%	משתנה	101.20	שקלי לא צמוד	2015 עד 2019

(5) במהלך שנת 2014 פורקו מרצון החברות הבאות אשר הבנק או חברות הבת שלו: לפי העניין, החזיקו בהם (100%):

יוניטרסט מכשירים פיננסיים עתידיים בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ; מבט מטבעות מסחר 2007 בע"מ; מבט מטבעות בע"מ; אילנות בטוחה הון בע"מ; מגן ת"א 25 מסחר בע"מ; מגן מוצרים פיננסיים בע"מ; תשואות ניהול קרנות נאמנות (1993) בע"מ; מומנט מוצרי השקעה בע"מ; בטוחה ניהול קרנות נאמנות בע"מ; אילנות-בטוחה הון בע"מ; מומנט השקעה ומסחר בע"מ; כליל מוצרי השקעה בע"מ; מגן דולר מסחר בע"מ.

מרבית החברות שפורקו הינן חברות לא פעילות שעברו לשליטת הבנק כתוצאה מרכישת חברת כלל בטוחה בשנת 2013.

תקנה 13 - הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות הבנק מהן בשנת 2014:

שם החברה	תומר ירושלים בע"מ	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ	חברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ	ירושלים חיתום והנפקות בע"מ	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (*)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים על הכנסה	(1,279)	7,914	254	5	4	18	279
הפרשה למיסים	428	(1,820)	(96)	(1)	(1)	-	(87)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים	(846)	6,094	158	4	5	18	192
רווח מפעולות בלתי רגילות	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי	(846)	6,094	158	4	5	18	192
נתונים נוספים:	-	-	-	-	-	-	-
דמי ניהול שקיבל הבנק עבור שנת 2014	76	89	-	-	4	9	69
ריבית שקיבל/זכאי לקבל הבנק עבור שנת 2014	540	-	-	-	-	-	62(*)

(*) ריבית בגין כתבי ההתחייבות שולמה במועדים הבאים: 31/5, 30/11. יצוין כי עבור סדרות ז' ו-ח' שהבנק החזיק במהלך השנה הבנק לא זכאי לקבל ריבית על פי תנאי התשקיף.

הריבית שהבנק זכאי לה עבור התקופה שלאחר תאריך הדוחות הכספיים ועד לתאריך הדוח הינה בסך של כ-7 אלפי ש"ח.

תקנה מספר 14 - רשימת הלוואות

הרכב יתרת הלוואות - ראה באור 5 לדוחות כספיים.

רשימת הלוואות באחריות הבנק - ראה באור 5 לדוחות כספיים.

תקנה מספר 20 - מסחר בבורסה - ני"ע שנרשמו למסחר מועדי וסיבות הפסקת מסחר

בתקופת הדו"ח לא נרשמו ני"ע של הבנק למסחר אך חלה הפסקת מסחר בבורסה בניירות הערך של הבנק, במועד פרסום דוחות כספיים (בימים 27.02.2014; 27.02.2014; 14.08.2014; 20.11.2014) וכן ביום 16.12.2014 עקב דוח מיידי על אירוע או עניין החורגים מעסקי התאגיד הרגילים (הצעה לדירקטוריון בנק דקסיה).

תקנה מספר 21 - תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

- א. לפרטים בדבר תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה לשנת 2014, ראה נספח א' לדו"ח הדירקטוריון.
- ב. תשלומים ששולמו לכל חברי הדירקטוריון של הבנק (למעט יו"ר דירקטוריון הבנק) ואשר אינם חורגים מהמקובל הסתכמו בשנת 2014 בסך של 2.4 מיליון ש"ח. לשכר יו"ר הדירקטוריון ראה נספח א' לדו"ח הדירקטוריון.

תקנה מספר 21 א - השליטה בתאגיד

גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק ומחזיקה ב- 74.30% מהון המניות המונפק והנפרע של יצוא חברה להשקעות בע"מ שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "יצוא"). ייצוא מחזיקה ב- 86.23% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. בנוסף, מחזיקה גב' שובל ב- 0.33% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באמצעות החברות: כ. שובל אחזקות בע"מ; אי.סי.סי הון לישראל בע"מ; חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ונאמנות חוץ בע"מ שהינן חברות פרטיות שבבעלותה ושליטתה של הגב' כנה שובל.

על פי חוות דעת משפטיות שהומצאו לבנק, ה"ה מר זלמן שובל (בעלה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק), ומר גדעון שובל (בנה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק), נחשבים כבעלי שליטה בבנק מכח הוראות חוק הבנקאות רישוי.

מר זלמן שובל נחשב כבעל שליטה אף לפי הוראות חוק ניירות ערך.

תקנה מספר 22 - עסקאות עם בעל שליטה

- לפירוט על תשלומים ועסקאות עם "בעלי עניין וצדדים קשורים" ראה בביאור 21 לדוחות הכספיים.
- לפירוט על עסקאות עם בעלי שליטה ראו פרק "עסקאות עם בעלי שליטה" בדוח הדירקטוריון.

תקנה מספר 24 - החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

ראה נספח א' מצ"ב.

תקנה 24 א - הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים

הון רשום: ההון הרשום של הבנק הנו 100,250,000 ש"ח ע.ג.

הון מונפק: ההון המונפק של הבנק הנו 70,517,741 ש"ח ע.ג.

מניות: כל מניות הבנק הן מניות רגילות, רשומות על שם, בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת.

ניירות ערך המירים (לא סחירים): עד 3,525,885 יחידות אופציה מסוג A + B הניתנות למימוש לעד 3,525,885 למניות בנות 1 ש"ח ע.ג. של הבנק שהוקצו ביום 3.5.2011 לאוריאל פז יעוץ בע"מ (חברה בבעלות ובשליטתו המלאה של מר אוריאל פז, מנכ"ל הבנק) על פי תוכנית אופציות שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27.2.2011.

תקנה 24 ב - מרשם בעלי המניות

ראה נספח ב' המצ"ב

תקנה מספר 25 א - מען רשום

כתובת המען הרשום, כתובת הדואר האלקטרוני, טלפון ופקסימיליה, כמפורט בעמוד הראשון לדוח תקופתי זה לעיל.

תקנה מספר 26 - רשימת הדירקטורים לתאריך הדו"ח

ראה נספח ג' המצ"ב.

תקנה מספר 26 א - רשימת נושאי משרה בכירה לתאריך הדו"ח

ראה נספח ד' המצ"ב.

תקנה מס' 26 ב - מו"חים עצמאיים

-אין-

תקנה מספר 27 - רואה החשבון המבקר של הבנק

קוסט פורר גבאי את קסירר.

מענו: רח' עמינדב 3, ת"א.

תקנה מספר 28 - שינויים בתזכיר ובתקנות

-אין-

תקנה מספר 29 - המלצות הדירקטוריון והחלטות אסיפה כללית

(א) המלצות דירקטוריון בפני האסיפה הכללית והחלטות שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית:

(1) ביום 3 באפריל, 2014 החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 2,500,000 ₪ (שני מיליון וחמש מאות אלפי ₪) (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לתקופה של שלושה חודשים שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 27 באפריל, 2014, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 13 באפריל, 2014.

האסיפה הכללית אישרה ביום 10 בדצמבר, 2014 את חלוקת דיבידנד הביניים הנ"ל כדיבידנד סופי.

(2) ביום 20 במאי, 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 3,000,000 ₪ (שלושה מיליון ₪) (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לתקופה של שלושה חודשים שנסתיימה ביום 31 במרץ, 2014. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 11 ביוני, 2014, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 29 במאי, 2014.

(3) ביום 31 ליולי, 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 3,000,000 ₪ (שלושה מיליון ₪) (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לתקופה של שלושה חודשים שנסתיימה ביום 31 במרץ, 2014. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 24 באוגוסט, 2014, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 11 באוגוסט, 2014.

(4) ביום 14 לאוגוסט, 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 4,400,000 ₪ (ארבעה מיליון וארבע מאות אלף ₪) (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לתקופה של שישה חודשים שנסתיימה ביום 30 ביוני, 2014. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 7 בספטמבר, 2014, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 25 באוגוסט, 2014.

(5) ביום 20 בנובמבר, 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 4,800,000 ₪ (ארבעה מיליון ושמונה מאות אלף ₪) (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לתקופה של תשעה חודשים שנסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2014. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 14 בדצמבר, 2014, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 30 בנובמבר, 2014.

(ב) החלטות האסיפה הכללית שנתקבלו שלא בהתאם להמלצות המנהלים בעניינים המפורטים בתקנת משנה

(א)

-אין-

• באסיפה כללית שהתקיימה ביום 20 ביולי, 2014 התקבלו החלטות, כדלקמן:

- (1) לאשר את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק בהתאם לסעיף 267א לחוק החברות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים, נב"ת 301A, המצ"ב כנספח א' לדוח המידי מיום 12.6.2014 לזימון אסיפה כללית.
- (2) מאחר שעל פי סעיף 272(ג1)(ג) לחוק החברות לא היה הרוב הדרוש לאישור תנאי העסקת המנכ"ל מבין בעלי המניות שאינם בעלי השליטה בבנק או בעלי ענין אישי באישור ההחלטה, המשתתפים בהצבעה, לא אושרו תנאי הכהונה והעסקה של המנכ"ל באסיפה הכללית.
- (3) לאשר את ביטול הפחתת דמי הניהול של החברה שבשליטתו של יו"ר הבנק החל מיום 1 בינואר 2014.
- (4) לאשר את תנאי הכהונה וההעסקה של מנהל חטיבה פיננסית, מר משה עומר, מיום 15 בדצמבר, 2013 כמפורט בדוח המידי לזימון אסיפה כללית.
- (5) לאשר את תנאי הכהונה וההעסקה של מנהל אגף כספים וחשבונאי ראשי, מר אלכסנדר זלצמן, מיום 16 בינואר, 2014, כמפורט בדוח המידי לזימון אסיפה כללית.
- (6) לאשר למר ארנון זית-מנהל אגף הכספים היוצא של הבנק, תשלום מענק פרישה בסך של 108,528 ₪ (מענק השווה לשתי משכורות ברוטו) ומענק הסתגלות בסך של 54,264 ₪ (מענק השווה למשכורת ברוטו אחת).
- (7) לאשר למר ניסן לוי-מנהל החטיבה הפיננסית היוצא של הבנק - תשלום מענק פרישה בסך של 117,944 ₪ (מענק השווה לשתי משכורות ברוטו) וכן מענק הסתגלות בסך של 58,972 ₪ (מענק השווה למשכורת ברוטו אחת) ושחרור הכספים שהצטברו בגין פיצויי פיטורים בפוליסת ביטוח מנהלים/קרן פנסיה בסך של 929,000 ₪.

תקנה מספר 29 א - פירוט החלטות החברה

-אין-

נספח א' לדוח התקופתי לשנת 2014

מניות וניירות ערך אחרים שמחזיקים בעלי ענין ונושאי משרה בכירה

למיטב ידיעת הבנק, ובהתאם לדיווחים שהתקבלו אצלו, להלן פירוט ניירות הערך שבעלי ענין ונושאי משרה בכירה מחזיקים בבנק ובחברה מוחזקת שפעילותה מהותית לבנק, בתאריך הסמוך לתאריך דוח תקופתי זה:

שם	מספר זיהוי	סוג נייר ערך	מספר הנייר בורסה	מספר מניות	שיעור אחזקה	מס' מניות בהנחה של מימוש אופציות	שיעור אחזקה בדילול מלא
יצוא חברה להשקעות בע"מ ²	52002515	מניה רג' 1 ש"ח ע.ב.	726018	60,804,120	86.2253	60,804,120	82.1193
כ. שובל, באמצעות כ.שובל אחזקות בע"מ ואי.סי. הון לישראל חברה בע"מ	8187841	מניה רג' 1 ש"ח ע.ב.	726018	79,551	0.1128	79,551	0.1074
שובל זלמן	31077605	מניה רג' 1 ש"ח ע.ב.	726018	1	0.0000	1	0.0000
חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ³	510192785	מניה רג' 1 ש"ח ע.ב.	726018	155,481	0.2205	155,481	0.2100
נאמנות חוץ בע"מ ³	510141989	מניה רג' 1 ש"ח ע.ב.	726018	1	0.0000	1	0.0000
גדעון שובל	058239864	מניה רג' 1 ש"ח ע.ב.	726018	1,667	0.0024	1,667	0.0023
באואר משה	00756091	מניה רג' 1 ש"ח ע.ב.	726018	5,000	0.0071	5,000	0.0068
בן עוזר עובד	04937091	מניה רג' 1 ש"ח ע.ב.	726018	1	0.0000	1	0.0000
יצחק סלע באמצעות אי.ל. סלע בע"מ	511549164	מניה רג' בת 1 ש"ח ע.ב.	726018	3,529,887	5.0057	3,529,887	4.7673
ביזר חיים	3629599	מניה רג' 1 ש"ח ע.ב.	726018	1	0.0000	1	0.0000
אוריאל פז (באמצעות אוריאל פז ייעוץ בע"מ) ¹	024496952	יחידות אופציה (לא סחירות) מסוג B-I A	-	עד 3,525,885	0.0000	עד 3,525,885	עד 4.7619

1 בהתאם לתוכנית אופציות על פיה הוקצו ביום 3.5.2011 יחידות אופציה מסוג B-I A לאוריאל פז יעוץ בע"מ (חברה בבעלות ובשליטתו המלאה של מר אוריאל פז מנכ"ל הבנק) ("המחזיק"), ויוקנו למחזיק בעת המימוש מניות רק בגין מרכיב ההטבה. כמו כן, על פי שיקול דעת הדירקטוריון, ובכפוף לנימוק החלטתו, יכול הבנק להחליט כי חלף התמורה במניות המימוש כל יחידת אופציה תקנה למחזיק את הזכות לקבל לידיו תמורה במזומן. לכן, כמות מניות המימוש המירבית האפשרית בגין יחידות האופציה הנ"ל הנה תיאורטית בלבד, והחזקות המחזיק, אם וככל שתמומשנה יחידות האופציה על ידו, עשויות להיות נמוכות מהשיעור המפורט לעיל.

2 חברה ציבורית. לתיאור השליטה בחברה זו ראה בתקנה 21א לעיל.

3 חברה בשליטת כנה שובל

נספח ב' לדוח התקופתי לשנת 2014

מרשם בעלי המניות של הבנק

להלן, מרשם בעלי מניות רגילות של הבנק (מניות בנות 1 ₪ ע.ב. כ"א):

שם	מספר זיהוי	מען	סך מניות רגילות (בנות 1 ₪ ע.ב. כ"א)
1. יצוא חברה להשקעות בע"מ	52-002515-6	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	32,486,430
2. חברה לרישומים של בנק לאומי לישראל בע"מ	51-009806-4	רחוב אחד העם 9, קומה 12, הצד המערבי, מגדל שלום, ת"א	38,031,295
3. חב' לנאמנות פיננסית בע"מ	51-019287-5	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	1
4. נאמנות חוץ בע"מ	51-014198-9	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	1
5. זלמן שובל	31077605	שרת 78, תל-אביב	1
6. חיים בייזר	3629599	צופר 2, רמת אפעל, 52960	1
7. עובד בן-עוזר	049370919	גלוסקין 1, תל-אביב	1
8. יהודה בר-לב	064837123	טולקובסקי 3א, תל-אביב	10
9. משה קרמר	059761759	רח' דמשק אליעזר 5, בני-ברק	1
סה"כ מניות רגילות (בנות 1 ₪ ע.ב. כ"א)			70,517,741

נספח ג' לדוח התקופתי לשנת 2014

שמות חברי הדירקטוריון ועיסוקיהם

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם:
ד"ר זלמן שובל	זאב גוטמן - יו"ר	מס' זיהוי:
031077605	050467513	תאריך לידה:
1930	1951	מענו להמצאת כתבי-דין:
רח' משה שרת 78, תל - אביב	דינוביץ 37, פתח תקווה	נתינות:
ישראלית	ישראלית	חברותו בועדות הדירקטוריון:
אינו חבר בועדות הדירקטוריון	יו"ר הוועדה לניהול סיכונים, חבר בועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.	אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:
אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי;	אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-השכלה:
לא	לא	לימודי ראיית חשבון, המכללה למינהל (ללא תואר); מוסמך במינהל עסקים, הריוט-ואט אדינבורו.
תואר ראשון (B.A.) ביחסים בינלאומיים מאוניברסיטת ברקלי, קליפורניה; תואר שני (M.A.) ביחסים בינלאומיים, כלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת ג'נבה; ותואר שלישי (Ph.D) ביחסים בינלאומיים ומדעי המדינה מאוניברסיטת פאסיפיק.		
23.3.64	18.10.11; מונה כיו"ר הדירקטוריון ביום 27.10.11	התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:
יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ; יו"ר משותף של קרן פייר.	כיום - יו"ר דירקטוריון הבנק. תפקידיו ניהול שונים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, כדלקמן: חבר הנהלה, משנה למנכ"ל, מנהל סיכונים קבוצתי ראשי (CRO), ראש החטיבה לניהול סיכונים (מחוזש אוקטובר 2010 ועד ליום 18.8.2011); מנהל סיכונים פיננסיים ראשי, ראש החטיבה לניהול פיננסי וניהול סיכונים (מחוזש מרץ 2007 ועד לחודש אוקטובר 2010); ראש אגף שוק ההון והמט"ח (משנת 2000 ועד חודש מרץ 2007).	העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:
יו"ר הדירקטוריונים הבאים: יצוא חברה להשקעות בע"מ, סי. אף. סי חברה למימון מקיף בע"מ, אי.סי.סי. - הון לישראל חברה בע"מ, יו"ר דירקטוריון משותף בשוול גרופמן נדל"ן בע"מ ובשוול גרופמן נדל"ן אחזקות בע"מ 2007; חבר בדירקטוריונים הבאים: טרה פירמה בע"מ, כנה שובל אחזקות בע"מ, המרכז הבינתחומי הרצליה ובמועצת קרן וולף. חבר בחבר הנאמנים: אוניברסיטת תל-אביב, אוניברסיטת בן גוריון, המרכז האוניברסיטאי אריאל, כנס הרצליה.	חבר בעמותות הבאות: מכנה כחבר באגודת הידידים-המועדון העסקי; אוניברסיטת תל-אביב; כמו כן, מכנה בוועד המנהל ומשמש כיו"ר וועדת השקעות של אגודת ידידים - מרכז רבין בלינסון, השרון.	דירקטור בתאגידים הבאים:
כיהן בדירקטוריונים מקבוצת הבנק הבינלאומי (ראה פירוט בדוח הדירקטוריון).	כיהן בדירקטוריונים מקבוצת הבנק הבינלאומי (ראה פירוט בדוח הדירקטוריון).	
כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק מ-12/89 עד 9/90 וכן מ-3/93 עד 6/98. בתקופה שמיום 10/90 ועד 03/93, ובין 06/98 ועד 01/00, בעת שירותו כשגריר ישראל בווייטנאם, הייתה הפסקה בחברותו בדירקטוריון.		האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -
כן	כן	האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	
שם:	שמואל אשל	משה באואר	אדיב ברוך
מס' זיהוי:	52352424	007560915	057671398
תאריך לידה:	1954	1933	14.06.1962
מענו להמצאת כתבי-דין:	אבשלום חביב 3, תל-אביב	רח' שלום עליכם 33, תל-אביב	שאול אביגור 9, תל-אביב
נתינות:	ישראלית	ישראלית	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון:	י"ר ועדת ביקורת, חבר בועדת אשראי דירקטוריונית, ועדה לניהול סיכונים, ובעדת תגמול.	י"ר ועדת אשראי דירקטוריונית.	י"ר ועדת תגמול, חבר בועדת ביקורת
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטור חיצוני. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי;	דירקטור חיצוני בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-השכלה:	לא	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון (B.A.) במדעי המדינה ולימודי עבודה, אוניברסיטת תל-אביב.	תיכנית	תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול, טכניון חיפה.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	4.12.09 (ביום 3.12.12 אישרה האסיפה הכללית את מינויו לתקופת כהונה שנייה);	1.10.1972	13.09.2012
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	ייעוץ וליווי עסקי; סמנכ"ל בנק איגוד בתחום המשכנתאות עד לשנת 2009. עד ליוני 2009 כיהן כדירקטור בליבלוב סוכנות לביטוח ובכרמל - איגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ.	מנכ"ל ודירקטור בסי.אף.סי. חברה למימון מקיף בע"מ.	שותף מנהל ודירקטור בסיגנום בע"מ, חברה העוסקת בניהול השקעות והבראת חברות בתחומים: מערכות מידע, תקשורת, תוכנה, אינטרנט ומערכות טכנולוגיות הגנה אזורית; י"ר דירקטוריון פילת גרופ בע"מ; נשיא ומנכ"ל של פינט פוינט&ואנס קורפ. כיהן כ- Venture partner בחברת אינפיניטי סין-איי צ'יינה (עד 2011); כיהן כנשיא ומנכ"ל BOS (עד 2006); שימש כסמנכ"ל בכיר לפיתוח עסקי ונשיא נס ונטרס בחברת נס טכנולוגיות בע"מ (עד 2003).
דירקטור בתאגידים הבאים:	פרופיט תעשיות בניה בע"מ; שמואל אשל יעוץ וליווי עסקי בע"מ.	סגן י"ר הדירקטוריון של יצוא חברה להשקעות בע"מ. חבר בדירקטוריונים הבאים: סי.אף. סי חברה למימון מקיף בע"מ, טרה פירמה בע"מ, אי.סי.סי הון לישראל בע"מ, נאמנות חוץ בע"מ, חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ואיתנים ביטוח בע"מ [חברה לא פעילה].	מכהן כדירקטור בתאגידים הבאים: יונטרנד בע"מ; פינט פוינט&ואנס קורפ; מנגו DSP; סיגנום בע"מ; ANXIN - CHINA HOLDING LIMITED ניוטרון בע"מ; JTI (חברה ציבורית). חבר ועדת ביקורת במכללה למינהל. כיהן בעבר כדירקטור בתאגידים הבאים: מעין ונצ'רס בע"מ (עד 2009); מכון היצוא הישראלי (עד 2010); רבינטקס תעשיות בע"מ (עד 2011); קאו קפיטל בע"מ (עד 2011).
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא	לא	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן	כן	כן

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	
שם:	עובד בן עוזר	רם הרמלך	פנחס וולבלסקי
מס' זיהוי:	049370919	55734107	004262481
תאריך לידה:	1929	17.03.1959	1935
מענו להמצאת כתבי-דין:	רח' גלוסקין 1, תל-אביב	טווס 14, הוד השרון	רח' גלעד 5, רמת-גן
נתינות:	ישראלית	ישראלית	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון:	חבר בועדת אשראי דירקטוריונית ובעדת תגמול.	חבר בוועדת ביקורת, ועדה לניהול סיכונים ובעדה לתכנון הון ואסטרטגיה.	חבר ועדת אשראי דירקטוריונית
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-השכלה:	לא	לא	לא
	תואר ראשון (B.A.) ותואר שני (M.A.) במדעי המדינה מפדינגטון סקול אוף פוליטיקל סיינס.	תואר ראשון (B.A.) בסטטיסטיקה וגאוגרפיה מאוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב	בעל תואר ראשון (B.A.) בכלכלה ויחסים בינלאומיים מהאוניברסיטה העברית בירושלים; תואר שני במשפטים (M.Jur) מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	1972	13.09.2012	31.10.90
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	מנהל חברות.	בעל שליטה במנוף מרג בע"מ (ממאי 2012) וחבר בדירקטוריונים. משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה העסקית ומנהל סיכונים האשראי בבנק מרכנתיל דיסקונט (בשנים 1998-5/2012)	עורך דין.
דירקטור בתאגידים הבאים:	דירקטור ביצוא חברה להשקעות בע"מ, נאמנות חוץ בע"מ, חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ומגדל שלום מאיר בע"מ. מכהן כחבר בחבר הנאמנים של הסוכנות היהודית וכחבר בועדות כספים ונכסים והתחייבויות של הסוכנות היהודית. חבר בחבר הנאמנים של קרן ציגלה בפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב; כיהן עד לשנת 2010 כדירקטור בירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ.	חבר בדירקטוריונים הבאים: שניב תעשיות נייר בע"מ (דח"צ); כרמל אחזקות (אי.אל) בע"מ (דח"צ) ח.י. טכנולוגיות קוריאניות בע"מ; דירקטור ובעל שליטה בחב' מנוף מרג בע"מ. כיהן כדירקטור מטעם בנק מרכנתיל דיסקונט באי. אמריקה ישראל להשקעות בע"מ (עד מאי 2012) ובנפא ניהול פיננסי אישי בע"מ (עד יוני 2009).	חבר בדירקטוריונים הבאים: סי. חברה למימון מקיף בע"מ, יצוא חברה להשקעות בע"מ, אי.סי.י. הון לישראל בע"מ, עפר דור חב' לנאמנות בע"מ, אוח' חב' לנאמנות בע"מ, Comprehensive Holding Corporation SA, וב- CHC Finance. דירקטור ובעל שליטה בחברת פנחס וולבלסקי בע"מ
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא	לא	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן	כן	כן

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	אירה סובל	אסתר פרידמן (חדלה לכהן ביום 10.12.14)
מס' זיהוי:	027811546	058143058
תאריך לידה:	15.07.1970	1963
מענו להמצאת כתבי בי-דין:	בת יפתח 6, תל-אביב	אלהו ברלין 13, תל-אביב
נתינות:	ישראלית	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון:	חברה בוועדת ביקורת; ועדת תגמול ובעדת אשראי דירקטוריונית.	חברה בוועדת ביקורת ובעדת תגמול; חברה בוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה - עד לתם כהונתה.
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ודירקטורית בלתי תלוייה. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.	דירקטורית חיצונית. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-השכלה:	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון (B.A.) במנהל עסקים, המכללה למנהל, ראשון לציון; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים למנהלים, אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת נורט'וסטרן, שיקגו, ארה"ב; תואר שני בלמודי מגדר, אוניברסיטת תל-אביב	תואר ראשון (B.A.) בכלכלה, האוניברסיטה העברית, ירושלים; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	18.02.2013	9.10.13
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	ר"ח, יועצת כלכלית לחברות ודירקטוריות בחברות ציבוריות	ייעוץ וליווי פיננסי; כיהנה כמנכ"ל חברת כלל אשראי ומימון בע"מ; יו"ר כלל ביטוח אשראי בע"מ; יו"ר כלל פקטורינג ומימון בע"מ; יו"ר כלל מימון אשראי עסקי בע"מ; יו"ר כלל מימון אשראי צרכני בע"מ; יו"ר כלל מימון סוכנות לביטוח בע"מ (2005-2013)
דירקטור בתאגידים הבאים:	כיהנה כדירקטורית בתאגידים הבאים: לודז'יה רוטקס השקעות (עד 2015); מדיפאואר (אוברסיז) פאבליק קו לימיטד (עד 2014); אילקס מדיקל בע"מ (עד 2015); ניסקו פרויקטים ואלקטרוניקה (1999) בע"מ (עד 2012).	קרדיט פלייס בע"מ
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן	כן

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	ד"ר נורית קראוס	גדעון שובל
מס' זיהוי:	023691751	058239864
תאריך לידה:	1968	1963
מענו להמצאת כתבי-דין:	זריצקי 8/8 תל-אביב	הרימון 10, תל-אביב
נתינות:	ישראלית	ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון:	חברה בועדה לתכנון הון ואסטרטגיה ובוועדה לניהול סיכונים.	יו"ר הועדה לתכנון הון ואסטרטגיה;
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-השכלה:	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון B.Sc, הנדסת אירונאוטיקה וחלל, טכניון חיפה; תואר M.Sc, פיזיקה, טכניון חיפה; תואר D.Sc, פיזיקה, טכניון חיפה.	השכלה: תואר ראשון (L.L.B) במשפטים, אוניברסיטת בקינגהם; תואר שני (L.L.M) במשפטים, אוניברסיטת קולומביה; תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים, ביה"ס למינהל עסקים IMD.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	29.1.12 (ביום 10.12.2014 אישרה האסיפה הכללית את מינויה לתקופת כהונה שנייה);	26.10.00
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	מנכ"ל ומייסדת רדסטארט שירותי מידול וייעוץ בע"מ; ראש תחום תיקוף מודלים וראש ענף סיכון כולל בבבל"ל (2006-2011)	מנכ"ל יצוא חברה להשקעות בע"מ
דירקטור בתאגידים הבאים:	-	יצוא חברה להשקעות בע"מ;
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא	בנם של גב' כנה שובל, בעלת היתר השליטה בבנק, ומר זלמן שובל, דירקטור בבנק והעשוי להיחשב גם הוא כבעל שליטה בבנק [ראה פירוט בתקנה 21א] לעיל).
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן	כן

נספח ד' לדוח התקופתי לשנת 2014

נושאי משרה בכירה של הבנק ליום 31.12.2014 הינם ה"ה⁽⁴⁾:

שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם:
מכאל טייר	ישראל בוקר-בוקשטיין	אוריאל פז	מס' זיהוי:
051705234	058084708	024496952	תאריך לידה:
10.01.1953	23.04.1963	29.07.1969	תאריך תחילת כהונה:
15.09.2011	12.03.2013	13.04.2010	התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:
משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת משאבים (משמש בפועל כמנהל טכנולוגיות המידע). מנכ"ל תומר ירושלים בע"מ (חברה בת)	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל החטיבה הקמעונאית דירקטור בחברה הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ.	מנהל כללי יו"ר דירקטוריון חברות הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים.	האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:
לא	לא	לא	השכלה:
תואר ראשון במדעי המחשב.	תואר ראשון בכלכלה, האוניברסיטה העברית, ירושלים	תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב	ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:
מנכ"ל אלעד מערכות בע"מ (2008-2011); VP בחטיבת Financial services באמדוקס (2005-2008)	מנהל איזור חיפה בבנק הפועלים (2007-2012)	תפקידים שונים בבנק הפועלים בע"מ: חבר הנהלה, משנה למנכ"ל וממונה על החטיבה לבנקאות קמעונאית (2007-2009); מנהל אזור השרון (2005-2007);	

(4) מר ארנון זית חדל לכהן כמשנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי, ביום 15 בינואר, 2014.

שם נושא המשרה ופרטיו		שם נושא המשרה ופרטיו
שם:	ארנון זית (חדל לכהן ביום 15.1.14)	מיכאל בן-ישי
מס' זיהוי:	028420768	067374793
תאריך לידה:	03.02.1971	13.09.1950
תאריך תחילת כהונה:	25.11.2010 [כיהן כנושא משרה בכירה בבנק מיום 01.07.08, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	1.8.2011 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק מיום 01.03.07, כמפורט בניסיון העסקי מטה]
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	משנה למנכ"ל (מיום 10.10.13), חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי. דירקטור בחברות הבת: ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ; ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ;	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת סיכונים (CRO);
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת בר- אילן; תואר שני במנהל עסקים ומימון, האוניברסיטה העברית.	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטת בר-אילן; תואר שני במנהל עסקים, אוניברסיטת בר-אילן.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי (10/13-1/14); סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי (11/10-9/13); חבר הנהלה, חשב, חשבונאי ראשי, בנק ירושלים בע"מ (11/10-2008); מנהל מחלקת חשבונאות, בנק ירושלים בע"מ (2005-2008)	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת סיכונים (CRO) מ-1/8/11; סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף אשראי קמעונאי, בנק ירושלים בע"מ (11/10-7/11); חבר הנהלה, מנהל אגף אשראי קמעונאי, בנק ירושלים בע"מ (11/10- 03/07).

שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם:
שרית וייסנוך	אלכסנדר זלצמן (מיום 16.01.14)	משה עומר (מיום 15.12.13)	
023069115	310062120	027312719	מס' זיהוי:
14.10.1967	18.04.1973	03.05.1974	תאריך לידה:
25.11.2010 [מכהנת כנושאת משרה בכירה בבנק מיום 01.07.05, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	16.01.2014	15.12.2013	תאריך תחילת כהונה:
סמנכ"ל, חברת הנהלה; היועצת המשפטית	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי דירקטור בחברות הבת: ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ; ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ;	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל החטיבה הפיננסית יו"ר או דירקטור בחברות הבת: ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ; עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ;	התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:
לא	לא	לא	האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:
תואר ראשון במשפטים (LLB), אוניברסיטת בר-אילן	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, האוניברסיטה העברית, ירושלים; תואר שני במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.	תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני במימון וחשבונאות, אוניברסיטת תל-אביב	השכלה:
סמנכ"ל, חברת הנהלה, היועצת המשפטית (מ-11/10 עד היום); היועצת המשפטית (07/05 - 11/10);	מנהל מחלקת מידע ניהולי ותקציב (2010-2013); מנהל יחידת דוחות כספיים (-2005 2010)	תפקידים שונים בבנק הבינלאומי הראשון; מנהל היחידה לניהול פיננסי (2012-2013); תפקידים בנוסטרו (2005-2012).	ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:

שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם:
רון שגיא	אילת רוסק	כרמל פלורנץ	מס' זיהוי:
052189859	027808757	013230628	תאריך לידה:
30.10.1953	04.07.1970	25.12.1965	תאריך תחילת כהונה:
20.03.2012 (מכהן כנושא משרה בכירה בבנק משנת 2003, כמפורט בניסיון העסקי מטה)	30.05.2012	15.07.2010	התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:
סמנכ"ל, מבקר פנימי	מנהלת סקטור נדל"ן	מזכיר הבנק וחברות הבת	האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:
לא	לא	לא	השכלה:
תואר ראשון, כלכלה, האוניברסיטה העברית	תואר ראשון, כלכלה ומינהל עסקים, אוניברסיטת בר אילן. תואר שני, מינהל עסקים, אוניברסיטת בר אילן.	תואר ראשון במשפטים (LLB) אוניברסיטת תל-אביב	ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:
תפקידים שונים בבנק ירושלים: סגן ומ"מ מבקר פנימי (05.12.2010); סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף תפעול ותשתיות בנקאיות בבנק ירושלים (2003-2010)	תפקידים שונים בבנק ירושלים: מנהלת סקטור נדל"ן (החל משנת 2008); מנהלת שלוחת ירושלים של סקטור נדל"ן (2007-2008).	תפקידים שונים בבנק ירושלים: מנהלת מחלקת רגולציה; (12/09-07/10); עו"ד, במחלקה המשפטית (05/03-11/09).	

דוח אחריות תאגידית

רקע:

בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") פועל בתחומי אחריות תאגידית מזה שנים רבות ומשלבם כחלק אינטגרלי מפעילותו העסקית. כך למשל, ניתן למנות את פעילות הבנק בתחומי יישום עקרונות ממשל תאגידי תקין, אתיקה, רווחת עובדים וסביבת עבודה, קהילה (לרבות, תרומות ונטילת חלק בפעילויות התנדבויות) ואיכות סביבה.

תפיסה זו של אחריות תאגידית אשר לפיה הצלחה עסקית כרוכה גם בשיקולים חברתיים-סביבתיים קיימת ומלווה את פעילות הבנק מזה שנים והיא מהווה כאמור חלק בלתי נפרד מהתנהלותו העסקית. **יחד עם זאת, בשנים האחרונות הלכה והתחדדה תפיסה זו ואף שולבה בחזון ובאסטרטגיה הכוללת של הבנק והתנהלותו כבנק ישר והוגן ללקוחותיו.**

כך, החל הבנק, ברבעון הרביעי של שנת 2012, להציע לציבור הרחב וללקוחותיו הקיימים לפתוח חשבונות עו"ש ללקוחות פרטיים ללא גביית עמלות. ייחוד הבנק בהצעה זו הנו בפטור הכולל לכלל עמלות העו"ש, ללא תנאים וללא הגבלת זמן.

עוד פיתח הבנק בשנים האחרונות מוצרי פיקדונות קצרים (עד שנה) הכוללים הצעת ערך פיננסית טובה יותר ללקוחות מזו הקיימת במערכת הבנקאית ומתוך תפיסה כוללת של התנהלות הוגנת ללקוחות הבנק. את הפקדת הפיקדונות בבנק ניתן לבצע, הן באמצעות סניפי הבנק והן באמצעות מערכת אינטרנטית המאפשרת את פתיחת הפיקדון, ללא הגעה לסניף. בדרך זו גם הורחבה נגישות שירותי הבנק לכלל הציבור.

במהלך שנת 2014 השיק הבנק שירות לקבלת אשראי באמצעות האינטרנט ללקוחות הבנק, והחל מסוף שנת 2014 מאפשר הבנק גם פתיחת חשבון באינטרנט לצורך קבלת אשראי ללקוחות בנקים אחרים, כל זאת מבלי לעבור בנק וללא צורך בהגעה לסניף. שירות זה הנו ייחודי לבנק ירושלים כאשר לעניין פתיחת חשבון באינטרנט נמנה הבנק על קבוצת הבנקים הראשונה שיישמה ומימשה את התיקונים הרגולאטוריים המאפשרים זאת. בדרך זו הורחבה נגישות קבלת אשראי לכלל הציבור ללא צורך להגיע לסניף (העמדת האשראי כפופה כמובן לשיקול דעת הבנק).

ניהול תחום אחריות תאגידית:

בשנת 2013 אישרה הנהלת הבנק הקמת פורום ניהול אחריות תאגידית. חברי הפורום הנם מנהלים בבנק האחראים לתחומים שונים הכלולים בתחומי אחריות תאגידית.

עד עתה, טרם מונה בבנק גורם שירכז את נושא האחריות התאגידית, בנוסף לפורום אחריות תאגידית. בשנת 2015 יבחן הבנק מינוי גורם מרכז לתחום זה שתפקידיו, בין היתר, העמקת הטמעת הנושא בבנק, התווית דרכי מדידה של פעילות הבנק בתחומים השונים והצעות לכיוונים ונושאים לפעילות הבנק בתחומים אלה בעתיד.

כמו כן, עד עתה, טרם קיים הבנק התייעצות ודיאלוג סדורים עם "מחזיק עניין" בתחומי הפעילות השונים של אחריות תאגידית. בכוונת הבנק, בשנת 2015, לפעול לקיום דיאלוג כאמור לפחות עם חלק ממחזיקי העניין.

פעילות הבנק בתחומי האחריות התאגידית:

(א) ממשל תאגידי:

• בשנת 2012 אימץ דירקטוריון הבנק מדיניות ממשל תאגידי בו ניתן ביטוי לחזונו ולהשקפתו, ונקבע בו כחלק מהצהרת העל הכלולה בו, כי הדירקטוריון והנהלת הבנק מאמינים, שכללי ממשל תאגידי נאותים ומתקדמים תורמים לניהול אפקטיבי של הבנק ולהשגת יעדי האסטרטגיים, התפעוליים ובתחום ניהול הסיכונים, והכל ועל פי תכלית החברה כפי שמופיע בחוק החברות.

במסמך המדיניות מפורטים עקרונות הממשל התאגידי בבנק, לרבות אלה: (א) תפקידי ויחסי הגומלין בין הדירקטוריון, ההנהלה הבכירה, פונקציות ניהול הסיכונים, הבקרה והביקורת; (ב) ערכי הבנק, אתיקה ומניעת ניגודי עניינים; (ג) מערכת התגמול בבנק הפיקוח והניטור אחריה על ידי הדירקטוריון והתאמתה לסיכונים השונים; (ד) עקרונות גילוי ושקיפות נאותה.

- בשנים 2011-2014 אושרו לראשונה או עודכנו למעלה מ-30 מסמכי מדיניות שונים על ידי דירקטוריון הבנק, על פי המלצת הנהלת הבנק, בתחומי פעילותו העסקית של הבנק ובתחום ניהול הסיכונים השונים של הבנק; בין יתר מסמכי המדיניות, אושר לראשונה "מסמך על" לניהול הסיכונים בבנק. במסמך זה הוגדרו העקרונות המנחים את תפיסת ניהול הסיכונים בבנק; הוסדרו ופורטו סמכויות והתפקידים של משתתפי מערך ניהול הסיכונים הכולל בבנק. המדיניות מובנית במסגרת תפיסת ניהול סיכונים כלל תאגידית, המאגדת את תפקידי מונקציות הפיקוח, הניהול, הבקרה והביקורת בתהליכי ניהול הסיכונים (בהתאם לתפיסת שלושת קווי ההגנה). המדיניות ערוכה בהתאם לעקרונות המותווים בנוהל בנקאי תקין 339 ובמסמכי באזל הרלוונטיים.
- בחודש יולי 2014 אישרה האסיפה הכללית של הבנק מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק בהתאמה לתיקון 20 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ולהוראת ניהול בנקאי תקין 301A, ובחודש יולי 2014 אישר דירקטוריון הבנק עקרונות למדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה בהתאמה להוראת ניהול בנקאי תקין שעוגנו בחודש נובמבר 2014 במסמך מדיניות.
- מטרת מסמך מדיניות תגמול זה הינה, בין היתר, לקבוע כללים לאופן תגמול נושאי המשרה והעובדים בבנק המותאם לתוכניות האסטרטגיות של הבנק, תוכניות העבודה של הבנק, עמידה ביעדי העל הפיננסיים של הבנק, רוחניות הבנק ותנאי השוק בראייה ארוכת טווח וזאת תוך התחשבות ואיזון ראויים בין הרצון ליצור תמריצים ראויים להשגת יעדי הבנק בטווח הקצר והארוך והגברת תחושת הזדהות עם הבנק ופעילותו. מסמכי מדיניות התגמול נערכו בהתחשב בשיקולים כלל ארגונים כגון, עלויות התגמול בכללותן, פערי התגמול הרצויים בין הדרגים השונים בבנק, שיפור יחסי היעילות בבנק תוך מתן דגש על מיתון העלויות הקבועות בבנק, גודלו של הבנק והיקף פעילותו לבין הרצון להבטיח עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.
- עוד עודכנו והותאמו בשנים אלה נהלי עבודת דירקטוריון הבנק וועדותיו להוראות נוהל בנקאי תקין 301 ו-307 ובהתאם לעקרונות ממשל תאגידי על פי המלצות ועדת באזל II, ומתוך מטרה לקיים ממשל תאגידי נאות ומערך ניהול סיכונים ובקורות אפקטיבי בבנק.
- בשנים 2012-2013 אימץ הדירקטוריון כללי ממשל תאגידי על פי מתווה רשות ני"ע ומשנת 2012 מדווח על כך במסגרת הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק. האסיפה הכללית של הבנק אישרה בשנת 2013 עדכונים לתקנון הבנק המשקפים אימוץ עקרונות ממשל תאגידי על פי מתווה רשות ני"ע והנ"ל ובעקבות פרסומו של חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012 ביום 19 למרץ 2012 ותיקונים שבוצעו במסגרתו בפקודת הבנקאות, 1941.
- בשנים 2013-2014 המשיכה הנהלת הבנק בפעולות להעמקת והטמעת עקרונות ודרכי ממשל תאגידי תקינים בעבודתה ובכל רחבי הארגון. כך, עדכנה הנהלת הבנק את נוהל עבודתה וכן קבעה תהליכים ויישמה פרקטיקות עבודה של פורמים וועדות פנימיות של ההנהלה; כללי ממשל תאגידי יושמו גם בעבודת חטיבות ואגפי הבנק השונים.

(ב) אתיקה:

קוד אתי לדירקטוריון הבנק

- בשנת 2011 גובש ואושר קוד אתי ייעודי לחברי דירקטוריון הבנק; בשנת 2014 הובא שוב הקוד האתי לריענון ובחינה בדירקטוריון הבנק.
- הקוד האתי של דירקטוריון הבנק מבטא את עקרונות תפיסתו של דירקטוריון הבנק המאמין ודוגל בתרבות אתית וערכית של עובדי הבנק, מנהליו וחברי הדירקטוריון שלו. לכן, ובמטרה לתת לעקרונות אלה משנה תוקף, הדירקטוריון החליט לאמץ עבור עצמו קוד אתי המבטא מטרות אלה בארבעה מעגלים: פעולת הדירקטור כחיד; הדירקטוריון כארגון; הדירקטוריון ביחסיו עם מנהלי ועובדי הבנק; הדירקטוריון ביחסיו עם גורמים חיצוניים.
- דירקטור חדש המצטרף לדירקטוריון הבנק מקבל לעיונו עותק מהקוד האתי של דירקטוריון הבנק.

מדיניות מניעת ניגודי עניינים:

- בשנת 2012 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות בתחום ניגודי עניינים.
- בשנת 2014 הובאה המדיניות לבחינה מחודשת בדירקטוריון ובעקבות הדיון נערכו בה עדכונים. במסמך זה ניתן ביטוי לתפיסת דירקטוריון הבנק בנושא מניעת ניגודי עניינים, בין היתר, בתחומים הבאים: (א) ניגודי עניינים הקשורים לפעילותם של דירקטורים ונושאי משרה ובעלי תפקידים אחרים בבנק (בעת מינויים ובמשך תקופת כהונתם), לרבות עקב עניינם האישי, אל מול ענייני הבנק או לקוחותיו. (ב) ניגוד עניינים הנובע מפעולות הבנק בשוק ההון, וכן הנובע מפעילות הבנק כנותן אשראי אל מול עסקאות בני"ע של אותן חברות (לוות) שהבנק עשוי לבצע בנוסטרו שלו. (ג) ניגוד עניינים הנובע מפעולות הבנק מול לקוחותיו. (ד) ניגוד עניינים הנובע מעסקאות שעושה הבנק, או מי מחברות הבת שלו, עם אנשים קשורים.
- בשנת 2013 נערכה והוצגה בפני הדירקטוריון סקירה של מסמכי הבנק הכוללים את התשתית והמיפוי של מצבי ניגודי עניינים (בפועל ופוטנציאליים), בין נושאי משרה בבנק לבין הבנק, וכן כללים והנחיות כיצד לטפל במצבים הללו.

קוד אתי לעובדי הבנק ומנהליו:

- בשנת 2009 אושר קוד אתי לעובדי הבנק. כל עובד חדש מקבל עם תחילת עבודתו בבנק עותק מהקוד האתי ומאשר בחתימתו כי קרא וקיבל אותו.
- מטרת הקוד האתי לתת ביטוי למדיניות הבנק בתחום האתיקה המקצועית של עובדי הבנק ולקבוע את אמות המידה האתיות לפיהן נדרשים העובדים לפעול. הקוד האתי של הבנק נועד להוסיף תשתית ערכית לנהלי הבנק על מנת להבטיח סביבת עבודה ערכית ואיכותית לעובדיו ובבסיסו עומדים מספר עקרונות: יושר אישי, הגינות, אמינות, מקצועיות, אחריות, נאמנות לבנק וללקוחותיו.
- בשנת 2013 נערך ריענון מקיף של הקוד האתי בקרב עובדי הבנק גם באמצעות קבוצות דיון בהם נטלו חלק עובדי הבנק ובהן הועלו דילמות שונות גם מתוך "מקרי אמת" שהתרחשו בבנק ונדונו דרכי התמודדות עמן. יצוין, כי הריענון נעשה על פי עולמות התוכן הרלבנטיים לעובדים השונים, תוך אבחנה בין עובדי הסניפים ועובדי מטה הבנק.
- לתהליך הריענון קדמה הכשרת מנהלים שהנחו את קבוצות הדיון של עובדי הבנק. כל עובדי הבנק נדרשו להשתתף בריענון ונערך מעקב אחר השתתפותם בפועל.
- כמו כן, קורסים לעובדים חדשים וכן קורסים מקצועיים והדרכות אחרות בבנק כוללים גם התייחסות לנושא הקוד האתי.
- בשנת 2014 עודכנו העובדים באירועים של הפרות לכאורה של הקוד האתי שהתרחשו במהלך השנה, תוך דגש על ההתנהגות המצופה מעובדים באירועים מסוג זה. בתחילת שנת 2015 צפוי ריענון הקוד האתי לכלל עובדי הבנק.
- בכוונת הבנק בשנת 2015 להטמיע במסגרת החוזר השבועי של הבנק גם תכנים מתחומי האתיקה. לעובדים יוצגו במסגרת זו שאלות ודילמות בתחום זה.
- בבנק קיים "קו חם" למבקר הפנימי של הבנק. במסגרת זו, יכולים עובדי הבנק באופן דיסקרטי לעדכן את המבקר הפנימי על התנהגות בלתי הולמת של עובדים אחרים. הנחיות כיצד לפנות מתפרסמות באופן שוטף לעובדים. פניות מסוג זה גם נעשות למנהלת משאבי אנוש ולמנהלת יחידת סיכונים תפעוליים.

(ג) עובדים וסביבת עבודה:

רווחת העובדים:

- הבנק פועל לרווחת עובדי הבנק וסביבת עבודתם באופן שוטף. את סל הרווחה המקיף הניתן לעובדי הבנק ניתן לחלק למספר תחומים עיקריים:
- בריאות הנפש והגוף - הבנק מספק לעובדיו ולבני משפחותיהם ביטוח רפואי, ביטוח שיניים ושירותי תמיכה פסיכולוגי.

במסגרת תפיסת רפואה מונעת זכאים עובדיו לבדיקות תקופתיות, למימון פעילות ספורט ולסבסוד השתתפות בקבוצת שומרי משקל במקום העבודה.

- עידוד ערבות הדדית - הבנק מפעיל בשיתוף עם ועד העובדים קרן ערבות הדדית לתמיכה בעובדים אשר נקלעו למצוקה כלכלית.
- טיפוח איכות שעות הפנאי - עובדי הבנק נהנים מסבסוד נופש משפחות, מכרטיסים מסובסדים להצגות ילדים ומהנחות קבוצתיות למופעי תרבות.
- בשנת 2014 הרחיב הבנק את קבוצות הספורט שלו ובנוסף לקבוצת כדורסל נשים וגברים שקיימת מזה שנים, הוסיף קבוצת קט רגל וכן קבוצת ריצה.
- ציון מועדים מיוחדים - הבנק מציין במהלך כל השנה מועדים מיוחדים, הן של כלל העובדים והן מועדים אישיים של כל עובד. העובדים מקבלים מגוון מתנות לאורך השנה לציון חגים ומועדים וביניהם ניתן למנות את ראש השנה, פסח, טו בשבט, שבוע הספר ויום המשפחה. המתנות נרכשות, ככל הניתן ועל פי העניין, מבתי עסק או עמותות המעסיקות אוכלוסיות מוגבלות ונזקקות.
- כמו כן, מקבלים עובדי הבנק מתנות לימי הולדת ושמחות אישיות וכן מתנות אישיות לילדי עובדים העולים לכיתה א' ולחיילים לפני גיוסם לצבא.

פיתוח המשאב האנושי:

הבנק מתמקד בהשקעה ערכית בעובדים לצד פיתוח העובדים וההון האנושי.

- מלבד הדרכות מובנות פנימיות העוסקות בליבה העסקית של הבנק ובתחום ניהול הסיכונים, הבנק מעודד את עובדיו לצאת ללימודים אקדמיים בתחומים המשיקים לתחומי פעילותם. כמו כן, שולח הבנק את עובדיו להשתלמויות, ימי עיון וכנסים מקצועיים להם השקה לתחומי הבנקאות.
- הבנק פועל להכשרת עובדיו לתפקידי ניהול בבנק הן על ידי אימונים אישיים והן בקורסי הכשרה ייעודיים. אחת לכמה שנים מקיים הבנק קורס הכשרה לניהול לעובדי הבנק. קורס הכשרה לניהול התקיים לראשונה בבנק בשנת 2010, ובמהלך שנת 2012, ולאחר תהליך איתור ומיון קפדני, קיים הבנק קורס הכשרה שני לניהול ושולבו בו סדנאות לפיתוח מיומנויות אישיות, הדרכות מקצועיות ואימון אישי בידי מנחה חיצוני. לאורך שנת 2013 עברו אחראי ומנהלי צוותים בסניפים הכשרת צוות מוביל במהלכה שולבו סדנאות לפיתוח מיומנויות ניהול. תהליך הכשרה לניהול נוסף למנהלים מתוכנן לשנת 2015.

כיום, קולט הבנק לשורותיו בעיקר עובדים אקדמאים ונכון לסוף שנת 2014 בבנק 57% עובדים אקדמאים, מהם 29% בעלי תואר שני ו-6% במהלך לימודיהם לתואר שני. שיעור העובדים המחזיקים בהשכלה על תיכונית עומד על 70% ושיעור הלומדים לתואר ראשון עומד על 3%.

מצוינות אישית וקבוצתית:

- הבנק חותר למצוינות אישית של עובדיו תוך העמקת תחושת השייכות והגיבוש הקבוצתי למטרות של כלל הארגון.
- פעילויות גיבוש - הבנק מקיים מספר פעמים בשנה אירועים לכלל עובדי הבנק הכוללים פעילויות משותפות בסביבה לא פורמלית למטרות היכרות, העמקת הקשר בין העובדים ויצירת זיקה למטרות ויעדי הבנק באמצעות התנסות וחוויות משותפות. בנוסף, יחידות הבנק השונות מקיימות אף הן פעילות גיבוש לעובדיהן.
- הבנק פועל ומעודד מצוינות אישית והשקעה מיוחדת של עובדים בתחומי עבודתם בבנק הבא לידי ביטוי במספר דרכים: "קרן מנכ"ל" המוענק לתרומה מיוחדת של עובד על פי המלצת המנהל האישי ובאישור ועדה ייעודית; פרסי הצטיינות לעובדי הסניפים על הישגים ועמידה ביעדים, ומענקי הצטיינות שנתיים.

גיוון תעסוקתי:

- עובדי הבנק הנם ממגוון מגזרי החברה הישראלית. מגוון העובדים מאפשר לבנק לתת מענה לפעילותו הענפה

באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה חרדית וכן באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה מן המגזר הערבי. (מתוך 22 סניפי הבנק למועד הדו"ח, 4 סניפים נמצאים באזורים המאופיינים באוכלוסייה שברובה חרדית ו-3 באוכלוסייה שרובה מן המגזר הערבי).

- בבנק עובדות 267 נשים המהוות 52% מסך העובדים בבנק. בדירקטוריון הבנק מכהנות למועד הדוח שתי דירקטוריות מתוך אחד עשר דירקטורים (דירקטורית שלישית ונוספת כיהנה בדירקטוריון הבנק עד לחודש דצמבר, 2014). מקרב נושאי המשרה, למעט דירקטורים, מכהנות שלוש נשאות משרה מתוך עשרה נושאי המשרה בבנק.
- הבנק נערך ליישום הוראות צו הרחבה לעידוד והגברת תעסוקה של אנשים עם מוגבלות שפורסם לאחרונה בחודש אוקטובר, 2014 (חל על חברות המעסיקות יותר מ-100), הקובע קריטריון כמותי של העסקת שיעור עובדים בעלי מוגבלות עובדים להעסיק מתוך כלל עובדיהן.

(ד) לקוחות:

התנהלות הוגנת:

- כחלק מהאסטרטגיה העסקית של הבנק אימץ הבנק חזון ותפיסה כוללת של התנהלות בנק ירושלים כבנק ישר והוגן ללקוחותיו. במסגרת זו, פועל הבנק, בין היתר, באופן הבא:
- הבנק מציע לציבור הרחב וללקוחותיו הקיימים לפתוח חשבונות עו"ש ללקוחות פרטיים ללא גביית עמלות. ייחוד הבנק בהצעה זו הנו בפטור הכולל לכלל עמלות העו"ש, ללא תנאים וללא הגבלת זמן.
 - עוד פיתח הבנק בשנים האחרונות מוצרי פיקדונות קצרים (עד שנה) הכוללים הצעת ערך פיננסית טובה יותר ללקוחות מזו הקיימת במערכת הבנקאית ומתוך תפיסה כוללת של התנהלות הוגנת ללקוחות הבנק.
 - במסגרת זו, נותן הבנק ללקוחותיו לפחות 80% מריבית בנק ישראל ולכל סכום פיקדון, בעוד מחירי הטבלה של הבנקים האחרים הם כ- 20% מריבית בנק ישראל.
 - הבנק מאפשר ללקוחות כל הבנקים להפקיד פיקדונות בריביות מיטביות הנ"ל הן באמצעות סניפי הבנק והן באמצעות מערכת אינטרנטית ("מערכת סגורה"), ללא צורך בהגעת הלקוחות לסניף. בדרך זו הרחיב הבנק את נגישות שירותיו לכלל הציבור.
 - במהלך שנת 2014 השיק הבנק שירות לקבלת אשראי באמצעות האינטרנט ללקוחות הבנק, והחל מסוף שנת 2014 מאפשר הבנק גם פתיחת חשבון באינטרנט לצורך קבלת אשראי ללקוחות בנקים אחרים, כל זאת מבלי לעבור בנק וללא צורך בהגעה לסניף.
 - בכונת הבנק להמשיך וליישם חזון ואסטרטגיה זו כחלק בלתי נפרד מפעילותו העסקית.

תלונות ציבור:

- בבנק פועלת יחידה לטיפול בתלונות ציבור באחריות המבקר הפנימי. תפקידה לבדוק תלונות ציבור המגיעות לבנק ולתת מענה הוגן ללקוחות אלה.
- בכוונת הבנק, במהלך שנת 2015, לשפר את הנגישות ליחידה ולאפשר הגשת תלונה מקוונת באמצעות אתר האינטרנט של הבנק; כמו כן, אמנת השירות של הבנק תפורסם במהלך שנת 2015 באתר האינטרנט לאחר אישורה על ידי דירקטוריון הבנק.

(ה) קהילה:

תרומות ופעילות התנדבותית:

- הבנק תורם מזה שנים רבות סכום קבוע מתוך הכנסותיו השנתיות למטרות חברתיות שונות במסגרת תקציב הבנק המאושר מראש ובהתאם להחלטות וועדת תרומות של הנהלת הבנק ונהל עבודת הוועדה.
- בשנת 2013 תרם הבנק 446 אלפי ₪ ובשנת 2014 תרם סך של 500 אלפי ₪ לעמותות שונות ולמוסדות ציבוריים.
- תרומות הבנק מתמקדות בעיקר בעמותות הפועלות לסיוע, תמיכה ועזרה לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, כלכלית

ופיזית. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, נזקקים כלכלית, בעלי מוגבלויות ועוד. חלק מעמותות אלה, בנוסף לסיוע הישיר הניתן על ידן לאוכלוסיות הללו, פועלות גם לסייע לאותם אנשים ולחלץ אותם ממעגל המצוקה בו הם נמצאים.

- טרם קבלת החלטה לביצוע התרומה, בוחנת וועדת התרומות קיומם של מספר תנאים נוספים, לרבות קיומו של אישור מלכ"ר. עוד בודקת הוועדה נושאים נוספים, כגון: קיומו של "תו מידות" ומידע נוסף רלבנטי על העמותה; בתרומה בסכום של 25 אלפי ₪ ומעלה, ובכדי להתרשם מפעילות העמותה, מקיימת פגישה עם מנהלי העמותה במשרדי הבנק או באתרים אחרים בהם מתנהלת פעילות העמותה.
- בשנים האחרונות, נטלו עובדי סניפי הבנק חלק בפעילויות התנדבויות שונות בתחום העיר בה נמצא הסניף. הבנק מעודד פעילויות אלה בסיוע ובתרומות.
- בשנת 2014, ובהתאם לתכניתו, העמיק הבנק את קשריו ושיתוף הפעולה עם מספר עמותות, תוך רתימת עובדיו לסיוע באותן עמותות ויצירת שיתופי פעולה נוספים.
- בנוסף, רוכש הבנק מתנות מבתי עסק או עמותות המעסיקות אוכלוסיות מוגבלות ונזקקות ומעניק אותן כמתנות לעובדי ומנהלי הבנק ולקוחותיו או תורם אותן לאוכלוסיות נזקקות.

העמקת פעילות הבנק למען הקהילה -

- בכוונת הבנק להמשיך בתרומה לאוכלוסיות נזקקות כאשר הדגש והייחוד לשנים הבאות יהיה שילוב של תרומה כספית עם פעילות התנדבותית של עובדי הבנק למען עמותות שייקבעו מראש; התנדבות עובדים תשולב גם בפעילויות אחרות המתוכננות לעובדי הבנק ותאפשר רתימתם של העובדים והעצמתם. המטרה הקהילתית שתקבע תביא לידי ביטוי גם את חזון הבנק והתפיסה הכוללת של התנהלותו כבנק ישר והוגן ללקוחותיו ובמסגרת זו יוצגו ויידונו גם עקרונות ותפיסת הבנק בתחום התרומה לקהילה.
- בכוונת הבנק להמשיך ולהעמיק את הקשר עם שותפים אסטרטגיים בקהילה מתוך מטרה ליצור שיתופי פעולה עם עמותות ולסייע בפעילות התנדבותית של עובדי הבנק בנוסף לתרומה הכספית.

(II) סביבה:

פעילויות בתחום הסביבה:

כחלק בלתי נפרד מהתנהלותו העסקית של הבנק הכוללת ערכים של חיסכון בהוצאות ושיפור מתמיד ביעילות תפעולית, פועל הבנק כל העת ליישומם הלכה למעשה. במסגרת זו מיישם הבנק צעדי חיסכון שונים ובתחומים שונים כאשר כחלק מפעולות אלה טמונה גם תרומה לסביבה.

הפעולות שעושה הבנק בתחום הסביבה הן אלה:

- מחזור וטיפול בפסולת -

✓ הבנק ממחזר באופן סדיר את כל פסולת הנייר ובקבוקים;

✓ נאספים באופן סדיר סוללות.

זיהום אוויר ואנרגיה חילופית -

בשנים 2012-2014 בוצעו על ידי הבנק הפעולות הבאות:

- ✓ הבנק הקים לשכת סריקה דיגיטלית בשנת 2012, ומאז נסרקים באופן שוטף כל תיקי הלקוחות החדשים, ובתהליך הדרגתי בשנים 2013-2014 החלו להיסרק מסמכים נוספים ורבים של הבנק. הקמת לשכת הסריקה חוללה מהפכה בעבודת הבנק בהיבטים רבים ומגוונים, כאשר בהיבט הסביבה ניתן למנות את החיסכון הניכר בשינוע התיקים מהסניפים למטה וחזר חלילה ואת החיסכון בהדפסת נייר של מידע הקיים על צג המחשב.
- ✓ בשנת 2014 גדלה באופן ניכר כמות המסמכים הנסרקים והיקפם עומד על כחצי מיליון מסמכים הנסרקים מדי

חודש. בשנת 2015 עתיד הבנק להמשיך ולהרחיב את סריקת המסמכים של יחידות נוספות של הבנק.

- ✓ הבנק מציע לעובדיו הסדר ליסינג למכוניות "ירוקות" ומספר עובדים גדול מימש אפשרות זו;
- ✓ הותקנו גופי תאורה חסכוניים בסניפי הבנק ובמשרדי המטה; בכל הסניפים החדשים של הבנק ובסניפים קיימים שנערכים בהם שיפוצים, מותקנים גופי תאורה חסכוניים.
- ✓ בשנת 2013 הותקן מפסק אוטומטי לכיבוי מערכת החשמל בכל סניפי הבנק הפועל בסוף כל יום; במשרדי המטה נקבע נוהל בדיקה וכיבוי תאורה ומזגנים במשרדים.
- ✓ בשנת 2014 בוצע מהלך כולל של איחוד מדפסות ומעבר למדפסות משותפות ליחידות או מדפסות לקומה. מטרת המהלך לחסוך בכמות הדפים ובטונרים. בעקבות מהלך זה קטנה כמות הדפסת הדפים בבנק בשנת 2014 לעומת שנת 2013. כמו כן, הדפסות נעשות, ככל ניתן, בשני צדדים.
- ✓ בשנת 2014 החל הבנק להעביר מסמכים ליועצים חיצוניים באמצעות מדיה מגנטית, במקום צילום או הדפסת מסמכים ושינועם ליועצים אלה.
- בשנת 2015 עתיד הבנק להמשיך ולהרחיב את היקף היועצים וגורמים חיצוניים אחרים שיועברו אליהם חומרים בדרך זו.

הבנק טרם החל במדידה סדורה של ההתייעלות האנרגטית בתחומים הללו.

עם זאת, בשנת 2014 העמיק הבנק פעילותו בתחום זה במטרה לבחון תחומים ופעולות נוספות שניתן לנקוט בהן ושיאפשרו שילוב של חסכון כספי והתייעלות מחד ושמיירה על הסביבה מאידך. כך למשל, ובעקבות הטמעה מוצלחת בשנת 2013 של מערכת לסריקה דיגיטלית בבנק, בחן הבנק שיפורים נוספים שניתן ליישם במטרה להפחית הדפסת דפים, צמצום השינוע של תיקים ותועלות נוספות והמשיך לעשות כן בשנת 2014. כמו כן, בשנת 2014 ובעקבות מהלך כולל של איחוד מדפסות כאמור לעיל, קטנה כמות ההדפסות בבנק לעומת שנה קודמת.

מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים:

בסוף שנת 2011 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים. כחלק ממחויבות הבנק כלפי ציבור לקוחותיו ובעלי המניות לניהול עסקיו באופן רווחי ואחראי, יפעל הבנק לזהות, להעריך ולנהל את הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בפעילותו ובפעילות לקוחותיו. התיאבון של הבנק לסיכון בתחום זה נמוך ולכן הבנק יפעל לצורך כך על פי עקרונות שמרניים לניהול סיכונים סביבתיים בפעילות פיננסית.

בהתאם למסמך המדיניות עוגנו כללים לזיהוי סיכונים סביבתיים טרם העמדת האשראי ובמהלך ניהולו בנהלי הבנק ותהליכי העבודה השוטפים. עוד הוגדרו תפקידי גורמי הבקרה אחר יישום מדיניות זו בבנק.

בשנת 2014 נדונה ונבחנה שוב המדיניות הנ"ל בדירקטוריון הבנק.

שאלון ממשל תאגידי

במסגרת שאלון זה תשומת לב כי -

- (1) השאלון ערוך במתכונת שבה תשובה "נכון" לגבי כל אחת מן השאלות מהווה אינדיקציה חיובית לקיומו של ממשל תאגידי תקין, ולהיפך. תשובה "נכון" תסומן במשבצת הרלוונטית באמצעות $\checkmark$ ותשובה "לא נכון" תסומן באמצעות X; למען הסר ספק יובהר כי השאלון אינו בא למצות את כל היבטי הממשל התאגידי הרלוונטיים לתאגיד, אלא עוסק במספר היבטים בלבד; לצורך קבלת מידע נוסף (ולפי העניין), יש לעיין בדיווחים השוטפים של התאגיד.
- (2) "שנת הדיווח" משמעה מיום 1.1.14 ועד ליום 31.12.14. שקדמו למועד פרסום הדוח התקופתי; אלא אם נאמר במפורש אחרת;
- (3) לצד כל שאלה מצוינת המסגרת הנורמטיבית. במקרה שהשאלה מתייחסת להוראת חובה מצוין הדבר במפורש;
- (4) במקרה שתאגיד מבקש להוסיף מידע העשוי להיות חשוב למשקיע סביר בקשר עם תשובותיו בשאלון, יוכל לעשות כן במסגרת הערות סיום לשאלון, תוך הפניה מן השאלה הרלוונטית.

עצמאות הדירקטוריון			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
הוראת חובה		$\checkmark$	1. בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר.
סעיף 239 לחוק החברות			בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו שני דירקטורים חיצוניים אינה עולה על 90 ימים, כאמור בסעיף 363א(ב)(10) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר בשנת הדיווח (ובכלל זה גם תקופת כהונה שאושרה בדיעבד, תוך הפרדה בין הדירקטורים החיצוניים השונים: דירקטור א': _____ דירקטור ב': _____ מספר הדירקטורים החיצוניים המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: _____ 2 דירקטורים חיצוניים על פי הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"). דירקטורית חיצונית נוספת סיימה כהונתה ביום 10.12.14.

עצמאות הדירקטוריון			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
חוק החברות - סעיף 1 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות), ותקנה 10(ב) (א9) ו-48(ג)(א9) לתקנות הדוחות	√	√	1. א. מספר הדירקטורים הבלתי תלויים¹ המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 2 דירקטורים בלתי תלויים המכהנים גם כדירקטורים חיצוניים על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 הנ"ל. 2. ב. נכון למועד פרסום שאלון זה-
			- בתאגיד שיש בו בעל שליטה או מי שמחזיק בדבוקת שליטה (בסעיף זה - בעל שליטה) - שליש מבין חברי הדירקטוריון, לפחות, בלתי תלויים. - בתאגיד שאין בו בעל שליטה - רוב חברי הדירקטוריון בלתי תלויים.
			ג. התאגיד קבע בתקנון כי יכהן בו שיעור² / מספר מינימאלי של דירקטורים בלתי תלויים.
			אם תשובתכם הינה "נכון" יצוין- שיעור/מספר הדירקטורים הבלתי תלויים שנקבע בתקנון: <u>שליש</u> מכלל הדירקטורים (כולל דירקטורים חיצוניים על פי חוק החברות, התשנ"ט-1999) התאגיד עמד בפועל בהוראת התקנון בשנת הדיווח (לענין כהונת דירקטורים בלתי תלויים): כן ☐ לא ☐ (יש לסמן x במשבצת המתאימה).
			3. בשנת הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים (והדירקטורים הבלתי תלויים) ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראת סעיף 240(ב) ו-10 לחוק החברות לענין היעדר זיקה של הדירקטורים החיצוניים (והבלתי תלויים) המכהנים בתאגיד וכן מתקיימים בהם התנאים הנדרשים לכהונה כדירקטור חיצוני (או בלתי תלוי). אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין הגורם שערך את הבדיקה האמורה: <u>הדירקטורים החיצוניים והבלתי תלויים מסרו לבנק הצהרות על היעדר זיקה בסמוך לפרסום דוח זה.</u>
חוק החברות - סעיף 3 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)	√	√	4. כל הדירקטורים אשר כיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, אינם כפופים³ למנהל הכללי, במישרין או בעקיפין (למעט דירקטור שהוא נציג עובדים, אם קיימת בתאגיד נציגות לעובדים). אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, הדירקטור כפוף למנהל הכללי כאמור) - יצוין מספר הדירקטורים שלא עמדו במגבלה האמורה: _____.
הוראת חובה סעיף 278 לחוק החברות	√	√	5. כל הדירקטורים שהודיעו על קיומו של ענין אישי שלהם באישור עסקה שעל סדר יומה של הישיבה, לא נכחו בדיון ולא, השתתפו בהצבעה כאמור (למעט דיון ו/או הצבעה בנסיבות המתקיימות לפי סעיף 278(ב) לחוק החברות): אם תשובתכם הינה "לא נכון" - א. האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו בהתאם להוראות סעיף 278 (א) סיפה: ☐ כן ☐ לא ב. יצוין שיעור הישיבות בהם דירקטורים כאמור נכחו בדיון ו/או השתתפו בהצבעה למעט בנסיבות כאמור בס"ק א: _____.

1 למעט "דירקטור חיצוני" כהגדרתו בחוק החברות.

2 בשאלון זה "שיעור" - מספר מסוים מתוך כל הדירקטורים. כך, לדוגמה, בתאגיד בו נקבע שיעור של שליש דירקטורים בלתי תלויים יצוין 1/3.

3 לענין שאלה זו - עצם כהונה כדירקטור בתאגיד מוחזק הנמצא בשליטת התאגיד, לא ייחשב כ"כפיפות" מאידך, כהונת דירקטור בתאגיד המכהן כנושא משרה (למעט דירקטור) ו/או עובד בתאגיד המוחזק שבשליטת התאגיד ייחשב כ"כפיפות" לענין שאלה זו.

עצמאות הדירקטוריון			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
סעיף 106 לחוק החברות		√	6. בעל השליטה (לרבות קרובו ו/או מי מטעמו), שאינו דירקטור או נושא משרה בכירה אחר בתאגיד, לא נכח משיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל שליטה ו/או קרובו ו/או מי מטעמו שאינו חבר דירקטוריון ו/או נושא משרה בכירה בתאגיד נכח משיבות הדירקטוריון כאמור) - יציגו הפרטים הבאים לגבי נוכחות כל אדם נוסף משיבות הדירקטוריון כאמור: זהות: _____. תפקיד בתפקיד (ככל וקיים): _____. פירוט הזיקה לבעל השליטה (אם מי שנכח אינו בעל השליטה עצמו): _____. האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה) שיעור נוכחותו משיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח. לשם הצגת נושא מסוים על ידו: _____ נוכחות אחרת: _____.

כשירות וכישורי הדירקטורים			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
סעיפים 85 ו-222 לחוק החברות, סעיף 46ב. לחוק ניירות ערך		√	7. בתקנון התאגיד לא קיימת הוראה המגבילה את האפשרות לסיים מיידית את כהונתם של כלל הדירקטורים בתאגיד, שאינם דירקטורים חיצוניים (לעניין זה - קביעה ברוב רגיל אינה נחשבת מגבלה). אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, קיימת מגבלה כאמור) יציגו - א. פרק הזמן שנקבע בתקנון לכהונת דירקטור: _____. ב. הרוב הדרוש שנקבע בתקנון לסיום כהונתם של הדירקטורים: _____. ג. מנין חוקי שנקבע בתקנון באסיפה הכללית לשם סיום כהונתם של הדירקטורים: _____. ד. הרוב הדרוש לשינוי הוראות אלו בתקנון: _____.
הוראת חובה סעיפים 224א-י. 224ב. לחוק החברות		√	8. כל הדירקטורים שכהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח הצהירו עובר למועד זימון האסיפה הכללית שעל סדר יומה היה מינוים (לרבות מינויים מחדש), כי יש להם הכישורים הדרושים (תוך פירוטם) והיכולת להקדיש את הזמן הראוי לשם ביצוע תפקידם וכי לא מתקיימות לגביהם ההגבלות האמורות בסעיפים 226 ו-227 לחוק החברות, ולעניין דירקטור בלתי תלוי מתקיים בהם גם האמור בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה "דירקטור בלתי תלוי" שבסעיף 1 לחוק החברות. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יציגו שמות הדירקטורים שלא התקיים האמור לגביהם: _____.

4 תוך הפרדה בין בעל השליטה לקרובו ו/או מי מטעמו.

כשירות וכישורי הדירקטורים			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
9. לתאגיד יש תוכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקי התאגיד ובתחום הדין החל על התאגיד והדירקטורים, וכן תכנית המשך להכשרת דירקטורים מכהנים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד שהדירקטור ממלא בתאגיד. אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין האם התוכנית הופעלה בשנת הדיווח: X כן □ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה)	√		חוק החברות - סעיף 4 (א) לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)
10. יו"ר הדירקטוריון (או אדם אחר שמינה הדירקטוריון) אחראי על הטמעת הוראות הממשל התאגידי החלות על התאגיד, ופעל לעדכון הדירקטורים בנושאים הקשורים בממשל תאגידי במהלך שנת הדיווח. אם הדירקטוריון מינה אדם אחר לתפקיד האחראי (חלף יו"ר הדירקטוריון), נא ציינו את שמו ותפקידו: _____.	√		חוק החברות - סעיף 4 (ב) לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)
11. א. בתאגיד נקבע מספר מזערי נדרש של דירקטורים בדירקטוריון שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין המספר המזערי שנקבע: "לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כהגדרת המונח בסעיף 240 לחוק החברות ובלבד שלפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית".	√		הוראת חובה סעיף 92(א)(12) לחוק החברות
ב. בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד, בנוסף לדירקטור החיצוני בעל המומחיות החשבונאית ופיננסית, דירקטורים נוספים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית במספר שאותו קבע הדירקטוריון. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים נוספים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים כאמור: _____.	√		הוראת חובה סעיף 219(ד) לחוק החברות
ג. מספר הדירקטורים שיהיו בתאגיד במהלך שנת הדיווח: בעלי כשירות חשבונאית ופיננסית: כל הדירקטורים המכהנים/כיהנו בדירקטוריון הנם בעלי כשירות חשבונאית ופיננסית. בעלי כשירות מקצועית: הדירקטורים החיצוניים כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקן 301 (הכולל גם דירקטורים חיצוניים על פי חוק החברות) הנם בעלי כשירות מקצועית. במקרה שהיו שינויים במספר הדירקטורים כאמור בשנת הדיווח, יינתן הנתון של המספר הנמוך ביותר (למעט בתקופת זמן של 60 ימים מקרות השינוי) של דירקטורים מכל סוג שיהיו בשנת הדיווח.	√		סעיפים 92(א)(12), 219(ד), 240(א) לחוק החברות, תקנה 10(ב)(9)(א) ו-48(ג) (9) לתקנות הדוחות
12. א. במועד מינוי דירקטור חיצוני בשנת הדיווח, קיימה הוראת סעיף 239(ד) לחוק החברות לענין גיוון הרכב הדירקטוריון משני המינים. √ לא רלוונטי (לא מונה דירקטור חיצוני בשנת הדיווח)	√		הוראת חובה סעיף 239(ד) לחוק החברות
ב. בכל שנת הדיווח כלל הרכב הדירקטוריון חברים משני המינים. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין פרק הזמן (בימים) בו לא התקיים האמור: _____. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים משני המינים אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים משני המינים: _____. ג. מספר הדירקטורים מכל מין המכהנים בדירקטוריון התאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: גברים: 9 נשים: 2	√		חוק החברות - סעיף 2 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)				
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון		
סעיפים 97, 98 ו-224א. לחוק החברות		√	13. א. מספר ישיבות הדירקטוריון שהתקיימו במהלך כל רבעון בשנת הדיווח:	
			רבעון ראשון (שנת 2014):	6.
			רבעון שני:	5.
			רבעון שלישי:	4.
			רבעון רביעי:	7.
ב. לצד כל אחד משמות הדירקטורים שכינה בתאגיד במהלך שנת הדיווח, יצוין שיעור השתתפות משיבות הדירקטוריון (בס"ק זה - לרבות ישיבות ועדות הדירקטוריון בהן הוא חבר, וכמצוין להלן) שהתקיימו במהלך שנת הדיווח (ובהתייחס לתקופת כהונתו): (יש להוסיף שורות נוספות לפי מספר הדירקטורים).				
שם הדירקטור	שיעור השתתפות משיבות הדירקטוריון	שיעור השתתפות משיבות ועדת ביקורת (לגבי דירקטור החבר בוועדה כספיים (לגבי דירקטור החבר בוועדה ז);	שיעור השתתפות משיבות הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.	שיעור השתתפות משיבות ועדות דירקטוריון נוספות בהן הוא חבר (תוך ציון שם הוועדה)
זאב גוטמן (י"ר)	95% היעדרות עקב פוטנציאל לניגוד עניינים משיבה אחת שיוחדה לתגמול י"ר ומנכ"ל.	אינו חבר	אינו חבר	100% משיבות ועדה לניהול סיכונים (י"ר) הוועדה). 100% משיבות ועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.
זלמן שובל	91%	אינו חבר	אינו חבר	
שמואל אשל	95%	100% (י"ר) הוועדה).	100% (י"ר) הוועדה).	95% משיבות ועדת תגמול. 100% משיבות ועדת אשראי דירקטוריונית; 100% משיבת הועדה לניהול סיכונים
משה באואר	95%	אינו חבר	אינו חבר	100% משיבות ועדת אשראי דירקטוריונית (י"ר הוועדה);
עובד בן עוזר	95%	אינו חבר	אינו חבר	100% משיבות ועדת תגמול; 100% משיבות ועדת אשראי דירקטוריונית;
אדיב ברוך	95%	94%	94%	95% משיבות ועדת תגמול (י"ר הועדה)

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)				
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון		
			86% משיבות וועדה לניהול סיכונים 100% משיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה	100% 100% 95% רם הרמלך
			100% וועדת אשראי דירקטוריונית	95% פנחס וולבלסקי
			100% משיבות ועדת תגמול; 100% ועדת אשראי דירקטוריונית;	94% 94% 100% אירה סובל
			95% משיבות ועדת תגמול; 100% משיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה	81% 81% 86% אסתר פרידמן (חדלה לכהן ביום 10.12.14)
			100% משיבות וועדה לניהול סיכונים 100% משיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.	95% נורית קראוס
			100% משיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה (יו"ר הוועדה).	91% גדעון שובל
חוק החברות - סעיף 5 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)	√		בשנת הדיווח קיים הדירקטוריון דיון אחד לפחות לעניין ניהול עסקי התאגיד בידי המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, בלא נוכחותם, לאחר שניתנה להם הזדמנות להביע את עמדתם.	14.
הוראת חובה סעיף 60 לחוק החברות	√		בשנת הדיווח כונסה אסיפה שנתית (ולא יאחר מתום חמישה עשר חודשים לאחר האסיפה השנתית האחרונה).	15.

הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
הוראת חובה סעיף 94(א) לחוק החברות		√	16. בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון אינה עולה על 60 ימים כאמור בסעיף 363א(2) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון כאמור: _____.
הוראת חובה סעיף 119 לחוק החברות		√	17. בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד מנהל כללי. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל אינה עולה על 90 ימים כאמור בסעיף 363א(6) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל כאמור: _____.
הוראת חובה סעיפים 95 ו-121 לחוק החברות	_____	_____	18. בתאגיד בו מכהן יו"ר הדירקטוריון גם כמנכ"ל התאגיד ו/או מפעיל את סמכויותיו, כפל הכהונה אושר בהתאם להוראות סעיף 121(ג) לחוק החברות. אם תשובתכם הינה "נכון" - גא הפנו לדיווח המידי אודות האסיפה הכללית אשר אישרה את כפל הכהונה ו/או הפעלת הסמכויות כאמור: _____. X לא רלוונטי (ככל שלא מתקיים בתאגיד כפל כהונה כאמור).
סעיפים 95 ו-121 לחוק החברות		√	19. 1. המנכ"ל אינו קרוב של יו"ר הדירקטוריון. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, המנכ"ל הנו קרוב של יו"ר הדירקטוריון) - 2. א. תצוין הקרבה המשפחתית בין הצדדים: _____. ב. הכהונה אושרה בהתאם לסעיף 121(ג) לחוק החברות: כן ☐ לא ☐ (יש לסמן x במשבצת המתאימה)
סעיף 106 לחוק החברות		√	20. בעל שליטה או קרובו אינו מכהן כמנכ"ל או כנושא משרה בכירה בתאגיד, למעט כדירקטור. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).

ועדת הביקורת			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
הוראת חובה סעיף 115 לחוק החברות		✓	21. כל הדירקטורים החיצוניים היו חברים בוועדת הביקורת במהלך שנת הדיווח.
הוראת חובה סעיף 115 לחוק החברות		✓	22. יו"ר ועדת הביקורת הוא דירקטור חיצוני.
הוראת חובה סעיף 115 לחוק החברות			23. בוועדת הביקורת לא כיהן בשנת הדיווח -
		✓	א. בעל השליטה או קרובו. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).
		✓	ב. יו"ר הדירקטוריון.
		✓	ג. דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.
		✓	ד. דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.
		✓	ה. דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).
הוראת חובה סעיף 115 (ה) לחוק החברות		✓	24. מי שאינו רשאי להיות חבר בוועדת ביקורת, ובכלל זה בעל שליטה או קרוב, לא נכח בשנת הדיווח משיבות ועדת הביקורת, למעט בהתאם להוראות סעיף 115(ה) לחוק החברות.
הוראת חובה סעיף 116א. לחוק החברות		✓	25. מנין חוקי לדיון ולקבלת החלטות בכל ישיבות ועדת הביקורת שהתקיימו בשנת הדיווח היה רוב של חברי הוועדה, כאשר רוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ואחד מהם לפחות היה דירקטור חיצוני. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין שיעור הישיבות בהן לא התקיימה הדרישה כאמור: _____.
סעיף 6 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)		✓	26. ועדת הביקורת קיימה בשנת הדיווח ישיבה אחת לפחות בנוכחות המבקר הפנימי ורואה החשבון המבקר, לפי העניין, ובלא נוכחות של נושאי משרה בתאגיד שאינם חברי הוועדה, לעניין ליקויים בניהול העסקי של התאגיד.
הוראת חובה סעיף 115 (ה) לחוק החברות		✓	27. בכל ישיבות ועדת הביקורת בה נכח מי שאינו רשאי להיות חבר הוועדה, היה זה באישור יו"ר הוועדה ו/או לבקשת הוועדה (לגבי היועץ המשפטי ומזכיר התאגיד שאינו בעל שליטה או קרובו).

תפקידי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן - הוועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
הוראת חובה תקנה 2 (3) לתקנות אישור הדוחות הכספיים	_____	√	28. א. יצוין פרק הזמן (בימים) אותו קבע הדירקטוריון כזמן סביר להעברת המלצות לקראת ישיבת הדירקטוריון בה יאושרו הדוחות התקופתיים או הרבעוניים: 3 ימים לדוח שנתי ו- 2 ימים לדוח רבעוני.
			ב. מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד העברת ההמלצות לדירקטוריון למועד אישור הדוחות הכספיים: דוח רבעון ראשון (שנת 2013): 8 ימים דוח רבעון שני: 6 ימים דוח רבעון שלישי: 4 ימים דוח שנתי: 7 ימים
	_____	_____	ג. מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד טיוטת הדוחות הכספיים לדירקטוריון למועד אישור הדוחות הכספיים: דוח רבעון ראשון (שנת 2013): 11 ימים דוח רבעון שני: 9 ימים דוח רבעון שלישי: 12 ימים דוח שנתי: 14 ימים
			29. רואה החשבון המבקר של התאגיד הוזמן לכל ישיבות הוועדה והדירקטוריון, והמבקר הפנימי קיבל הודעות על קיום הישיבות כאמור, בה נדונו הדוחות הכספיים של התאגיד המתייחסים לתקופות הנכללות בשנת הדיווח.
הוראת חובה סעיף 168 לחוק החברות, תקנה 2(2) לתקנות אישור הדוחות הכספיים.	_____	√	30. בועדה התקיימו בכל שנת הדיווח ועד לפרסום הדוח השנתי, כל התנאים המפרטים להלן:
הוראת חובה תקנה 3 לתקנות אישור הדוחות הכספיים.	√	√	א. מספר חבריה לא פחת משלושה (במועד הדיון בועדה ואישור הדוחות כאמור).
			ב. התקיימו בה כל התנאים הקבועים בסעיף 115(ב) ו-(ג) לחוק החברות (לענין כהונת חברי ועדת ביקורת).
			ג. יו"ר הוועדה הוא דירקטור חיצוני.
			ד. כל חבריה דירקטורים ורוב חבריה דירקטורים בלתי תלויים.
			ה. לכל חבריה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטורים הבלתי תלויים הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
			ו. חברי הוועדה נתנו הצהרה עובר למינוים.
			ז. המניין החוקי לדיון ולקבלת החלטות בוועדה היה רוב חבריה ובלבד שרוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ובהם דירקטור חיצוני אחד לפחות.
			אם תשובתכם הנה "לא נכון" לגבי אחד או יותר מסעיפי המשנה של שאלה זו, יצוין ביחס לאיזה דוח (תקופתי/רבעוני) לא התקיים התנאי האמור: _____

רואה חשבון מבקר			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
סעיף 117(5) לחוק החברות	✓		31. ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה, בסמוך לפני אישור הדוח התקופתי, כי היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ושכר טרחתו בשנת הדיווח, היו נאותים לשם ביצוע עבודת ביקורת וסקירה ראויים לדוחות הכספיים בשנת הדיווח.
סעיף 117(5) לחוק החברות	✓		32. טרם מינוי של רואה החשבון המבקר, העבירה ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) את המלצותיה לאורגן הרלוונטי בתאגיד, בקשר עם היקף עבודתו ותנאי העסקתו של רואה החשבון המבקר. ☐ לא רלוונטי (בשנת הדיווח לא מונה רואה חשבון מבקר). אם תשובתכם הינה "נכון" - יציין האם האורגן הרלוונטי בתאגיד פעל על פי המלצות ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים): ☒ כן ☐ לא (במקרה שהתשובה היא "לא", נא פרטו בהערות סיום לשאלון זה כיצד האורגן הרלוונטי (תוך ציון זהותו) הניח דעתו בקשר עם היקף עבודתו ושכרו של רואה החשבון המבקר). (יש לסמן x במשבצת המתאימה).
חוק ניירות ערך ותקנותיו (לענין "דוחות מבוקרים כדין")	✓		33. ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) בחנה בשנת הדיווח כי לא היתה מגבלה על עבודת רואה החשבון המבקר.
תקנה 2 לתקנות אישור הדוחות הכספיים, חוק החברות - סעיף 6 לתוספת הראשונה (הוראות ממשיך תאגידי מומלצות)	✓		34. ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) דנה בשנת הדיווח עם רואה החשבון המבקר בממצאי הביקורת והשלכותיהם.
חוק ניירות ערך ותקנותיו (לענין "דוחות מבוקרים כדין")	✓		35. ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה, טרם מינוי של רואה החשבון המבקר, בדבר התאמת כשירותו לביצוע ביקורת בתאגיד וזאת לאור אופי פעילות התאגיד ומורכבותו. ☐ לא רלוונטי (בשנת הדיווח לא מונה רואה חשבון מבקר).
חוק ניירות ערך ותקנותיו (לענין "דוחות מבוקרים כדין")	_____	_____	36. נא פרטו את מספר השנים בהם מכהן השותף המטפל במשרד רואה החשבון המבקר בתפקידו (כרואה חשבון מבקר בתאגיד): <u>מחודש ספטמבר 2011</u>
סעיף 168 (ב) לחוק החברות, תקנה 2 לתקנות אישור הדוחות הכספיים	✓		37. רואה החשבון המבקר השתתף בשנת הדיווח בכל ישיבות הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים אליהן הוזמן.

עסקאות עם בעלי עניין			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
סעיפים 255, 253, 117, 270-278 לחוק החברות		✓	38. התאגיד אימץ נוהל, שאושר בידי ועדת ביקורת, שעניינו עסקאות בעלי עניין על מנת להבטיח כי עסקאות כאמור יאושרו כדין.
סעיף 270(4) לחוק החברות		✓	39. בעל השליטה או קרובו (לרבות חברה שבשליטתו) אינו מועסק על-ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל השליטה או קרובו מועסק על ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול) יציין - - מספר הקרובים (לרבות בעל השליטה) על-ידי התאגיד (לרבות חברות שבשליטתם ו/או באמצעות חברות ניהול): ____. - האם הסכמי העסקה ו/או שירותי הניהול כאמור אושרו בידי האורגים הקבועים בדין: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה) ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). ____.
סעיף 254 לחוק החברות, סעיף 36 לחוק ניירות ערך (פרט חשוב למשקיע הסביר)		✓	40. למיטב ידיעת התאגיד, לבעל השליטה אין עסקים נוספים בתחום פעילותו של התאגיד (בתחום אחד או יותר). אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יציין האם נקבע הסדר לתיחום פעילויות בין התאגיד ובעל השליטה בו: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה) ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).

שמואל אשל
יו"ר ועדת הביקורת
יו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים

זאב גוטמן
יו"ר הדירקטוריון

25 בפברואר 2015

תאריך החתימה

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

מען לדיור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

האגף העסקי

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה

רח' יעקב מאיר 10, ירושלים 95513

סניף תל אביב

רח' אחד העם 21, ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית

רח' אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף פסגת זאב

שד' משה דיין 164, ירושלים

סניף קיריין

דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת

מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

סניף סחנין

קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין

סניף כרמיאל

קניון חוצות כרמיאל, רח' מעלה כמון 5, כרמיאל

סניף אום אל פחם

קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם

סניף בת ים

רח' יוספטל, קניון בת ים, 92 בת ים

סניף אלעד

רח' רבי יהודה הנשיא, 94 אלעד

סניף בית שמש

רח' רבין 2 - קניון נעימי, בית שמש

סניף שוק ההון

דרך מנחם בגין 37, בית רונישטיין, תל אביב

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

כתובתינו באינטרנט:

www.bankjerusalem.co.il